4211

Klaus Konjetzky

La celălalt capăt al zilei

Viața decurge relativ comod pentru tinărul Wenzel Wobrowski, personajul principal al romanului *La celălalt capăt al zilei*: o facultate intreruptă, un tată bogat, un serviciu ușor, prietenia ocazională cu Elisabeth, iubirea față de Marianne. Și totuși inerția și insatisfacția il cenzurează permanent. „Wenzel Wobrowski este antieroul tipic, deprins in mod firesc să cedeze ..., nu indeajuns de curajos pentru a se angaja intr-o direcție, incapabil să-și trăiască sentimentele", spune scriitoarea vestgermană Ingeborg Drewitz.

Klaus Konjetzky s-a nascut in 1943 la Viena, dar din 1949 trăiește la München, unde lucrează in prezent la redacția revistei literare „Kürbiskerne". Autor al mai multor volume de proză, versuri și teorie literară, el are apariții frecvente in presă și la radio.

EDITURA UNIVERS
GLOBUS

Lei 11

1

Klaus Konjetzky

La celălalt capăt al zilei

1986

Klaus KONJETZKY

La celălalt capăt al ZILEI

roman

Colecția GLOBUS Editura Univers

COPERTA COLECȚIEI DE STATE ION
Grafica : Nicolae Sârbu. Ilustrația : Mircea Dumitrescu

Klaus Konjetzky
AM ANDEREN ENDE DES TAGES

GLOBUS

Klaus Konjetzky

La celălalt capăt al zilei

roman

În românește
de
GABRIEL GAFIȚA

EDITURA UNIVERS

**București
1986**

1

Despre nimic sau echipajele silențioase

Tocmai voia din nou să iasă cînd cei doi de lîngă ușă începură a se pregăti de plecare.

Pentru a nu se mai expune privirilor, se apropie de masă și întrebă.

Probabil însă că Wenzel întrebase prea încet, sau cine știe, pentru că nici unul din ei nu pricepu că i se vorbește. E drept că era cam prost plasat, în spatele fetei aplecate peste masă.

Ori poate că se întîmplase altceva.

În orice caz nici unul din ei nu reacționă.

Acum Wenzel nu mai putea da înapoi. Mișcarea lui fusese precis observată.

Deci se depărtă doi pași. Aruncă o privire spre colțul din fund. Ceilalți trebuiau să creadă că-și caută partenerul de afaceri, care urma să fi sosit de mult. Pentru a fi cît mai convingător, își privi ceasul cu aerul unuia care-și spune în sinea lui : pe unde-o fi umblînd omul ăsta ? Însă figura nu-i prea reuși.

Wenzel se apropie din nou și întrebă în așa fel de parcă abia atunci ar fi picat.

Bărbații și fata răspunseră într-un glas : „Da".

Wenzel se sperie.

Dădu repede din cap și-și strîmbă abia perceptibil gura.

În alte împrejurări, un altul decît Wenzel s-ar fi dus direct la masa respectivă și ar fi spus : „Dacă nu mă-nșel, plecați, da ?“

Unul din cei doi părea să nu fi sesizat încă întreita lui tentativă. Sau poate măgarul pricepuse totuși ce vrea încă de la prima lui întrebare, pentru că se interesă : „Da' de ce ?“ și Wenzel văzu clar că rîde. Nu tare, dar atît de.

Numai că treaba asta Wenzel n-o suporta. Treaba asta Wenzel pur și simplu n-o suporta. Altădată mai treacă-meargă. Se prefăcu a nu auzi întrebarea și privi hotărît la vitrina cu torturi, alegîndu-și de la distanță. Cîștigase. Bărbații se ridicară.

Timp de o clipă fu liniște.

Timp de o clipă lui Wenzel i se păru că e foarte liniște. O găselniță dramaturgică. Un tablou static. Însă Wenzel cunoștea deja situația.

Nu-l privea nimeni. Sau îl priveau toți, de parcă s-ar fi bucurat că ei n-aveau nimic de-a face cu toată chestia.

„Așa“, se mișcă iarăși unul, chiar acela care se băgase-n vorbă să-ntrebe „de ce ?“. Orișicît, acum devenise mai prevăzător. Nu se mai purta cu atîta siguranță de sine. Sau măcar nu mai era chiar în apele lui.

Încă o dată Wenzel își strîmbă gura schițînd un surîs. Din gît îi ieși un sunet scurt, nedorit, pe care îl însoți imediat de o tuse ușoară, neechivocă.

Bărbații plecară.

Wenzel se așeză la masă, cu spatele spre fereastră. Prin geamurile ei groase și bombate la mijloc nu se vedea și-așa nimic. Era bucuros că n-avea lume decît în dreapta sa. Între masa lui din latura ferestrei și măsuța de lîngă peretele de vizavi era o distanță suportabilă.

În plus, stătea aproape de ușă.

În plus, fără să-ntoarcă deloc capul, putea cuprinde cu privirile tot localul. Aproape fără să-ntoarcă deloc capul.

Lui Wenzel nu-i plăcea niciodată să stea la mijloc.

De o sută de ori poate nu se-ntîmpla nimic. Dar a o sută una oară ? „Imediat curăț, imediat“, spuse chelnerița, ca și cum n-ar fi fost nimic. Cei dinainte mîncaseră tort cu cremă mocca sau de ciocolată. Wenzel clădi farfuriile una peste alta, puse deasupra și scrumiera plină și împinse totul la marginea mesei. Cînd luă ceștile de cafea, în care ceilalți lăsaseră șervețelele ghemotocite și scîrboase ca dracu', veni iarăși chlenerița și spuse ceva.

Wenzel, care n-o recunoscuse pe femeia fardată, își trase mîinile înapoi și privi la scrumiera plină și la farfuriile golite. Nu privea niciodată cu plăcere la farfurii golite și la scrumiere pline. Îi trezeau amintiri. Încă de pe-atunci i se făcea greață. Nu putea fugi imediat în camera lui după ce termina masa. Părinții mîncau mai încet. Mai ales duminicile. Mîncau pătrunși de importanța faptului. Dar de mîntuit, nici asta nu-i mîntuise.

Wenzel nu putea înțelege oamenii care, după ce au mîncat, pălăvrăgesc ore întregi în fața oaselor descărnate.

El despre ce să fi pălăvrăgit cu părinții lui ? Despre mîncare, poate.

Chelnerița îl întrebă ce voia, în timp ce punea vesela folosită pe o tăviță. Un bărbat cu meșă intră pe ușă și se îndreptă direct spre closet.

„Ce vreme“, spuse ea confidențial, avînd probabil impresia că Wenzel era cel care ghemotocise șervețelele în cești. La urma urmelor îi era indiferent pe cine servea.

Poate însă că n-o făcea decît din rutină.

Dar lui Wenzel nu-i plăcea să lege conversații apropo de nimic. Își comandă tort de brînză și o cană de cafea și mai ceru și o scrumieră curată. Chelnerița repetă : „Tort de brînză și o cană de cafea“. La scrumieră spuse : „Natural“. Nu-și notă nimic, șterse masa cu un șervet alb și se duse la bufet. Înregistrase între timp și semnul făcut de la masa de lîngă intrarea la toalete.

Wenzel de asemenea. Fruntea îi era îmbrobonată de sudoare. Scoase o batistă din buzunarul pantalonilor, își tamponă transpirația și-și întinse picioarele sub masă. Trei mese mai încolo un individ complet șters făcea niște însemnări, fără să ridice ochii spre Wenzel.

Ceva nu era în regulă cu ziua asta. Nu se deosebea de celelalte. Wenzel se trezise pe la șase și nu mai putuse adormi. Frînt de oboseală și cu stomacul gol o pornise prin Parcul Englezesc.

Ar fi trebuit să plece la Merano. Sau la Strasbourg. Asta ar fi fost cel mai bine.

Dar cine pleacă singur la Merano ? Wenzel în nici un caz.

Într-un mod difuz, totul era oribil.

Mersul pe jos calmează.

Însă Wenzel avea mereu, în timp ce mergea pe jos, o imagine care-l făcea să se înfurie. Un cunoscut al său rostea de cîte cinci ori la rînd : „Las' că se-aranjează“. Wenzel îl ura pe acest dobitoc.

Wenzel însă nu era un tip terminat.

Sau în orice caz nu ca unul care, în drum spre mașina cu care se pregătește să plece la schi, își rupe glezna. Sau e arestat. Sau cînd e o vreme de un anumit fel. O vreme ca un capac de sticlă.

Wenzel nu suferea din cauza climei. Sau poate totuși.

Era într-o vale mai lungă. Lui Wenzel îi plăceau asemenea comparații. Dar comparația era greșită. Mai bine s-ar fi așezat pe o piatră mare și timp de un an întreg ar fi privit drept în față.

Asta nu era cu putință. De aceea adoptase gesturi. De aceea exersase anumite mișcări. Răsuciri din cap, ridicări din sprîncene cu lăsarea concomitentă în jos a colțurilor gurii, printr-o ușoară încordare a buzei inferioare.

Însă trist Wenzel n-a fost niciodată. Mai degrabă suspect. De ani de zile își ascundea inactivitatea tocmai afișînd un aer de om inactiv. Și nimeni nu-l credea.

Dacă Wenzel alerga de colo pînă colo, cei care-l cunoşteau puteau presupune că avea o destinaţie precisă. Wenzel numai rareori întîlnea vreun cunoscut. Iar, cînd întîlnea vreunul, nu-l observa. Doar dacă acela nu-l bătea cu palma peste umăr. Wenzel umbla ca un nebun. Fiindcă nu mai reuşea să ţină pasul.

Pentru a rămîne în pas cu lumea, ar fi trebuit să aibă darul de a vorbi primăvara cu precupeţul despre căpşunile proaspete.

Sau duminica să-i ceară vecinei sare.

Despre aşa ceva nici nu putea fi vorba. Exclus. Oricum, sare Wenzel n-ar fi cerut niciodată.

Deci umbla şi în acea duminică de mai, o zi brutală de primăvară, prin Parcul Englezesc. De fapt mai mult alerga decît umbla.

În *week-end*-uri Wenzel avea o stare proastă. Tradiţionala lui stare proastă. Dacă în *week-end* strălucea soarele, îi venea să fugă încotro vedea cu ochii.

Anii nu trecuseră fără a lăsa urme.

Lui Wenzel îi plăcea această propoziţie, pe care o auzise adesea de la alţii. În imobilul în care locuia, împreună cu alte cincizeci şi două de familii, duminicile dimineaţa era foarte linişte. În imobilul în care locuia, împreună cu alte cincizeci şi două de familii, duminicile dimineaţa domnea o linişte nefirească.

După zece şi jumătate mirosea a friptură de porc.

Şi în Parcul Englezesc era îngrozitor. Dar în alt fel. De pe un gazon, pe care nu era

voie de călcat, fusese îndepărtat semnul de interdicţie. Prin urmare pe iarbă stăteau culcate, cu faţa la soare, fete ce nu se temeau de agresori şi băieţandri care trăgeau cu ochiul la ele. Altfel lume amestecată. Nici măcar poliţia n-avea ce le face.

Wenzel traversa hotărît gazonul. Ca şi cum la extremitatea lui opusă urma să-şi întîlnească soţia. Numai la aceia se uita care nu priveau spre el. Dar el se cunoştea prea bine singur. Ar fi trebuit să fie luat cu asalt pentru a. Dar n-a fost cazul.

Kleinhesselloher See * îl înconjurase precis de treizeci sau de trei sute de ori în anii precedenţi. În orice moment al zilei şi al anului.

Pe pistele de gheaţă măturate aruncători de *Eisstock* ** sau, la vremea dezgheţului, în apă, ori în bărci, mai ales pensionari şi studenţi, cu şepci de blană pe cap şi sticle de rachiu în hanorace, sau, transpirînd, patinatori şi hocheişti tineri. Uneori cîte unul se îneca.

Bărci cu vîsle şi lampioane roşii. Nopţile de vară călduţe. Înotatul era interzis. Numai cuplurile care se cunoşteau de mult vîsleau. Şi străinii. Sau militarii. Raţe tinere şi gîşte şi

* Lacul de la Kleinhessellohe (l. germ.). Lac natural încorporat în Parcul Englezesc din oraşul München. (N. trad.)

** Este vorba de un joc pe gheaţă *(Eisschiessen)*, specific zonei Alpilor bavarezi şi austrieci, asemănător cu jocul de popice. Instrumentul *(Eisstock)* cu care se aruncă spre ţintă are baza lată şi alunecă pe o pistă de gheaţă cu dimensiunile de aprox. 30 m × 2 m. (N. trad.)

lebede și lișițe așezate frumos în formații conduse de cele bătrîne, oameni ieșiți la plimbare care le aruncau bucățele de pîine, unii chiar saci întregi, pescăruși care luau partea leului, copii mici, mame cu landouri, îndrăgostiți, bătrîni pe bănci, din cînd în cînd un criminal strecurat printre ei, cîini și rahat de cîine pe alei. Poate că totuși Wenzel nu era total indiferent la climă.

Wenzel n-ar fi putut ucide pe nimeni. Oricum nu cu premeditare. Fata îi aduse cafeaua și tortul de brînză. Și o scrumieră goală. De data asta nu mai spuse nimic, ci doar puse totul pe masă.

Dacă tot trebuia să meargă undeva, Wenzel prefera la cafenea decît la cîrciumă. În cafenele atmosfera era mai puțin mîncăcioasă. Și totul nici nu dura atît de mult.

Aproape de fiecare dată își comanda tort de brînză, deși, privind retrospectiv, în șapte din zece cazuri acestea aveau un gust de gumă dulceagă. La „Café Bauer", orișicît, numai în trei din zece cazuri.

„Café Bauer" era întotdeauna plină. Faptul avea avantajele lui. Dar cu altcineva la masă nu se așeza cu plăcere. Nici nu-i convenea cînd alții se așezau la masa lui, ceea ce, firește, se repeta mereu. În rest, de cele mai multe ori nu se întîmpla nimic.

La „Café Bauer" nu prea veneau bătrîne cu pălării lila. De asemenea, văduvi și polițiști puțini. Întîlneai mai ales oameni tineri în civil. Cel mult cu barbă.

Cu trei ani în urmă, Wenzel încetase studiile fără a-și da licența. De fapt întreg studiul său nu fusese decît o încetare lentă. Lui Wenzel i se părea cu mult mai îndepărtat în timp decît era în realitate. Însă, cînd i se cereau datele personale, declara : studii de sociologie.

„Aha, sociologie", a spus prima gazdă la care s-a prezentat și l-a respins. Se vedea în peretele de oglinzi de vizavi. Se privea cum bagă în gură bucățile de tort de brînză. Una din ele îi căzu înapoi. Wenzel se simți bătător la ochi. O să fie precis recunoscut. Chiar și dacă purta barbă. Nasul lui, mai degrabă mic, avea în oglindă un ușor început de deviere. O tendință spre dreapta.

Cum stătea așa studiindu-se, observă deodată că o fată din fața lui îl fixa. Dacă nu cumva era vorba de altceva, probabil își imagina că el tot timpul fusese cufundat în contemplarea ei. Însă Wenzel privise pe lîngă urechea ei dreaptă în oglindă. Garantat.

Se înroși, căci își închipui că fata se gîndea de cîteva minute bune că la ea se uită. Și, dîndu-și seama că roșise, se înroși acum și mai tare. O adevărată catastrofă.

Cuiva care, îmbrăcat în cofetar, ar fi privit de după vitrina cu torturi, nu-i putea scăpa scena. Wenzel se concentră cît putu de tare asupra tortului său de brînză și nu mai privi în oglindă. Oricum nu mai era nimic de făcut. Lucruri de felul acesta i se mai întîmplaseră. Odată, la o expoziție, un bărbat, care i se păruse cunoscut, făcea semne spre el. I-a răspuns

cu un semn din mînă, pentru a observa mai apoi că adevăratul adresant se afla în spatele său. Wenzel încercase să-și transforme semnul cu mîna într-un alt gest. Dar nu izbutise. Își trecuse atunci mîna prin păr. Însă de data aceasta lucrurile stăteau, ca să spunem așa, invers.

În plus, șansele lui în general se înrăutăţiseră. Individul cel absent scria întruna.

Pentru vremea de afară Wenzel era prea gros îmbrăcat. Oamenii de pe stradă purtau parcă toţi haine mai subţiri și mai ușoare.

Wenzel nu era pregătit pentru primăvară și nici adaptat la ea. Se simţea tomnatic. Ura primăvara. O ura încă din copilărie, căci pe atunci fusese adesea foarte ciudată. Ca într-o scenă filmată cu încetinitorul.

Wenzel își simţi cămașa cum i se lipește de spinare și se hotărî să-și scoată la toaletă puloverul albastru pe care-l mai avea pe sub jachetă.

În WC-ul bărbaţilor stăteau doi în picioare afară, iar ambele cabine erau ocupate. Wenzel se așeză și el în dreptul cuvei libere dintre cei doi bărbaţi. Dar nu putea face și nici nu-i venea.

Trase apa, făcu mișcarea respectivă cu genunchii puţin îndoiţi în afară, se duse la chiuvetă și se privi în oglindă, cum fac toţi bărbaţii după ce se ușurează.

Cei doi stăteau mai departe în faţa cuvelor, deși tot timpul Wenzel nu auzise nici un pîșîit

Se spălă pe mîini, se șterse cu batista, fiindcă prosoapele de la toaletele publice îi făceau scîrbă — cei doi nu se mai dădeau duși — și se întoarse fără să fi rezolvat nimic înapoi la masă.

Fata era drăguţă din profil.

Pînă atunci Wenzel se mai culcase cu femei. Cu fete. Ei, nici chiar așa. Poate mai puţin ca majoritatea bărbaţilor. Deși, pe de altă parte, poate mai mult ca alţii. Numai că, în timpul actului sexual, nu aflase niciodată acea satisfacţie pe care o încerca imaginîndu-și. Totul era mult mai frumos în imaginaţie.

În realitate canapeaua era îngustă.

În plus, și mișcările de rigoare i se păreau caraghioase. Ba chiar ridicole. Cînd Wenzel încuia ușa apartamentului în urma lui și cobora treptele — nu merita să ia liftul pentru un singur etaj — îl apuca o anumită senzaţie.

Ca o așteptare.

Wenzel simţea în stomac că putea să se întîmple ceva. Că cineva o să i se adreseze pe stradă. Că vreo doamnă mai în vîrstă avea să-i facă semn de la fereastră : „Tinere, n-ai vrea să-mi". Ori că vreo tînără urmărită îi va cere protecţie. În acest sens Wenzel nu fusese niciodată solicitat. Probabil că ar fi fost atît de speriat încît ar fi șters-o pe loc. În fantezia lui însă era stăpîn pe situaţie. Nonșalant și sigur de el. Un erou.

Dacă se plimba serile sau nopţile, ceea ce făcea frecvent, pe Wenzel îl atrăgeau ferestrele luminate. Se întîmpla să rămînă în faţa cîte uneia deschise de la parter și să privească

la cîte un bărbat șezînd în maieu la masă. Ori vedea cîte o pereche uitîndu-se la televizor sau dezbrăcîndu-se. Atunci pe Wenzel îl încerca o palpitație.

Dar în nici un caz de natură sexuală. Nu.

Nici măcar în acele zile deosebit de rele cînd i se aprindeau călcîiele după fetele frumoase de pe Leopoldstrasse *.

Cînd stătea în dreptul cîte unei ferestre, trăind în imaginație viața dinăuntru, iar cineva se apropia pe trotuar, el se depărta în grabă. Gîndea că oamenii, cărora mai apoi le evita privirile, aveau să-și închipuie despre el că-i un libidinos. Un *voyeur*. Wenzel putea sta și privi ore în șir mamele și copilașii pe terenurile de joacă. Poate nu chiar ore în șir, dar în orice caz mult. Acolo totul era reglat dinainte. Dacă țipa un copil în groapa de nisip, apărea imediat o mamă. Dacă rîdea un copil, rîdea și mama.

O dată o mamă îl privise. Wenzel i se păru atunci lui însuși suspect.

Îndată după ce se așezase, Wenzel se ridică și luă ziarul, care atîrna pe o vergea de lemn într-un cîrlig de lîngă intrare.

„În continuare nici o urmă".

Deci era numărul de ieri.

Îl răsfoi. În realitate trăgea cu urechea la fete.

* Bulevard al cartierului münchenez Schwabing, cu numeroase localuri, frecventat mai ales de tineret, artiști, public monden, studenți (la unul din capetele lui Leopoldstrasse este situată Universitatea). (N. trad.)

Dar din atîta nu te puteai lămuri.

Bărbatul cu meșă tot nu ieșise de la closet. La masa vecină un tip cu o barbă imensă rîdea scuturat din rărunchi. Și ceilalți trei rîdeau, însă mai reținut. Oricum nimic n-avea cum fi atît de caraghios pe cît de tare rîdea tipul. Wenzel i-ar fi putut cunoaște pe unul sau altul din ei.

Poate nici nu erau studenți.

Wenzel băuse și a doua ceașcă de cafea. Puse ziarul alături de el, pe un scaun și-i făcu semn chelneriței. Aceasta atît aștepta.

„Plata, vă rog", zise Wenzel pe un ton care parcă voia să spună : „Peste un ceas îmi pleacă avionul".

„Cafea și tort cu frișcă patru șaptezeci."

Wenzel îi dădu cinci. „Tort de brînză am avut, tort de brînză."

„Patru șaptezeci", spuse fata.

Cînd Wenzel părăsi cafeneaua nu se întîmplă nimic. Simțea acest lucru în spinare. Mai bine să nu se mai întoarcă.

Un val de căldură îl izbi drept în față, iar un Peugeot de culoarea antracitului, cu număr de serviciu M-TZ-723, îi trecu pe dinainte. Pe Graubündener Strasse auzi o patrulă de poliție și puțin mai tîrziu o văzu îndreptîndu-se cu lumini albastre spre el.

Un vacarm infernal.

Cînd e zăpadă, echipajele de poliție nu fac atîta zgomot.

Dar era o zi de primăvară.

Să înnebunești și alta nu.

2

Călătoria lui Wenzel Wobrowski în Hebride

Dr. Burger avea și el problemele lui.

Deasupra sa mai erau încă cinci nume. Cinci profesori pasămite de renume internațional, care semnau ca editori. Aceștia nu-și făceau aproape niciodată apariția în persoană, în schimb erau mereu prezenți. Cei din conducere se grăbeau să le îndeplinească neîntîrziat dorințele, chiar și cele neexprimate. Ceea ce pe unii îi cam suprasolicita. Iar suprasolicitarea lor se transmitea pe filieră în jos.

Mulți, de fapt majoritatea celor pe care Wenzel îi întîlnea la cantina întreprinderii, nu arătau bine. Aveau o linie severă a gurii. Pînă și secretarele cele tinere. Care altminteri erau absolut impecabile. Impecabile și inabordabile.

Neonul puternic de la cantină avea fără îndoială meritul lui în a-i face pe lucrătorii celei mai mari și mai prestigioase reviste de medicină și igienă să arate ca pacienții unei secții de reanimare.

Mai demult dr. Burger discuta practic totul personal cu Wenzel — deși aproape întotdeauna era vorba de lucruri care nu cereau neapărat intervenția redactorului-șef. Însă de atunci totul trecuse la Vostel. Și la ce anume

se putea aștepta din partea acestuia Wenzel se lămurise încă de la prostia cu piramidonul.

„Îmi puteți cumva spune", îl întrebase acest individ bolnav de ambiție, „ce înseamnă piramidal ?"

„Ați înghițit vreodată piramidal ?", mai întrebase el, fără a oferi măcar un vag indiciu că-și dă osteneala să aprecieze cît de cît exact importanța greșelii.

Wenzel, care nu înghițise nici măcar piramidon vreodată, răspunse roșind : „Vreți să spuneți piramidon".

Dr. Vostel i-a întins pagina bătînd cu degetul încovoiat în cuvîntul „piramidal". Au urmat cîteva considerații privitoare la renumele revistei, care impunea ca și în chestiunile de detaliu, sau mai ales în ele, totul să fie cît se poate de corect. „*En détail*", fuseseră cuvintele lui. A doua zi lui Wenzel Wobrowski i-a fost frică să nu-l întîlnească pe Vostel pe coridor, sau, doamne ferește, la toaletă. Însă numai de două ori a izbutit să-și țină vezica pînă la sfîrșitul programului, salvîndu-se după aceea în mijlocul unui spațiu verde.

Fără îndoială că dr. Vostel nu scăpase ocazia de a-i aduce la cunoștință și doctorului Burger chestiunea cu piramidonul. În cursul unei vizite inopinate în biroul lui Wenzel, Burger, care avea nevoie urgentă de „manuscrisul Meldener", aruncase absolut în treacăt : „În fond, lucruri din astea se mai întîmplă cîteodată".

Vostel înțelesese să-i lămurească faptul că el, Wenzel Wobrowski, fusese angajat să facă muncă de redactor într-un cadru limitat și foar-

te clar stabilit, însă, dincolo de acest cadru și înainte de toate, pe post de corector, „însărcinat cu depistarea și corectarea greșelilor de manuscris, respectiv de zaț“. Iar muncă de redactor însemna a) a avea grijă ca termenii medicali utilizați, firește, frecvent în articolele de medicină să respecte ortografia unitară stabilită de redacție. Wenzel trebuia prin urmare să înlocuiască neapărat al doilea „t“ din „Antikoagulantien“ cu „z“. Să transforme „Calcium“ în „Kalzium“. „Cytostatika“ în „Zytostatika“. La „Carcinogen“ să introducă un „k“ și un „z“. * Iar pentru tot ce apărea în legătură cu -oxyd, ortografia trebuia adaptată la scrierea germană preluată de la americani. Deci -oxid.

Muncă de redactor mai însemna b) a număra rîndurile.

Nici măcar formularea unei fraze nu voia Vostel s-o lase la aprecierea lui Wenzel Wobrowski. Afară de cazul concret cînd evident lipsea vreun cuvînt sau cînd se încurcau zațurile la zețărie, sau, în sfîrșit, cînd, la paginație, rămîneau pe dinafară rînduri de manuscris ori apăreau altele străine. Pentru formulările frazelor doar îi aveau pe domnii redactori, toți specialiști cu doctoratul luat. Din aceștia aveau destui la revistă. „Nu e cazul ca dumneavoastră

* Este vorba de o modernizare a ortografiei germane mai vechi care, în cazul unor termeni chimici și medicali, utiliza forma lor derivată din latină. Variantele actualizate (*Kalzium, Zytostatika, Karzinogen*) păstrează aceeași pronunție. (N. trad.)

să vă bateți capul pentru mine“, spusese Vostel în două-trei rînduri, cînd Wenzel se crezuse dator să se pronunțe asupra unei formulări neclare. „Vă rog nu vă bateți dumneavoastră capul pentru noi“, suna varianta cea mai acută a ostilității lui Vostel față de subalterni.

Numai că în această privință Vostel putea sta absolut liniștit. De mult Wenzel nu mai citea manuscrisele dîndu-și silința să extragă vreun sens din ele. Cea mai mare parte a lor îi era și-așa ininteligibilă. Privea textele doar ca pe o acumulare de litere și cuvinte. Germanistul care era Wenzel Wobrowski verifica doar dacă succesiunea literelor dădea un cuvînt cunoscut. Atinsese de mult performanța de a citi și în același timp de a se gîndi la Elisabeth. Dacă lipsea vreo literă sau apărea una greșită, imaginea optică a cuvîntului îi apărea defectuoasă. Atunci Wenzel se oprea automat. La „Carcinome“, adică la „Karzinome“, era deja sensibilizat vizual.

Doar la număratul rîndurilor îl deranja Elisabeth. Pe unele pagini număra de cîte patru ori. Și cu rezultate diferite.

Pe dr. Vostel îl supăra pancreasul. Ajunsese într-adevăr să-i mărturisească odată faptul lui Wenzel, regretînd probabil chiar în aceeași clipă profund că-i scăpase mărturisirea. Dar părea să aibă dureri. Trebuise să ia în prezența lui Wenzel o pastilă. Wenzel își imaginase că pancreasul trebuie să fie o formă de ulcer stomacal. „A, da“, spusese el, ca și cum Vostel l-ar fi anunțat cum va pleca de Crăciun în He-

bride. Atît de intim n-a mai fost pe urmă Vostel niciodată. Rămăsese un scîrbos. În total contrast cu dr. Burger. Acesta punea mare preţ pe faptul de a fi a) comunicativ, b) colegial, c) corect. Cei trei „C“ ai doctorului Burger. O formulă consacrată în editura lor.

Cînd Burger nu reuşea să se încadreze într-un spectru comportamental atît de larg, sau cînd vreo altă atitudine îi era, din cine ştie ce motive, sufleteşte mai la îndemînă, atunci îi lăsa pe alţii să fie duri în locul lui. În asemenea ocazii putea fi sigur că stimaţii săi „colaboratori“, montaţi de el cu observaţii „la obiect“, aveau să se calce reciproc pe bătături. Iar cînd începea spălatul rufelor murdare în chestiuni de personal, Burger putea interveni spunînd : „Domnii mei, dar se poate ?!“

Şi urmau consideraţii în care comunicarea, colegialitatea şi corectitudinea jucau un rol central.

Într-o miercuri Wenzel Wobrowski primi în „biroul“ său o scrisoare în plic deschis :

„Dragă Domnule Wobrowski,

Din motive ce ţin de bunul mers al muncii în editură, este necesar ca lucrările de corectură şi redactare ce cad în sarcina Dumneavoastră să fie executate direct în tipografia noastră. Vă rog prin urmare să Vă prezentaţi joi la orele nouă treizeci la dl. Lindner de la tipografia Weimann.

Cu salutări prieteneşti, Dr. Burger.“

După-amiază Wenzel îşi puse cele două pixuri şi fotografia înrămată a lui Elisabeth în geantă, iar joi dimineaţă se prezentă la domnul Lindner. Pe acesta îl cunoştea numai telefonic.

Tipografia nu era departe de editură, iar de acasă de la Wenzel se ajungea chiar mai uşor.

Domnul Lindner fusese fireşte informat de editură. „Vă salut, domnule Wobrowski“, îl salută el sonor.

Wenzel îl urmă la etajul întîi şi intră după el într-o cameră plină de fişete.

„Aici puteţi lucra liniştit“, spuse Lindner tare, „nu intră decît cel mult doamna Wiesner. Telefonul e pe masă. Numărul de dincolo îl ştiţi. Dacă mai aveţi întrebări, eu sînt jos. Domnul Neumann o să aibă grijă de dumneavoastră să nu vă plictisiţi.“

Lindner rîse o dată scurt şi neplăcut de tare.

Wenzel Wobrowski nu avea întrebări.

„La unsprezece primiţi corecturile. Cheie nu vă trebuie. La noi e deschis de la şase. Mai devreme oricum cred că nu veniţi.“

Lindner mai rîse o dată. Şi mai scurt ca înainte, dar mai încet. Wenzel se aşeză la masă şi privi pe fereastră afară. De jos se auzea duduitul egal al maşinilor. Uşoara vibraţie a podelelor era liniştitoare.

Wenzel Wobrowski era fericit.

Prin hublou vedea marea albastră şi calmă, la orizontul căreia se distingeau contururi fantomatice de munţi. Pe cerul tremurător şi abu-

rit al verii pluteau pescăruşi. Uneori minute în şir, fără a mişca aripile desfăcute larg. Vaporul părea suspendat în aer.

Hebridele. La ele visase Wenzel în anii de şcoală, iar după-amieze întregi ascultase acasă muzica lui Mendelssohn-Bartholdy. Hebridele.

Insulele se ridicau miraculos din mare. La fel trebuie să fi fost şi Atlantida.

Wenzel Wobrowski simţea miresme de rododendroni înfloriţi.

Păsări multicolore necunoscute zburau prin frunziş. Pereţi albi de stîncă se ridicau din spatele pădurilor. Hebridele. Stewardul bătea în uşa cabinei aducînd ceaiul.

„Aveţi aici adaosurile de la articolul de farmacologie. Dr. Vostel vă roagă să treceţi modificările imediat în şpalt şi să le aduceţi jos." Cu spatele spre uşă, Wenzel Wobrowski se întoarse la cuvîntul „farmacologie". Îl privi drept în ochi pe domnul Neumann. „Astea le şi aşteptam. La unsprezece mi-aduceţi şpalturile noi ?", întrebă Wenzel ca venind de foarte departe.

„Mă tem că n-or să fie gata înainte de unsprezece jumătate-douăsprezece, să văd care-i situaţia jos", spuse tare Neumann şi părăsi încăperea. Wenzel răsfoi articolul de farmacologie. Un redactor de dincolo era profilat şi în aşa ceva.

În cameră era cald. Wenzel se gîndi cum o fi în toiul verii. Se duse la fereastră. O privire jos, în curtea din spate, îi fu de ajuns. Dintr-o instalaţie uriaşă de aerisire ce răsărea

pe acoperişul de tablă al unei case gen baracă ieşea cu presiune un aer albăstrui.

Hangarul nu părea să aparţină de tipografie.

Wenzel deschise fereastra şi auzi şuieratul care, cînd geamul stătea închis, era acoperit de zgomotul rotativelor. Aerul mirosea nu neplăcut, a păcură şi a friptură de porc. Wenzel era transpirat şi atunci închise fereastra.

Trecu modificările din articolul de farmacologie. Duse şpalturile jos, la domnul Lindner, care stătea la o maşină încercînd un andruck nou.

Din cauza zgomotului puternic lui Wenzel i se tăie respiraţia. Îl bătu pe Lindner din spate uşor pe umăr : „Şpalturile, domnule Lindner. Cu cele noi cum stăm ?", strigă el.

„Sînt gata după-amiază, am avut o problemă cu maşina", spuse Lindner la fel de tare ca de obicei, poate chiar ceva mai tare.

„Asta-i neplăcut", rosti Wenzel ca un vechi vulpoi editorial, privind plin de preocupare spre maşini, care funcţionau toate. Wenzel Wobrowski părea să spună : „Da' bine, băieţi, de ce nu m-a chemat nimeni pînă acum ?"

Sau : „Trebuie să mă ocup singur de toate ?"

Spuse : „Eu la unu plec, lăsaţi şpalturile, dacă sînt gata, sus, pe masa mea".

„Ce-aţi spus ?", strigă Lindner.

„La unu plec. Lăsaţi, vă rog, şpalturile, dacă sînt gata, sus, pe masa mea. Le citesc eu mîine dimineaţă."

„Chiar aşa de presant nu e", îi strigă Lindner, „mai lipsesc trei manuscrise."

„Dar dr. Vostel a", spuse Wenzel.

„Da, dr. Vostel“, zbieră Lindner, „ăia de dincolo vor mereu ca totul să fie gata ieri, dacă s-ar putea.“

„Oricum eu sînt sus pînă la unu, dacă se rezolvă pînă atunci“, strigă Wenzel, „și aș putea lua materialele și-acasă.“

Wenzel Wobrowski voia să întrebe cum se putea rezista într-un zgomot ca acela o zi întreagă. Renunță însă, pentru ca întrebarea lui să nu pară că-i a unui profan. Se bucură cînd ieși iar din hală.

Închise ușa grea de fier, care făcea ca zgomotul să se audă afară înfundat și rămase pe loc în curtea tipografiei, unde, alături de alte mașini, era parcată și a lui, deși o inscripție pusă acolo avertiza : „Parcarea permisă numai pentru lucrătorii întreprinderii“. Wenzel nu știa dacă el era sau nu lucrător al întreprinderii.

În iulie sau în august îi expira verificarea tehnică.

Wenzel se simțea ca după o muncă fizică grea. Doar mai rău, pentru că fizic nu muncise nimic. Pe intrarea mică de lîngă ușa de fier sui scările pînă în camera lui.

Mirosea a rododendroni. Sau a păcură.

La douăsprezece și jumătate se gîndi dacă, după sfîrșitul programului, a cărui oră fixă era hotărît s-o respecte, să se ducă la cantina editurii. Se hotărî să nu, fiindcă n-avea chef să vadă anumite mutre. La unu și două minute, cum șpalturile noi tot nu veniseră încă, Wenzel era iar jos, în curte și constata că

ieșirea VW-ului său combi era blocată de o altă mașină. Șoferul acesteia nu se vedea nicăieri. Wenzel Wobrowski se întoarse, deschise ușa masivă de fier și se uită după domnul Lindner.

Întotdeauna cînd era zgomot mare undeva sau cînd mirosea pătrunzător, Wenzel avea impresia că nu vede bine.

Domnul Lindner nu era acolo. Wenzel întrebă un tipograf, sau ce-o fi fost acel bărbat în salopetă albastră, dacă nu-l văzuse pe domnul Lindner.

Albastrul strigă : „Ce face ?“

Wenzel întrebă dacă nu știa unde îl putea găsi pe domnul Lindner. Bărbatul își scoase un dop de plastic din urechea stîngă. „Lindner trebuie să fie în spate.“

„Unde anume, vă rog ?“, întrebă Wenzel

„Ce ?“, strigă din nou albastrul, care-și pusese dopul înapoi în ureche.

„Unde în spate ?“, spuse Wenzel cît putu de tare. Cît putu de tare, adică fără să urle în mod ridicol.

„La zețărie, intrați pe ușa aia, acolo se face un coridor, prima la dreapta e zețăria !“ strigă bărbatul.

Wenzel urmă drumul indicat și bătu la prima ușă din dreapta.

„V-am spus doar că numai după-amiază sînt gata“, zise tare Lindner.

„Nu voiam decît să-ntreb“, spuse Wenzel, „nu voiam decît să vă spun că nu pot ieși din cauza furgonetei. A furgonetei din pasaj. Mai e un combi în pasaj“, spuse el mai încet.

„Ați parcat în curte?“, întrebă Lindner. „Asta-i neplăcut. Încercați de mîine să găsiți și dumneavoastră un loc de parcare în stradă. În curte-i prea puțin loc. Acu' ce să vă fac, trebuie să mai așteptați două minute.“

Wenzel Wobrowski parcurse înapoi coridorul, trecu prin baia de zgomote și ieși în curte. Furgoneta plecase. Wenzel Wobrowski, care voia să-și cumpere o jumătate de pui la magazinul din colț, nu găsi loc de parcare, de aceea merse mai departe spre casă, unde își făcu o omletă din două ouă, cu care însă nu reuși să se sature.

Luînd ziarul să-l citească, se întinse peste patul nefăcut și adormi.

Wenzel Wobrowski avea din nou acea expresie anume a feței.

3

Norocul lui Wenzel Wobrowski duminică la ora cinci

Cînd se trezi la începutul lunii iunie, Wenzel Wobrowski se simțea de parcă și-ar fi pierdut mințile.

Nu mai știa la care capăt al cărui pat îi era capul, nu mai știa în ce cameră e și în ce direcție privea și nici ce anume se petrecea în jur.

Despre cazuri din astea mai auzise el.

Ce zi era, ce făcuse cu o zi înainte? Și ce avea să se întîmple dacă nu-și va mai aminti niciodată?

Se sculă în capul oaselor. La dreapta strălucea un dreptunghi îngrozitor. Asta nu mai era viață.

Dar dintr-o dată totul reveni la normal. Patul lui, picioarele lui la capătul patului, la stînga perdelele, camera lui. Sîmbătă. Elisabeth. Totul era în ordine.

Era noapte, dar afară nu era liniște, deci nu se terminase încă vinerea, deci înseamnă că nu dormise totuși prea mult.

Wenzel Wobrowski se ridică în picioare și traversă camera întunecoasă pînă la dreptunghiul ușii de la balcon. Perdeaua lungă pînă în podea n-o trăsese peste ușa cu geam. Deschise ușa și merse pînă la balustrada de beton a balconașului său.

Era o noapte caldă.

O noapte călduţă de iunie, cu o semilună deasupra acoperişurilor şi cu bătăi de clopot de la turnul bisericii din apropiere.

Wenzel Wobrowski începu să numere. Trei, patru, cinci. La a douăsprezecea bătaie va sări în gol.

Şase, şapte, opt, nouă. Va sări chiar dacă, după toate probabilităţile, va supravieţui săriturii sale de la etajul întîi pe gazonul din faţa casei.

Zece, unsprezece. Cu amîndouă mîinile pe balustradă, Wenzel se lăsă în genunchi. Se simţea bine. N-avea dureri de cap, nu avea nici respectiva senzaţie în stomac. Din apartamentul vecin, pe al cărui balcon ar fi putut sări fără nici o dificultate, se auzeau zgomote, ca şi cum cineva ar fi pus nişte farfurii de supă unele peste altele.

Wenzel Wobrowski se întoarse în cameră, închise uşa de la balcon să nu intre ţînţarii, căută comutatorul lămpii de birou şi se aşeză orbit la masa de scris.

Era îmbrăcat. A doua zi la nouă venea Elisabeth la micul dejun. Wenzel îi spusese că vineri seara mai avea de rezolvat un set de şpalturi, ceea ce lui Elisabeth i se păruse cam ciudat. În *week-end* doar n-avea nimeni nevoie de corecturi.

Wenzel o sună pe Elisabeth să-i spună că terminase şi că parcă ar fi băut ceva. O întrebă dacă dormise pînă atunci. Elisabeth rămase surprinsă şi zise că, sincer vorbind, da. Îşi dădură întîlnire la intrarea în metrou din faţa

magazinului Hertie, fiindcă Elisabeth nu voia ca Wenzel să vină s-o ia de acasă.

Îşi dădeau rareori întîlnire, dar îşi dădeau totuşi, de ani de zile.

Wenzel se duse în baie să se bărbierească. Se frecă energic cu *after shave*, aruncă pe jos pantalonii, cămaşa şi lenjeria de corp în faţa căzii şi îmbrăcă, după ce se pulveriză cu deospray, lenjerie nouă şi costumul de jeans.

Se admiră în oglindă.

Wenzel se privea atent, îşi perie părul şi-şi răvăşi cîteva şuviţe, pentru că, totdeauna cînd nu era proaspăt spălat pe cap, frizura îi stătea prea turtită. Fu mulţumit, se spălă pe dinţi, luă portmoneul şi cheile maşinii de pe masă, stinse lampa de birou şi părăsi locuinţa la unsprezece şi douăzeci cu transpiraţia obişnuită pe frunte.

La unsprezece şi jumătate trecu prin dreptul locului de întîlnire.

Găsi un loc de parcare tocmai la capătul oraşului.

La douăsprezece fără un sfert era la intrarea în metrou.

La vremea aceea, ca de altfel în fiecare seară şi la orice oră în lunile calde, Schwabing-ul era un adevărat haos. Maşini greoaie printre mesele scoase în stradă ale localurilor, psihologi peripatetizînd cu tineri artişti şi cu activişti sociali blocau şoseaua, urmăriţi cu mandat de arestare se rezemau de trunchiurile plopilor făcîndu-şi planuri şi mîncînd îngheţată, publicul privitor îngreuna mereu intervenţia poliţiei, studenţimea ce se îmbrăţişa

îndurerată de moartea bătrînului Eddie Constantine *, iar fetițe de paisprezece ani, ale căror mame și tați acasă își aruncau unul altuia reproșuri, le prezentau funcționarilor în civil pe logodnicii lor, ceea ce provoca o înghesuială în plus. Nici măcar manechinele în căutare de locuință nu erau scutite de neplăceri.

Wenzel Wobrowski nu știa dacă Elisabeth vine cu mașina sau cu metroul. Pentru mai multă siguranță, rămase la intrarea în metrou. Cînd o zări timp de o clipă în pasajul de la Hertie într-o adunare improvizată în jurul fratelui lui Bob Dylan cîntînd la chitară și vocal, nu era ea.

Wenzel Wobrowski încercă barem să nu lase impresia că așteaptă și atunci își alese o poziție în pasaj în așa fel încît printre și peste capetele oamenilor să poată totuși vedea intrarea în metrou.

La douăsprezece și două minute o văzu pe Elisabeth cu geanta ei pe umăr urcînd pe scara rulantă. Era chiar frumoasă.

Blondă, chiar dacă nu la fel de blondă ca Bardot. Wenzel își impuse să meargă încet, se apropie de ea abia după cîteva secunde și-și propuse s-o întrebe dacă aștepta de mult. „Aștepți de mult ?“, o întrebă el.

Elisabeth răspunse că tocmai sosise.

Wenzel Wobrowski și Elisabeth Lechleitner.

* Actor francez de renume în anii '50, interpret al unor eroi populari în filmele din seria neagră. (N. trad.)

Ea cu doi ani mai mare decît Wenzel și, ca și acesta, fiica unui medic cu docentură, din care cauză se și cunoscuseră, dar, spre deosebire de Wenzel, ea însăși doctoriță ; se îmbrățișară și discutară, pe drumul anevoios către Poarta Victoriei, despre lipsa locurilor de parcare și despre ce mulți oameni erau încă pe străzi la ora asta. Pe terasa supraaglomerată a unei crame ședea în fața unei stacane dr. Vostel sau dr. Burger. Wenzel spuse : „Azi a fost ceva de groază“.

Elisabeth întrebă încă o dată dacă trebuia neapărat ca el să rezolve tocmai azi treaba respectivă.

Abstracție făcînd de acest amănunt, de mult nu mai fusese atît de simplu. Chiar cînd Elisabeth nu spunea multă vreme nimic, lui Wenzel nu-i mai transpirau mîinile. Continuă să vorbească pînă cînd se treziră în fața unei discoteci situate într-o stradă laterală.

După cum nu era ușor, din cauza celor așezați pe scări, fie numai să cobori în local, tot așa, odată ajuns jos, nu aveai nici o speranță să găsești vreun loc.

Muzica îl orbea pe Wenzel.

Însă Elisabeth reuși. Găsi două locuri în colțul cel mai din spate, la o masă la care stăteau deja patru persoane, însă mai erau două scaune libere. Wenzel nu le-ar fi găsit niciodată, sau, dacă da, nu s-ar fi dus pînă acolo pentru că i-ar fi fost limpede că erau ale unei perechi plecate să danseze. Dar nu era așa. „Cu cît mai strîmt, cu atît mai plă-

cut", zise unul, deoarece Wenzel spusese că o să fie cam strîmt.

Ședeau cu spatele spre ringul de dans. Wenzel nu-și putea întinde picioarele. Primele minute fură neplăcute. Își rezemă brațul pe speteaza lui Elisabeth, după aceea direct pe umărul ei. Dar, cum ceilalți patru cufundați în tandrețuri nici nu-l băgau în seamă, iar Elisabeth îl întrebă ce voia să bea, Wenzel își reveni, chiar dacă nu-și dădea încă bine seama încotro trebuia să privească și privi către rafturile de pe zidul din fața lui.

Elisabeth își aprinse o țigară. Jumătate din fum o suflă pe nas, cealaltă pe gură, ceea ce lui Wenzel nu-i plăcea.

Voia să facă un semn chelnerului, care acolo precis nu se chema chelner, însă nu văzu nici unul.

Voia un gin fizz.

Elisabeth la fel.

Deodată însă apăru lîngă masă unul cu o listă, iar Wenzel comandă de două ori gin fizz.

Pînă ce le fură aduse băuturile, priviră amîndoi la rafturi, care erau ințesate cu fiare de călcat, vaze, cărți vechi, căni de bere, sfeșnice, oale și păpuși, de a căror vedere Wenzel se feri.

Doi din cei patru se duseră să danseze, ceilalți doi rămaseră lipiți unul de altul.

Cel mai mult o iubea pe Elisabeth cînd stătea la biroul lui și număra rînduri.

Disc-jockey-ul, care tot anunța la microfon cîntece vechi și tocmai îl prezentase pe Gilbert Bécaud ca și cum acesta urma să apară chiar atunci pe scenă, spuse după cîntecul *Nathalie*: „Tot înainte, hop, hop, hop, cu beat, cu soul și pop, pop, pop, hua!"

Elisabeth rîse pînă ce rîse și Wenzel.

Cîntecele de sfărîmat inimile erau la limita durerii, ochii le străluceau și, la o anumită intensitate a luminii, arătau ca oarbe.

Wenzel Wobrowski cedă.

De aici înainte îi plăcu totul. Ginul fizz, al doilea, apoi și al treilea, distanța la cîntecele *hard beat*, apropierea la muzica lentă, burta lui Elisabeth, pieptul ei, roșul închis al fețelor și dinții strălucitori în lumina ultravioletă, mîinile lui Elisabeth cuprinzîndu-l strîns, limba ei, *moonlight*, păpușile săltărețe, exclamațiile de „hua" ale disc-jockey-ului, rîsul ei, coapsele ei, pereții ce se învîrteau, fiarele de călcat, sfeșnicele, oalele de gătit, golul din stomac, ochii lui Elisabeth și transpirația dulceagă de pe gîtul ei, tropăitul dansatorilor, podeaua ce se legăna, zborul, norii.

Elisabeth Lechleitner, pe care Wenzel Wobrowski o trezise la unsprezece noaptea, de parcă ea numai asta ar fi așteptat. Amintirea ei și anii ce trecuseră tot amintindu-și-o.

A doua zi dimineață se trezi cînd ea coborî din pat. Wenzel se prefăcu că doarme.

O auzi intrînd în baie, spălîndu-se pe dinți și făcînd duș. Probabil folosise periuța lui.

Timp de o clipă fu liniște în baie, după care ea ieși, se strecură pe lîngă pat pînă la fereas-

tră, dădu grijulie perdeaua la o parte, deschise ușa de la balcon și așteptă.

În mod normal, soarele și aerul curat trebuiau să-l trezească pe Wenzel. Prin urmare el se trezi și se foi puțin încoace și încolo. Voia să revină doar treptat la realitate, ca să-i facă plăcere lui Elisabeth. Wenzel scoase picioarele afară din pat, se așeză cu ochii închiși pe marginea patului și rămase șezînd în așa fel încît să fie cu fața întoarsă către Elisabeth, care stătea în ușa balconului.

Apoi deschise ochii foarte încet și o privi. Dar acum Elisabeth chiar că arăta cam speriată văzîndu-l cum stătea așa gol, fără o vorbă, fără un zîmbet, privind prin ea ca și cum ar fi fost ușa balconului.

„Ah, Doamne", spuse el repede și se sculă. Rîdea.

De fapt nu rîdea de-adevăratelea.

Wenzel se îndreptă spre ea.

„Ajutor", strigă Elisabeth și se aruncă de la balcon.

Wenzel întrebă cît era ceasul.

Era nouă. Ce punctuală, spuse el, iar eu care încă nu sînt gata. „Să aduc niște chifle", întrebă, „fiindcă altfel nu am decît pîine de prăjit ?"

„Mai întîi îmbracă-te", zise Elisabeth.

În timp ce ea punea apa la fiert și lua din frigider ce era înăuntru, el își făcu dușul și se îmbrăcă. Elisabeth îi împinsese mormanul de rufe sub chiuvetă. Cînd ieși din baie simți miros de cafea. Masa era pusă. Făcuse chiar și ouă. Numai zahărul nu-l găsise.

„Vrei niște muzică ?", întrebă Wenzel. Ceva mai vesel, mai clasic sau Beatles ? Deci clasic. *Suita nr. 2* pentru orchestră de Johann Sebastian Bach în si minor, cu solo de flaut. Și nr. 3 în re major.

Ea vru mai întîi *Suita nr. 2*, cea cu badineria.

Începură să mănînce.

Elisabeth ședea pe sofa. Așternutul îl înfășurase în cuvertura colorată de pe studio și împinsese tot sulul la capătul patului, Wenzel ședea vizavi, pe fotoliu.

Luau micul dejun cum se cuvenea, pe fondul muzicii de Bach și al soarelui ce pătrundea pe fereastră și pe ușa balconului, iar Wenzel spuse că visase ceva, numai că nu-și mai aducea aminte prea bine ce. Dar apăreau și ea și tatăl lui, iar totul se petrecea parcă undeva la mare. Însă, cu cît încerca mai tare să-și aducă aminte visul, cu atît acesta se estompa. Ea vru să știe dacă măcar fusese frumos.

Wenzel nu mai reținea, dar avea impresia că da. Mai ascultară *Suita nr. 3* și *Foc de artificii.* *

Însă pe Händel Wenzel nu-l mai întoarse și pe partea cealaltă, căci îl apucase o anume senzație.

Încît atunci cînd Elisabeth, care trebui să iasă puțin din cameră, se întoarse, oprindu-se în fața rafturilor cu cărți, el se duse repede în spatele ei, îi puse mîinile pe șolduri și și le

* Lucrare orchestrală de Georg Friedrich Händel. (N. trad.)

strecură sub puloverul ei direct pe burta goală, pînă ce în față degetele i se atinseseră între ele.

Elisabeth îl întrebă dacă citise tot ce era acolo. Wenzel îi ridică puloverul peste sîni. Își rezemă bărbia pe umărul ei stîng. De aici îi putea privi în voie sînii. Îi prinse cu amîndouă mîinile și începu să-i strîngă și să-i frămînte. Lui Elisabeth îi atîrnau brațele în jos.

Wenzel vru să-i prindă sfîrcurile cu gura. Pentru aceasta trebui să-i dea drumul lui Elisabeth și să vină pe partea cealaltă.

Nu-i dădu complet drumul, rămase cu mîinile lipite de corpul ei, se întoarse strecurîndu-se, cu fața îngropată în părul ei, între bibliotecă, burta și sînii ei, pe care începu din nou să-i frămînte cu mîna dreaptă.

Ca să poată coborî cu gura pînă la înălțimea necesară, trebui s-o împingă puțin pe Elisabeth înapoi și să îndoaie genunchii. Cu atît mai mult cu cît ea era cu un cap mai mică.

Ținîndu-și mîna stîngă sub puloverul ei, mai lăsat în spate decît în față, iar dreapta pe sînul ei stîng, cu gura în sfîrșit la nivelul sfîrcului drept, Wenzel Wobrowski rămase o vreme în această poziție.

Încercă să sugă, dar nu ieși nimic. Elisabeth țipă doar o dată, încet.

Mirosea a transpirație și a Giaparelli și, în timp ce el își lua mîna de pe mijlocul ei căutîndu-i la fustă o gaică sau orice altceva care să se poată descheia, ea îl prinse de curea, îi desfăcu catarama și-i trase în jos fermoarul de la pantaloni.

Fusta lui Elisabeth se încheia într-o parte. Wenzel nu reuși să-i descheie amîndouă copcile cu o singură mînă. Recurse și la ajutorul mîinii drepte, ținînd mereu sfîrcul ei în gură, dar nu se descurcă nici așa. Ar fi trebuit să se uite ce face. Elisabeth scotocea întruna prin șlițul chiloților lui Wenzel. Nici ea nu se prea descurca, deoarece Wenzel, care stătea aplecat în față către ea, se tot împingea în spate cu fundul de bibliotecă.

Începînd să-l doară coapsele încordate, Wenzel se îndreptă, la care pantalonii îi lunecară în jos, o sărută pe Elisabeth pe gură, își plimbă puțin buzele pe fața ei și începu s-o împingă ușor înapoi spre sofa.

Cînd simți marginea sofalei în nuca genunchiului, lui Elisabeh i se făcu frică nu cumva să cadă Wenzel peste ea dacă tot continuă s-o împingă înapoi și spuse : „Ai răbdare, să ne dezbrăcăm ca lumea".

Wenzel Wobrowski și Elisabeth Lechleitner se dezbrăcară. El își puse hainele pe scaunul de la masa de scris, ea pe fotoliu. Wenzel despături din nou așternutul și amîndoi se culcară ușurați în el.

Totul decurse minunat.

În ciuda efortului, Wenzel simți o mare plăcere și fu și după aceea mulțumit. Rămase peste Elisabeth, cu fața lîngă capul ei, îngropată în pernă.

Chiar și cînd vru să coboare, tot mai rămase deasupra ei, în speranța că va mai reuși o dată. Dar nu mai reuși.

Wenzel, care citise că majoritatea femeilor, după actul sexual, simt încă nevoia de tandrețe, își dădu toată silința. O mîngîie pe Elisabeth pe cap și-i sărută ochii închiși, deși se simțea umed și lipicios.

De aproape figura ei i se părea străină. Porii, dar mai ales nările, prin care sufla mereu jumătate din fumul țigării. Elisabeth deschise ochii, îl privi o vreme și spuse : „Ești cam greu". Wenzel se trase la o parte pe burtă, își vîrî nasul în părul ei în dreptul gîtului, își puse mîna stîngă peste pieptul ei, în timp ce dreapta o lăsă să-i atîrne din pat pînă ce-i amorți complet.

Încercă să-și miște degetele. Nu reuși. Tot brațul îi era ca mort. Își luă mîna stîngă de pe Elisabeth, se întoarse, stăteau culcați spate în spate și cu mîna sănătoasă și-o ridică în sus pe cea amorțită. Rămase așa pînă ce bătu ora douăsprezece.

Wenzel sări în picioare.

Făcu duș a doua oară și se îmbrăcă.

Elisabeth dormea sau se prefăcea că doarme.

Wenzel o strigă : „Elisabeth" și se aplecă, pentru că ea nu auzise sau nu voia să audă, la urechea ei : „Elisabeth". „Ce-i ?", întrebă ea și Wenzel, care se simțea cel mai bine cînd ploua, spuse că era păcat să nu profite de vremea asta frumoasă.

Elisabeth se întinse, se sculă, merse la duș, ceru un prosop nou, pentru că toate cele din baie erau ude. Wenzel îi aduse unul, apoi o frecă pe spate și ieși repede, căci voia să mai

strîngă masa. Patul nu-l făcu. Elisabeth veni din baie și se îmbrăcă.

Cînd o văzu iar cu puloverul, pe Wenzel îl apucă aceeași senzație dinainte. Propuse să meargă cu mașina în Crîngul de la Dachau.

Ajunseră la Dachau trecînd prin Karlsfeld. Wenzel, care ultima oară fusese în Crîng cu cincisprezece ani în urmă, nu-l găsi de data asta. „E undeva pe dreapta", spuse el.

Trecură prin Dachau și nimeriră în șoseaua spre Ampermoching. „Păi dacă bîjbîim așa", zise Elisabeth.

Pe vîrful unei coline scunde Wenzel, asemeni lui Belmondo, care, fără să stea mult pe gînduri, virase în jos de pe șosea intrînd cu mașina direct în mare, coti și el la dreapta, fără să semnalizeze, pe un drum de țară. Desfundat, cu pietroaie și hîrtoape, acesta abia dacă era puțin mai lat decît distanța dintre roțile mașinii. Wenzel conducea la pas. Smocurile de iarbă dintre urmele de roți se frecau de șasiu. După cîteva sute de metri intră în dreapta pe fîșia îngustă de iarbă, cît putu mai aproape de șirul tufelor. „Aici putem s-o lăsăm liniștiți", spuse el, „iar, dacă mai vine vreunul, are loc pe lîngă ea. Dar tu o să trebuiască să cobori pe la mine."

Drumul de țară ducea spre o vale largă, mărginită, pe colina din față, de o pădure.

Porniră într-acolo.

Mirosea a vară, iar peste cîmpuri, din cerul albastru, se auzeau triluri de ciocîrlii.

Totul era aşa cum îşi închipuise întotdeauna Wenzel. Numai Elisabeth era altfel.

Se opriră în loc şi priviră cerul.

„Uite o ciocîrlie", zise Elisabeth, „o vezi cum coboară ?" Îi arătă cu mîna spre cer pînă ce Wenzel o văzu.

Ciocîrlia ei se lăsă în jos. Deodată îşi strînse aripile şi se prăbuşi.

„Cînd priveşti cerul, te-apucă ameţeala", spuse Elisabeth.

Se prinseră de mînă şi porniră mai departe în cadenţă. Priveau de jur împrejur. Elisabeth respiră mai adînc pentru că aerul era atît de curat aici. „În oraş", remarcă ea, „respiri mai mult plumb şi oxid de carbon decît oxigen."

„Oxid cu *i*", spuse Wenzel. Şi lui i se părea aerul curat. Cu toate acestea inspiraţiile adînci ale lui Elisabeth i se păreau cam penibile.

Avea să-şi petreacă tot *week-end*-ul cu ea. Nu mai era ocupată decît duminică seara, cînd era de gardă la clinică. Pentru aceasta primea două zile şi jumătate libere înainte.

Peste un cîmp de sfeclă trecea în goană un iepure. Elisabeth îl strînse de mînă pe Wenzel. Dar acesta îl zărise şi el. Priviră amîndoi după iepure pînă se pierdu sus, în pădure.

Porumbarii se scuturaseră de flori.

La jumătatea pantei line către pădure Elisabeth spuse că ar vrea să şadă o clipă. Urcară prin şirul de tufe şi se aşezară de partea cealaltă, la marginea unui cîmp de cartofi.

Prin aburul de la orizont se zărea oraşul. Wenzel descoperi turnul de televizune.

Se lăsă pe spate, cu mîinile sub cap.

Vedea pe cerul albastru linii şi puncte negre. Dacă închidea ochii şi apoi îi deschidea din nou, punctele apăreau în alte locuri.

Elisabeth îşi ţinea picioarele îndoite la piept, cuprinzîndu-şi-le cu braţele. Wenzel îi zărea ceafa la limita de jos a razei sale vizuale.

„Era la Marea Baltică", spuse el, „şi tata mergea în cîrje, iar tu construiseşi un castel de nisip şi ziceai că era pentru el."

„Ce chestii poţi tu să visezi !", spuse Elisabeth. Stătea nemişcată. Şi ce era atît de frumos în asta, vru ea să ştie. Wenzel nu ştia nici el.

Se ridicară şi se scuturară de furnici.

Sus drumul cotea în unghi drept spre stînga şi mergea de-a lungul pădurii.

Wenzel sări peste şanţul dintre drum şi pădure, întinse mîna şi o trase şi pe Elisabeth în partea sa.

Dinspre desişul de molizi venea o răcoare plăcută.

Elisabeth îşi trase puţin puloverul în dreptul decolteului şi suflă înăuntru.

Merseră paralel cu drumul de ţară, dar prin pădure. La stînga lor, printre trunchiuri, puteau vedea cîmpurile şi pajiştile însorite. Departe, pe colina de vizavi, se zărea maşina lui Wenzel. „Ce-ai face dacă ne-am pierde ?", întrebă Elisabeth. Wenzel ar fi construit un culcuş din crengi de brad.

„Şi dacă ar veni lupul cel rău ?"

„Atunci am lua-o la fugă".

„Din crengi de molid", se corectă Wenzel.

La postul de observaţie al vînătorilor se lipiră strîns unul de altul şi se îmbrăţişară.

Rămaseră sus peste o oră.

Pe drumul de întoarcere cîntară cîntece populare, atît cît îşi mai aminteau textele. Wenzel nu putea întoarce maşina, încît trebui să conducă în marşarier pînă la şosea. Elisabeth mergea pe jos alături de maşină şi îi făcu semn cînd putea intra pe asfalt.

Wenzel dădu drumul radioului. I se făcuse foame. Pe la cinci şi jumătate izbucni o furtună. Însă porţiunea de la parking pînă la local reuşiră s-o mai parcurgă totuşi înainte de a începe să toarne.

Rămaseră pînă la opt, pentru că nu aveau la ei umbrelă. Şi pe urmă voiau să-şi petreacă restul serii încă în mod plăcut, nu să meargă la film.

Trecură cu maşina prin dreptul unei cîrciumi unde aveau vin bun. Wenzel cumpără două sticle. Elisabeth rămase în maşină, dar îi dădu banii pentru vin, căci Wenzel plătise mai devreme la local.

Elisabeth spuse că un asemenea *week-end* era o adevărată binecuvîntare şi că nici nu-i venea să se gîndească la mîine seară.

Wenzel trase afară ziarul din cutia poştală, unde îl uitase de dimineaţă.

Aerisi camera, lăsă fereastra numai puţin întredeschisă şi trase perdeaua în dreptul ei

Elisabeth strîngea aşternutul.

Wenzel îl întoarse pe Händel pe partea cealaltă, aduse pahare din bucătărie şi puse o sticlă de vin la frigider.

Se aşezară unul lîngă altul pe sofa şi ciocniră. *Muzica apelor* de Händel, faptul că stăteau alături şi ciocnitul paharelor nu erau pe gustul lui Wenzel. Îşi puse paharul pe masă şi se lăsă pe spate rezemîndu-se de zid.

„Muzica asta prea are aşa ceva de curte“, spuse el.

Prima sticlă, pe care o terminară repede, îşi făcu efectul. Wenzel îşi lăsă capul în poala lui Elisabeth. Aceasta stinse ţigara şi îl scărpină uşor prin păr. El îi suflă prin fustă pe burtă pînă ce locul se înfierbîntă.

Cînd să înceapă cea de-a doua sticlă, cu Schubert şi Chopin, se dezbrăcară pînă la şosete.

Wenzel opri pick-up-ul. Elisabeth întindea aşternutul. Înainte să se culce, Wenzel stinse şi lumina.

Din nou nu reuşi însă decît o dată. Chit că fusese foarte bine.

La un moment dat se trezi, căci Elisabeth îl scutura.

„Wenzel, e furtună. Trebuie închisă fereastra.“

Wenzel o întrebă dacă îi era frică. Se ridică şi închise fereastra.

Furtuna era încă departe. Un muget înfundat. Wenzel lăsă storurile trase sus. Îi plăcea cînd era furtună. S-ar fi aşezat cu plăcere gol afară, pe balcon, s-o privească. Elisabeth se ghemui strîns lîngă el.

Rămaseră nemișcați, ascultînd tunetele tot mai puternice. La lumina fulgerelor ce pătrundeau prin perdea, Wenzel văzu urechea lui Elisabeth. După un tunet asurzitor, la care Elisabeth tresări violent, începu să toarne torențial.

Asta-i plăcea. Răsuflarea ei caldă pe gît și ropotul ploii pe geamuri.

Furtuna se dovedi pe cît de puternică pe atît de scurtă.

Wenzel rămase încă multă vreme treaz.

Asculta clipocitul egal și liniștit al ploii. Încet-încet adormi.

Dimineața îl întîmpină la fel de însorită ca și ieri.

Wenzel făcu duș primul. Grămada de rufe de sub chiuvetă o îndesă pe un raft al dulapului în perete de pe coridor. În timp ce și Elisabeth își făcea dușul, se îmbrăcă și puse de cafea. Aveau iarăși miere și restul de salam dinainte. Și încă cinci felii de pîine prăjită.

„Ai fi vrut și un ou?", întrebă Wenzel, care uitase complet de ouă.

Elisabeth spuse că nu neapărat, dar că mînca unul dacă mînca și el.

Wenzel spuse că el nu ținea în mod deosebit, dar că-i putea face un ou dacă ea voia.

„Le putem face omletă", zise el, „sau ochiuri." Lui Elisabeth îi era egal. Și lui Wenzel.

Se duse la bucătărie să facă ochiuri. Așa se făceau cel mai repede.

Terminară micul dejun puțin înainte de douăsprezece, fără muzică.

Voiau să mai umble un pic pe jos, ca să profite de ziua asta. Cel mai tîrziu la șapte ea trebuia să fie acasă pentru că voia să se schimbe. Era deja a treia zi de cînd umbla în aceleași haine. Dar pînă atunci nici nu voia să se gîndească la asta, mai spuse ea încă o dată.

Fiindcă, la fel ca și ieri, nu aveau să mănînce de prînz, Elisabeth vru să bea după-amiază cafea la „Aumeister". În cazul ăsta nu trebuiau să meargă prea departe cu mașina și le mai rămînea și timp de umblat pe jos.

Parcară lîngă terenul de tenis de pe Ungererstrasse și traversară podul cel mic să meargă în Parcul Englezesc la „Aumeister". Pînă acolo Wenzel nu ajungea niciodată cînd ieșea singur. Se oprea mereu la Kleinhesselloher See ori la Pagoda Chinezească.

„Aumeister" într-o duminică după-amiază de iunie. Mai rău nici că se putea. Tot orașul umbla sau pe jos sau pe bicicletă. Oricum însă, cu Elisabeth de mînă, lucrurile stăteau puțin altfel. Și totuși era ciudat.

Mii de oameni îi vor lua pe Elisabeth Lechleitner și Wenzel Wobrowski drept o familie. În orice caz drept un cuplu în toată regula.

Pentru prăjituri era încă prea devreme. Se plimbau prin parc în direcția rîului Isar și rîdeau. Căci mulți dintre cei care veneau din sens opus semănau cu diferite animale. Lama și găini și uli, un leu și un purcel. Nu toți ca-

re-și dădeau seama că se rîde pe seama lor se distrau la fel de mult ca cei doi. Numai că, odată început jocul, era greu să te mai oprești. Cel mai tare rîseră de o doamnă care mergea la cincizeci de metri în fața lor și se întoarse de trei ori privindu-i ca o cobră peste ramele ochelarilor. Cobra era supărată.

Pe malul Isar-ului mai descoperiră un cal, apoi încetară. Acolo, după Stăvilar, Isar-ul abia dacă se mai putea numi un rîu. Printre bancurile de nisip și pietriș suprapopulate se pierdeau cîteva pîrîiașe adînci doar pînă la gleznă. Iar acestea nici măcar nu se mai vedeau de-atîta lume.

Cea mai mare parte a apei era dirijată, înainte de Stăvilar, spre un canal, pentru producerea electricității.

Pe Stăvilar se sprijiniră de balustradă, privind la cohortele de oameni ce se întindeau pe rîu în sus.

Wenzel voia acasă. Dar nici acasă nu prea voia. „Acum ar fi bună o cafea", spuse el, „sau o înghețată."

Pe la ora două ajunseră din nou la „Aumeister". Acum era și mai rău ca înainte. Masele de oameni de pe aleea largă pentru pietoni și biciclete se împrăștiaseră : o parte umpluse cafeneaua din stînga, sub pomii fructiferi, iar cealaltă berăria din dreapta, sub castani.

Ei optară pentru pomii fructiferi.

Lui Wenzel Wobrowski nu-i plăcea să caute locuri libere în localuri aglomerate. Elisabeth găsi două locuri, deși din nou la o masă la care mai stăteau deja trei persoane. Un bărbat

și două femei. De altceva mai bun era imposibil de făcut rost.

Femeile purtau niște pălării imense de pai și erau bronzate.

Wenzel ar fi preferat să tragă mai aproape umbrela de soare de lîngă masă. Dar Elisabeth era de părere că le făcea bine soarele.

Chelnerițele, îmbrăcate în negru, abia dacă mai făceau față. Cărau tăvi mari cu torte, sticle de limonadă, cești de cafea și cupe de înghețată. Peste înghețate erau puse niște umbrelușe în dungi albe și albastre. Vrăbiile ciuguleau ce cădea pe jos.

La masa alăturată trei copii, care nu scoteau nici o vorbă, erau întruna admonestați. Pînă să vină o chelneriță și la ei trecu o veșnicie. Și nici să tot strige după ele nu-i plăcea lui Wenzel. Îi venea foarte greu să vorbească atunci cînd îl putea auzi și altcineva. Cele două pălării de pai trăgeau precis cu urechea, pentru că bărbatul care era cu ele nu prea vorbea.

La două și jumătate comandară cafele și înghețată. Wenzel ceru și tort de brînză, la care Elisabeth rîse.

Elisabeth își simțea picioarele, deși nici măcar nu umblaseră prea mult pe jos. Numai aerul și tot te obosea.

Umbrelușa de pe înghețata lui Elisabeth era ruptă. „Asta precis a mai fost folosită o dată."

„Nu mai lipsește decît muzica de promenadă", zise Wenzel. Tortul lui de brînză avea un gust de cauciuc dulceag.

Îngheţata atrase albinele. Elisabeth nu era singura din local care le gonea cu mîna. Bărbatul de la masa lor spuse că asta mai rău le stîrnea. Pălăriile de pai reacţionară isteric.

„Şi-atunci mai bine să le-nghit şi pe ele ?“, întrebă Elisabeth iritată. Se temea teribil de albine, deşi n-o înţepase încă nici una.

„La şapte ziceai că trebuie să ajungi acasă ?“, întrebă Wenzel.

„Cam aşa, la opt trebuie să fiu la clinică.“ Dacă nu intervenea nimic deosebit, putea dormi acolo. Dar mereu intervenea cîte ceva.

Wenzel o întrebă dacă nu voia să se culce puţin înainte. Nici cu asta nu rezolva mare lucru, fu ea de părere.

Wenzel se simţea obosit. Dar ocolea s-o întrebe dacă n-avea chef să mai vină vreo oră-două pe la el.

Pînă la şapte mai era destul.

„Pot să mă duc şi-acum acasă“, zise Elisabeth.

Wenzel spuse, în caz de nevoie, o putea duce el cu maşina, dar că i-ar face plăcere să mai meargă undeva împreună.

Elisabeth nu voia să fie dusă acasă cu maşina. Era o prostie. În fond nu stătea decît la doi paşi de Sendlinger Torplatz, încît practic avea metroul chiar în faţa casei.

„În orice caz, ar fi bine să rămînem undeva afară“, spuse Elisabeth. „La o adică, putem pur şi simplu să ne întindem pe iarbă.“

„Ne-ar călca lumea-n picioare“, zise Wenzel, căruia acest dialog de faţă cu ceilalţi îi era penibil.

Dacă şpalturile corecturilor erau acum la el acasă, vru ea să ştie.

„Natural că nu.“ Doar le pusese încă de vineri în casetă.

Dacă putea să aibă cineva nevoie de ele în timpul *week-end*-ului, mai vru ea să ştie, la care Wenzel spuse că altfel nici nu le-ar fi expediat.

După aceea rămaseră tăcuţi o vreme, terminîndu-şi cafeaua. Însoţitorul celor două femei plăti, iar Wenzel profită de ocazie pentru a plăti la rîndul lui, enervat de faptul că Elisabeth nici măcar nu propusese să împartă juma-juma.

Plecară.

Mergeau fără să vorbească, pînă ce Wenzel o luă din nou pe Elisabeth de mînă.

Ceva mai departe de aleea principală, supraaglomerată, în dreptul unei pajişti întinse, cu iarbă necosită, Wenzel spuse : „Vino“. Cu paşi mari se îndreptară prin iarba înaltă spre un copac masiv şi singuratic. La rădăcina lui se culcară unul lîngă altul pe spate şi priviră printre ramuri cerul.

4

Zilele săptămînii

Dr. Vostel reuși luni performanța să se intereseze telefonic de situația corecturii șpalturilor.

Wenzel Wobrowski nu primise nici măcar toate fotocopiile manuscriselor. De altfel nici n-ar fi avut cum, fiindcă nu erau încă toate manuscrisele în redacție.

Iar Vostel care se interesa de corectura șpalturilor.

Lunea asta avea ghinion.

Fie că dr. Vostel încerca să-și descarce asupra lui Wenzel Wobrowski nemulțumirea unui *week-end* nereușit, fie că nu voia decît să-și liniștească pancreasul surescitat de dr. Burger încă de la începutul programului, și într-un caz și-n altul avea ghinion. Pentru că Wenzel Wobrowski era într-o anume stare. Iar, în starea aceasta, chiar dacă nu i-ar fi spus decît : „Să mă pupați în cur, Vostel“, și tot ar fi sunat prea pașnic.

„Corectura unor șpalturi presupune mai întîi existența acelor șpalturi“, spuse Wenzel.

Și, cum Vostel nu reacționă imediat, Wenzel adăugă : „Doar nu pot rezolva niște șpalturi care vor fi culese abia săptămîna viitoare“.

Să se fi înșelat oare Vostel în privința săptămînii ?

Dar așa ceva era cu neputință.

Trebui deci să dea din gură. Și anume despre un adaos, respectiv un manuscris recules, care mersese săptămîna trecută la zețărie și care fusese cules acolo complet greșit, apoi se pierduse de parcă ar fi intrat în pămînt, apoi totuși se găsise și pe urmă fusese cules încă o dată.

Wenzel Wobrowski se prinse la ce anume nu se putea referi Vostel referindu-se la această problemă, care se rezolvase de mult.

Dr. Vostel spuse că se va interesa personal de chestiune, ceea ce însă trebuie să-i fi părut și lui însuși o foarte slabă ieșire din scenă. Adăugă deci că-i va trimite analiza infarctică a profesorului Meinel pentru numărul opt. Wobrowski trebuia s-o examineze cu mare atenție pentru că declarațiile pacienților urmau să fie culese în casete, pe care el, Wenzel Wobrowski, în cazul cînd treceau de pe o pagină pe alta, trebuia să le lipească la un loc. Wenzel n-avea ce să-i facă omului, deși pe parcurs începuse să-i pară rău.

„Bine“, zise. Aștepta un telefon de la Elisabeth, care urma să-i spună cum decursese garda ei. Wenzel privi pe fereastră și așteptă.

Fațada din spatele gurii de aerisire tremura. Probabil ieșea aer cald, pentru că era de o nuanță albăstruie. Ce avea de rezolvat Wenzel era ridicol de puțin și timp avea suficient. Pentru numărul curent nimic, iar pentru numărul

opt nici atît. Pleașca lui Meinel nu-i pica oricum înainte de miercuri, însă atunci cu specificarea „urgent" și „de retrimis imediat la dr. Vostel".

De jos se auzea duduitul mașinilor. Podeaua vibra. Ușor de tot vibra podeaua.

De fapt era inadmisibil. Pentru cineva care trebuia să se concentreze condițiile erau inadmisibile.

Însă lui Wenzel îi plăcea.

Cu toate acestea avea de gînd, la proxima ocazie, să se plîngă de zgomot.

Elisabeth nu mai suna.

Wenzel răsfoi paginile, apoi începu să citească.

Elisabeth, ale cărei gărzi de noapte se terminau întotdeauna a doua zi la amiază, era desigur ocupată la spital și nu găsea un moment liber.

Wenzel introduse trei virgule, făcu dintr-o altă virgulă punct, începu fraza următoare cu majusculă și schimbă într-un loc „a adnimistra" în „a administra".

Părea să fie vorba despre celulele adipoase care, așa scria acolo, se constituiau încă din primii ani de viață.

„Tendința spre obezitate se programează încă din leagăn." Formularea corespundea întocmai indicațiilor lui Burger, potrivit cărora revista trebuia să fie exactă din punct de vedere științific, dar totodată accesibilă, fără a coborî totuși la un nivel ieftin popularizant.

Editura punea la dispoziția autorilor ei coli pe a căror margine rîndurile erau numerotate

de la unu la treizeci, iar două linii verticale stabileau lungimea rîndurilor la șaizeci de semne. Cu toate acestea Wenzel avea de-a face mai ales cu manuscrise care fie că erau bătute pe hîrtie obișnuită, fie pe hîrtie tip, dar care nu respectau normele prescrise.

Și deci Wenzel trebuia să numere.

Pînă la prînz nu se mai întîmplă nimic.

Wenzel mai număra și mai privea afară și iar mai număra.

Pentru asta era plătit în plus.

Burger îi vorbise de o prelucrare redacțională independent-responsabilă, o cvasipunere a capului la contribuție în probleme redacționale.

Wenzel Wobrowski nu era nefericit că trebuia mai mult să numere rînduri decît să-și pună capul la contribuție.

Nu era deloc trist pentru asta.

Ba chiar se bucura.

Fusese însă o vreme cînd sperase totuși că slujba lui întîmplătoare va putea fi transformată treptat într-o muncă științifică respectabilă, de redactor, cu care să poți face figură onorabilă în ochii lumii. Cvasiștiințifică. Wenzel Wobrowski își imaginase atunci o viață pentru el.

Și cărți de vizită.

Această speranță fusese legată de situația lui în general. Și de tatăl său, prof. dr. med. Jakob Wobrowski.

Era în noiembrie, cu un an în urmă. Sau cu doi. Un bărbat întrebase la telefon dacă vorbea cu profesorul Wobrowski.

„Aici fiul“, răspunsese Wenzel. „Părinții mei sînt de trei ani în Argentina.“

Serios, întrebase bărbatul. Burger se numea. „Burger.“ Dar precis că se cunoșteau și ei doi. Cu ani în urmă fusese de mai multe ori în vizită la părinții lui. Wenzel trebuie să fi fost pe atunci în ultimul sau în penultimul an de liceu, aproximă dr. Burger.

Wenzel nu-și amintea de nici un Burger. „Adevărat“, zise, „acum mi-aduc aminte.“

Dr. Burger îi povesti atunci prietenos că, în urmă cu mai bine de doi ani, din motive profesionale, se mutase în alt oraș, dar că, tot din motive profesionale, acum se întorsese.

Din păcate, prilejul unor contacte cu tatăl său nu se mai ivise. Munca. Doar știa și Wenzel cum se întîmplă în asemenea cazuri. Spuse că el conducea acum o revistă medicală de specialitate, la care și profesorul Wobrowski calaborase mai de mult în repetate rînduri. Și că, în urma unei redistribuiri a sarcinilor, devenise necesară angajarea unui nou colaborator. Pentru lucru pe manuscris, corectură, paginație, șpalturi, ețetera, ețetera.

„Știți de-acasă revista noastră“, zise dr. Burger, „și știți doar despre ce e vorba.“

Wenzel nu știa revista. Poate după titlu, dar despre ce era vorba în ea habar n-avea.

În orice caz, Burger se gîndise la profesorul Wobrowski, pe care și-așa își propusese de-atîtea ori să-l sune. Voia să-l întrebe dacă nu-i

putea eventual recomanda pe vreunul din studenții săi.

Dar uite că acum simpaticul domn profesor nu mai era în țară. La această posibilitate nici nu se gîndise.

Dacă plecase din motive profesionale în Argentina ? Wenzel îl informă că tatăl său preluase o clinică la Buenos Aires.

Burger se și mirase că numărul de telefon nu mai corespundea. Găsise numărul lui Wenzel în carte și sunase pur și simplu.

În orice caz se bucura că vorbește cu fiul.

„Și cum se simt stimații dumneavoastră părinți ? Vă rog să-i salutați neapărat din partea mea.“ Dacă și el călcase pe urmele tatălui său, dacă părinții veneau des în Germania și că s-ar bucura, serios că s-ar bucura foarte mult să-i poată întîlni odată. „Asta însă chiar că-i o surpriză.“

Wenzel spuse că părinții se simțeau bine, că el studiase sociologie și germanistică și că, cel puțin anul acesta, părinții nu mai veneau în Germania.

„Dar, ca să revin la întrebarea dumneavoastră, aș cunoaște pe cineva.“

Dr. Burger vru să știe dacă vorbea serios.

„M-aș oferi eu“, spuse Wenzel cu o voce mult prea înaltă. Atît de rapid și de îndrăzneț nu mai reacționase de ani de zile. „M-aș oferi eu“, zise el și inima îi bătea cu putere. De șase semestre nu mai călcase pe la universitate, afară doar ca să se înscrie. De două semestre nici măcar nu se mai înscria. Încetase studiile,

fără vreo hotărîre propriu-zisă, încetase pur și simplu studiile, iar scurtul rezumat solicitat de unul din profesorii săi pentru o posibilă lucrare de doctorat despre Georg Trakl * îl tot amîna de la o săptămînă la alta, de la o lună la alta, de la un an la altul.

Însă tatăl său îi trimitea lunar cîte 1.200 de mărci. „Pînă la terminarea studiilor“, spusese el.

Wenzel avea nevoie de banii aceștia. Taică-său și-așa nu sărăcea dintr-atît. „Mai durează puțin cu lucrarea de doctorat“, îi spusese tatălui său curios cum merge lucrul, răspunzînd astfel unei scrisori în acest sens primite cu un an în urmă de la Buenos Aires.

Dar la un moment dat n-avea să mai țină figura.

Douăzeci de semestre sociologie și germanistică. Așa ceva îl depășea pe orice tată.

Dr. Burger se arătă surprins și încîntat. Vorbea serios ? „Dacă asta n-ar impieta asupra studiului, respectiv profesiunii dumneavoastră“, spuse el, „ar fi cu adevărat o întîmplare fericită.“ Wenzel îi explică atunci că, în cadrul lucrării lui de doctorat, ajunsese cu exegeza lui Trakl într-un punct în care avea în primul rînd nevoie să se detașeze puțin de subiect.

Dr. Burger înțelegea foarte bine situația și începu să-i explice profilul activității pe care o avea în vedere pentru el și la capătul căreia se contura colaborarea lor cvasiredacțională. În ultimă instanță, fu de părere Burger, poate că într-adevăr această muncă depășea puterile unui student. Dar nici măcar nu îndrăznise să spere că va găsi atît de repede un colaborator atît de calificat. Fixară o întîlnire pentru săptămîna următoare la editură, ca să stabilească datele tehnice și organizatorice ale problemei. Doar trebuia luată în discuție și această latură.

Pînă atunci Wenzel rămase pradă nervilor.

Nu o dată fusese pe punctul de a ieși din joc înainte chiar de a fi intrat în el de-a binelea. Gîndul la cele 1.200 de mărci de la tatăl său îl ajută să-i treacă mai repede timpul.

Wenzel Wobrowski fu salutat de dr. Burger drept „noul-nostru-ca-și-angajat“, fu prezentat secretarei și întrebat dacă nu dorea o cafea.

Secretara cu chipul palid, care arăta așa cum arată o secretară, se duse să pună cafeaua la fiert.

Dr. Burger începu să povestească despre revistă și renumele acesteia, întrebă în treacăt dacă Wenzel nu călca pe urmele tatălui său, dar își aminti imediat că Wenzel îi spusese încă la telefon că studiase sociologia.

* Georg Trakl (1887—1914) — poet austriac, născut la Salzburg, dintr-o familie burgheză. Opera sa poetică este, ca și existența lui, bîntuită de imagini demonice și halucinatorii ale distrugerii și haosului. Trăind o viață de excese (toxicoman, incestuos), Trakl sfîrșește prin a se sinucide la Cracovia, pe frontul galițian, după sîngeroasa bătălie de la Grodek (1914), prezentă și în poezia sa. Nu a scris mult, dar poemele sale, de o formă concentrată și adesea eliptică, transmit o acută neliniște tragică și un sentiment ireversibil al degradării și decăderii. (N. trad.)

„Și germanistică. Just. Trakl", pe care și el, dr. Burger, îl aprecia în mod deosebit.

După ce doamna Niedermeier aduse cafeaua și, anunțînd că profesorul Theley fusese nevoit să-și amîne vizita și că avea să sune din nou la începutul săptămînii următoare, dispăru iar în camera de alături, dr. Burger propuse să treacă neîntîrziat la partea, ca să spună așa, de afaceri, dacă Wenzel îi îngăduia această expresie întrucîtva profană.

Wenzel Wobrowski, care în momentul salutului se simțise încă jenat pentru palmele sale umede, la vederea biroului mare, luminos și prietenos al doctorului Burger, a garniturii masive de fotolii pline de gust, cu o masă de sticlă cromată, a mesei de scris din aluminiu și a scaunului din piele cu ramă cromată, a gravurii cu panorama orașului atîrnînd pe perete și a frunții înalte a doctorului Burger, care în cîțiva ani avea să-i ajungă deja la ceafă, se liniști, devenind pînă la urmă un partener de discuție agreabil.

Wenzel Wobrowski spuse că, dată fiind situația sa de moment, și lui i-ar conveni mai mult să colaboreze nu ca angajat cu ora, ci pe o jumătate de normă, ceea ce i-ar permite o activitate mai continuă și mai susținută, lucru, pînă una-alta, întru totul de dorit pentru el.

În plus, poate că o ocupație complet diferită ar avea chiar un efect pozitiv asupra lucrării sale despre Trakl, care oricum urma să-i ocupe încă minimum doi sau trei ani de aici înainte. Mai mult ca sigur că va avea acest

efect. Dr. Burger se declară și el absolut convins.

La auzul sumei de 1.500 de mărci bruto pentru început, Wenzel nu îndrăzni să privească spre dr. Burger. De fericire. Dar spuse că pur și simplu nu acest aspect era argumentul decisiv.

Wenzel fu angajat, primi o asigurare de boală, avea să scape din cătușa celor 1.200 de mărci ale tatălui său și putea în general reconsidera totul din temelii.

Wenzel, care avea de transmis neapărat cele mai sincere salutări părinților, începu două săptămîni mai tîrziu slujba.

Asta se întîmpla înainte de Crăciun.

De atunci Wenzel Wobrowski lucra după-amiezele la teza sa de doctorat. La rezumatul tezei sale de doctorat.

În realitate dormea. Ori se plimba.

Camera în care lucra Wenzel era un depozit.

Dosarele din rafturile ce urcau pînă în tavan erau toate „rezolvate".

Vizavi, pe un balcon de pe fațada tremurătoare, o doamnă își stropea mușcatele.

La unu fără cinci Wenzel duse manuscrisul despre celulele adipoase într-o mapă jos, la domnul Neumann. Acesta nu era acolo, dar o doamnă îi spuse că putea lăsa liniștit mapa la ea.

O jumătate de oră mai tîrziu Wenzel era în pat. Pînă la trei, cînd auzi telefonul, dormi buștean. „Azi a fost mai rău ca la magazin."

Își putea imagina. Și el avusese mult de lucru.

„Atunci nu vreau să te mai rețin", spuse Elisabeth. „De altfel miercuri trebuie să mă duc la Lindau, la o consfătuire. Ține pînă duminică."

Wenzel rămase încă multă vreme la masa lui de scris, desenînd cerculețe pe calendar.

De un an și jumătate îi tot scria tatălui său o scrisoare în care îi spunea că cele 1.200 de mărci ale lui putea să și le pună la pălărie.

Ori să și le îndese sub preput.

Alături se certau din nou. Cu ușa de la balcon deschisă.

Ea spunea întruna : „Eu am vrut să mergem". Iar el spunea întruna : „Nu tu ai vrut să mergem. Eu am vrut să mergem".

Wenzel înclina s-o creadă mai degrabă pe ea decît pe el. Indiferent dacă merseseră sau nu.

Marți fu mai cald decît luni, iar miercuri mai cald decît marți.

Analiza infarctică notată „urgent", pe care miercuri dimineață Neumann i-o aduse în magazia lui împreună cu restul manuscriselor, Wenzel n-ar fi putut-o citi nici în opt ore.

Tot ce era scris între ghilimele încercui cu un pix negru cu vîrf moale și decupă din text.

Pînă la unu tăiase toate extrasele și le lipise pe hîrtie de șpalturi.

Fotocopierea mascurisului astfel prelucrat nu intra în sarcina lui. De asta se îngrijea dr.

Vostel. Adică dădea cuiva să facă. Doamna de jos, de la Neumann, era mult mai tînără decît i se păruse prima oară lui Wenzel. Însă abia vineri o întrebă, ieșind din cameră, dacă nu merge cumva la masă.

Ea fusese deja. Wenzel se bucură că Neumann lipsea din nou.

Pe seară, în drum spre Schwabing, îl surprinse o aversă bruscă. Wenzel Wobrowski alergă înapoi, ajunse acasă ud pînă la piele, se dezbrăcă, se uscă, puse *Suita nr. 2* de Bach, cea cu badineria și se culcă gol în pat, cu ușa de la balcon deschisă.

Și, deoarece nu fîșîia, lăsă discul terminat să se învîrtă mai departe pînă ce se coborî întunericul.

5

Caruselul copilăriei lui Wenzel

Sîmbătă, 28 de grade și un vînt călduț, dar nu totul putea fi pus pe seama föhn-ului. * Elisabeth Lechleitner cu medicul secundar în pat sau condiționată de medicul-șef. Wenzel Wobrowski, paralizat și cu tendință spre obezitate, fapt pentru care mama sa purta toată vina, voia și să rămînă acasă și să plece cu mașina la Bodensee. **

Wenzel avea peste două mii de mărci pe lună. Dar era mai rău decît dacă nu le-ar fi avut.

Nu mai rău. Ar fi fost și ridicol. Era de-a dreptul plăcut. Nasol, asta era.

Wenzel nu fuma, nici nu fumase vreodată și n-avea televizor. Acesta i se stricase cu trei ani în urmă. Luni de zile îl ținuse așa în cameră, era un aparat alb-negru și nu mai merita reparat. Într-o duminică noapte Wenzel îl dusese în stradă, lăsîndu-l lîngă ghenele de gunoi. Acolo a rămas săptămîni întregi, pînă

* Vînt cald și uscat ce suflă mai ales în Tirol, Bavaria și Elveția, venind dinspre Munții Alpi. (N. trad.)

** Cel mai mare (539 km²) și mai adînc (252 m) lac german, situat la frontiera dintre R.F.G., Elveția și Austria. Supranumit și Marea Suabă, Bodensee este traversat de către Rin. (N. trad.)

ce într-o zi a dispărut. Voia să-și cumpere unul nou. În culori. Asta însemna să facă economii. Dar lui Wenzel nu-i rămîneau oricum niciodată bani. Deși nu făcea excese. Chirie, electricitate, apă, telefon, rufe la curățat, un ziar, uneori cîte un disc, vreo carte, pe ultima o luase probabil cu doi ani în urmă. Atîta tot. Și mîncarea. Pentru că nu-și gătea decît rareori acasă, mîncarea îl costa. Destul chiar. Și din cînd în cînd ceva de îmbrăcat, nu mare lucru.

Mai era și mașina. Oricum avea una mică și economică. Un Renault 4. Ar fi trebuit deci să-i mai rămînă cîte ceva.

Alții cîștigau mai puțin de-atît, în plus aveau și nevastă și copil. Dar nici ălora nu le rămînea nimic.

Wenzel Wobrowski, care nu era o fire poetică, porni la drum. Traversînd blestemata aia de pajiște pe care lumea făcea plajă, ajunse la Kleinhesselloher See, căruia îi dădu ocol. Pînă și în iunie oamenii dădeau păsărilor de mîncare. Coji de pîine, care le omorau.

Apoi alergă la Pagoda Chinezească să bea o bere. Sute de inși erau deja instalați acolo, cu halbele la gură. În acest turn stupid de lemn cu clopoțeii lui de aur caraghioși, făcuți de fapt tot din lemn, urcase Wenzel în copilărie.

Wenzel cu părinții la una din plimbările familiale de duminică, prilej cu care tatăl său se dedica exclusiv familiei.

O orchestră de suflători cînta la primul etaj al Pagodei, iar lui Wenzel i se făcuse

rușine. Mai bine s-ar fi jucat pe alee. Însă copiii de pe alee nu erau o companie potrivită pentru el.

De la bufetul aflat într-o gheretă de lemn își luă un litru de bere și o porție de șvaițer cu sare, piper și o chiflă. Se așeză la o masă liberă sub castanii înalți, bătrîni și încă înfloriți și trase o dușcă prelungă. Nu apucase încă să lase halba jos de la gură cînd simți cum i se urcă berea la cap. Pe fruntea dinainte îmbrobonată de sudoare îi curgea acum apa șiroaie. Deși avea unu optzeci și cinci înălțime, Wenzel era totuși prea scund pentru greutatea sa.

Mîncă și bău, iar la a doua bere începu să privească și la ceilalți clienți din grădina localului. Cei ce șezuseră acolo cu douăzeci de ani în urmă veniseră acum împreună cu copiii lor în cărucioare, pe care le așezaseră sub copaci la umbră. Nu toți își frigeau friptura de porc la domiciliu. Mulți aduseseră coșuri cu ei. Cei cu coșuri erau cîte patru sau cîte cinci. Curățau ouăle de coajă și mîncau ridichi. Numai berea și-o cumpărau de la chioșc.

Cum ședea așa Wenzel și se tot uita împrejur, privirea sa întîlni privirea altuia, care stătea patru mese mai încolo.

Wenzel își dădu imediat seama cine era celălalt. Clar ca lumina zilei. Oswald Fellner.

Clopoțeii de aur se legănau în bătaia vîntului.

La etajele superioare nu mai era voie de urcat. Pentru mai multă siguranță.

De la caruselul de lîngă local ajungeau pînă la el în valuri slabe acordurile unei orgi de bîlci.

O orchestră de suflători atacă la etajul cel mai de jos un marș. Copiii alergau pe alee privind în sus. Wenzel acompania marșul cu vîrful piciorului drept. Îi venea pe gît brînza. Înainte ca Wenzel să poată privi în altă parte, Oswald Fellner îl strigă peste mese. Îl strigă atît de tare încît îl auziră probabil o sută de oameni în ciuda orchestrei, cu marșul ei cu tot.

Wenzel se simțea bine, dar n-avea chef de conversație.

Pe Fellner însă nimic nu-l putea reține, deși Wenzel îi aruncase o privire nedumerită, ca și cum ar fi vrut să spună : „Cu mine vorbiți ?“

„Wenzel, Wenzel Wobrowski, eu sînt Oswald Fellner“, zise Oswald Fellner și se așeză la masa lui Wenzel.

„Cum să nu ?“, spuse Wenzel. „Fellner. Am fost cîndva colegi la școală. Fellner Ossi.“

Pînă la mijlocul liceului, Oswald Fellner fusese în aceeași clasă cu Wenzel. De atunci Wenzel nici nu-l mai văzuse, nici nu se mai gîndise vreodată la el. Sau poate se mai gîndise, așa cum ne gîndim la multe lucruri pe lume, dar îl uitase imediat și uitase și că se gîndise la el.

Oswald Fellner îi întinse lui Wenzel mîna. Strîngerea lui de mînă era dureroasă.

Wenzel Wobrowski ura asemenea strîngeri de mînă. Şi taică-său făcea la fel. Avea o mînă puternică, vitală, dureroasă.

Wenzel îşi propusese adesea să le strîngă şi el oamenilor mîna mai cu forţă, dar de cîte ori spunea „Salut" uita.

„Ossi", spuse Wenzel, „a trecut o veşnicie."

Ossi mai era cu încă doi colegi şi îl întrebă pe Wenzel dacă nu voia să vină şi el la masa lor.

Wenzel voia întîi să-şi mai ia o bere. Cea de-a treia într-un răstimp scurt. Chiar dacă halba nu era umplută cum trebuie. Se sculă în picioare. Ce avea el de împărţit cu Fellner ? Numai pentru că celălalt îi fusese întîmplător coleg de clasă acum o sută de ani ? Pe-atunci Fellner avea un papagal teribil şi era obraznic. Dar clasa mereu se distra de bancurile ticălosului.

Orchestra de suflători se răcorea şi ea cu cîte o bere.

Wenzel se îndreptă pe pietrişul insuportabil de scrîşnitor spre chioşc, iar cu halba plină se duse direct la masa lui Ossi. Ossi arătă spre unul din meseni şi spuse „Knut", apoi spre celălalt, care se numea Ernst. Pe Wenzel îl prezentă drept un fost coleg de şcoală.

Wenzel se aşeză. „De groază", spuse, „ce cald e." Cei trei erau nostimi. Wenzel plutea.

Trebui să meargă undeva. Cînd bea bere şi apuca să se ducă o dată, pe urmă trebuia să tot meargă din zece în zece minute.

Cei patru ciocniră stacanele între ele. De la Ernst dădu puţin pe-afară. Ossi rîse.

În spatele lui Knut stătea o femeie nemaipomenită. Dar Knut mişca tot timpul din cap.

„Vii des pe-aici", întrebă Ossi, „tu parcă ai dat şi bacalaureatul, nu ?"

„Da", spuse Wenzel. „Eu berea asta o simt deja."

Ossi, care voia să-şi cumpere un cîrnat, fu de părere că Wenzel ar trebui să-nghită ceva la bere. Wenzel spuse că băgase mai devreme nişte brînză la sertar. Ernst vru şi el brînză, iar Knut cîrnat.

Ossi plecă împreună cu Knut, pentru că acesta nu putea căra totul singur şi întrebă dacă totuşi să nu-i aducă şi lui Wenzel ceva.

Wenzel rămase cu Ernst la masă. „Va să zică lucraţi împreună ?", întrebă el, însă Ernst întrebă la rîndul lui : „Şi va să zică aţi fost împreună la şcoală ?"

Ernst avea o mustaţă roşcovană căzută peste buza superioară şi se uita cruciş. Nu tare, dar orişicît.

Sau poate Wenzel privea cruciş.

Orchestra de suflători începu din nou cu marşurile ei, iar oamenii îşi chemară cîinii.

„Şi tu ce faci ?", vru să ştie Ernst.

Wenzel nu se putea uita la el.

Contururile îi jucau prin faţa ochilor.

Numai femeia cea nemaipomenită, care stătea acum în faţa lui neacoperită de Knut, o vedea clar.

Wenzel nu ştia ce-ar fi trebuit să răspundă. „Lector", spuse el şi, pentru că Ernst aştepta în continuare, adăugă : „La o editură medicală. Are o revistă şi-aşa mai departe".

Ernst înțelese că va să zică Wenzel studiase medicina.

„Nu, nu", spuse Wenzel.

Spre norocul lui, Ossi și Knut se întoarseră și puseră două cartoane cu cîrnați și varză și unul cu brînză pe masă. Se împărțiră resturi de bani în toate direcțiile.

Ossi întrebă dacă lui Wenzel nu-i lăsa gura apă văzîndu-i și altfel ce făcea el tot timpul. „Lucrezi la vreun liceu, așa-i ?"

Knut se așeză din nou exact în dreptul femeii.

„Tocmai îmi spunea adineauri", zise Ernst.

Lui Wenzel îi picura transpirația și, după ce se șterse pe frunte și pe ochi, începu să vadă fără profunzime.

„Tot ceva cu L", spuse, dacă tot nu putea scăpa de subiect.

Ossi parcă nu aștepta decît asta. „Lăcătuș", spuse el, „lăptar, locotenent, legist." „Rece, cald, călduț", rostea Wenzel în halbă.

Dinspre Knut sau Ernst se auzi : „Latifundiar, legumicultor, lustragiu, lingurar". O, Doamne.

În spatele lui Wenzel cineva spuse : „Libidinos" și se prăpădi de rîs.

„Dumnezeule mare, lector", strigă Ossi, „cum să fi ghicit ?"

Apoi exclamă că-și închipuise mereu că se spune rector. De fiecare dată cînd orchestra de suflători făcea cîte o pauză ceva fîșîia în grădina localului. Sau în urechile lui Wenzel.

Și ce lectorea Wenzel, vru să știe Ossi. „Poezii ?"

Ernst spuse ceea ce aflase de la Wenzel, iar Ossi conchise că atunci trebuie să fi studiat medicina, nu voia Wenzel să i se uite puțin în gît ?

Fellner rămăsese același tîmpit dintotdeauna.

Wenzel trebuia neapărat să meargă undeva, se ridică și spuse că trebuie să meargă undeva.

Ernst merse și el, dar pînă la toaletă nu scoase nici un cuvînt.

Wenzel își simțea picioarele grele.

Un cățeluș numai atîtica hămăi spre el. Wenzel lătră înapoi cu putere. Cățelul se sperie și dispăru sub o masă.

Fîșîia întruna și mirosea a pește.

Și în carusel se dăduse de cîteva ori. Călare pe un elefant ridicol din 1913. Iar maică-sa îi tot striga : „Ține-te bine. Bine de tot, Wenzel".

Cînd se întoarseră ei, avu nevoie Knut. Femeia cea nemaipomenită plecase între timp.

Ossi rîse de ei că erau pișăcioși pînă i se văzu strungăreața din stînga sus. Pe urmă le spuse un banc cu pișăcioși. Tipul din spatele lui Wenzel rîse și el.

A treia bere dură mai mult. Wenzel nu mai putea. Îi venea să meargă din nou la closet, dar se abținu cît putu de mult. Ossi își mai luă o bere.

„Va să zică sociologie", spuse el, „înseamnă că ai venit aici ca să zic așa pe teren, pentru studiu."

Pe Ossi îl tot frămînta problema.

Wenzel Wobrowski părăsi Padoga Chinezească în timp ce Oswald Fellner îl imita pe profesorul lor fonfăit de istorie Rampf.

Era într-o duminică.

Oamenii stăteau înghesuiţi unii într-alţii la debarcader. Deveneau tot mai mici, iar concertul din port tot mai slab.

Lîngă Wenzel cineva spuse : „Uite-aşa şi iar aşa, Ossi este-o haimana".

Şi-apoi ţin-te rîs.

Rampf fonfoi : „Aşa, deci asta nu ştii, Fellner, dar spune-mi şi mie ce ştii dumneata pe lumea asta ?"

„Ştiu că nu ştiu nimic."

Rampf striga pe nas. Se iscă un vacarm teribil, pînă ce apăru directorul.

„Închideţi ferestrele", ordonă acesta.

Wenzel spuse că el fusese primul, dar Ossi nu se mai dădea jos de pe elefant. Deci Wenzel trebui să ia lebăda.

Căluţii de la trăsură porniră în galop. Le clincheteau clopoţeii auriţi. Lebedele, berzele şi cămilele porniră în goană.

„Halt", strigă Hanibal, „halt."

Wenzel era treaz. Ori mai dormea încă.

Alături se certau pentru masa de prînz. Ea tot întreba pentru cine gătea ea la urma urmei. „Pentru cine, asta să-mi spui, pentru cine ?" Iar el îi tot repeta că de o sută de ori îi propusese ca duminicile să mănînce la prînz în oraş. „De-o sută de ori."

Wenzel îşi făcu o omletă dintr-un ou.

La unu şi jumătate ea începu iar. Că ea putea renunţa uşor la masa de prînz, dar că el fără masa de prînz nu putea trăi.

El spuse că putea foarte bine renunţa la masa ei de prînz, dar că numai ea avea impresia că fără căcatul ei de mîncare el o să moară de foame.

Wenzel Wobrowski bău un pahar de apă gazoasă. Pe timp de ploaie dormea cel mai bine.

Dar momentul trezirii era îngrozitor.

Wenzel se scula totdeauna obosit. Chiar dacă dormea cîte douăzeci de ore în şir.

Elisabeth susţinea că din cauza hipotensiunii.

Wenzel însă n-avea aşa ceva. Dimpotrivă.

Atunci înseamnă că era pe bază psihică. „Psihosomatică."

Se făcuse deja întuneric cînd ea îl trezi cu un telefon. Wenzel se dezmetici cu greu.

Zicea că ajunsese acasă şi că era făcută praf.

Wenzel spuse că el îşi intrase destul de bine în ritm cu lucrarea despre Trakl.

Ea multe zile simţea că nu mai are şi că trebuia să se culce imediat. Wenzel rămase cu fereastra şi uşa de la balcon deschise şi notă pe o foaie : Atmosfera în lirica lui Georg Trakl. Rezumat al unei lucrări de doctorat.

Apoi începu să deseneze cerculeţe.

La un moment dat îşi făcu o tartină cu miere la bucătărie şi luă operele complete ale

lui Trakl din bibliotecă. Răsfoi prin ele şi, pînă cu puţin înainte de miezul nopţii, desenă întruna cerculeţe.

Pînă joi nu auzi nimic nici de la Vostel, nici de la Burger, nici de la altcineva. Parcă uitase toată lumea de el. Neumann era în concediu, Lindner stătea toată ziua jos, în tipografie.

Timp de trei zile Wenzel se ocupă cu două articole pentru numărul opt.

Miercuri la unu le puse în mapa editurii aflată la tînăra doamnă, pe care n-o mai întrebă nimic şi care nici ea nu spuse nimic.

Joi primi un material urgent, care trebuia să se întoarcă neîntîrziat la dr. Vostel.

La unsprezece sună Vostel să se intereseze personal de material.

Wenzel spuse că abia primise manuscrisele. Vostel avea nevoie de manuscrisul Hutschmann pînă la douăsprezece, pentru că la douăsprezece şi jumătate dr. Hutschmann avea fixată o întrevedere cu dr. Burger, ceea ce însemna că precis articolul va mai fi amînat încă o dată.

Wenzel Wobrowski vru doar să ştie dacă atunci mai avea ceva de făcut la manuscrisul ăsta.

„Mai bine nu, pînă se lămuresc lucrurile", fu de părere Vostel.

În ce îl privea, lui chiar îi convenea, spuse Wenzel, duse jos articolul lui Hutschmann şi citi mai departe, cu numărat de rînduri, alte

manuscrise pînă la amiază, întrerupt doar de telefonul lui Elisabeth, care voia să ştie dacă duminică mergea cu ea la operă, fiindcă primise două bilete.

O să-l mai sune o dată sîmbătă dimineaţa — după-amiază era liberă — şi, dacă şi vremea era frumoasă, poate mergeau să facă o baie. Numai dacă avea şi el timp.

După-amiază îl mai sună şi Ossi, care-i spuse că promisese că va suna.

De unde avea numărul lui, vru să ştie Wenzel, care figura şi în cartea de telefon.

„De la tine", spuse Ossi. „Şi, în afară de asta, eşti în cartea de telefon."

După care se porni din nou pe vorbă, ca şi cum ultimii zece ani i-ar fi petrecut numai alături de Wenzel.

Wenzel îşi dădea silinţa să.

Dacă avea timp vineri seara ? După şedinţa organizatorilor pe întreprindere, el şi cîţiva colegi mergeau să radă nişte beri. Veneau şi Knut şi Ernst.

Wenzel zise : „Vineri, vineri, stai puţin". Răsfoi prin cartea de telefon. „Vineri. Merge. Sînt cam înghesuit. Dar merge."

„Atunci la opt la cîrciuma aia vizavi de casa sindicatelor."

După ce puse jos receptorul, Wenzel căută în cartea de telefon „Casa sindicatelor". N-o găsi. Numai diferite sindicate, la diferite adrese. Întrebă la informaţii ce număr avea casa sindicatelor.

„Cea din Schwanthalerstrasse, nu ?", întrebă telefonista.

„Da", spuse Wenzel, care n-avea nevoie de numărul de telefon.

Deci în Schwanthalerstrasse. Atunci o s-o găsească el.

Prin urmare Oswald Fellner se ocupa de ceva legat de sindicate.

Cam a așa ceva și arăta.

Wenzel se enervă pentru că acceptase atît de repede. Dar Ossi cînd te lua așa.

În fond Ossi nu-l interesa deloc. Wenzel nu păstrase legătura nici măcar cu acei colegi de clasă cu care dăduse împreună bacalaureatul.

Cîrciuma se dovedi ușor de nimerit. Dacă n-ar fi găsit însă loc de parcare în apropiere, s-ar fi întors imediat acasă.

După cum arătau clienții, părea un fel de staniște sindicală. În plus, fumul era gros în local, să-l tai cu cuțitul.

Cel puțin nu se uita nimeni la el.

Wenzel se simțea mai bine la „Café Bauer".

Ossi nu venise încă.

Wenzel se așeză la o masă de patru locuri libere. În sala destul de încăpătoare ar fi fost liberă și o masă mai mare. Dar la ce bun ? Se așeză cu fața spre ușă. Voia să bea o bere, iar la nouă să se ridice și să plece, dacă Ossi nu apărea pînă atunci. Mai bine la nouă fără un sfert.

Dacă Wenzel ura ceva de moarte, erau așteptările. De multe ori era nevoit să aștepte. Pentru că cel mai adesea ajungea prea de-

vreme. Toată lumea de acolo părea să cunoască pe toată lumea. Chiar și proprietarul, care-i tutuia pe toți.

Asta deja nu mai era pe gustul lui.

„Ce să-ți aduc ?", îl întrebă proprietarul.

Cu puțin înainte de opt și jumătate veni toată trupa. În frunte intrară un ochelarist și Knut, pe urmă încă un tip și Ossi, două fete și încă unul rotofei.

Dumnezeule mare.

Cînd Ossi îl zări pe Wenzel la masă, îi strigă : „Hei !"

Pe Knut îl apucase rîsul încă de la ușă. Wenzel, care nu știa ce era atît de caraghios, dădu de cîteva ori din cap. Ca oamenii de afaceri ce-și primesc vizitatorii cu un rîs care nu mai e deloc rîs.

Mai bău o dată și puse paharul pe masă. Poate o idee prea apăsat. Se șterse de spumă la gură.

„Ați sosit !"

„Vino", zise Ossi, dintre toți singurul care îi strînse mîna lui Wenzel și din nou dureros. „Aici n-avem loc cu toții. Uite, ăsta-i Walter, asta-i soră-mea Marianne, asta-i Inge, iar ăsta-i Otto. Da, și ăla de-acolo din spate-i Fritz."

Mai venea și Ernst.

Wenzel spuse de trei-patru ori „Salut", cînd de fapt ar fi putut foarte bine să nu-și mai răcească gura. Grupul începu pe dată să discute cu tot restul localului. Wenzel se simți ca un tont și-un bleg.

Ochelaristul, una din fete și Fritz, sau cum îl chema, se înghesuiră la o masă alături de

alții. Knut, Ossi, Walter, căruia toți îi spuneau Gaggi, cealaltă fată și Wenzel, cu paharul de bere în mînă, se duseră la o masă mare din colț. Se strecurară unul cîte unul pe banca în formă de potcoavă. Fiind cinci, ar fi încăput și la o masă de patru persoane, spuse Wenzel. El voia să stea la margine, pentru că nu putea rămîne prea mult.

„De înnoptat nu înnoptăm nici noi aici", spuse Ossi. Și la școală fusese destul de simpatizat. De ceilalți elevi.

„Rudi", i se adresă el proprietarului, care se prezentase la masa lor, „mie una blondă."

„Patru blonde ?", întrebă Rudi de jur împrejur. Mai venea și Ernst.

„Atunci v-aduc cinci."

Wenzel mai avea în pahar. Fata bea și ea bere.

Wenzel o mai văzuse pe sora lui Ossi. Cu vreo treisprezece sau paisprezece ani în urmă, în curtea școlii. Îi adusese fratelui ei cheia casei. Marianne avea pe-atunci poate zece ani. Sau și mai puțin.

„Noi ne-am mai văzut", spuse el. „Erați mică pe-atunci și i-ați adus lui Ossi cheia la școală."

„Nu mai țin minte", zise Marianne, „dar pentru asta nu-i nevoie să-mi spui dumneavoastră."

Wenzel își bău din nou prea repede berea.

Rudi aduse cele cinci beri și Wenzel și-o comandă pe-a doua. Pe buza de sus a lui Marianne rămăsese puțină spumă. Nu și-o ștergea. Wenzel ar fi vrut să n-o mai privească. Dar nu putea să n-o privească întruna. Își linse buza de sus cu limba. Marianne avea o mustață albă. Era caraghioasă.

Wenzel se bucură cînd, în sfîrșit, ea își trecu degetul peste buze.

Era brunetă. Cel mai adesea fetele străine i se păreau lui Wenzel frumoase.

Inge veni cu berea ei la masa lor și-l rugă pe Wenzel să se mute mai înăuntru. „Intră tu mai bine", zise Wenzel, ceea ce-i veni cam peste mînă, căci pe Inge n-o mai văzuse niciodată. „Mi-e totuna", spuse Inge, care era și ea brunetă și de asemenea frumoasă. Dar Marianne era mai frumoasă, deși semăna cu Ossi, iar acesta nu era deloc frumos, cu strungăreața care i se vedea cînd rîdea și cu pielea lui cam pătată.

Wenzel și Inge, Walter, Ossi, Marianne, Knut și Ernst.

Wenzel era bucuros că nu se-apucă nimeni să-l întrebe imediat ce făcea.

Pe de altă parte însă îl și enerva că nu întreabă nimeni.

În orice caz era ciudat. Stătea la masă cu niște oameni complet străini și toți îi dădeau înainte cu gura, închipuindu-și, evident, că Wenzel trebuia să știe despre ce vorbeau ei. Ședința reprezentanților tineretului sau conferința delegaților tineretului, apoi organizatorii pe întreprindere și Cutare Cutărescu și Dumnezeu mai știe ce.

Dar și de fotbal se interesau. Afară de Inge. Ei fotbalul i se părea plicticos. Plicticos de moarte.

Wenzel știa cine ieșiseră campioni. „Anul viitor o să fie Mönchengladbach", spuse el. Cu cîteva săptămîni sau luni în urmă ascultase la radio în mașină un meci cîștigat de Mönchengladbach, iar crainicul spusese că jucătorii erau în formă și că aveau stofă de campioni.

Ceilalți rîseră doar.

Marianne spuse : „Rămîne de văzut".

Ea fusese de cîteva ori la stadion. Cu Ossi și cu prietenii. Inge nu putea înțelege de ce. Măcar să fi avut fiecare cîte o minge.

Ossi declară că la acest nivel refuză să discute. Toată masa rîse.

Cînd veni din nou vorba de cazurile de mituire din Bundesliga și ajunseră iar la sindicate, Wenzel, care își mai comandase o bere și o salată de cîrnați, spuse că la un organ medical de specialitate problemele se puneau altfel decît la alte publicații sau edituri.

Afirmația i se părea nimerită și convingătoare.

Toți știau că el e lector.

Ossi era de părere că totul depindea de structurile instituțiilor. La medici numai foarte puțini erau organizați sindical.

Dr. Burger sindicalist ! Asta-i bună ! Sau Vostel.

Sau Elisabeth la masa asta.

Ochii lui Marianne erau verzi-albaștri. Verzi-albaștri-gri. Cîteodată și întunecați. Ochii

lui Inge nu-i vedea, pentru că stătea alături de ea. Wenzel Wobrowski fusese cîndva îndrăgostit de o speakeriță de la televiziune.

O dată se lovi de picioarele lui Marianne. Puteau foarte bine fi și picioarele lui Ernst.

Marianne îi strigă ceva lui Fritz la masa cealaltă, iar Wenzel trebui să-i povestească lui Gaggi de cîtă vreme lucra ca lector. Gaggi cunoștea și el instituția.

Ernst bătu cu pumnul în tăblia mesei, pentru că trebuia să plece acasă, din cauza nevestei. Ossi rîse prostește, dar spuse că avea toată înțelegerea.

Wenzel spuse că și el trebuia să fi plecat de mult. „Dar și-așa acum tot nu mai fac nimic", zise.

„Las' că mîine oricum e sîmbătă."

„Chiar și pentru noi", spuse Ossi, care la orice replică avea cîte ceva de comentat.

Knut și Marianne se depărtară puțin între ei, căci acum era mai mult loc. Knut părea să fi adus vorba despre o carte. În orice caz trecuseră la literatură.

Gaggi îl considera pe Grass un scriitor important. Pe Böll oricum. Wenzel avea senzația că din cauza lui se vorbea despre literatură. De Grass citise o singură carte, iar de Böll numai primele volume. Și asta în anii de școală.

Marianne îl găsea pe Grass plicticos, iar pe Böll nu prea grozav.

Ossi privea spre Wenzel, pentru că orișicît era lector. Chiar dacă de lucrări medicale.

Wenzel, care trebuia să spună și el ceva, îi recunoscu lui Böll o mai mare continuitate.

„Aşta aşa-i", spuse Marianne. Dar ei Jack London i se păruse mult mai palpitant.

Gaggi opină că ăsta era cu totul alt gen de literatură. Wenzel ştia despre Jack London, dar nu citise nimic de el. Nici de B. Traven. Spuse că un lucru putea fi palpitant pentru cineva, iar pentru altcineva deloc. „De exemplu Trakl."

„La fel şi cu fotbalul", interveni Ossi.

„Ce tîmpenie", spuse Inge. „Stai acolo şi te uiţi ca prostu'. Pe cînd în faţa unei cărţi mai şi gîndeşti puţin."

„Da' şi la fotbal", spuse Ossi.

„Tare-aş vrea să ştiu la ce te gîndeşti tu cînd stai la fotbal", spuse Inge. „Bagă ăia mingea-n poartă sau n-o bagă ? Ce tîmpenie."

„Asta numai dacă nu te pricepi", zise Marianne.

Nici pe Elisabeth n-o interesa fotbalul.

Wenzel ar fi stat cu plăcere s-o privească mai mult pe Marianne.

Astfel se scurse timpul. Trecu poate încă o oră pînă ce Gaggi spuse : „Băieţi, eu trebuie să mă culc".

Natural, Ossi îl întrebă : „Cu cine ?" şi Wenzel îşi întoarse repede privirile.

Rudi pretindea că Wenzel băuse patru beri. Dar Wenzel era sigur că numai trei.

Ossi îşi dădu cu presupusul că era mult mai probabil să fi fost patru, căci mai băuse o bere înainte de venirea lor.

Ca şi cum ăsta era un argument.

Dar Wenzel avea patru linii trase pe cartonul lui.

Plăteau şi ceilalţi. Marianne şi Ossi mai trecură pe la masa lui Fritz.

Ossi îi spuse lui Wenzel să-şi facă un semn în dreptul zilei de 16 august, ca să vină la o petrecere. „Poţi să-ţi aduci şi nevasta."

Wenzel nu-şi dădea seama de unde atîta dragoste la Ossi pentru el.

„Dar mai sună-mă o dată înainte", spuse.

Wenzel ieşi primul. După el ieşiră şi alţii. Îşi făceau semne cu mîna şi vorbeau.

Wenzel traversă strada, urcă în maşină şi, în acordurile unui combo sud-american, însoţit de vocea liniştitoare a unui comper, se îndreptă spre casa lui, unde se prăbuşi din nou în pat, însă pînă tîrziu de tot nu reuşi să adoarmă.

6

„Boema"

Wenzel sări din pat și se repezi la telefon. La telefon însă nu se auzea nimic, așa că fugi la ușă.

Să fii sculat din somn cu soneria nu-i pentru nimeni plăcut. Pentru Wenzel Wobrowski era chiar o catastrofă. Sîngele îi făcea figuri. Și capul. Wenzel palpita tot. Noaptea era mai puțin rău ca dimineața. Dacă diminețile, după ce se trezea aproape mereu prima oară pe la șapte, iar uneori chiar pe la șase, Wenzel reușea să adoarmă la loc, ceea ce practic nu era posibil decît în *week-end,* atunci dormea ca mort.

Pînă acum la editură nu ajunsese decît o singură dată mai tîrziu, cînd însă nimeni nu remarcase faptul. Afară numai dacă nu cumva îl sunase la nouă Vostel.

Auzi la interfon o voce : „Eu sînt".

Apăsă pe buton ca să deschidă ușa blocului, alergă în baie, îmbrăcă halatul, se privi în oglindă, își trecu degetele prin păr.

Cum de era Elisabeth ? Wenzel o auzi venind pe coridor și mai apucă doar să tragă repede la un loc perdelele.

„Ți-am adus ziarul", spuse Elisabeth radiind toată. Dacă sculase cumva pe cineva din somn ?

„Ai zis că dai telefon înainte", spuse Wenzel, al cărui puls încă tot nu-și revenise.

Așa ceva Elisabeth nu făcuse niciodată. Adusese și chifle proaspete.

„Am făcut schimb", spuse ea, „trebuie să înlocuiesc după-amiază o colegă." Întrebă dacă picase cumva prost. I-ar fi părut rău.

„Nici vorbă, nu", zise Wenzel. „Dar n-am nimic în casă și încă nici nu m-am dezmeticit bine. După cum se vede."

Elisabeth rîse odihnită. O să pregătească ea micul dejun, iar între timp el se putea găti și aranja, dacă ținea cu tot dinadinsul. „Nu te grăbi, Wenzel, nu ne gonește nimeni, m-am gîndit doar că am putea lua micul dejun împreună."

„De fapt cît e ceasul ?", întrebă Wenzel.

Era nouă și jumătate. „Doamne Dumnezeule."

Wenzel își luă hainele de pe fotoliu și se duse în baie.

Elisabeth îi strigă din bucătărie că ieri seară îl sunase pe la zece și jumătate. Apoi încă o dată pe la unsprezece și jumătate.

Avusese ceva de discutat cu niște tipi, strigă Wenzel din baie.

Nu făcu duș, nici nu se bărbieri. Numai cămașa trebui s-o schimbe din cauza dungii de grăsime de pe guler. Se duse doar în maieu și pantaloni pe culoar și-și luă o cămașă albă din dulapul în perete.

„O", exclamă Elisabeth cu tacîmurile în mînă.

„Puteam cumpăra ceva", spuse Wenzel.

„Las' că-i bine şi-aşa, doar ai de toate, chiar şi ouă. Vrei un ou ?", întrebă ea.

Lui Wenzel îi era egal. „Dacă vrei şi tu unul."

O ajută să adune lucrurile. Apoi împături aşternutul.

„Adu-mi aminte să nu uit de ouă", spuse Elisabeth. „Cinci minute."

Mirosea a cafea. Mare noroc. Wenzel se linişti.

Cum stăteau aşa la masă, ea pe canapea, iar el vizavi, pe fotoliu, luînd prima înghiţitură de cafea, îi păru bine că venise Elisabeth.

„Şi aţi stat mult ieri ?", se interesă ea. „Vrei şi miere ?"

Wenzel luă nişte miere.

„Nu prea mult", zise, „pînă pe la douăspe, cred."

Şi fusese drăguţ ?

„Ce să fie drăguţ ? Am stat doar de vorbă. Erau aşa, nişte sindicalişti. Unii de la sindicat."

Dar ce-avea el cu sindicatul ?

Wenzel spuse că era ceva legat de editură. „Dar numai marginal."

„Elisabeth, ouăle." Wenzel alergă în bucătărie, unde erau deja aburi.

„Probabil că au ieşit tari."

„Nu face nimic", strigă Elisabeth. Ouăle erau într-adevăr tari. „Ne mai trebuie şi nişte sare", spuse ea. „O aduc eu."

„Lasă, o aduc eu", spuse Wenzel şi aduse sarea.

Elisabeth povesti despre Lindau, unde fusese obositor. „Dar interesant."

Wenzel asculta, însă n-o putea privi pe Elisabeth cînd ea îl privea.

Într-o pauză a dialogului îi spuse că azi arăta altfel.

Elisabeth purta o rochie bleu, închisă pînă sus, cu volănaşe în faţă şi cu un cordon bleumarin de stofă, al cărui capăt atîrna în dreapta. Ea nu înţelegea la ce se referă el.

„Poate cel mult părul, am fost săptămîna trecută la coafor."

„Parcă-i ceva mai scurt, nu ?", întrebă Wenzel.

„Dar foarte puţin."

„Dar totuşi se cunoaşte", spuse el.

Poate nu-i plăcea ?

„Ba da", o asigură Wenzel, căruia chiar îi plăcea. „Ba da."

Doar că-i sărise în ochi faptul. Arăta mai tînără aşa.

Elisabeth îi mulţumi. Wenzel puse din nou o suită de Bach. Elisabeth rîse puţin şi observă că o mai ascultase o dată. „Numărul doi."

Încă în picioare, Wenzel o întrebă ce culoare aveau ochii ei în fond. Lui Elisabeth Wenzel i se păru ciudat.

Wenzel fu de părere că ochii ei îşi schimbau mai des culoarea. Dar în principal erau căprui.

Se aplecă în faţă şi o privi atent pe Elisabeth. „Mai degrabă căprui", zise. Era ridicol.

„Te mai interesează şi alte semne de recunoaştere particulare ?" îl întrebă ea.

„Cicatricea de pe genunchiul drept de la mersul cu trotineta.“

Dacă Elisabeth l-ar fi îmbrățișat, ar fi sărutat-o. Așa se așeză înapoi în fotoliul său. Elisabeth îi povesti un film de televiziune, pe care-l văzuse ieri seară și care fusese nemaipomenit. Lui Wenzel nu-i plăcea să i se povestească filmele. Nu reușea să-și imagineze nimic din descrierile unor imagini pe care nu le văzuse niciodată și atunci se gîndea întruna la filme pe care le cunoștea.

Elisabeth povestea cu plăcere. Despre un tip cu niște antecedente încîlcite, care la o cursă de automobile suferea un accident mortal.

Wenzel privea peste capul lui Elisabeth și o aproba din cînd în cînd.

Cît de mult o interesa pe ea în fond sportul ? întrebă el ceva mai tîrziu.

„Depinde de sport“, spuse Elisabeth.

Wenzel întoarse discul. Badineria nu schimbă nici ea nimic.

Dacă fusese vreodată la un meci de fotbal pe stadion ?

„Dar ce de întrebări pui tu azi.“

Nu fusese încă niciodată.

Ar fi vrut să arunce o privire în ziar.

„De altfel mîine e o distribuție de zile mari“, spuse ea.

Scoase din ziar fascicolul masiv de publicitate și-l aruncă pe podea. „Sau vrei cumva să-ți cumperi o casă ?“

Wenzel se așeză lîngă ea pe canapea și, văzînd-o că citește cu adevărat, se lăsă pe spate.

„Ai găsit ceva interesant ?“, întrebă el.

„Dolarul a mai urcat cu doi pfennigi.“

„Și altceva ?“

„Au prins doi teroriști. Vrei și tu un fascicol ?“

„Nu“, zise Wenzel.

„La Amsterdam s-au născut cinci gemeni.“

Wenzel își trase picioarele sus și se culcă pe burtă la spatele lui Elisabeth, cu capul, sprijinit pe antebraț, întors spre fereastră.

„Nu te deranjează muzica la citit ?“, o întrebă el.

Elisabeth făcu semn din cap că nu.

Cînd se termină discul, ea se ridică în picioare cu ziar cu tot, stinse aparatul și se așeză înapoi pe canapea, rezemîndu-se ușor de coapsele lui Wenzel.

Din profil semăna cu o păpușă. Gene lungi, arcuite în sus, mai întunecate decît părul blond, un nas drept, la vîrf însă totuși puțin cîrn, maxilare ușor proeminente, un puf delicat și deschis la culoare, buze rujate lucioase, buza de jos mai plină decît cea de sus, o bărbie mică, o piele albă, un miros plăcut de Giaparelli. Sîmbătă dimineața.

Dacă el avea ceva împotrivă ca ea să fumeze o țigară ? Alteori nu obișnuia să întrebe.

Lăsă ziarul pe spatele lui Wenzel, scoase din geanta pe care o atîrnase de spătarul scaunului de la birou țigările și bricheta, își aprinse din picioare o țigară, puse pachetul și bricheta pe masa de scris și veni la loc.

Drept scrumieră luă farfurioara de sub o ceașcă.

Wenzel o auzea cum expiră fumul. Acesta plutea o vreme peste micul dejun de pe masă, apoi se punea în mișcare. Norișorii mici se prelingeau pe lîngă cana mare de cafea, înconjurau zaharnița și se ridicau iarăși, zdrențuiți, cînd Elisabeth sufla un nou jet de fum.

Marianne fuma cu totul altfel.

Wenzel se întoarse pe o parte și se trase mai spre picioare, ajungînd cu capul lateral, în dreptul șezutului ei.

Cu dreapta o cuprinse și-și lăsă mîna pe burta ei. Elisabeth citea mai departe, dar întinse ziarul pe masă, peste ceștile, farfuriile și celelalte resturi de la micul dejun și îl zgîndări ușor în cap cu mîna stîngă.

Și ce-avea sindicatul de împărțit cu el ?

„Nu, a fost vorba de altceva", spuse Wenzel.

La douăsprezece ea trebuia să plece.

La unsprezece și jumătate se ridică, pentru că altfel se făcea prea tîrziu.

„Dacă vrei, mîine putem să ne întîlnim pe la cinci. Poate mai înghițim înainte un fleac ceva."

„Atunci ne vedem în fața la «Roma» ?", întrebă ea. „Pentru mai multă siguranță, eu zic mai bine să-ți las biletul tău."

Elisabeth plecă.

„Țigările", strigă Wenzel după ea. „Și bricheta." Wenzel curăță masa și duse totul în bucătărie. La douăsprezece se ivi soarele. Wenzel ieși pe balcon. Iar avea să fie arșiță.

Elisabeth arăta ca în urmă cu ani de zile.

Bal mascat al mediciniștilor la clinica universității în timpul Carnavalului.

Wenzel se jenase pentru mama sa.

Aceasta își împletise codițe, pentru care însă n-avea părul destul de lung.

Vîrfurile codițelor i se ridicau în sus în dreptul urechilor. La capete își legase fundulițe roșii. Doamna Wobrowski, neprihănita satului, în ciorapi trei sferturi albi, într-o fustiță scurtă cu bretele și o bluză albă cu inimioare roșii pe sînii mici. Probabil că-i fusese și ei rușine, dar soțul o găsea delicioasă. Colegii lui de asemenea.

Bătrînul Wobrowski, costumat în vagabond, provocase un hohot colegial de rîs. Clapă neagră la un ochi, curînd însă ridicată pe frunte, o barbă țepoasă desenată, iar pe corp zdrențe.

Wenzel fusese nevoit să-și însoțească părinții. El era fiul.

Colegul Lechleitner, de la clinica de ginecologie, își adusese și el fiica.

Wenzel costumat în gimnast. Chiloți de sport negri pînă la genunchi, bluză cu dungi orizontale, cărare pe mijloc, barbă *à la* împăratul Wilhelm. Absolut penibil.

Iar Elisabeth pestriță ca un papagal, cu inimioare pe obraz.

Wobrowski-i și Lechleitner-ii au stat la aceeași masă, iar tatăl și-a îndemnat în fața tuturor fiul să danseze cu Elisabeth. „Adorabilă fetiță", spusese prof. dr. Jakob Wobrowski, „leit mămica ei." Mămica s-a simțit măgulită și Jakob Wobrowski a privit-o respingător de libidinos.

Doamna Lechleitner și Jakob Wobrowski, la fel ca și doamna Wobrowski și domnul Lechleitner au dansat mai ales unul cu celălalt decît cei doi Wobrowski sau cei doi Lechleitner între ei.

Elisabeth urma deja cu mare succes facultatea de medicină, după spusele tatălui ei. Însă fiul lui Jakob Wobrowski trebuise neapărat să studieze sociologia. Și germanistica.

„Un studiu foarte interesant", remarcase domnul Lechleitner. Wenzel a dansat cu Elisabeth.

Ea a mai fost invitată și de alții. Atunci Wenzel a rămas la masă. Tatăl său l-a privit insistent.

Dar, în cursul nopții, la lumina roșiatică din sală și pe fondul muzicii lente, Wenzel Wobrowski i-a dat lui Elisabeth Lechleitner un sărut. Dar a nimerit pe-alături.

Deoarece mișcase prea repede capul, nu i-a atins decît colțul stîng al gurii. Cu barba lui *à la* împăratul Wilhelm.

O a doua oară n-a mai încercat.

Las' să creadă că intenționat ratase sărutul. Dacă mai încerca o dată și eventual reușea, ea și-ar fi zis : „A, uite-l că încearcă din nou".

În următoarele săptămîni Elisabeth venise mai des pe la familia Wobrowski. De două ori Jakob Wobrowski a fost și el de față la cafea. De fiecare dată s-a sculat imediat zicînd : „Tinerii vor să rămînă precis puțin și singuri".

Pentru asta Wenzel își urîse din toată inima tatăl.

Rămasul singur cu Elisabeth în cameră era de fiecare dată și mai îngrozitor decît băutul cafelei.

Ori de la etajul trei ori de la etajul unsprezece pentru Wenzel tot ar fi fost o ispită. O tentație.

Ar fi sărit.

Nu pentru că ar fi vrut să se sinucidă. Asta în nici un caz. De ce să se fi sinucis ? Nu, ar face-o odată pur și simplu, așa.. Pentru acea secundă, pentru acea miime de secundă în care s-ar hotărî, în care ar fi ireversibil hotărît că sare. Pentru acel moment cînd, cu mîinile încă pe balustradă, însă cu picioarele deja în aer, n-ar mai putea reveni asupra hotărîrii luate. Cu greutatea trupului atît de mult înclinată înainte și în afară încît trebuia să cadă, chiar dacă nu mai voia.

Era o clipă pe care nu și-o putea imagina, o clipă care nu există decît aievea.

Dar etajul întîi al unui bloc nou, trei-patru metri, era o înălțime ridicolă. În cel mai bun caz și-ar scrînti glezna. Afară doar dacă nu sărea cu capul înainte. Dar cu capul înainte Wenzel n-avea să sară niciodată. Ar însemna că dorește să moară. În care caz n-ar sări de la balcon.

Wenzel voia să sară, să zboare prin aer și, cu puțin înainte de a se strivi de pămînt, să se trezească. Dar balconul lui nu era bun pentru așa ceva. Doar ca să facă țop pînă jos, pe gazon.

Nici lumea nu i-ar sări în ajutor. Lumea l-ar suspecta.

Wenzel se întoarse în cameră.

Dacă-i ieşea o singură pagină, atunci îi mergeau şi zece.

Însă era prea cald pentru Trakl.

Iar o sîmbătă după-amiază ca aceasta nu era deloc momentul potrivit.

Dar nici pentru altceva.

Dacă ar avea o soţie care să le spună copiilor : „Fiţi cuminţi, tata are de lucru“, ar fi mult mai uşor.

Wenzel Wobrowski.

Ajuns într-o poziţie dintre cele mai înalte, făcînd posibile chiar şi dorinţele imposibile ale soţiei sale, în costum cu dunguliţe şi cravată de mătase, ori în particular nonşalant, neglijent, dar întotdeauna pus la punct, dinamic, avînd acasă o soţie inteligentă, care, cu discreţie, înţelegere şi dragoste, să îngrijească de cei doi copii ai lor, să le vină zilnic o femeie la curăţenie şi o guvernantă.

Wenzel ar pleca împreună cu soţia sa la Milano, la operă şi ar merge în Graubünden. *

După micul dejun luat împreună cu cei dragi în linişte şi seninătate sufletească, şi-ar săruta soţia şi copiii, apoi ar pleca la birou într-un Mercedes de culoarea antracitului, înainte de prînz şi-ar suna soţia, iar după-amiaza

* Cel mai mare dintre cantoanele elveţiene, cu numeroase izvoare curative (St. Moritz) şi staţiuni montane de agrement (Davos, Arosa, Pontresina, Sils). (N. trad.)

din nou, ca să întrebe ce mai fac copiii şi să spună : Sper, iubito, că nu mai ţine mult şedinţa de consiliu.

Să-i spună : Azi, cînd am trecut în fugă pe la minister, am văzut într-o vitrină o bijuterie de *secrétaire* Biedermeier. Sînt sigur că o să-ţi placă şi ţie.

Wenzel Wobrowski.

Artistul-star acoperit de glorie şi admirat de toată lumea. Spaima burghezului, în costum de catifea *vert bouteille* * şi cămaşă cu jabou, aici primind un premiu şi declarînd : Premiile astea aşa mă umplu de scîrbă, dincolo ieşind surîzător de la un interviu *live* ** la televiziune.

Iar lunea, în presa bulevardieră, fotografii de la o orgie cu şampanie şi între nişte frumoase pe jumătate goale.

Deşi uşa de la balcon şi fereastra stătuseră tot timpul deschise, mirosea a fum şi a Giaparelli.

Lui Wenzel nu-i ieşea nici un singur rînd.

Nu reuşi nici măcar să-şi dea vînt cu scaunul pînă la dulap ca să-şi ia dinăuntru costumul de baie şi un prosop.

Dar cîndva se făcu şi seară şi se trezi cumva şi duminică după-amiază.

La ora patru Wenzel Wobrowski intră cu maşina în parcarea de la intersecţia dintre Maximilianstrasse şi Altstadtring.

* Verde ca sticla *(franc.)*. (N. trad.).
** În direct *(engl.)*. (N. trad.).

Avea să-l coste o avere.

De fapt nu era decît ora trei. Wenzel își dăduse ceasul cu o oră înainte. Prin aceasta pierduse o oră acasă. Era bine așa. Ora aia trecuse și gata.

În schimb acum avea iar o oră la dispoziție. Putea să se așeze la „Roma“, să ia o gustare mică, să citească ziarul, eventual să se mai plimbe puțin pe Maximilianstrasse, să intre poate ca un străin la una din galeriile de artă. Pe Maximilianstrasse se plimba cu plăcere.

Dar la „Roma“ era închis. Iar „Die Kulisse“ deschidea abia la șase. Adică la șapte, după ceasul lui Wenzel.

Două ore erau mult chiar și pentru Maximilianstrasse. Wenzel se enervă pe Elisabeth, cu pasiunea asta a ei pentru planificarea timpului. La scurtă vreme unul după altul îl priviră doi tipi, ca și cum Wenzel ar fi avut ceva pe față. Poate că amîndoi îl luaseră drept altcineva. Sau poate că lucrau împreună. Trecuseră pe lîngă el destul de încet.

În geamul unei vitrine constată că n-avea nimic pe față. Poate la nara stîngă era ceva care îl deranja, însă de văzut nu se vedea nimic. Wenzel se frecă, dar nu era într-adevăr nimic.

La un magazin de bijuterii se mai uită o dată. Nu era nimic.

Wenzel Wobrowski se opri în fața unei prăvălii elegante. Franțuzească, scumpă, cu două fete impecabile în vitrină. Una era neagră, cealaltă avea părul blond, gene lungi și arcuite, un nas drept, la vîrf totuși puțin cîrn, maxilare ușor proeminente, buza de jos mai plină decît cea de sus, o bărbie mică.

Wenzel se repezi înăuntru și o sărută pe blondă. Aceasta se prăbuși, iar mătasea lunecă de pe ea. Wenzel se năpusti asupra ei. Încet-încet căzură și cioburile ferestrei. Ningea.

Proprietarii stăteau și priveau.

Cînd termină, Wenzel părăsi magazinul pe ușă, îndreptîndu-se în direcția operei de stat.

Boema o văzuse deja de o mie de ori. Mama lui plîngea de fiecare dată, sau, în orice caz, cu batistuța ei de mătase pe care, de la mijlocul primului act, n-o mai punea înapoi în poșetuța cu perle, își tampona întruna ochii, dar cu băgare de seamă, ca să nu se șteargă rimelul și astfel soțul ei să observe că a plîns. Și la cea de-a șaisprezecea lui zi de naștere, pe lîngă alte lucruri, Wenzel a primit cadou un bilet la *Boema*, ceea ce fusese o întîmplare, căci o zi mai tîrziu s-ar fi jucat *Carmen*, pe care o văzuse și pe aceasta de o sută de ori. La a douăzecea aniversare a căsătoriei părinților a fost nevoit s-o vadă din nou.

Tot întîmplarea. Însă tatăl său remarcase atunci că această operă este aproape ca un dar al destinului în familia lor. Prima aniversare a căsătoriei o serbaseră tot la *Boema*. E adevărat pe de altă parte că această operă era întotdeauna un eveniment. Puteai s-o vezi și de o mie de ori.

Wenzel mai avea timp pentru Tezaur * și Antiquarium. ** La cassă erau niște japonezi, care nu reușeau să lămurească ceva. Wenzel intră într-un restaurant din fața operei și bău bere pînă ce mai veni cineva și se așeză la masa lui.

Dorea în orice caz să întîrzie, dar la șase fără zece, adică la cinci fără zece, se trezi din nou în față la „Roma". Traversă prin pasajul subteran de sub Altstadtring și se opri între peluzele de verdeață din fața clădirilor guvernului ***, astfel încît să poată vedea bine, fără a fi el însuși văzut.

La cinci și zece Elisabeth era în față la „Roma", deși Wenzel n-o văzuse venind. Acum stătea ea și privea în lungul lui Maximilianstrasse, către centru.

Wenzel putu deci să traverseze neobservat Altstadtring-ul pe deasupra și să-i acopere lui Elisabeth ochii pe la spate.

Elisabeth se sperie și zise : „Wenzel".

„La «Roma» e închis", spuse ea, nu știuse asta. Wenzel privi inscripția atîrnată la intrare.

* Muzeu găzduit de palatul rezidențial din München (fosta reședință a dinastiei conducătoare bavareze Wittelsbach) și care cuprinde bunurile de preț ale principilor electori și regilor bavarezi, precum și daruri din partea unor conducători străini. (N. trad.)

** Una din sălile palatului rezidențial münchenez, în care se află busturi ale unor personalități de seamă și unde au loc recepții și banchete oficiale oferite de conducerea land-ului Bavaria. (N. trad.)

*** Guvernul land-ului Bavaria. (N. trad.)

„Într-adevăr", constată el. Dar puteau încerca și la restaurantul din piața operei. „În Max-Joseph-Platz, știi unde."

Îmbrăcată de operă, Elisabeth se sprijini de brațul lui Wenzel.

Wenzel enunță ideea că Altstadtring-ul în acel loc, și nu numai acolo, dar acolo în mod deosebit, era din punct de vedere urbanistic un scandal și astfel una din străzile cele mai frumoase și mai compacte sub aspect arhitectonic se vedea, prin construirea acestei benzi ca de autostradă, atacată în însăși esența ei.

Elisabeth spuse „da", nu înțelegea nici ea de ce, apoi privi la vitrinele elegante. Însă, oricît ar fi fost de valoros, ei porțelanul de Meissen i se părea totuși cam filistin.

Rochia de mătase cu pelerină tot de mătase, pe care o purta blonda din vitrina francezului, îi plăcea în schimb, chiar dacă arăta puțin cam prea tinerească. „Abstracție făcînd de preț."

Wenzel se frecă la nas și o întrebă dacă el n-avea ceva acolo.

Elisabeth nu vedea nimic.

„Cum adică prea tinerească ?", zise el. „Tu ești tînără doar."

Elisabeth rîse și-l strînse ușor de mînă.

La operă studiară programul întregii luni și priviră scenele din spectacole înrămate în casetele de sticlă. Elisabeth îl întrebă dacă mai văzuse *Boema* și dacă avea biletul la el.

În Max-Joseph-Platz Wenzel arătă spre local. „Uite, la ăsta ziceam eu."

Cel care, cu mai bine de o jumătate de oră înainte, se așezase la masa lui, era tot acolo. Păru a-l recunoaște pe Wenzel.

Elisabeth vru mai întîi să se așeze chiar la acea masă, dar apoi văzu una și mai bună. Mîncară supă din coadă de bou, pateuri cu brînză și băură o sticlă de șampanie, căci la o zi ca asta se potrivea.

Ciocniră și se priviră în ochi.

Elisabeth înfoie cravata lui Wenzel și-i mai strînse puțin nodul.

Îi spuse că în costumul lui maro de catifea, care în realitate era un costum din *cord* foarte fin, îi stătea bine.

Wenzel se bucură că după masă nu le mai rămăsese mult timp de plimbare prin foaier și, după ce în sfîrșit se închiseră ușile, după ce se stinseră încet luminile, iar candelabrul masiv fu ridicat în sus, își întinse cît putu de mult picioarele sub scaunul doamnei din față.

După uvertură luă mînuța rece a lui Elisabeth într-a sa și nu-i mai dădu drumul tot actul întîi.

7

Wenzel Wobrowski și atmosfera în lirica lui Georg Trakl

Cînd Wenzel Wobrowski nu ajungea cu număratul rîndurilor de pe o pagină nici la jumătate, însemna că se gîndește la Marianne. Cînd își dădea seama, se gîndea la Elisabeth și, în această ordine de idei, nu știa cum să-i spună despre 16 august.

Wenzel se enervă. Întîi pe el însuși, apoi pe Elisabeth. În fond nu era căsătorit cu ea.

Și chiar dacă ar fi fost.

Poate că ea tocmai o să fie de gardă pe 16 noaptea. Dar poate n-o să fie.

Poate o să vrea să meargă amîndoi undeva cu mașina. Sau o să propună altceva.

Sîmbătă 16 august Wenzel Wobrowski va trebui pur și simplu să meargă la o consfătuire.

Dar dacă o să vrea să vină și ea cu el ?

Cu toate acestea, în cursul dimineții Wenzel Wobrowski reuși să pună la punct un articol despre rinichi.

Acum, că dr. Burger plecase în concediu, instituția o conducea dr. Vostel.

Acesta era de nerecunoscut. „Nu-i nici o grabă“, îi spusese el lui Wenzel la telefon. Wenzel nu trebuia decît să caute să fie gata pînă la sfîrșitul săptămînii. În rest totul bine ?

Wenzel nu se aştepta la o asemenea reacţie. Spuse că din cauza maşinilor de jos şi a instalaţiilor de aerisire de afară era cam mult zgomot. Sau nu propriu-zis zgomot, cît un fel de vibraţie şi un vîrtej continuu.

Vostel nu asta ar fi vrut să audă, însă îl asigură că problema va fi lămurită la momentul potrivit.

Ossi urma să-l sune înainte de 16. Dar pînă acum măgarul nu mişcase încă nimic.

Dacă de exemplu suna pe 15, Wenzel avea să-i spună că uitase complet de ziua de 16 şi acceptase între timp altă invitaţie.

Dar în orice caz lui Elisabeth trebuia să-i spună încă de la începutul săptămînii. Chiar dacă nu se întîmpla nimic pe 16 sau dacă pînă la urmă nu se mai ducea.

Îi va spune că îl invitase la ziua lui de naştere un fost coleg de şcoală. Ceva în genul ăsta. Însă Elisabeth avea să întrebe unde îl întîlnise. Şi cînd.

„Închipuie-ţi, absolut întîmplător. Nu ies bine din tipografie şi dau să mă urc în maşină, cînd mă bate unul pe umăr şi-mi zice : Wenzel, bătrîne."

Poate însă că Elisabeth n-o să aibă timp în sîmbăta aia. Adeseori nu se văzuseră vreme de luni de zile. Oricum în ultimul timp se întîlniseră iarăşi mai des.

Ei, fir-ar să fie. Pe 16 august o să meargă acolo unde o să aibă chef. Iar, dacă avea chef să meargă şi la bordel, nu era treaba nimănui ce face el. Asta era valabil şi pentru ziua de 15 şi pentru cea de 14. Pentru orişicare zi. De-acum încolo.

Iar, dacă avea chef să dea dracului tot rahatul ăsta într-o bună zi, şi-atunci era tot numai treaba lui.

„Ce program ai sîmbătă, Wenzel ? Am putea ieşi undeva cu maşina ?"

„Mă duc la o petrecere, înţelegi, la o petrecere. N-am chef să aud ciripit de păsărele. Cînd o să-mi vină chef de aşa ceva, te sun eu. Am încheiat discuţia", spuse Wenzel destul de tare pentru că tot era singur în cameră.

Wenzel îşi adună materialele în mapa editurii şi coborî la parter. Femeia din biroul lui Neumann îl privi prietenoasă.

„Aşa, deci aţi terminat pe ziua de azi ?", întrebă ea. „Mergeţi dincolo la masă ?"

Wenzel Wobrowski, plătit pentru a elimina din texte litere atît de exotice precum *y*, se simţi obligat să reacţioneze într-un mod ieşit din comun şi spuse : „A, dacă aţi şti, doamnă, dar nu ştiu cum vă numiţi..." — „Leining" — „...dacă aţi şti, doamnă Leining, azi mi-am dat seama că, de fapt, nu mai sînt protagonistul biografiei mele".

Aşa-i venise lui Wenzel Wobrowski să spună. O clipă o privi pătrunzător pe doamna Leining, apoi se întoarse şi părăsi tragic biroul, convins că lăsase în urmă o femeie absolut tulburată.

Chiar şi în drum spre maşină Wenzel încă tot se mai simţea emoţionat. Emoţia îi salvă restul zilei.

Dar a doua zi la prînz, după sfîrşitul programului, găsi în cutia poştală o scrisoare. Trimisă din Buenos Aires.

Wenzel trecu pe lîngă uşa vecinilor. Cum nu erau acasă, intră, îl prinse pe porcul ăla gras de soţ de nodul cravatei, îl ridică şi îl ţinu la douăzeci de centimetri deasupra pămîntului, şuierîndu-i printre dinţi : „Dacă o singură dată vă mai contraziceţi nevasta, vin şi cu mîna mea vă răstignesc de crucea ferestrei".

Vecinul scînci şi atunci Wenzel desfăcu pumnul ţinut strîns.

Porcul căzu pe jos şi se miorlăi mai departe.

Wenzel Wobrowski le părăsi fără alte discuţii apartamentul, descuie uşa locuinţei sale, intră şi se aşeză pe canapea.

Scrisoarea o aruncă nedesfăcută în coşul pentru hîrtii.

Dragul meu,

De ce ne dai atît de rar veşti despre tine ? Mă gîndesc mult la tine şi-mi fac uneori griji dacă într-adevăr îţi merge bine şi dacă totul îţi iese aşa cum vrei tu. Şi dacă n-ar fi fost totuşi mai bine să fi venit şi tu cu noi de la început la Buenos Aires. Ştiu că nu-ţi place nici măcar să auzi de ideea asta. Dar aici se trăieşte bine. Ţi-ai fi făcut precis imediat, ca şi noi, o mulţime de prieteni. Trăiesc doar atîtea familii de germani aici. Cu unii dintre ei avem de mult relaţii cît se poate de prieteneşti. Însă despre lucrurile astea ţi-am mai scris deja de atîtea ori.

Tatăl tău e la fel de ocupat ca întotdeauna. Tu îl cunoşti doar şi ştii că nu poate suferi liniştea şi inactivitatea. În momentul de faţă sînt singură, pentru că e plecat la un congres la Rio şi nu vine decît la sfîrşitul săptămînii.

Servitoarea noastră nu e nici ea aici, a trebuit să se ducă la maică-sa, care e bolnavă şi trăieşte undeva la ţară.

În timp ce-ţi scriu, privind din cînd în cînd pe uşa de la verandă, simt oarecum o greutate în suflet. Orice s-ar spune, nu e totuşi patria noastră, ci o ţară străină. Dar nu vreau să încep să mă lamentez, important e să-ţi meargă ţie bine şi să fii fericit. Tu eşti fericit, Wenzel ?

Despre cele ce se petrec pe-aici precis că ai citit din cînd în cînd prin ziare. Părerea mea e însă că străinătatea exagerează mult. Se spune că ar exista mulţi deţinuţi, închişi pentru chestiuni, mă rog, politice. Eu nu cred una ca asta. Slavă Domnului, noi n-avem nevoie să ne facem nici un fel de griji.

În mai au fost pe la noi Sybille şi Pierre cu copiii. Micuţii de ei, sînt adorabili, deşi eu mă simt puţin tristă că nepoţii mei abia o rup pe nemţeşte. Sybille vorbeşte cu ei numai în franceză.

De ce n-o vizitezi şi tu o dată pe sora ta ? Sînt sigură că s-ar bucura. Şi Pierre. Poate reuşeşti cumva la iarnă. Se poate schia minunat şi la Grenoble. Pe micuţi i-am învăţat cîteva propoziţii în germană. De exemplu : La Ulm pe culme e un ulm. Sau : Bunico, ai

ciocolată ? Erau dulci de tot cînd repetau după mine, dar Sybille m-a certat.

Dragul meu, sînt sigură că te-am plictisit cu fleacurile astea de familie, dar mi-ar place atît de mult să stau de vorbă cu tine.

În a doua jumătate a lui august Sybille și Pierre vor să meargă la Viena. Te rog pe tine scrie-le. Ar putea face un popas la tine. Pe Sybille doar n-ai mai văzut-o de mult și, oricît, e sora ta.

Cu studiul cum o mai duci ? Sînt sigură că ai mult de lucru. Dar vezi, nu exagera. Tatăl tău spunea mai deunăzi, cînd vorbeam despre tine, că sociologia poate n-a fost totuși alegerea cea mai nimerită pentru tine. Dar de fapt tu ai pus mereu accentul mai mult pe germanistică. Tatăl tău îți vrea numai binele. Își face reproșuri că n-a avut timp să se ocupe mai mult de tine. Bineînțeles, tu trebuie să faci totul numai cum ți se pare ție că e mai bine. Nimeni nu vrea să se amestece în viața ta.

Dragul meu Wenzel, dă-ne vești cît mai curînd despre tine, după Crăciun vrem să venim pentru cîteva săptămîni în Europa ca să schiem puțin, probabil în Elveția. Dacă ai reuși să te aranjezi cumva, ar fi foarte bine să poți veni și tu cu noi. S-ar bucura și tata mult. În orice caz, o să trecem cîteva zile și pe la tine.

Pînă atunci te sărută și te îmbrățișează Mama.

P.S. Te rog scrie-mi repede. Aștept mult o scrisoare de la tine.

Wenzel se duse să-și facă o omletă.

Cei de deasupra aveau musafiri. Iarăși.

Wenzel avea să-i frece serios ridichea tîmpitului de sus dacă-l mai enerva mult. Iar pe hoașca lui bătrînă avea s-o dezbrace în lift. De asta puteau fi siguri.

Bucătăria lui Wenzel era defectuos construită. Dacă imbecilul de arhitect avusese ideea de a plasa bucătăria într-o cameră de zece metri pătrați fără ferestre, cel puțin să-i fi asigurat o gură de aerisire ca lumea. Ce n-ar fi dat Wenzel să-l vadă pe individ făcîndu-și în asemenea condiții o friptură sau, și mai bine, un grătar.

Toată locuința mirosea acum a omletă cu slănină.

Cînd cei de alături prăjeau pește, mirosul ajungea pînă la ușa liftului.

Și în fiecare vineri la fel.

Wenzel Wobrowski își luă omleta în cameră, puse farfuria pe masă, așeză și furculița alături și deschise ușa de la balcon.

Se așeză pe pat.

Se săturase deja cu mirosul.

Vizavi era un coșar pe acoperiș. Coșarul cică aduce noroc. Ce mai idioțenie și asta.

Pe ușa balconului ieșeau aburi de slănină. Exact la înălțimea balustradei nimereau în unghiul unui mănunchi de raze.

Wenzel învîrti cu furculița prin omletă.

Să facă bine taică-său și să-și vadă mai departe de mațele lui.

Chiar dacă Wenzel avea să fie nevoit să devină grăjdar la un circ ambulant, și-atunci se

putea dispensa de sfaturile lui taică-său. Ei, fir-ar să fie !

Treaba asta nu-l privea pe bătrîn nici cît un rahat.

Sau *merde*, cum ar fi zis francofila de soră-sa.

Numai că n-ar spune una ca asta tocmai ea, care ținea atît de mult la tăticuțul ei iubit.

În realitate bătrînului îi părea rău după acele cîteva mărci pe lună. Atîta tot. Cîteva mărci nenorocite acolo. Numai că era prea laș ca s-o recunoască sincer. Și-atunci o făcea pe grijuliul. Iar maică-sa, cu frămîntările ei lacrimogene, îi mai și credea. Îți venea să și verși cînd o vedeai cum se frămîntă.

Dar în clipa următoare lui Wenzel i se făcu din nou milă de maică-sa. Cu codițele ei scurte și cu inimioarele roșii pe sînii ei mici.

Arăta într-adevăr jalnic.

Dar el !

Dar el plătea la urma urmelor.

Numai că nu pentru multă vreme încă. Bună socoteală își făcuse bătrînul. Plătești și pe urmă ai un fiu recunoscător. Numai că aici se înșela. Wenzel n-avea nevoie de pomana lui. „S-a zis, iubitule." Ar trebui să-i restituie totul bătrînului. Și anume cu dobîndă.

Pe de altă parte, de ce să nu plătească pînă o căpia ? Că doar avea de unde. Să îndrăznească numai să spună că s-a săturat. Să îndrăznească numai. Atunci Wenzel i-ar scrie că toți bănuții părintești îi trimisese în ultimii trei ani la Amnesty International. „Sînt sigur că am luat o hotărîre în spiritul tău, tată. Nu-i așa ?"

Wenzel Wobrowski duse farfuria goală și furculița la bucătărie, unde mirosul persista.

Dacă nu suporta ceva, erau farfuriile goale cu resturi de mîncare. La dracu și cu ele.

În frigider mai avea două sticle de bere. Le bău pe amîndouă.

Razele de soare cădeau acum sub alt unghi. Erau mai înclinate și ajungeau și pe un sfert din masa de scris.

Cadranul telefonului strălucea, iar marginea lui clară se estompase.

Marea era liniștită de tot. Ca o placă nesfîrșită de argint. Doar munții erau deja învăluiți de briza înserării. La orizontul violet se ridicau stoluri de bîtlani îndreptîndu-se către sud.

Wenzel le descifra pe cer caligrafia.

Ea își lăsă capul pe umărul lui.

„Fără tine n-aș putea trăi", spuse ea.

Wenzel o cuprinse și mai strîns.

Ea trecu dincolo de debarcader și porni pe mare. Tot mai departe. Părul ei negru se desfăcu în două. Zbura ca o pasăre neagră. Wenzel alerga pe gheața ce se spărgea sub picioarele lui. Însă apa era caldă și limpede. Se cufundă pe o cîmpie și se întinse la umbra unui fag uriaș, mîngîind părul ei negru.

Rîdea fiindcă o gîdila și-și apropie capul tot mai mult, aplecîndu-se deasupra lui. Din gura știrbă îi ieșeau, crescuți în maxilarul superior, doi canini lungi și ascuțiți.

Ea rîdea.

Rîdea și o șuviță subțire de sînge i se prelinse pe la colțul stîng al gurii.

Wenzel strigă.

Dar îi era imposibil să strige. Atunci ea își scoase ochii albi de porțelan. Wenzel se prăbuși într-una din orbitele ei negre, adînci. Zbura și simțea în stomac gîdilatul tipic al zborului.

Se lăsă pe cornișa unei ferestre luminate și privi înăuntru. În casă erau doi tipi, care tocmai se dezbrăcau. Wenzel zbură din fereastră în fereastră.

Într-una din camere o zări din nou. Ședea goală deasupra lui Ossi. Wenzel sparse geamul și o trase jos de pe el.

Ea se prăbuși pe podea. Wenzel se năpusti asupra ei. Ea era din ghips și se sparse în mii de bucăți.

Wenzel Wobrowski zbură la el acasă și închise ușa de la balcon.

Coșarul de pe acoperișul de vizavi scoase ceva din horn.

Wenzel luă scrisoarea nedeschisă din coșul pentru hîrtii și începu s-o citească.

Îl podidi plînsul.

Plînse și se culcă peste patul nefăcut.

Dormi pînă la miezul nopții. La ultima bătaie a clopotului se trezi. Aprinse lumina în cameră, trase perdeaua, se așeză la masa de scris, apăsă pe comutatorul lămpii de birou, băgă o foaie în mașină și bătu: *Atmosfera în lirica lui Georg Trakl. Considerații asupra fenomenului de receptare. Rezumat al unei lucrări de doctorat de Wenzel Wobrowski.*

Asta era foaia de titlu și, cu textul scris chiar la mijloc, arăta foarte bine. O scoase

afară, băgă alta nouă și bătu la mijloc sus: *pag. 1.*

Wenzel știa să bată la mașină cu zece degete, ceea ce-i datora tatălui său. „În ziua de azi nu se poate fără așa ceva“, spusese acesta și-l trimisese la un curs de dactilografie.

Wenzel privi la perdea și deschise volumul de poezii complete.

„Umbre albăstrui. O, voi ochi negri.“ *

„Al morții aspru întuneric îl pregătesc mîini ca de nimfe, la sînii roșii sug buze descompuse.“ **

Elisabeth tot nu telefonase încă. Precis era de gardă în *week-end*-ul ăsta, altfel cu siguranță ar fi sunat pînă acum.

Ceea ce probabil însemna că în *week-end*-ul următor avea liber. Trebuia oricum să se aștepte la asta. Numai bine o să aibă timp berechet pe 16.

„Ofilire, ce frunzișu-l întunecă moale.“ ***

Wenzel, căruia-i venea din cînd în cînd pe gît omleta cu slănină, ar fi avut poftă de ceva dulce. Dar n-avea nimic în casă. Iar ca să-și cumpere era prea tîrziu.

*, ** *„Bläuliche Schatten. O ihr dunklen Augen“; „Des Todes ernste Düsternis bereiten / Nymphische Hände, an roten Brüsten saugen / Verfallne Lippen...“* — versurile 1 și respectiv 5—8 din poemul *Melancholie (3. Fassung)* [Melancolie (Varianta a 3-a)] de Georg Trakl. (N. trad.)

*** *„Verfall, der weich das Laub umdüstert“* — primul vers din poemul *Seele des Lebens* [Sufletul vieții] de Georg Trakl. (N. trad.)

„Măreț, încă un an s-a încheiat cu vinuri dulci și fructe în grădină. Pădurile-mprejur tac minunat, însinguratului de-urît să-i țină." *

Vineri 9 august, după miezul nopții, Wenzel Wobrowski reluă rezumatul tezei sale de doctorat, fără să fie sigur dacă profesorul, pe la care nu mai trecuse de multă vreme, îl mai avea sau nu în vedere, dar hotărît să realizeze de data aceasta mai mult decît un simplu rezumat.

Bătu *Toamnă transfigurată* și se trezi că avea deja prima frază.

Lui Wenzel i se părea o formulă mai îndrăzneață să nu ofere perspectiva generală așteptată asupra domeniului său de cercetare, ci să înceapă concret cu un poem, de la care pornind, să dezvolte problematica de ansamblu.

„Măreț, încă un an s-a încheiat", citi Wenzel tare, cu mimică și intonație.

Era plin de vervă, oricum era în formă. Îi veneau ușor frazele, în a căror sintaxă nu se împotmolea defel. Sintaxă fără *y*.

„Problema efectului produs de lirică nu este, sau mai bine zis nu este numai o problemă a reacțiilor individuale ale diferiților cititori în fața poemului." Wenzel notă fraza și o declamă de două ori cu voce tare. Așa dorise de ani de zile să înceapă. *Problema efectului produs de lirică nu este o problemă a reacțiilor*

* *„Gewaltig endet so das Jahr / Mit goldnem Wein und Frucht der Gärten. / Rund schweigen Wälder wunderbar / Und sind des Einsamen Gefährten."* — prima strofă din poemul *Verklärter Herbst* [Toamnă transfigurată] de Georg Trakl. (N. trad.)

individuale, deși orice reacție de cititor este una individuală.

Acest efect nu trebuie înțeles ca o sumă a sentimentelor izolate ale cititorului.

Wenzel privi iarăși la perdea și, ca să nu lase un interval prea mare pînă la a treia frază, notă că aici era nevoie să mai dezvolte ideea. Din nou avea o frază sigură : *Nu modul cum acționează un poem este deci, în cazul de față, întrebarea fundamentală, ci prin ce anume acționează el.*

Firește că ceea ce este capabil de a produce un efect trezește în fiecare cititor o reacție diferită.

Wenzel reciti pasajul și rămase impresionat. Reușise să demareze bine. Înainte de-a continua, fugi să-și mai facă niște cafea. Pînă să fiarbă apa citi. „Și a văzut țăranul că e bine." * Wenzel spuse încă o dată cu voce tare. „E bine", rosti el pe diferite tonuri. „E bine."

„Voi clopote cu dangătul domol o împăcare picurați în vine. Zboară pe cer semne făcînd un stol. E al iubirii anotimp duios. În luntrea ce coboară în aval priveliștile lin lunecă-n jos — Tăcere e și liniște pe mal." **

* *„Da sagt der Landmann: Es ist gut."* — primul vers din strofa a doua a poemului *Toamnă transfigurată*. (N. trad.)

** *„Ihr Abendglocken lang und leise / Gebt noch zum Ende frohen Mut, / Ein Vogelzug grüßt auf der Reise. // Es ist der Liebe milde Zeit. / Im Kahn den blauen Fluß hinunter / Wie schön sich Bild an Bildchen reiht — / Das geht in Ruh und Schweigen unter."* — versurile 2—4 ale strofei a doua și strofa a treia ale poemului *Toamnă transfigurată*. (N. trad.)

Wenzel puse trei lingurițe de cafea măcinată în filtru și turnă apă fiartă pe deasupra. „Tăcere e și liniște pe mal." Tot la bucătărie mai adăugă lapte și zahăr în cafea, mestecă totul și-și duse ceașca pe masă. Cafeaua lîngă mașina de scris se potrivea cu imaginea lui Wenzel la lucru. Nu mai lipsea decît o scrumieră plină.

Wenzel scoase din mașină pagina unu și scrise pe cele trei sferturi ale ei goale, sub ultima frază, „De dezvoltat", după care introduse pagina doi.

Ni se impune prin urmare cu necesitate să ne convingem de existența unui conținut al poemului. A ne convinge de existența unui conținut al poemului este pe cît de necesar pe atît de insuficient prin raport cu esența sa poetică. De dezvoltat !

E toamnă, anul se apropie de sfîrșit. Despre vin și fructe ni se vorbește, despre pădurile tăcute. Țăranul și-a terminat munca lui. Acum se odihnește. Clopotele bat, păsările zboară peste cîmpuri. E vremea iubirii, a liniștii și a tăcerii.

Era mai slab ca începutul. Wenzel mai citi o dată pasajul. Însă totuși i se păru necesar. Acum trecu la obiect. *Enumerarea elementelor factuale demonstrează că o mare parte a poemului nu este descriptibilă, că există contexte ce nu pot fi redate sub aspect factual.*

De meditat dacă vremea iubirii, a liniștii și a tăcerii poate fi considerată ca ținînd de domeniul factualului.

Wenzel crăpă doar puțin fereastra în spatele perdelei.

În casă era foarte liniște. De afară se auzea un foșnet slab și uniform. Mai liniște de-atît nu era niciodată. *Prin urmare mesajul poemului nu se limitează exclusiv la dimensiunea sa conținutistică. Însă chiar și elementele ce se lasă relatate dovedesc anumite particularități. Mai trebuie dezvoltat.*

Toamna este o noțiune plurisemantică. Asociațiile se impun.

Înlocui „plurisemantică" prin „grea de sensuri".

Strînsul recoltei, veselia, o ultimă explozie de culoare înainte de venirea iernii, o ultimă ocazie fericită. Însă toamna înseamnă și ofilire, caducitate, singurătate, tăcere. Toamna nu apare aici ca un fenomen natural, ci se constituie într-un fenomen al vieții, avînd o condiționare existențială. Noțiunea poartă în sine raportarea la eu, fiind prin aceasta nu un fapt cvasiștiințific, ce poate fi înregistrat, ci cîștigîndu-și un conținut, o valoare a sa doar prin reflecție. Adică generînd sentimente.

Wenzel puse pe „grea de sensuri" între ghilimele.

Sentimente ce își găsesc corolarul în calificativul „transfigurată".

Elisabeth nu iubea deloc toamna. Ea era un om al verii, un om solar. Zilele cenușii de noiembrie le suporta ca pe un supliciu. Wenzel dimpotrivă. Lui îi plăceau zilele închise. Îi plăcea vremea urîtă, cîinească. Atunci se simțea în largul lui. Ca acasă, oarecum.

Iar, pentru că lui Elisabeth nu-i plăceau zilele cenușii de toamnă, nu-i plăcea deloc nici toamna. Nici chiar cînd era aurie.

Vinuri dulci, fructele grădinilor, pădurile tăcute, țăranul, clopotele, stolul de păsări nu sînt numai elemente concrete, ci purtătoare ale sentimentului. Efectul lor nu se exercită prin reprezentarea vizuală a imaginilor amintite, ci prin ceea ce aceste noțiuni sugerează auditiv, respectiv prin rezonanța cuvintelor înseși. S-ar putea vorbi chiar de o iradiație. Mai concret. Mai clarificate și semnificațiile imaginilor individuale.

Wenzel își termină cafeaua și merse la bucătărie să-și mai toarne o ceașcă, apa fiind încă fierbinte. Cafeaua ieși de această dată mai slabă și nici prea caldă, însă totuși mergea. Paginile trei și patru Wenzel le numerotă lăsîndu-le goale și le puse după cele două scrise, pentru a-și mai putea dezvolta ulterior afirmațiile. Continuă cu pagina cinci.

Poemul nu este simpla transpunere lexicală a contextului ce l-a ocazionat, scrise Wenzel Wobrowski și se opri puțin la această frază. *Apar în el imagini luate din realitate, care însă nu mai reprezintă o realitate factuală și nici n-o simulează. Asistăm la „desprinderea“ imaginii poetice.*

Citatele corespunzătoare din literatura critică le va intercala mai tîrziu. *Imaginile înfățișează mai mult decît „vizibilul“. La rîndul său, limbajul realizează ceva.*

Uite-așa o să scrie Wenzel Wobrowski toată lucrarea.

Trakl își formulează mesajul imaginabil ca făcînd parte din realitate cu termeni ce provin dintr-o altă sferă și care nu se mai potrivesc la contextul concret, detașîndu-l astfel de o redare ce ar putea fi definită drept naturală. Legătura logică este abandonată. De dezvoltat cu exemplificări.

Wenzel scoase foaia din mașină și, cu o agrafă, o prinse de celelalte patru, cu foaia de titlu cinci. Luă foile în mînă, apoi le puse iar pe birou. Cu cele două foi goale începea să închege totuși ceva. Pagina șase.

Toate imaginile amintite pot fi considerate metafore. Ce-i drept, nu metafore care să-și aibă originea într-o comparație. Ceea ce înseamnă că nu trebuie să ne punem întrebarea ce se află de fapt dincolo de stolul de păsări sau de luntre, de rîul care curge etc. Adică ce anume reprezintă aceste metafore. Nu e vorba aici de traducerea unui fenomen concret printr-o imagine substituibilă acestui fenomen. Metafora și imaginea exprimă exact ceea ce exprimă. Limbajul operează într-un spațiu în care acționează nemediat și în care cuvintele sînt congruente cu fenomenul prezentat. Asistăm la geneza unei noi realități. Avem de-a face cu o nouă realitate.

Wenzel se duse la bibliotecă și scoase din raft lucrări de critică de Kayser, Höllerer, Ludwig Dietz, Hugo Friedrich și Wellek-Warren.

Le răsfoi.

Apoi scrise mai departe.

Să amintim în această ordine de idei afirmația lui Hugo Friedrich, care spunea că:

„Metafora modernă subțiază însă ori distruge analogia“ ... „Caracteristica ei curentă este cea mai mare distanță posibilă între obiect și imagine“ ... „Procedeul operează în detrimentul obiectului și al valorii lui reale, în schimb servește imaginii, adică produsului fanteziei creatoare.“ ... „Metafora devine imagine absolută, care nu mai păstrează decît urme foarte slabe ale modelului.“

În fond Wenzel Wobrowski n-avea nevoie de toți Friedrich-ii și Kayser-ii. Recursul la ei nu era decît o concesie.

O privire și asupra altor poeme ale lui Trakl relevă faptul că aceste imagini și metafore apar tot mereu, devenind motive și leitmotive. Rîul albastru, clopotele, pădurile și grădinile sînt componente constante ale liricii sale.

Lui Wenzel îi venea iar pe gît omleta cu slănină. Cafeaua se răcise. Își auzea bătăile inimii în urechi. Asta din cauza cafelei. Pentru că era atît de liniște, i se părea că toate obiectele din cameră erau mult mai clare, cu contururi precise, forme limpezi și cu tendința de a-i apărea mai grandioase.

Pe Wenzel îl izbi lipsa de perspectivă.

Însă era camera lui. Se rezemă de speteaza scaunului și închise ochii. ASDFGHJKLÖÄ. Ținea minte rîndul întreg pe de rost. Pe cel de jos nu. Iar pe cel de sus numai pînă la mijloc. QWERTZU. Pe urmă O sau I. Întîi I, pe urmă O. Deschise ochii, Așa era, întîi I, pe urmă O. Pe urmă P și Ü.

„Și a văzut țăranul că e bine.“

Wenzel Wobrowski se sculă, închise fereastra și căută *Hebridele*. Le scoase afară și le puse pe talerul pick-up-ului. Așteptă.

La pagina a șaptea dezvoltă ideea că, față de idealul liricii, care era acela al unității dintre formă și conținut, celor trei strofe ale poemului *Toamnă transfigurată* le corespundea o împărțire a conținutului în trei unități, că de la strofa întîi spre a treia se observa o progresie dinspre exterior spre interior, ceea ce se putea reduce la formula „natură-om-sentiment“ și că în interiorul celor trei strofe se putea constata în mare măsură o suprapunere a versului cu imaginea, Dietz vorbea chiar de „un stil al fiecărui vers“ și de faptul că abia dacă se putea descoperi un fenomen autentic de ingambament, care să unească două versuri sub aspectul expresiei și al conținutului, că, ce-i drept, „clopotele“ erau subiectul ambelor versuri, însă formularea „voi clopote cu dangătul domol“ nu avea de fapt nevoie de predicatul ce apărea în versul al treilea, că iambii de cîte patru picioare dădeau versurilor un anumit balans ce se încheia odată cu strofa a doua.

Pînă aici îi ieșise totul relativ ușor și nu mai trebuia decît, fără prea mare bătaie de cap, dezvoltat de ici pe colo.

Către sfîrșitul *Hebridelor*, la pagina opt, Wenzel Wobrowski se ocupă de rimă și eufonie. Pentru asta mai citi o dată întregul poem cu voce tare. Cînd se termină discul, stinse pick-up-ul și reciti poemul a doua oară în liniște.

Vocea îi suna străină și sonoră. Deși era tîrziu, Wenzel Wobrowski nu se simțea obosit. Și, cu toate acestea, nici o frază de început nu voia să se lege ca lumea în acest punct.

Wenzel împinse deoparte mașina de scris și, cu un pix, începu să deseneze pe o foaie albă de hîrtie.

Poate că ceea ce notase pînă aici era totuși cam simplist.

În fond, iambii îi putea recunoaște și un student în primul semestru de facultate.

Numai că asta nu era lucrarea de doctorat propriu-zisă, ci doar un concept pentru profesorul lui. Ce surprins va rămîne acesta. Wenzel o să-i spună că în ultimii ani se ocupase mai mult cu studiul sociologiei.

„Elementul cel mai neobișnuit ce se armonizează în acest poem este rima, care, deși are în primul rînd o «funcțiune metrică», realizează totuși, prin repetiții fonice, un efect generator de atmosferă."

Fraza era cam confuză.

Wenzel dădu la o parte foaia și-și trase din nou în față mașina de scris. Bătu : *De formulat ulterior.*

Apoi : *Nu în ultimul rînd rima este cea care, într-un mod cu totul particular și transgresînd conexiunile logice, reunește imaginile disparate, organizîndu-le într-un întreg.*

„Organizîndu-le într-un întreg" i se păru cam banal. Rectifică : *Și, transgresînd conexiunile logice, conferă poemului trăsătura sa distinctivă.*

Astfel încheiat rimează cu minunat, grădină cu ţină, bine cu vine, domol cu stol, duios cu jos, aval cu mal.

Eufonia rezultă din consecuția vocalelor.

Wenzel răsfoi prin cărțile în care, cu ani în urmă, își pusese niște bilețele drept semne.

O comparație cu muzica apare tentantă, deși limbajul conține un element fundamental diferit. Wellek-Warren afirmă în acest sens : „Nici un vers nu este «muzical» dacă nu-i înțelegem măcar în linii generale sensul, sau, cel puțin, tonul emoțional".

Și, totuși, „tonul emoțional" este cel care, față de vocale —

De precizat.

Se disting în poem anumite arcuri vocalice.

An-încheiat-minunat. E al iubirii anotimp duios. Priveliștile lin lunecă-n jos. Ce coboară în aval. Și liniște pe mal.

Nu e vorba aici de onomatopei, scrise Wenzel și i-ar mai fi trebuit acum o frază solidă. O frază care să tragă altele cîteva după ea. Dar n-o găsi.

Nu se plînsese nimeni pînă acum. Nici pentru bătutul la mașină, nici pentru muzică. Wenzel ocupa ultimul apartament de la etajul întîi, pe stînga. Prin urmare, la capătul coridorului. Însă cei din dreapta probabil că-l auzeau. Cum și el îi auzea pe ei. La fel și cei de sus.

Cine locuia dedesubt Wenzel habar n-avea. Poate nimeni.

Cînd bați noaptea la mașină, răsună teribil în locuințele cu pereți de beton. Alături și deasupra îl auzeau precis.

Cei de deasupra îi bătuseră deja de multe ori după-amiezele cu piciorul în podea cînd Wenzel asculta muzică. Vecinii din dreapta nu-i bătuseră decît o singură dată la ușă, rugîndu-l să facă liniște. Și tot din cauza muzicii.

Wenzel avu dintr-o dată senzația sinistră că e absolut singur în tot acel imobil cu cincizeci și două de apartamente.

Cincizeci și una de locuințe goale și întunecate. Numai el în camera lui. Nu era nimeni să-l audă, nu era nimeni să-l ajute. Puteau trece zile-ntregi așa. Ani întregi.

Wenzel își auzi ceasul de la mînă ticăind

Poate că și birourile învecinate erau goale. Ba chiar tot cartierul, tot orașul. Poate se întîmplase ceva și părăsiseră cu toții orașul. Cine știe, vreo epidemie, vreun cataclism.

Ridică receptorul și se bucură la auzul tonului.

Formă numărul de la ora exactă. O voce de femeie spuse : „La semnalul următor va fi ora două cincizeci și trei de minute douăzeci de secunde". Apoi semnalul. „La semnalul următor va fi ora două cincizeci și trei de minute treizeci de secunde."

Wenzel ascultă pînă ce fata ajunse la „două cincizeci și patru de minute zero secunde" și închise.

Sîngele îi vîjîia în urechi și inima îi bătea din nou cu putere.

Rămase nemișcat pe scaun.

Din bucătărie se auzea ceva. Un foșnet. Wenzel își încordă auzul.

În bucătărie se mișcase ceva. Era cineva colo.

Pulsul lui Wenzel se accelera. Auzea pași. Precis era cineva în bucătărie.

Nu îndrăznea nici măcar să mai respire.

O teamă teribilă puse stăpînire pe el. Întoarse capul încet spre ușa camerei.

În orice moment clanța putea fi împinsă în jos, iar ușa deschisă. Și cineva putea să intre în cameră ; avea să fie atît de înfiorător încît Wenzel o să-și piardă mințile.

Wenzel Wobrowski se ridică și, pe vîrfurile picioarelor, se strecură pînă la ușă. Mai așteptă o clipă, nu mai auzi nimic, o deschise și privi pe ușa întredeschisă de la bucătărie în bucătăria semiîntunecată.

Nu era nimeni.

Bineînțeles că nu era nimeni.

Wenzel așteptă. Nimic. În baie tot nimic. Poate fusese vreun pocnet pe țevile de apă. Precis era de la țevile de apă. Adesea pocneau. Wenzel aprinse lumina în bucătărie, se întoarse în cameră și deschise ușa de la balcon. De pe balcon văzu că nu era singur în oraș.

Ceasul din turnul bisericii bătu ora trei. Lui Wenzel îi era frig.

Se întoarse în cameră și închise ușa de la balcon.

Nu voia nici măcar să mai recitească ceea ce scrisese.

Se culcă. Era obosit și nu putea adormi.

Privi prin întuneric. Încetul cu încetul reveniră toate la normal. Pe la trei și jumătate încă mai era treaz, dar deja desprins de lucruri și împăcat.

Bătăile de la ora patru nu le mai auzi.

8

Marianne, Wenzel și ouăle de prepeliță ale sindicatului

Asta nu mai era vară. Era un iad.

În „biroul" lui Wenzel erau treizeci și cinci de grade, sau optzeci. Numai fruntea doctorului Vostel nu lucea, iar la subsuori cămașa nu-i era udă. Arăta de parcă i-ar fi fost întruna frig. În orice caz corpul lui nu prea avea de unde transpira.

Era șef. Timp de patru săptămîni el era șeful. Nu cel mai mare, însă ținea locul redactorului-șef.

Luni la nouă și cinci se prezentă în camera de lucru a lui Wenzel.

Wenzel sosise la nouă și două minute.

Vostel adusese el însuși copia articolului lui Hutschmann și, cum faptul era neobișnuit — în fond pentru așa ceva era angajat domnul Neumann —, explică : „Am avut treabă la tipografie".

Deși era în concediu, dr. Burger vorbise cu dr. Hutschmann. Rezultatul era un manuscris ce semăna cu o operă de artă. Dracu știe ce discutaseră cei doi, în orice caz Hutschmann lipise, scrisese pe deasupra, capsase la margine și anexase tot felul de completări, modificări, ștersături, adnotări și corecturi.

Wenzel îl răsfoi în prezența doctorului Vostel, care nu se putea preface că nu observă.

„Dacă nu vă descurcați“, spuse Vostel, „îl dau la redactilografiat.“

„Noroc că nu trebuie să-l culeg eu“, aruncă Wenzel într-o doară și-i păru rău. „Să vedem“, zise, „o să lipesc ce pot.“

Dr. Vostel l-ar fi putut da imediat la redactilografiat. Cu alte manuscrise aflate într-o asemenea stare așa ar fi procedat. Însă articolul lui Hutschmann ar fi vrut ca, la întoarcerea sa, dr. Burger să-l găsească pe birou. Să-i cadă întîmplător ochii pe el.

„Atunci vedeți și dumneavoastră cum vă descurcați, domnule Wobrowski, lucrați în toată liniștea.“

Vostel îi spusese numai foarte rar lui Wenzel pe nume. Și că putea lucra în toată liniștea la un articol nu auzise înainte niciodată de la Vostel, în schimb, de cînd lipsea Burger, acum era deja a doua oară.

Lui Wenzel aproape îi venea să creadă că Vostel s-ar bucura ca, în starea lui actuală, articolul să nu poată fi scos la liman. Dar între timp Wenzel să se chinuie cu el, Vostel n-avea de gînd să-l preseze. Dimpotrivă chiar. Dactilografei îi va da altceva de făcut.

Pe scurt, acest Hutschmann trebuia să încurce procesul redacțional și să provoace o întîrziere, care apoi urma să fie pusă, în ultimă instanță, pe seama lui Burger.

„Dar văd că vă descurcați cu zgomotul!“, spuse dr. Vostel și-și înclină exagerat de mult capul într-o parte, ca să poată auzi mai bine.

Wenzel privi prin fereastra închisă la acoperișurile care vibrau. Ventilatorul cel albastru era oprit.

„Dacă se vorbește, mașinile nu mai deranjează prea tare“, zise Wenzel. „Se aude mai mult ca un fel de vuiet continuu. Iar ventilatorul pare scos din funcțiune.“

„Ce ventilator?“, întrebă Vostel. Wenzel veni la fereastră și-i arătă instalația de pe acoperișul vecin.

„Da, ventilatorul“, spuse Vostel, „e de la întreprinderea de carne. Acolo în față e o întreprindere de prelucrare a cărnii.“

„Și în plus pute rău de tot cînd e deschisă fereastra“, spuse Wenzel. „Iarna poate nu chiar atît de tare, dar acum.“

Vostel fu de părere că oricum era mai bine să țină fereastra închisă, pentru că temperatura camerei era plăcută. Wenzel își înghiți răspunsul; se șterse doar pe frunte cu batista.

Vostel păru că vrea să mai spună ceva, dar nu mai spuse nimic. Aruncă doar o privire spre rafturile pline și se îndreptă spre ușă.

„Ei, atunci distracție plăcută“, zise el, zîmbind neverosimil de scurt și dispăru.

Wenzel puse grafica lui Hutschmann deoparte. Pentru numărul nouă chestiunea era și-așa ca și moartă. Avea tocmai șpalturile numărului nouă pe masă și trebuia în orice caz să mai redacteze, adică să corecteze și să numere rîndurile la două articole introduse în sumarul ferm și care de fapt sosiseră prea tîrziu. Dar practic toate materialele soseau prea tîrziu.

Despre aceste două articole Vostel nu întrebase nimic, deşi marţi ele trebuiau să fie jos. După o estimare sumară a lui Wenzel, unul din ele era cu siguranţă prea lung. Unsprezece pagini îi anunţase Vostel. Şi cînd colo erau cincisprezece. Wenzel uitase să discute problema cu Vostel. Or să vadă ei atunci la paginaţie ce-au să facă.

În afară de aceasta, Wenzel îşi propusese să-l mai întrebe pe dr. Vostel dacă un anumit articol mai scurt din sumar despre nişte tablete nu era de fapt textul de reclamă al unei firme producătoare, ce nimerise din greşeală între celelalte articole. Partea de anunţuri şi reclame nu intra în atribuţiile lui Wenzel Wobrowski, ci mergea separat. Însă, cum Vostel se purtase atît de omenos cu el, chestiunea îi zburase din minte. Şi, la urma urmelor, nici nu era treaba lui să-şi bată capul.

Numai că prezentarea unui medicament care nu provoca dureri de cap, nici tulburări renale, circulatorii sau digestive nu se încadra întru totul în orientarea de principiu de-atîtea ori subliniată de Burger, potrivit căreia revista se constituia într-un forum critic de informare şi dezbatere.

Însă acest aspect nu era în ultimă instanţă de competenţa corectorului, cum avusese grijă nu o dată să-i atragă atenţia Vostel.

La ora zece începu şi ventilatorul. De obicei, cînd Wenzel intra în cameră, acesta şuiera deja.

Acum ar fi putut Wenzel să-i arate lui Vostel ce zgomot făcea ventilatorul.

Însă, după vacarmul de jos, relativa linişte din camera lui Wenzel i s-ar fi părut lui Vostel însăşi liniştea de pe urmă. Şi, în afară de asta, ventilatorul nici nu-l prea deranja propriu-zis pe Wenzel. Chiar dacă-i plăcea să tot revină asupra subiectului.

Wenzel Wobrowski numără puţin, găsi pe ici pe colo cîte un *n* lipsă ori în mod greşit dublat şi notă pe fişă numărul semnelor şi al rîndurilor existente.

Era nevoie de această operaţie pentru ca cei de dincolo să poată calcula spaţiul rezervat textelor neredacţionale, adică reclamelor, deşi uneori Wenzel era aproape sigur că numărul total de pagini al articolelor comandate de redacţie era socotit în funcţie de numărul total de pagini al reclamelor primite. Altfel nu se prea explicau anumite amînări ale articolelor pentru numerele ulterioare ale revistei.

Dar nici asta nu era treaba lui Wenzel Wobrowski. El doar corecta şi număra. Şi, pentru a-i reuşi această operaţie, trebuia să citească textele.

La unsprezece şi un sfert dr. Vostel era din nou în camera lui Wenzel. Nu bătuse la uşă. Sau poate că bătuse şi deschisese în acelaşi timp şi uşa. Dacă putea lua şi cele două materiale întîrziate? Wenzel i le dădu, spunîndu-i că unul din manuscrise era prea lung, în orice caz mai lung decît fusese anunţat.

Asta se va vedea la paginaţie, spuse Vostel şi-l părăsi pe Wenzel vizibil mai puţin prietenos decît prima oară.

Poate nu-i priise la pancreas în tipografie.

Wenzel își luă din automatul de la parter o cola. Transpiră și mai tare. Antebrațele goale i se lipeau de tăblia mesei.

Apoi, pe la unsprezece și jumătate dimineața, totul încremeni. O nemișcare monoton vuitoare.

Wenzel privea fix la hîrtia tipărită din fața lui. Ce-i păsa lui de globulele albe a douăzeci și cinci de americani din Philadelphia tratați cu un anumit medicament ? Doamne, dar uite că în șpalt era cu un zero mai mult decît în manuscris. Dr. Burns, responsabilul cu partea medicală a experimentului și autorul analizei, s-ar fi descurcat precis, la terapia lui atît de eficientă, și cu un număr dublu de zerouri.

Wenzel tăie zeroul, nu mai găsi nimic altceva și semnă pe șpalt.

Cămașa i se lipea de spinare, iar sub brațe și la cuta dintre coșul pieptului și burtă era udă. Dar să meargă la un ștrand ceva nici nu se punea problema pentru Wenzel. De cele două sau trei ori în viața lui cînd se dusese la Ungererbad nu fusese bine.

Văzuse acolo prea multe lucruri care-i dăduseră bătăi de cap.

Nu-i vorbă că acasă avea să fie și mai rău. În plus, Wenzel Wobrowski reacționa alergic la clor.

N-ar fi trebuit s-o înceapă cu cola. Acum nu se mai putea opri.

Dacă dimineața, așa cum era, fusese insuportabilă, într-o după-amiază asemănătoare îți venea să-ți iei cîmpii. Cui îi mai ardea de Trakl ?

Wenzel mîncă de prînz mere și cornulețe cu nuci, bău mai multe sticle de apă minerală, pe care, ca și merele, cornulețele cu nuci, pîinea, untul, berea, ouăle, salamul și laptele pentru cafea, și le cumpărase la întoarcerea de la tipografie, în drum spre casă, transpiră, făcu un duș rece, se învîrti gol prin cameră, își legă prosopul în jurul taliei, ieși pe balconul încins, apoi se întoarse în cameră, coborî jaluzelele astfel încît să nu pătrundă decît puțină lumină, pînă la lăsarea serii se masturbă de patru ori, transpiră din nou, îi ascultă pe vecini, făcu încă un duș rece, puse un disc de Rahmaninov, îl schimbă după cîteva măsuri cu unul de Sibelius, dar nu-l lăsă nici pe acesta, urină pentru a douăzecea oară și ascultă în cele din urmă pînă la capăt simfonia *Din Lumea Nouă.* * Se gîndi dacă să meargă sau nu la sauna, unde nu se duse, pentru că atunci mai bine mergea încă de după-amiază la Ungererbad și părăsi în fine locuința pe la șapte în direcția Leopoldstrasse.

Dimineața de marți semănă cu cea de luni, chiar dacă, fără prezența lui Vostel, se dovedi mai liniștită și mai tihnită.

O carte poștală, pe care o găsi la prînz în cutia de scrisori alături de o înștiințare a administrației blocului privind o proiectată zugrăvire a fațadei, îl trezi pe Wenzel Wobrowski la viață.

* De Antonin Dvořák. (N. trad.)

Pe fața cărții poștale scria jos, sub o ilustrație de Spitzweg * intitulată „Sărmanul poet", că numai sărăcia naște măreție, iar pe dos : „De reținut : sîmbătă 16 august, ora 20. Ossi". Apoi o ștampilă cu adresă și telefon.

Wenzel nu uitase de 16 august, dar în sinea lui era pregătit că nu va ieși nimic. I se părea destul de ridicol faptul că acest 16 august îl preocupa totuși atît de mult.

De parcă Wenzel Wobrowski n-ar fi fost invitat pînă atunci niciodată nicăieri, sau, invitat fiind, n-ar fi avut niciodată chef să se ducă.

Wenzel hotărî să mănînce de prînz la restaurantul din colț și, ceea ce nu mai făcuse decît de două ori în viața lui, formă numărul de la clinică și ceru cu doamna doctor Lechleitner. Centralista îl rugă să aștepte un moment și-i făcu legătura cu secția ei.

Wenzel nu voia să aibă vreo surpriză tocmai vineri.

Tîmpită situație.

Și în definitiv de ce să n-o sune pe Elisabeth la spital ? Ar fi putut de exemplu să aibă bilete la teatru.

O altă voce feminină îl întrebă cu cine dorea și-i spuse că doamna doctor Lechleitner era plecată pînă pe 14 la Hanovra.

* Karl Spitzweg (1808—1885) — pictor german, autor de peisaje ; a surprins de asemenea cu mult umor și scene din viața mic-burgheză. (N. trad.)

Chestiunea asta era oricum cam ciudată. Chiar dacă ea pleca relativ frecvent în deplasări.

Dar în ultimele luni se putea spune că Elisabeth își însușise rolul unei prietene stabile. Cel puțin în ultimele săptămîni.

E adevărat că, după o pauză mai lungă, Wenzel fusese cel care o sunase primul. S-ar fi putut însă foarte bine ca ea să-i spună atunci că n-avea timp. În fond fusese aproape de miezul nopții.

Cînd Wenzel Wobrowski trase ușa după el și plecă să mănînce, îl încercă totuși un sentiment de ușurare. Se simțea disculpat, avea o justificare morală pentru sîmbătă, chiar dacă își tot repetase de o sută de ori că n-avea nevoie de nici o justificare.

„Am acceptat o invitație pentru sîmbătă, tu erai plecată și nu știam cînd te întorci", avea el să-i spună și pînă la urmă ajunse singur să creadă că așa și era.

Diminețile acelei săptămîni se scurseră pe fondul aceleiași canicule nemiloase, ca într-o celulă uitată de toată lumea, după-amiezele fură încremenite, iar plimbările de seară își pierduseră atracția pentru el.

Vineri după-amiază sună telefonul.

Wenzel Wobrowski îl lăsă să sune.

Elisabeth o să mai încerce o dată seara. Serile Wenzel n-o să fie acasă. Iar, dacă avea să sune din nou sîmbătă, n-avea să răspundă nici atunci.

La patru și jumătate Wenzel părăsi locuința îmbrăcat în costumul său maron de *cord*. Își legase la gît un fular roșu cu buline albe și își ciufulise în mod studiat părul. Era nervos, dar își închipuia că arată deconectat și îndrăzneț.

Nervozitatea sa n-avea nici un temei.

Prudent, își luă la el și umbrela. Erau semne că se pregătea să înceapă o furtună.

La o cofetărie de la marginea Parcului Englezesc vru să cumpere un *Gugelhupf* * mic. Opri pe staționarea interzisă. Altă soluție n-avea. Cel puțin în apropiere.

Cofetăria nu ținea *Gugelhupf*, în schimb avea *Baumkuchen* ** foarte drăguț ambalate. Acestea costau mai mult decît ar fi vrut Wenzel să cheltuie.

Cumpără deci *Baumkuchen*. Dar, sigur, nu era un cadou la fel de original ca un *Gugelhupf*.

Oricum, măcar nu primise contravenție. Alteori cinci minute îi fuseseră de-ajuns ca s-o pățească.

Merse pe Königinstrasse în sus, apoi pe Prinzregentenstrasse și ocoli statuia Îngerului Păcii, pînă ce ajunse la Ismaninger Strasse. Coti pe aceasta la stînga, ceea ce probabil că era interzis și parcă la o oarecare distanță de Holbeinstrasse. Cunoștea Holbeinstrasse, căci

* Prăjitură în formă de semiglob răsturnat, cu o gaură în mijloc, în care, la zilele de naștere, se pun de obicei lumînări. (N. trad.)

** Prăjitură în formă de buturugă. (N. trad.)

aici își avea cabinetul un dentist prieten al familiei Wobrowski. Cîtă vreme locuise împreună cu părinții, fusese nevoit să se lase tratat de acesta. Wenzel nu dădea nici doi bani pe el, însă despre acest subiect cu tatăl său nu se putea discuta. După plecarea părinților, Wenzel își schimbase dentistul. La urma urmelor pe fiecare stradă erau cel puțin cîte trei. De pe Ismaninger Strasse ajunse în cîteva minute pe malul Isar-ului.

Pe această porțiune a cheiului se plimbase Wenzel în timpul cursului de dans din clasa a doua de liceu cu o anumită domnișoară Manske. Domnișoara Manske îi fusese repartizată pentru balul de încheiere a anului, deoarece nici la penultima oră de dans Wenzel încă tot nu-și alesese o parteneră. Ar fi existat una, dar aceea tocmai fusese întrebată de un coleg al lui de clasă dacă nu voia să-i fie parteneră și ea acceptase. Pentru Wenzel cursul de dans nu se număra printre cele mai plăcute amintiri. Însă pe aleea de pe malul Isar-ului nu putea să nu se gîndească la domnișoara Manske. Aceasta locuia în apropiere de Herkomerplatz. După repartizarea partenerilor, ea voise ca, la sfîrșitul orei de dans, să mai discute puțin cu Wenzel. Precis aștepta de la el un sărut. În această privință ea ajunsese mai departe decît Wenzel. Și el, însă, la un carnaval școlar sărutase o fată.

Cu domnișoara Manske a cîștigat la balul de încheiere a anului școlar, ținut la „Curtea bavareză“, premiul trei la vals lent.

Părinții lui și familia Manske au stat la aceeași masă. Fără ei poate că Wenzel ar fi ieșit al doilea. Acum se plimba în amontele rîului.

Era foarte înăbușitor. Nimic nu mișca. Norii de furtună dinspre sud nu dădeau semne că s-ar apropia.

Fîșia de parc de-a lungul rîului era drăguț amenajată, cu alei și bănci, era și un mic bazin cu rațe, porțiuni de gazon îngrijit și copaci bătrîni ce însoțeau faleza pînă la nivelul străzilor.

Wenzel merse pe jos pînă la podul Kennedy, pe care, judecînd după zgomot, circulația era densă pînă la însuflețită.

Pentru că era vară, nu întîlni decît puțini trecători. Toată lumea era la „Aumeister".

Wenzel se întoarse, veni pe același drum înapoi, se așeză un moment pe marginea bazinului, iar la șapte fără un sfert era la podul Maximilan, mai jos de Maximilianeum * Aici părăsi fîșia de verdeață și căută în zona din spatele clădirii guvernului bavarez o cafenea.

Nu găsi nici una și, cînd se sătură de umblat pe jos, dacă tot plecase de-acasă cam devreme, nu-i rămase altă soluție decît să intre la o cîrciumă.

Lumea din localul destul de slab populat întoarse capul spre el cînd intră. Wenzel, care nu mai putea da înapoi acum, se așeză repede la o masă din colț. Își comandă o bere, care

* Clădirea în care își are sediul parlamentul *(Landtag)* land-ului Bavaria. (N. trad.)

îi căzu atît de bine încît curînd își mai comandă încă una. Tot n-avea ce să-i strice, doar mergea la o petrecere. La șapte și jumătate dădu peste cap un vinars dublu Steinhäger, iar cinci minute mai tîrziu era înapoi pe stradă, lac de transpirație și afumat. Sau nu propriu-zis afumat, dar suficient ca, puțin înainte de opt, să dea colțul fluierînd în Holbeinstrasse și să apese energic pe butonul soneriei sub care, alături de alte două nume, apărea și cel al lui Fellner.

O locuință în comun, deci. Lui Wenzel îi era și-așa egal.

Ușa se deschise bîzîind, iar din casa scărilor veni un zgomot de vînzoleală umană și muzică.

La etajul trei stătea rîzînd în capul scărilor Ossi, care îl întîmpină pe Wenzel cu o lovitură năprasnică peste umeri și-i spuse: „La fix".

Wenzel nu era primul venit. „Cadoul meu e în mașină", zise, „îl aduc mai încolo."

„Chiar așa formaliști nu sîntem", îl asigură Ossi și intrară în casă.

Pe coridor, sub un afiș potrivit căruia SPD-ul voia să le ia muncitorilor vilele acestora din Tessin *, stătea unul pe care Wenzel îl cunoștea de la cîrciuma sindicală. Lîngă el un

* Cel mai sudic canton al Elveției (în l. italiană *Ticino)*, ale cărui stațiuni montane de agrement sînt frecventate mai ales de bogătași. Referința din text la partidul social-democrat german (SPD) care vrea să le ia muncitorilor vilele lor din Elveția este, evident, ironică. (N. trad.)

străin. Amîndoi îi întinseră mîna lui Wenzel zicînd : „Salut“.

Cum se numea cel pe care-l cunoștea Wenzel nu-i venea deloc în minte. Prin urmare nu răspunse decît tot : „Salut“. Nu reușea niciodată să țină minte numele, ba chiar le uita în timp ce le auzea.

După care mai tîrziu i se părea prea tîmpit din partea lui să mai întrebe o dată.

„Salut“, spunea întruna un tip cumsecade, cu care Wenzel fusese coleg la orele de instruire religioasă dinaintea confirmației și pe care mai tîrziu îl întîlnise ca lucrător la o benzinărie. „Salut, Wenzel“, îi spunea acesta mereu amical, ca unui vechi prieten, iar Wenzel, care nici în ruptul capului nu-și amintea de numele lui, răspundea invariabil : „Da, salut“. Nici după trei ani, darmite după cincisprezece, nu-l mai putea întreba : „Ia spune, de fapt, pe tine cum te cheamă ?“

Wenzel cîntărise deja în minte dacă nu era mai bine să-i răspundă pur și simplu : „Da. salut, Walter“.

La care celălalt să se mire : „Cum Walter ? Păi eu sînt Hans“.

Însă celălalt n-ar fi spus una ca asta. Cel mult : „De unde și pînă unde m-ai făcut Walter acum ?“ Iar în următorii cincisprezece ani ar rămîne tot la formula „Salut“.

„Pe-aici“, zise Ossi, arătîndu-i ușa deschisă a unei camere. „Trebuie să merg întîi undeva“, spuse Wenzel, care de-abia se mai ținea. Ossi îi arătă ușa closetului și îl întrebă dacă se descurca singur. Ceilalți doi rîseră. Wenzel era

mult prea presat pentru a mai fi în stare să guste gluma.

La closet atîrna o inscripție : „Cititul te face prost și agresiv“.

Se auzi de două ori soneria. Părea să fi sosit un grup mai mare. Wenzel îl auzi pe Ossi vorbind sonor, apoi voci și rîsete de la cel puțin patru persoane. Mai așteptă o vreme în closet, ca să nu nimerească drept în mijlocul acelei societăți. Trupa se opri în dreptul ușii closetului. Ascultă la ușă pînă ce vocile se mai depărtară puțin și ieși. O grămadă de lume, cu spatele spre el, se oprise în pragul ușii de la cameră. Wenzel se așeză în urma lor. „Intră, Wenzel“, îi strigă dinăuntru Ossi. Se întoarseră cu toții spre el. „Ăsta-i colegul meu de școală Wenzel“, spuse Ossi. Noii veniți îl salutară amical și se puseră în mișcare. „Colegi toți“, spuse Ossi fără să-i mai prezinte, slavă Domnului, pe fiecare în parte cu nume. Wenzel pătrunse într-o cameră mare, aproape complet golită, în care se afla, sub fereastră, o masă lungă plină de mîncare. Castroane cu salată, brînză, pateu de ficat, pîine, chifle, covrigi uscați, verdețuri, ridichi, castraveți, salam. Lîngă masă, pe un scăunel, un butoi mare de bere. Pe el un ciocan de lemn.

Pe un raft lateral, în stînga ferestrei, se aflau discuri, cărți, un radio, un pick-up și o boxă. Pe raftul din dreapta sus cărți, iar jos căni de bere, pahare și cealaltă boxă. Altceva în cameră nu era nimic. Pe jos parchet, pe pereți tablouri și postere. Tavan cu stuc. Printr-o ușă de legătură, cu cele două canaturi

scoase din țîțîni, se vedea într-o altă cameră, tot atît de mare ca și prima. Acolo stăteau în picioare sau pe scaun tot felul de oameni. Vizavi de ușa deschisă era una închisă.

„Acu-i dăm cep", strigă Ossi. Rugă pe cineva să aducă din bucătărie un castron, ca să-l pună sub robinetul cepului. Acela se duse și veni cu castronul.

„Adunarea", strigă Ossi. Cei din camera cu bufetul se grămădiră în jurul butoiului, de alături veniră și ceilalți. Era foarte mult zgomot.

„Ei, cine-ncearcă ?", întrebă Ossi, care voia el să-ncerce.

„Tu, bineînțeles", îi aruncă o voce de femeie din spate. Ossi luă o cană de bere de pe raft și o puse pe masă, printre mîncăruri. Apucă ciocanul și potrivi robinetul la locul lui.

Sună din nou. Cineva se duse la ușă.

Ossi ținti și, în exclamațiile adunării, înfipse robinetul, fără să împroaște un singur strop, în butoi. Toți aplaudară.

„Luați-vă căni", strigă Ossi și o umplu pe prima ca un profesionist, chiar dacă pe trei sferturi cu spumă.

O fată schimbă discul. Muzică de fanfară.

Masa fu asediată, o coadă aștepta în fața butoiului. Fiecare avea voie să-și toarne singur. Wenzel, care nu mai încercase încă niciodată, nu închise robinetul destul de repede. O mînă de spumă se revărsă din cana plină în castron. Dar și altora le curgea pe alături.

Wenzel își făcu loc lîngă masă, puse cana de bere în față, își tăie o felie de pateu cald, luă

salată de orez și de pasăre, un covrig uscat, două ridichi, muștar, și-și mai puse cu greutate și cîteva cuburi de brînză pe farfuria de carton.

În pateu înfipse o furculiță de plastic. Lui Wenzel îi era foame. Cu farfuria în mîna dreaptă și cu berea în stînga, se trase înapoi cu spatele prin mulțime.

Mai sosiră alți cîțiva.

Knut, despre care Wenzel își aduse aminte imediat că era Knut, veni spre el și-i spuse rîzînd : „Salut, nu-mi dai o mînă ?" Wenzel făcu o grimasă, Knut mai spuse ceva, dar fu împins într-o parte.

În rest, Wenzel nu mai descoperi pe nimeni cunoscut. Trecu în cealaltă cameră, unde trei persoane stăteau de vorbă, două femei și un bărbat, care discutau între ei și nu luară nici unul notă de apariția lui Wenzel. Acesta puse totul pe o măsuță și se așeză pe un scaun. Marianne nu era nici aici.

Mîncă și bău, timp în care camera se umplu cu alți oameni care, la rîndul lor, mîncau și beau.

Berea și mîncarea îi stoarseră toată transpirația prin pori.

Și în camera aceasta era un tavan de stuc, două vechi și mari ferestre duble, parchet pe jos, acoperit de covoare, o masă de scris veche și complet golită acum, o lampă de gaz adaptată pentru electricitate atîrnînd din cercul de la mijlocul tavanului de stuc, o lampă de modă veche cu picior în dreptul ferestrei, scaune și

fotolii, trei măsuțe, totul întocmai ca la tîrgul de vechituri.

Iată-l pe Wenzel șezînd pe scaun. Chiar dacă nu încercase vreodată să-și imagineze cum va fi concret, că tocmai așa vor decurge lucrurile nu-și imaginase în nici un caz.

Trebuie să fi fost în jur de cincizeci de inși. Pe unul din ei, Ossi, Wenzel îl cunoștea dinainte, pe altul, Knut, îl cunoștea după nume, iar pe un al treilea îl cunoștea, dar fără nume. Ceilalți patruzeci și șapte erau doamne și domni tineri, pe care nu-i văzuse niciodată, care nu-l văzuseră niciodată, care se cunoșteau între ei, care pe el nu-l interesau, după cum nici el nu-i interesa pe ei.

Totul aducea foarte tare a sindicat. Era destul de mult zgomot și curînd după ora opt se instală o voie bună forțată.

Wenzel voia să mănînce pe săturate, să mai bea o bere și apoi să se topească. La urma urmelor, timpul lui era scump. În cameră intră Ernst cu o cană de bere în mînă.

Așadar acum erau patru pe care Wenzel îi cunoștea.

Ernst se apropie de masa lui Wenzel și îl salută rîzînd. De altfel toți rîdeau întruna. „Pot să iau loc ?“, întrebă el și-și trase un scaun. Nimic nu egala berea de butoi, își dădu el cu părerea și, în timp ce Wenzel își termină restul din cană, Ernst spuse că azi fusese o căldură cîinească.

Nu ca să se întrețină cu Ernst despre vreme venise aici Wenzel Wobrowski. Nici ca să se întrețină cu el despre altceva, indiferent ce.

Wenzel dădu de cîteva ori din cap și apoi îi comunică lui Ernst că el voia să-și mai toarne o bere.

„Da“, spuse Ernst, „acum nici nu mai spumegă așa tare.“

Wenzel îl părăsi, își luă farfuria de carton încă nu complet golită și cana de bere și trecu dincolo.

Ossi, care stătea împreună cu alții lîngă butoi în picioare și bea, îl întrebă dacă-și luase de mîncare. Mai urma și o surpriză.

Wenzel îi arătă farfuria de carton, iar Ossi îl îndemnă să-și mai ia, că la bucătărie mai erau încă de toate.

De-asta se și ridicase Wenzel Wobrowski.

Își ținu cana oblic sub robinet, îl destupă și lăsă berea să curgă înăuntru. Aceasta nu mai dădu pe-alături, căci într-adevăr nu mai era atîta spumă. Castronul de pe jos era plin pînă la o treime cu o zeamă maronie.

Mai tîrziu se va găsi cineva s-o bea și pe aceea.

Wenzel își mai luă cîteva felii de brînză și încă un covrig uscat și-și croi drum înapoi, spre cealaltă cameră.

La masa lui Ernst, pe locul lui Wenzel, ședea o fată.

„Nu face nimic“, zise Wenzel, își puse lucrurile pe măsuță și-și trase alt scaun mai aproape.

„Wobrowski.“

„Renate Riermeier.“

„Wenzel a fost coleg de școală cu Ossi“, spuse Ernst.

Wenzel trase o dușcă prelungă de bere. „După o caniculă ca asta."

Ernst fu de acord și bău la rîndul lui.

Dar a trecut ceva timp de-atunci, zise Renate Riermeier. Wenzel confirmă că așa era.

În momentul cînd puse mîna pe furculiță, alături izbucni un torent de țipete. Renate Riermeier și Ernst se ridicară, ducîndu-se pînă la ușa cu cele două canaturi. Alții din cameră îi urmară. Deci se ridică și Wenzel.

În mijlocul camerei cu bufetul stătea, ținînd o tavă uriașă plină cu castronașe de pudding, Marianne.

Lîngă ea, ținînd o tavă la fel de mare, unul care fusese și atunci la cîrciumă.

Deci asta era surpriza anunțată : pudding.

Wenzel era într-adevăr surprins. Atît de mult chiar încît sîngele îi urcă în obraji.

Cineva cîntă un acord solemn. Marianne radia toată și arăta complet altfel decît în amintirea lui Wenzel.

Ossi deschise și o a doua ușă de legătură și spuse : „Camera de pudding".

Wenzel văzu o cameră ceva mai mică, în centrul căreia se afla o masă rotundă de lemn cu șase scaune. Marianne și celălalt purtător de tavă pătrunseră primii în ea și așezară pudding-urile pe masă. Ossi mai puse un săculeț cu lingurițe de plastic alături.

Cîțiva se așezară imediat.

Marianne și cu celălalt rămaseră în picioare lîngă un grup de patru ; salutau în dreapta și-n stînga și discutau.

Wenzel se întoarse la locul său.

Bea și nu percepea prezența celorlalți decît ca pe un vuiet continuu. Așa cum auzi cînd scoți degetele din urechi.

Însă Wenzel era mai puțin beat decît după acel Steinhäger dublu dinainte. Ba nu era chiar deloc beat. Nimic nu-i juca în fața ochilor și nimic nu-și pierdea conturul. Dacă cineva s-ar fi așezat lîngă el, Wenzel ar fi putut discuta fără probleme, cu condiția ca preopinentul să știe despre ce anume. Cineva luă unul din cele două scaune libere de la masa lui și se duse cu el la altă masă.

Marianne copsese pudding-ul împreună cu ăla la bucătărie. Wenzel nici n-avea să guste din el.

Berea lucra. Efectul ei nu se făcea simțit din timp. Poate din cauza unei slăbiri a vezicii. Wenzel o moștenise de la mama sa.

Trecu pe lîngă cei care stăteau acolo și traversă camera cu bufetul fără a privi în jurul lui. Însă Marianne îl observă și sări spre el rîzînd. „Măi, nici nu te-am văzut", spuse ea, „salut, Wenzel."

„Bună", zise Wenzel, „eram aici, alături."

Marianne îi povesti ceea ce Wenzel știa deja, și anume că stătuseră pînă atunci în bucătărie și că dincolo era niște pudding.

Wenzel abia putea privi spre Marianne. Dar nu pentru că s-ar fi jenat, ci pentru că era presat rău de tot. În situația lui, nu putea sta și discuta pur și simplu cu Marianne.

„Mă-ntorc imediat", zise el și se repezi afară.

Dacă ar fi fost ocupat, ceea ce n-ar fi fost

de mirare la cincizeci de persoane, Wenzel n-ar fi știut ce să facă.

Cînd reveni, Marianne era tot acolo unde o lăsase. Ce-i drept, din nou înconjurată de lume.

Dar stătea în așa fel încît să-l poată vedea pe Wenzel cînd va intra în cameră dacă privea într-acolo. Marianne îl zări și rîse.

Wenzel nu avea cum să treacă pe lîngă grup.

Marianne îl prezentă ca pe un fost coleg de școală al lui Ossi, actualmente lector, la care nimeni n-avu nimic de spus.

În fond prea frumoasă nici nu era Marianne.

Wenzel spuse că i se încălzește mîncarea dincolo. Marianne și ceilalți rîseră. Wenzel făcu stînga-mprejur.

Își făcu apariția Inge cu ouă de prepeliță conservate. Tot sindicatul jubilă. Ouă de prepeliță! „Ouă de prepeliță, unde-ai găsit așa ceva ?"

Din nou se modificase ceva la masa lui Wenzel. Scaunul lui dispăruse, iar pe ultimul rămas încă la masă ședea fata aia, Riermeier, sau cum o fi chemat-o. Lîngă ea o altă fată fumînd o țigară înfiptă într-un portțigaret.

Wenzel își luă o bucățică de brînză de pe farfuria lui de carton și ridică sus cana. Riermeier îl privi prietenoasă. Wenzel zise : „Noroc".

Alături un nebun începu să danseze. Imediat dansară și alții.

Cei din jur se traseră deoparte. Printre ei și Marianne.

Wenzel rămase în picioare, iar fumătoarea cu portțigaret îl întrebă dacă el era Wenzel. „Da", spuse Wenzel, dar de unde-l cunoștea ? Îi povestise Ossi despre el. De altfel ea era Gaby. Iar Gaby părea amatoare de o discuție cu Wenzel Wobrowski peste capul fetei ăleia, Riermeier.

În orice caz, îi comunică lui Wenzel ce aflase de la Ossi despre el. Că lucra la o editură medicală și că tatăl lui era chirurg. Și că Wenzel și Ossi se întîlniseră la Pagoda Chinezească.

Dacă Wenzel era medicinist, vru să știe.

Pentru a o sută și treizecea oară nu, Wenzel Wobrowski nu era medicinist, ci germanist.

„A", zise Gaby, „a, și eu. Sînt profesoară. De germană și engleză."

„De germană și engleză", repetă Wenzel dînd din cap. „La liceu ?"

„La Willi-Graf", spuse ea.

Willi-Graf * trebuie să fi fost numele unei școli.

Dacă avea examenul de stat sau așa ceva ? Și cum ajunsese tocmai la o editură medicală ?

Pentru așa ceva Wenzel Wobrowski nu era pregătit. Ce altceva să facă decît să explice că făcea un doctorat despre Trakl și că numai incidental, printr-un cunoscut, nimerise la acea

* Membru al grupului de rezistență antinazistă „Die weisse Rose" (Trandafirul alb), care, în anii 1942—1943, a activat în cadrul Universității din München. După război, mai multe străzi, piețe și școli din R.F. Germania au primit nume după membrii acestui grup. (N. trad.)

editură, oricum doar pentru scurtă vreme și anume diminețile pînă-n prînz, atît ?

Pe Gaby o interesa foarte mult Trakl.

Înainte însă ca ea să poată aprofunda subiectul Trakl, Wenzel o întrebă cum ajunsese în acea societate și dacă avea și ea vreo legătură cu sindicatul.

„I-am cunoscut pe Ossi și pe Walter la GEW." *

Riermeier se sculă, căci voia să-l vadă pe Gerd.

Gaby îi ocupă locul, iar Wenzel rămase mut, pentru că inițialele GEW nu-i spuneau nimic.

N-avea nici o importanță, drept care Gaby reveni la Trakl, de care se ocupase și ea cîndva. La un seminar preliminar.

Elevii ei n-ar pricepe oricum nimic din Trakl. De fapt, în general nu se prea descurcau cînd era vorba de lirică.

Wenzel își luă cana de bere și, sorbind din ea, privi spre dansatori.

„Depinde foarte mult", spuse el, „de felul cum ți se transmit niște lucruri."

„Asta așa e", zise Gaby. Dar, cu programa actuală de învățămînt, nu prea aveau timp.

Și totuși era un element foarte important, aruncă Wenzel, ajungînd în sfîrșit la *Toamna transfigurată* : „Măreț încă un an s-a încheiat", declamă el cu o ușoară mișcare a mîinii libere, „cu vinuri dulci și fructe în grădină. Pădurile-mprejur tac minunat, însinguratului de-urît să-i țină".

* Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft *(germ.)* — sindicatul educație și știință. (N. trad.)

Gaby rîse, repetînd de două-trei ori : „Frumos. Ce frumos".

Începutul celei de-a doua strofe îi scăpa. Dacă nu voia și ea o bere, întrebă el, de parcă și-așa tot n-ar fi avut de gînd să i-l recite pe Trakl în întregime. El se ducea să-și mai toarne o cană.

Era și vin în bucătărie. Ea mai degrabă ar fi băut niște vin. Dar nici nu avea pahar, nici nu se sculă să-și ia.

„Atunci eu mă duc repede și mă-ntorc", zise Wenzel și se îndreptă spre butoi.

Marianne dansa.

„Nu vii și tu să dansezi ?", îl întrebă Ossi. „Încă nu", răspunse Wenzel. „Să mai bag întîi niște combustibil." Mai mult nici nu trebuia să-i spună. Și Ossi reintră pe loc în dialogul celorlalți.

„Ai încercat ouăle mele de prepeliță ?", îl abordă Inge.

„Bună", spuse Wenzel, „nici nu te-am văzut pînă acum. Nu, nu le-am încercat, unde sînt ?"

Se mîncaseră deja multe din ele. Doar erau așa de mici. Wenzel nu mîncase niciodată pînă atunci ouă de prepeliță. Trebuia să vină la petrecerea lui Ossi ca să le-ncerce gustul.

Împunse unul cu o furculiță. Avea gust de ou.

„Azi după-amiază te-ai dus la stadion ?", o întrebă Wenzel. Inge rămase întîi nedumerită, apoi începu să rîdă.

Wenzel puse cana goală pe raftul din stînga și se auzi întrebînd-o pe Inge dacă nu dansează.

Pe muzica asta mergea orice.

Inge dansă imediat și cu dăruire totală. Wenzel se apropie dansînd de Marianne.

„Hei“, îi strigă Marianne. Wenzel strigă și el : „Hei !“

Se simți dintr-o dată liniștit și complet degajat. „Hei“-ul ei era ca un semnal. Hei.

Gaby nu părea să-și fi pierdut prea multă vreme așteptîndu-l. Acum dansa și ea.

Lui Wenzel îi curgea transpirația pe spate, iar fruntea îi era udă. Însă nu era neplăcut. Și alții transpirau.

Deodată o pereche, cu mîinile ridicate în sus, începu să bată din palme. Prin urmare bătură toți din palme.

Prinzînd un moment favorabil, Wenzel se strecură bătînd din palme, rîzînd și destul de agil, între Marianne și partenerul ei. Pe acesta îl distră ideea și dansă mai departe bătînd din palme cu Inge, care rîdea la rîndul ei.

Marianne era totuși foarte frumoasă. Foarte, foarte frumoasă.

„Mă bucur să te văd din nou“, zise Wenzel liniștit, calm, neoprindu-se din țopăit și bătînd mereu din palme.

„Ce zici ?“, întrebă Marianne.

„Mă bucur să te văd din nou“, zise Wenzel ceva mai tare și-și lăsă în jos mîinile.

„Și eu mă bucur“, spuse Marianne și lăsă și ea mîinile în jos. Nu-și feri privirile. „Ai gustat din pudding ?“, întrebă ea.

Wenzel clătină din cap că nu. Atît de îndrăgostit nu fusese încă de nimeni pînă atunci.

Marianne, cu părul ei negru, pînă la umeri, cu ochii ei care, în lumina între timp micșorată, scînteiau totuși, cu nasul ei delicat dar hotărît, cu obrajii ei îmbujorați, cu buzele ei moi și cu transpirația lucindu-i pe piele.

Niciodată pînă atunci nu privise Wenzel atît de mult o fată fără să-i spună nimic. Niciodată nu putuse face cu o fată ceea ce făcea acum, fără să-și calculeze cu febrilitate următorul pas.

Marianne și Wenzel dansară pînă la terminarea discului, cînd cineva începu să umble la pick-up.

Poate că perechile rămăseseră pe loc, în așteptarea altei muzici, poate că unele plecaseră și veniseră altele.

Wenzel o luă de mînă pe Marianne și merse cu ea în „camera de pudding“, unde ședeau doi și discutau.

O mulțime de castronașe cu pudding dispăruseră deja, iar printre celelalte erau și cîteva goale.

„Unde-ai găsit cupele astea atît de drăguțe ?“, întrebă Wenzel, căruia cupele i se păreau într-adevăr foarte drăguțe.

„Sînt simple pahare de carton, se găsesc în orice magazin de specialitate“, spuse Marianne. „Nu vrei să iei ?“

„Ba da“, zise Wenzel, „și tu ?“

„Eu am lins mai devreme cratițele în bucătărie“, spuse Marianne și-i întinse lui Wenzel o cupă și o linguriță.

Se așezară.

„Pudding cu nuci", constată Wenzel Wobrowski.

Marianne Fellner dădu din cap că da și-l privi cum mănîncă. Mai tîrziu Wenzel avea să-și aducă aminte că vorbise cu Marianne despre petrecere, despre mîncare, despre locuință și despre ceilalți locatari.

Marianne îi povesti cum, împreună cu o prietenă, închiriase un apartament de trei camere și-l întrebă pe Wenzel el cum locuia. Cînd se apropiau de masă alți invitați ca să-și ia pudding sau ca să se așeze, Marianne le zîmbea prietenoasă, le spunea cîteva cuvinte și se întorcea din nou spre Wenzel.

Fata și băiatul pe care-i găsiseră șezînd deja la masă discutau cu aprindere.

Pînă ce apăru Ossi și zise „aha".

Pe Wenzel nu-l deranjă exclamația. „Restul de pudding îl mănînc eu."

„Știe să facă pudding surioara mea. Și mai știe și alte chestii." Ossi făcu o strîmbătură.

Marianne își cunoștea ea fratele.

„Ruth și Hans parcă n-au venit, nu?", întrebă ea.

„Poate vin mai încolo", răspunse Ossi și continuă fără pauză: „Acu' taica Fellner o să dea puțin din piciorul lui de lemn, ia să vedem noi cine-i fericita".

Și rînji spre fata care, la apariția lui, se oprise din discuție. Dar băiatul încă nu-și terminase partitura.

Fata se ridică rîzînd.

Ieșind, Ossi se mai întoarse o dată spre Wenzel: „Ca să vezi ce ți-e și cu farmecul irezistibil al funcționarului".

Rîseră toți. Și băiatul, care ieși după ei. Ossi cel mai tare însă.

Marianne îl luă pe Wenzel de braț: „Hai".

Wenzel lăsă lingurița în cupa goală.

Marianne, care nu era deloc scundă, își rezemă capul de umărul lui Wenzel și îl cuprinse strîns. Abia dacă se mișcau, deși muzica era de țopăit.

Wenzel nu se uita dacă se uită sau nu cineva la ei, ci o strîngea pe Marianne. O simțea toată. „Mă gîdili cu părul", îi spuse la ureche.

Marianne ridică puțin capul: „Te deranjează?"

„Nu", zise Wenzel, „e bine."

Ea își lăsă înapoi căpșorul pe umărul lui; simțea răsuflarea ei pe gît. Era o senzație plăcută, care dură cît toată fața discului.

Iar cînd, după ultimul acord, se treziră, și Wenzel spuse că-i părea rău, dar trebuia să se ducă iar undeva, Marianne nu mai rîse. „Bine", zise ea.

El îi dădu drumul.

Pe coridor erau cîțiva inși. Wenzel fu nevoit să treacă pe lîngă și printre ei pînă la ușa closetului. Și de data asta era liber.

Să se știe cu lume chiar în fața closetului îi era dezagreabil lui Wenzel. Nici lui nu-i făcea plăcere să audă zgomotele altora de la toaletă.

Prin urmare trase apa chiar în momentul cînd ajunse în fața closetului.

Apoi o mai trase o dată la sfîrșit.

Marianne dansa.

Wenzel se căzni ca, lateral, cu spatele la perete, strecurîndu-se prin colțul din stînga al camerei și pe ușa de legătură, cu un zîmbet neutru pe față, să ajungă la butoiul cu bere.

Dar încă la Knut, care spuse că lui nu-i mirosea a bine, nu mai curse nimic.

„Ossi", strigă el, „Ossi, trebuie adus al doilea."

Ossi veni de la dans împreună cu fata, încercă butoiul, îl aplecă în față și desfăcu robinetul. Un firicel de bere se scurse în tavă. „Stop", strigă el și închise robinetul, „un pahar dedesubt, Wenzel", strigă din nou. Wenzel luă un pahar pe jumătate plin de pe masă și îl ținu dedesubt. Ossi desfăcu robinetul, Knut ținu butoiul aplecat, iar fata puse și ea o mînă pe butoi. Mai curse puțin.

„E gol", spuse Ossi. Knut și fata lăsară butoiul să revină la loc. Ossi bătu cu ciocanul de lemn în cep din dreapta și din stînga pînă ce reuși să-l scoată.

Împreună cu Knut dădu butoiașul jos și-l rostogoli printre dansatori, care-i făcură loc. Puțin mai tîrziu rostogoliră înapoi unul plin peste ringul de dans și-l ridicară pe suport cu ajutorul lui Wenzel, care lăsase din nou cana cu restul de bere pe masă. Și iar băgă Ossi cepul fără să-i curgă nici o picătură pe jos, însă de data aceasta numai puțină lume îl mai aplaudă.

Marianne dansa și Wenzel se strecură, la fel ca înainte, pe lîngă zid, cu o cană de bere folosită spre bucătărie, ca s-o clătească.

Unde era bucătăria, întrebă pe cineva, care i-o arătă.

Haosul din bucătărie mirosea a pudding cu nuci.

Wenzel își spălă cana și făcu cale-ntoarsă.

Cu cana plină se retrase în camera de-alături, unde niște indivizi ciudați crezură că-i fac un mare bine dacă-l antrenează într-o discuție despre toate subiectele posibile.

Fumul era gros în cameră. Lui Wenzel îi lăcrimau ochii.

Fereastra însă nu putu fi deschisă decît pentru scurtă vreme, căci o fumătoare care ședea între cele două geamuri nu-i lăsa, ca să n-o tragă la spate. Și nici să se așeze altundeva nu voia.

O grămadă de figuri prietenoase, care semănau tot mai tare între ele, sfîrșind prin a se confunda, se adunaseră în jurul lui Wenzel și purtau discuții despre tarife. Dacă se ajungea la un acord de principiu, problemele apăreau la detalii. Despre una din ele, despre problema mijloacelor de comunicare electronice, pentru început, și în general, Georg Trakl se pronunță sceptic, la fel ca și despre tehnicizare în ansamblul ei, care periclita locurile de muncă, fiind clar, pe de altă parte, că evoluția tehnică nu putea fi oprită. Ar fi însemnat curată iconoclastie. Numărul celor organizați în sindicatul pe ramură tipar-hîrtie scădea întruna. Nici

dr. Vostel nu putea fi cîștigat, deși în mod obiectiv el era mai mult în partea acestora. Resemnarea se întindea tot mai mult, după cum în același timp creștea și hotărîrea de-a acționa. Aparatul era greoi. Wenzel Wobrowski confirmă necesitatea unei strategii de perspectivă, ceea ce nu prea făcu senzație. O strategie pozitivă, de atac, sublinia cel al cărui nume nu-i venea în minte lui Wenzel. O asociație a antreprenorilor nu avea în vedere decît profitul și hotăra peste capetele celorlalți. Asta era riscul. Existau un partid social-democrat de dreapta și un partid creștin-democrat de stînga și fiecare la rîndul lui avea cîte o dreaptă și o stîngă, astfel că aripa stîngă a dreptei era numai foarte puțin mai la dreapta decît aripa dreaptă a stîngii, ceea ce nu putea fi schimbat decît printr-o presiune exercitată de la bază. În general trebuia schimbat foarte mult, dacă nu chiar totul.

Unii se apropiau cu argumentele lor foarte mult de capul lui Wenzel, deși, privită în ansamblu, dezbaterea mai degrabă se depărta de Wenzel Wobrowski, orientîndu-se către masa dintre cele două ferestre.

Într-o pauză pentru schimbarea discului, în care nimeni nu mai rămase la dans, adunarea se împărți din nou altfel, iar Wenzel Wobrowski se trezi într-o înghesuială. Se ridică și, în elanul lui, se lovi de sînii fumătoarei cu portțigaret, care trebuie să fi stat în spatele lui în picioare, dar care nu observă nimic, fiind absorbită într-o argumentație.

Marianne și Inge făceau ordine pe masa devastată. Puseră feliile rămase de brînză de pe trei farfurii de lemn pe una singură, aleseră feliile de salam, concentrară toate verdețurile pe o singură tavă, le luară pe cele goale, vărsară pîinea și covrigii uscați din două coșuri într-unul singur, duseră tăvile și farfuriile goale în bucătărie și veniră înapoi cu alte tăvi și farfurii pline.

Pe masă nu mai era abundența de la început, însă oferta era încă onorabilă.

Wenzel luă o ridiche și o întrebă pe Inge dacă nu voia să muște jumătate, ceea ce ea nu auzi.

Deși muzica mergea de mult, nu mai dansa nimeni. Dacă ar fi început iarăși unul să danseze, ar fi dansat imediat mai mulți.

Cel care discutase atît de serios cu fata înainte de a o invita Ossi la dans ieși livid din „camera de pudding". Îi era rău, trebuia să meargă afară, să vomite. „Săracul de el", spuse Marianne, „nici n-a băut prea mult, nu ?" Cum Ossi și ceilalți trei, care se aflau cufundați în plină dezbatere a programului cultural, luau din cînd în cînd o măslină sau altceva de pe masă, grupul se apropie întruna, tot discutînd, de bufet, pînă ce se opri direct la gura butoiului. Curînd se făcură șase.

Inge dispăru afară. Marianne rămase cu Wenzel și-l întrebă dacă o lăsa și pe ea să bea din cana lui, fiindcă a ei nu mai știa pe unde rămăsese.

Bău, își luă spuma cu un deget de pe buze, îi dădu lui Wenzel înapoi cana și rămase privindu-l o vreme. Pînă ce Wenzel zîmbi.

„Nu știu dacă-l cunoști pe Georg", întrebă ea. Wenzel dădu din cap că nu. Ea arătă spre unul din cei șase și spuse : „El e noul secretar cu problemele culturale de la organizația locală".

Secretarul observă că despre el se vorbea și rîse înapoi spre Marianne.

„Iar știu ăștia mai bine ca tine ce trebuie tu să faci ?", îi strigă Marianne secretarului.

Toți șase rîseră.

„Nu, dar o să-l învețe imediat surioara mea iubită ce și cum", strigă Ossi în replică. „Noroc, Wenzel ! Ăsta-i Wenzel, un fost coleg de școală."

Cei doi, care pînă atunci stătuseră cu spatele spre Wenzel și nu întorseseră decît capul și torsul, se dădură acum puțin la o parte, deschizînd cercul pentru Marianne și Wenzel. Ossi, unul din pilonii de susținere ai noului program cultural, făcu, în calitatea sa de referent principal pentru instruirea comitetelor pe întreprindere, o expunere mai largă.

Wenzel nu pricepu mare lucru. De fapt nu pricepu nimic, însă Marianne discuta în cunoștință de cauză și se dovedi în stare, la fel ca și ceilalți, să contribuie cu remarci la obiect.

Nimeni nu observă cînd, ajungîndu-se la alegerea cadrelor de încredere, Wenzel Wobrowski se retrase și plecă acasă.

9

Pașii

Sfîrșit de octombrie. O zi însorită de toamnă. Răcoare, însă ca la Trakl. „Ca la Trakl", spuse el și merse mai departe alături de ea pe pajiște.

„În fond", zise ea privindu-l duioasă din profil, „în fond n-ai de ce să te plîngi."

El nici nu se plînsese.

„Dar nu mă plîng. Spun doar. Spun doar cum e."

Mergeau ținîndu-se de mînă. Era încă frumos și corespundea imaginii pe care și-o formase el înainte. Și în vis la fel îi apărea. Pînă la cuvinte însă. În realitate nu mergeau ținîndu-se de mînă, ci de degetul mic. Fusese inițiativa lui. Văzuse mulți îndrăgostiți mergînd așa.

Își aducea aminte de vară. Pe această pajiște din Parcul Englezesc nu putea trece fără a se gîndi la celelalte multe veri. Și la siluetele care, în zilele călduroase, ședeau întinse acolo.

Ținea o fată de degetul mic, o simțea, se putea opri în loc pentru a o cuprinde în brațe, ea n-ar fi luat-o la fugă, ci ar fi zîmbit, însă el se gîndea la celelalte multe fete. Așa cum se gîndea întotdeauna la ceea ce nu avea.

Desigur că frunzele copacilor erau deja galbene și roșiatice și aurii, iar soarele strălucea limpede, chiar dacă fără prea multă forță, pe cerul senin al toamnei.

Ar fi trebuit să meargă altundeva.

Toate acestea le cunoștea, iar ele se dovedeau inseparabile de după-amiezele sale lungi ca niște ani. În amintire însă îi lăsaseră nu atît o spaimă cît mai mult o senzație ciudată.

În anumite zile și în prezența anumitor mirosuri, cînd soarele strălucea, iar Wenzel era singur, o simțea cum crește în el, cum crește mereu și cum izbucnește la suprafață.

Însoțiți de această senzație merseră pe jos pînă la Kleinhesselloher See. Abia cînd ajunseră aici ea începu din nou : „Dar nu depinde numai de tine. Eu anumite întrebări nu-mi pot permite să mi le pun. Eu trebuie să lucrez".

Măcar o dată ar fi vrut să vadă și Wenzel că nu se mai găsea vreun tîmpit să stea pe malul lui Kleinhesselloher See și să arunce firimiturile lui mucegăite și tari ca piatra la păsări.

Se așezară pe o bancă la soare. Din cauză că era cam frig, sau pentru că ea era prea subțire îmbrăcată, se ridicară curînd să plece. Marianne fredonă ceva. Dar nu ca să umple un gol.

De la cele întîmplate cu nici trei luni în urmă i se părea că trecuse o veșnicie. În dimineața de după petrecerea sindicală, ea îl sunase pe Wenzel, care uitase, cu o seară înainte, să scoată din priză telefonul, ca să-l întrebe dacă nu voia să vină la un mic dejun al mahmurilor. Era încă un haos întreg la ei, dar mîncare și băutură oricum mai aveau. După trei sferturi de ceas Wenzel era acolo. Zgomotos și vesel, Ossi, împreună cu Marianne, care rîdea, îl întîmpinară în ușă.

„Frumos", spuse ea. Wenzel, care înțelese că voia să spună : Frumos că ai venit, răspunse : „Da".

Mirosea a cafea. Înăuntru, la măsuța la care, cu o jumătate de zi în urmă, Wenzel nimerise lîngă o expertă în Trakl, stăteau acum doi bărbați și o femeie, pe care nu-i mai văzuse pînă atunci.

Cei trei, în schimb, se pare că îl cunoșteau pe el. Căci îi rîseră complice.

„Atunci putem continua", spuse unul din ei.

Chiar atît de mare nu era haosul. Măsuțele fuseseră curățate, scrumierele golite, paharele și farfuriile de carton duse afară, iar pe fereastra deschisă pătrundea soarele.

Ossi puse măsuța de la fereastră lîngă cea la care ședeau cei trei, iar Wenzel aduse scaune. Unul din cei doi necunoscuți se ridică. Marianne aduse cești de cafea cu farfurioare, farfurii mari și tacîmuri. Din bucătărie apăru și Knut cu o cană mare de cafea, lapte și zahăr.

„Hallo, Wenzel."

Ossi merse să aducă pîine, chifle și unt de pe masa din camera de dans. Ușile nu erau încă montate la loc. În schimb ușa de la „ca-

mera de pudding" era închisă. Marianne puse felii de salam și de brînză și trei ridichi pe o scîndură nouă. „Mai e încă o grămadă."

Wenzel întrebă dacă putea să ajute și el cu ceva.

„Ai întins-o repede", spuse Ossi, iar Marianne îl privi pe Wenzel fix. „Ultimii au plecat pe la trei. Numai de aerisit am aerisit un ceas întreg."

Marianne dormise la Ossi, iar cealaltă fată cu unul din cei doi bărbați, care era unul din colocatarii apartamentului. Paturi nu se vedeau nicăieri. Poate să fi fost în „camera de pudding". Între bucătărie și closet mai era și o a patra cameră. Aceasta rămăsese mereu încuiată. O locuință în toată regula, pe care Ossi o împărțea cu colegul lui. O mai așteptau doar pe Inge, care urma să vină cu un tip.

Ossi se alătură celor trei, Marianne, Knut și Wenzel, la măsuța adăugată mai tîrziu.

„Poate vrea cineva un ou", spuse Marianne. „Dar mai bine să mîncăm întîi ce-a rămas."

Cafeaua le plăcu tuturor. Ah, Knut ăsta!

Sună la ușă. Deschise Knut. Inge, care făcuse deja senzație la petrecere cu ouăle ei de prepeliță, aduse acum o sticlă de șampanie. „Am primit-o cadou", spuse ea în loc de scuză. Ea și însoțitorul ei își luară cea de-a treia măsuță și scaune.

Însoțitorul știa unde stau vasele, se duse la bucătărie și se întoarse cu două rînduri de tacîmuri.

Wenzel ședea mai aproape de Knut decît de Marianne. Stăteau în locuința lui Ossi ca într-o cafenea. Doar chelnerița mai lipsea.

„De ce-ai plecat așa devreme?", îl întrebă Marianne.

Wenzel își unse o felie cu unt.

„N-a fost chiar așa devreme."

„Așa-i că pudding n-a mai rămas deloc?"

„Te cred și eu", spuse ea și rîse.

„Vrea cineva un concert de dimineață?"

„Da", zise Wenzel, „aveți ceva de Bach?"

Rîseră cu toții, necunoscuta cel mai tîmpește, iar Wenzel se enervă, căci el nu voise să se dea mare. „Cum așa?", se miră. „Azi doar e duminică."

Atunci rîseră cu ceva mai multă amabilitate.

De Bach nu aveau nimic, dar Marianne puse în camera de alături discul cu *Mica serenadă* de Mozart. „Frumoasă și-asta, nu?"

„Da", confirmă Wenzel. Unul din cei doi necunoscuți își dădu cu presupusul, adoptînd o mină cu totul specială, că asta era o chestie clasică.

„Ne-ai dat gata", spuse Ossi.

Mîncară și vorbiră destul de puțin față de cît obișnuiau ei. Muzica era un mare noroc pentru Wenzel. Ceilalți erau și ei mulțumiți. Marianne completă bufetul rece, iar însoțitorul lui Inge, rugat, se duse la bucătărie să aducă niște pahare.

„Trebuie să mai speli cîteva", spuse Marianne, „sînt destule nespălate afară."

Inge întrebă cine voia să destupe șampania. Ossi spuse : „Dă-o-ncoa“. Făcu să pocnească dopul. Oricît de nedormit ar fi fost, măcar de-atîta lucru mai era în stare.

Prea mult nu revine nimănui cînd se împarte o sticlă de șampanie la opt persoane. Dar totuși. Era oricum o chestie mai mult simbolică, declară Inge.

Wenzel trebui să meargă la toaletă.

Pe la amiază, după Liszt și Franz Josef Degenhardt, * profitînd de un prilej favorabil, spuse că el ar ieși puțin la aer. „Vii și tu, Marianne ?“, întrebă cît mai în treacăt cu putință. Dar poate că îi auziseră și alții întrebarea.

„De ce nu ? Wenzel și cu mine ieșim puțin la plimbare. Mai vine cineva ?“

Ossi mai mult zîmbi decît rîse.

Knut părea să vrea și el. Knut voia și el într-adevăr, însă Ossi spuse : „Asta-i bună acum ! Lasă-i în pace să meargă singuri. Doar se-ntorc înapoi“.

Asta nu era prea bine.

Wenzel avea impresia că ceilalți rîdeau cu subînțeles. Aceștia rîdeau într-adevăr cu subînțeles. „Atunci pe curînd.“ Se simți fericit cînd se văzu afară.

„E lucrul cel mai inteligent pe care-l puteam face“, zise Marianne. „Ai avut o idee grozavă.“

* Cîntăreț german (n. 1931), a făcut parte dintre interpreții care au lansat în anii '60 un gen muzical nou, cabaretul politic. (N. trad.)

Merseră pe jos către Isar, pe lîngă bazinul cu rățuște, pînă la podul Kennedy. Atmosfera încă nu era atît de înăbușitoare ca în ziua precedentă. Marianne îl întrebă cum îi plăcuse petrecerea. „Cred numai că a fost cam multă lume.“

Totul merse ca pe roate.

Chiar și atunci cînd o luă de braț. „E bine așa“, zise el.

După un ceas și jumătate s-au întors. Ceilalți erau tot acolo. Unii din ei beau bere. Zamfir cînta la nai.

De-aici încolo lucrurile s-au desfășurat în liniște și oarecum de la sine înțeles.

Marianne și Wenzel s-au întîlnit adeseori. De fapt regulat. Și nu numai în *week-end*-uri. Nu o dată ea venea după-amiezele tîrziu, după slujbă, la Wenzel. Atunci mergeau cu mașina la Ungererbad sau pe Leopoldstrasse, la o înghețată. În cîteva rînduri a fost și Ossi cu ei. Așa cum era, plin de bancuri, de care nu se putea lăsa niciodată, îi arăta lui Wenzel o prietenie veche parcă de ani de zile. De două ori au mers cu mașina, împreună cu Knut și cu colega de apartament a lui Marianne, la Starnberger See, au făcut baie, au stat la soare între miile de oameni pe un petic de plajă publică, iar seara au mîncat somon de Starnberg pe terasa luminată de lampioane a unui local de pe malul lacului.

Încă în vinerea de după micul dejun al mahmurilor Marianne a rămas peste noapte la Wenzel. Apoi aproape în fiecare *week-end*. De

mai multe ori și peste săptămînă, ceea ce însă era de fiecare dată destul de complicat, căci trebuia să se scoale oricum foarte devreme, iar locuința lui Wenzel fiind relativ departe de serviciul ei, cu atît mai devreme deci. În acea primă vineri Marianne s-a dezbrăcat exact așa cum și-o închipuise întotdeauna Wenzel că se va dezbrăca. Voia în pat și i-a explicat ce anume și cum trebuia să facă el și în ce fel îi plăcea ei cel mai mult. Cel mai bine se simțea șezînd deasupra lui. Mai tîrziu se ghemuia lîngă el.

În acest timp Elisabeth era foarte departe.

Îl sunase de două-trei ori, prietenoasă ca întotdeauna, se interesase ce mai face, cum îi merge, cum stătea cu lucrarea de doctorat, spuse că ar trebui să se mai vadă și ei, dar că ea era foarte ocupată din cauză că îi lipseau doi colegi. Iar Wenzel îi spuse că în momentul de față avea și el nevoie de concentrare și de liniște pentru lucrarea de doctorat, altfel n-o mai termina niciodată.

Așa trecură săptămîni de zile, în care pînă și părinții lui Wenzel s-ar fi mirat dacă ar fi putut vedea ce era el în stare să facă.

A răspuns la scrisoarea mamei sale pe scurt, anunțînd-o că spera ca pînă la sfîrșitul anului să fie gata. La schi n-avea să poată veni, dar se bucura de vizita lor. Numai să-i scrie din timp. Sora lui fie nu mai plecase la Viena, fie trecuse fără să mai facă popas la München. În orice caz, Wenzel nu avea nici o veste de la ea, însă ea și Pierre al ei aveau un stil de viață atît de activ și de bogat încît, ca să-i întîlnească, s-ar fi văzut nevoit să meargă cel puțin la teatru, să ia masa cu ei în oraș, apoi să intre la o expoziție și să vorbească tot timpul numai franțuzește.

Vara fusese nemaipomenită. Adică fusese nemaipomenită pentru cei care nu trebuiau să rămînă pe loc și să lucreze și pentru îndrăgostiți, care se puteau dezbrăca mai des și mai lesne.

Se întorsese și dr. Burger, găsind pe biroul său articolul lui Hutschmann prelucrat de Wenzel. Burger fusese convins că era de mult la cules.

Rezulta că dincolo, deși nu numai din cauza asta, fusese ceartă mare ; în orice caz, găsind o ocazie, dr. Vostel i-a adus foarte sec la cunoștință telefonic lui Wenzel că dr. Burger mai făcuse cîteva corecturi la Hutschmann și că articolul va intra în numărul zece. „În rest", spuse Vostel, „ați făcut o treabă bună."

Wenzel Wobrowski zîmbise. La fel ar fi procedat și în prezența lui Vostel. Era oricum vesel și nu rareori își făcea norma cu o anumită plăcere chiar.

Toată luna septembrie n-a auzit și n-a văzut pe nimeni de la editură. Cu cîte un „Vă-salut-domnule-Wobrowski-uite-că-iar-vă-dau-de-lucru", domnul Neumann l-a alimentat regulat cu manuscrise și șpalturi, iar în timpul caniculei, deși nu mai suferea atît de tare din cauza ei, Wenzel a băut cola ca niciodată pînă atunci în viața lui, ba chiar s-a dus mai des

să mănînce la cantina editurii, unde pe Burger nu l-a întîlnit niciodată, iar pe Vostel numai de cîteva ori. Abia dacă au schimbat cîte o vorbă între ei, însă Vostel nu s-a arătat peste măsură de neprietenos față de el.

Wenzel Wobrowski se bucura de fiecare zi în care urma s-o vadă pe Marianne ; în acele zile stătea cîteva ceasuri la masa de lucru după-amiezele și înainta cu Trakl. Paginile trei și patru, lăsate libere, au fost umplute, de asemenea multe locuri goale pe care notase „Mai trebuie dezvoltat", precum și paginile nouă, zece, unsprezece, doisprezece și paisprezece.

Wenzel găsise drumul de la *Toamna transfigurată* către ansamblul operei și a pornit deci la stabilirea unei metodologii. Descoperise și cîteva citate drăguțe în literatura de referință, care serveau de minune punctului de vedere al lucrării, conferind rezumatului său un caracter științific. Așa cum era, situația nu se prezenta prea rău.

Despre Trakl vorbiseră doar puțin. Aproape deloc. În schimb despre sindicat, da. Cînd ajungeau la acest subiect, glasul lui Marianne căpăta o intonație aparte. Ceva care suna cam în genul : „Dragi colegi și colege".

Cu toate acestea lui Wenzel poveștile ei i se păruseră întotdeauna foarte interesante, ca de altfel tot ce ținea de Marianne.

„Hai și tu odată, cînd mai e vreo acțiune", îi spusese ea. Marianne nu izbutea să înțeleagă rezerva și ignoranța lui Wenzel în acest domeniu. Ea nu-și putea imagina că cineva era

în stare să nu recunoscă diferența dintre un consilier pe întreprindere și un consilier al administrației.

„Tocmai tu, care ești atît de deștept și care-ai studiat și-așa mai departe, să n-ai habar ce se petrece."

Dar poate că nu era destul de tare ca să-l încuie pe Wenzel cu argumente. Cînd se enerva din cauza lui, de fapt se enerva pe ea însăși.

Cînd îi spunea cu obrajii îmbujorați : „De la sine nu se-ntîmplă nimic", el îi dădea ușor dreptate. Era atît de dulce în zelul ei încît lui îi venea mereu în minte un roman pe care-l citise în copilărie și în care contele spunea : „Cînd te mînii, Dorothee, ești adorabilă !"

Dar Wenzel nu spunea așa ceva. În plus, nu știa nici el de fapt ce-ar fi trebuit concret să se întîmple.

Munca lui, oricum, în alte condiții sociale, pentru că despre asta era vorba, n-ar fi mers nici mai bine nici mai rău.

Doar o singură dată au ajuns în pragul unei certe adevărate. „Nu vorbești tot timpul decît despre tine", îi spusese Marianne, „dar mai există și alții, iar unii din ei nu se descurcă la fel de ușor cum reușești tu."

Wenzel Wobrowski se simțise rănit.

Dar Marianne nu asta voise, drept care s-au împăcat pe loc și au fost tandri unul cu altul.

În a doua jumătate a lui septembrie s-au întîlnit mai puțin, căci Marianne trebuia să participe la pregătirea unei conferințe a reprezentanților tineretului, sau cam așa ceva, pentru sindicatul ei, apoi în cîteva seri să meargă

la niște adunări. Colegii îi făcuseră chiar și unele apropouri, fiindcă în ultima vreme n-o prea mai vedeau la față.

Pentru Knut și Ernst și cum îi mai chema pe restul, firește că nu mai era un secret. Pentru colega ei de apartament în nici un caz.

Zilele deveniseră tot mai scurte și au avut loc și alegeri, care au adus o majoritate la putere. Partidul de guvernămînt își păstrase relativ majoritatea. Sau o cîștigase cel din opoziție. Sau poate acesta din urmă nu obținuse decît o victorie morală.

În orice caz vechiul sau noul cancelar a vorbit despre satisfacție și despre faptul că toată demagogia adversarului nu-i ajutase acestuia la nimic, ba dimpotrivă, realizase chiar efectul contrar. În schimb din cercurile învinșilor, care propriu-zis nu pierduseră, dar oarecum totuși da, s-au pronunțat cuvintele farsă electorală, sau, mai precis, farsă jucată electoratului. Și că lucrurile acum vor trebui decise în timp. Și anume cu consecvență.

Toți cancelarii afirmaseră înaintea alegerilor că acele alegeri erau de o importanță istorică și că atunci, nu altădată, era ceasul de cumpănă.

Chestiunea se tranșase deci.

Wenzel nu s-a dus să voteze, dar i-a promis lui Marianne că se va duce, iar apoi nu s-a simțit în stare să-i spună că nu s-a dus.

Toată seara zilei de alegeri Marianne a urmărit la televizor numărătorile preliminare. Împreună cu colegii. La numai o oră după închiderea centrelor de votare telespectatorii au și aflat rezultatul.

Marianne l-a sunat, iar el a auzit un fundal sonor de voci vesele. Dacă el nu urmărea alegerile, l-a întrebat ea, la care el a răspuns „ba da“ și, după ce a pus telefonul jos, a aprins radioul tocmai cînd era muzică.

La masa lui de lucru Wenzel Wobrowski a încercat să calculeze cum s-ar fi modificat rezultatul alegerilor dacă el și-ar fi dat votul pentru unii sau pentru ceilalți, dar n-a ajuns la nici un rezultat. Deși problema îl interesa. Dar era prea complicat.

După muzică s-a dat din nou situația de ultimă oră, care nu se deosebea cu nimic de precedenta. Abia la a patra numărătoare preliminară s-a schimbat după virgulă o cifră la unul din partide în favoarea lui. Diferite personalități au încercat o primă analiză a situației, subliniind că era prematur încă pentru analize. Acestea aveau să fie făcute în următoarele zile și săptămîni mai pe îndelete.

Învingătorii știuseră ei mai bine.

Dar surse noi de combustibili nu găseau nici ei, cum nici învinșii n-ar fi găsit, dacă ar fi fost în guvern. Iar rata inflației primii o estimau drept extrem de scăzută prin comparație cu alte țări comparabile, în timp ce pentru ceilalți ea era mai înaltă ca niciodată. Vînzarea intereselor germane fusese practicată în timpul guvernării lor la o scară fără precedent. Acum trebuiau judecați după promisiunile făcute la început. Numai cu discursuri

frumoase nu se puteau rezolva problemele cardinale ale epocii noastre. Alegătorii aveau să-și dea și ei seama, le comunicase unul într-un discurs frumos și sobru.

Între timp cîntăreața a cîntat despre dragostea ei fără speranță, dar a fost curînd redusă la tăcere, căci o altă personalitate sosise în studio și în primul rînd voia să mulțumească din toată inima multelor milioane de oameni care îi dăruiseră încrederea lor. „Vă mulțumesc.“ Și de asemenea mulților, nenumăraților prieteni și asociați care, timp de săptămîni de zile, depuseseră o activitate atît de strălucită, atît de plină de sacrificii, dar atît de încununată de succes. „Azi nu pot decît să vă mulțumesc din inimă.“ Pentru el încrederea lor nețărmurită echivala cu o obligație asumată. Și pentru ceilalți însemnase același lucru.

Întrebat ce avea să urmeze de aici înainte, a declarat că mai întîi voia să doarmă o noapte liniștit și că abia după aceea se punea problema stabilirii consecvente, riguroase și neinfluențate de nici un factor exterior a căii ce trebuia urmată. După care a mai venit o dată cîntăreața.

În Parcul Englezesc nimic nu amintea de rezultatul alegerilor, de la care trecuseră mai bine de trei săptămîni. Cel mult că era mai puțină lume pe alei. Dar asta poate și din cauza toamnei. Pe Marianne mersul pe jos n-o încînta la fel de mult ca pe Wenzel. Mai puțin chiar decît pe Elisabeth, însă aerul curat îi făcea bine, cu atît mai mult cu cît toată săptămîna stătea înăuntru. La întreprindere.

Pe drum către Stăvilar Wenzel Wobrowski spuse că unii oameni semănau cu niște animale. „Ăla de colo cu o lama, n-ai impresia ?“ Marianne n-avea impresia și în general nu părea capabilă să vadă lucrurile în acest fel. Wenzel i-ar mai fi arătat bucuros și un purcel, dar se lăsă păgubaș, căci ea nu scotea nici o vorbă.

În schimb după o vreme ea vru să știe dacă Wenzel nu avea vreo prietenă. „Ba da“, zise Wenzel, „pe tine“ și o cuprinse cu brațul pe după umeri. Marianne vru să știe dacă avusese vreo prietenă mai de mult, înainte de ea.

„Ce înseamnă o prietenă ?“, spuse el. „Am avut, dar nu în adevăratul sens al cuvîntului. Doar așa și așa.“

Și ce făcea acum prietena aceea, vru ea să știe. „Cine ?“

Wenzel nu știa nici el.

„Dar tu ?“, o întrebă el. „Eu ce ?“, întrebă ea. „Ai mulți prieteni ?“

„A da, sigur“, spuse ea. „Dar unul mai serios ?“, vru el să afle acum.

„Te cred și eu“, zise ea și rîse.

„Elisabeth, nu ?“, începu ea din nou după o vreme.

Dar Wenzel o lămuri că nu era decît o cunoștință. Părinții lor fuseseră prieteni, colegi de breaslă.

Dacă venea deseori la micul dejun, întrebă Marianne.

„Practic niciodată.“ Cu paisprezece zile în urmă fusese și pentru el o surpriză.

Marianne pregătea cafeaua în bucătărie și Wenzel punea masa în cameră, cînd se auzi soneria.

Wenzel se sperie, iar Marianne îi strigă : „Vezi că a sunat".

„Răspund eu", zise el. Și, cu toate că se gîndise de mai multe ori la acest moment și oarecum îl anticipase, ba chiar își făcuse dinainte un plan și știa ce urma să spună și cum anume urma să spună, cu toate că nu era luat deci pe nepregătite, roșeața nu-i dispăru din obraji în intervalul de timp necesar cuiva pentru a ajunge de la poarta blocului, pe scări, pînă la etajul întîi și a parcurge tot coridorul pînă la ușa apartamentului său. Wenzel rămase în dreptul ușii deschise în antreu și asculta pașii apropiindu-se. Marianne trebăluia mai departe în bucătărie.

Cînd pașii se auziră foarte aproape, Wenzel ieși pe coridor în fața ușii. „Hallo", zise, „ce surpriză."

„Am picat prost ?", întrebă Elisabeth. „Aveam niște treburi de rezolvat în oraș și m-am gîndit că am putea să mai luăm o dată și noi micul dejun împreună. Bineînțeles că ar fi trebuit să sun mai înainte."

Îi întinse mîna și se apropie atît de mult de el încît Wenzel avu impresia că vrea să-l îmbrățișeze. Îi dădu și el mîna și spuse, retrăgîndu-se cu spatele în locuință și ținînd-o mereu de mînă, deoarece ea încă nu dăduse drumul la strînsoare : „Tocmai aveam o vizită. Nimerești tocmai bine la micul dejun".

„Așa", zise ea și-i dădu drumul, „atunci înseamnă că deranjez."

„Nu, intră, ai nimerit tocmai bine. Hai, intră odată. Noi tocmai puneam masa. Eu tocmai pregăteam micul dejun."

Douăzeci de minute mai devreme și ar fi dat peste patul nestrîns. O jumătate de oră și pe vizitatoarea lui Wenzel Wobrowski ar fi găsit-o goală în baie.

Dar atunci el n-ar fi deschis ușa.

Nici acum n-avea neapărat nevoie să deschidă. Putea foarte bine să nu fie acasă. Dar spusese Marianne : „Vezi că a sunat".

Wenzel întrebă dacă putea să facă prezentările. Marianne puse vasul cu apă fiartă pe grătarul aragazului și veni și ea în antreu. „Marianne Fellner, sora unui fost coleg de școală. Doamna doctor Elisabeth Lechleitner."

„Dar ce protocolar ești", spuse Elisabeth. Cele două femei își dădură mîna și Elisabeth insistă din nou că, zău așa, nu voia să deranjeze.

„Nici vorbă ! Oricum ne așezam la masă."

Marianne se întoarse și plecă să toarne și restul de apă.

Wenzel scoase o a treia ceașcă, o farfurie și încă un tacîm din bufet, vorbind întruna. Că scoate acum încă o ceașcă din bufet și o farfurie și încă un tacîm și că imediat e gata totul, iar cafeaua ajungea pentru trei persoane, dacă Elisabeth voia un ou el putea imediat pune unul la fiert. Elisabeth nu voia ou.

„Hai, intră, Elisabeth", zise și o însoți cu tacîmurile în cameră, unde mai spuse de două

ori „așa“ pînă să așeze totul pe masă, care deveni acum însă prea strîmtă.

Elisabeth se așeză în fotoliu.

„Voi stați pe canapea, nu ?“ întrebă ea.

„Totuna“, spuse Wenzel, care pusese în așa fel masa încît să poată sta lîngă Marianne pe canapea.

Dacă schimbase aranjamentul în cameră ?

„Nu, cum așa ?“, zise Wenzel ieșind.

Marianne, lîngă aragaz, cu spatele spre Wenzel, întrebă dacă să facă sau nu ouă. Wenzel spuse că nu.

„Doar dacă vrei tu unul.“

Mierea mai lipsea, untul și laptele condensat. Wenzel le aduse și-i explică lui Elisabeth, care privea de jur împrejur prin cameră : „Uite-aici avem și miere și unt și lapte condensat“.

Dacă nu voia să stea totuși mai bine pe canapea ?

Marianne aduse cana de cafea, turnă în toate trei ceștile, întrebă dacă „se poate ?“ și puse cana pe birou, lîngă Trakl, fiindcă pe masă nu mai era loc.

„Las ușa de la balcon deschisă, e așa un soare“, spuse ea, „sau te deranjează, Elisabeth ?“

Wenzel rămase surprins. Elisabeth la rîndul ei o tutui pe Marianne.

„Da, lasă deschis, e bine așa.“

Deci Marianne și Wenzel șezură unul lîngă altul pe canapea, căci masa era îngustă, lipiți unul de altul, iar vizavi de ei, în fotoliu, Elisabeth.

Ca Marianne nu-și pusese sutienul Wenzel știa, că Elisabeth nu purta deloc, asta constata acum.

Cînd Elisabeth se interesă dacă Marianne era de la sindicat, iar Marianne îi răspunse prietenoasă că nu se spunea „de la sindicat“, ci „în sindicat“, Wenzel întrebă dacă putea să pună niște muzică.

Elisabeth zîmbi : *„Suita nr. 2* de Bach ?“ Marianne zîmbi și ea. Dar Wenzel voia *Suita Peer Gynt* de Grieg. Partea numită „Moartea Asei“ îl făcea mereu să se simtă melancolic și liniștit.

N-a fost cîtuși de puțin un mic dejun chinuitor.

Elisabeth a mîncat cu mare poftă și a purtat un dialog animat cu Marianne. Una povestea despre clinică, cealaltă despre fabrica de textile, amîndouă despre un film pe care Wenzel nu-l văzuse.

De aceea lui Wenzel Wobrowski i-a venit greu să participe și el cu ceva la discuție.

El s-a ocupat de muzică.

Pînă ce Elisabeth spuse că acum chiar trebuia s-o ia din loc, altfel se-nchideau magazinele.

„Ne mai vedem, nu ?“, i se adresă ea lui Marianne.

Marianne propuse un nou mic dejun împreună cît de curînd.

La ușă Elisabeth îi trase cu mîna dreaptă lui Wenzel capul în jos și-l sărută pe gură, ceea ce Marianne nu mai apucă să vadă, fiind deja ocupată cu strînsul mesei.

Despre toate vorbiseră Marianne și el în acea zi, numai despre Elisabeth nu.

„În fond e drăguță Elisabeth", spuse Marianne la Stăvilar. „A mai fost pe la tine de-atunci ?"

„Nu", răspunse Wenzel.

Se sprijiniră aplecîndu-se peste balustrada de beton și priviră în apă.

Atît de mult nu se plimbase încă niciodată cu Marianne.

„Acolo jos, pe bancul ăla de pietriș, am făcut odată un chef cu grătar", spuse Marianne. E formidabil cînd e lună și noaptea-i caldă. Knut a cîntat la acordeon. Am adus toți coșuri pline cu mîncare. Iar aici am prăjit cîrnați și cotlete. Și cartofi. Ai mîncat vreodată cartofi prăjiți pe grătar ? În coajă. Sînt formidabili, poți să mă crezi."

„Și ați ținut aici învățămîntul ?"

„Da, un fel de-a spune", zise Marianne. „La învățămînt din ăsta mai-mai că ți-ar place și ție, ă ?" Rîse. Wenzel de asemenea. „Nu-ți poți închipui ce se-ntîmplă vara, în nopțile calde, pe malul Isar-ului. Adunări întregi. Pînă hăt încolo. Și nu zici ce grijă poartă toți generației de mîine. Eram cel puțin cincisprezece și noi. Sau poate doisprezece."

N-ar fi stricat acum niște cîrnați cu bere.

„Ție nu ți-e foame ?", îl întrebă ea.

„Ba bine că nu", răspunse Wenzel. „Dar poate că nu neapărat de cîrnați. Deși ar fi buni și cîrnații. Sau mai bine niște piept de fazan auriu."

„De aici am putea merge cu o barcă pînă în Dunăre și pe Dunăre pînă în Marea Neagră", spuse Wenzel. „Ba chiar și mai departe. Prin Bosfor în Mediterana, apoi prin Canalul de Suez pînă în India sau în Insulele Celebes."

„Iar tu ai vîsli", spuse Marianne.

Pe poteca îngustă însoțind canalul ce se desprindea din Isar în dreptul Stăvilarului merseră înlănțuiți, cîntînd, în cadență. Nici Marianne nu știa, indiferent din ce cîntec popular, mai mult de prima strofă. „Jos pe Dunărea albastră îți găsești ușor nevastă și în luncă fericirea." Dar pe urmă cum mai era ?

„Să plecăm fratele meu, mulțumind lui Dumnezeu, și-n oraș să ne oprim, muncă bună să găsim." Sau cam așa ceva.

La un moment dat le veni un om în întîmpinare. Marianne și Wenzel cîntară mai departe, iar omul începu să cînte și el. Dar nu putu trece pe lîngă ei.

Deci coti lateral în jos pe taluzul malului. Simpaticul personaj merse cîntînd mai departe. Marianne și Wenzel îl auziră că știa și a treia strofă.

Wenzel o întrebă dacă avea încredere să meargă înaintea lui cu ochii închiși. „Tot înainte. Îți spun eu direcția."

Marianne îi dădu drumul de mînă și porni energică înainte.

„Ții ochii închiși ?"

„Te cred și eu. Dar dacă pic în canal și mor e din vina ta."

„S-a făcut", spuse Wenzel.

Marianne ţinea mereu partea stîngă a potecii. O singură dată ieşi de pe drum, iar Wenzel îi strigă : „La dreapta, şi mai la dreapta".

„Acuşi o să se-audă un pleosc de toată frumuseţea", spuse Marianne, se întoarse spre dreapta şi făcu un pas mărunt spre canal.

Probabil că ţinea ochii puţin deschişi.

Mai făcu un pas şi încă unul, pînă ce ajunse pe marginea taluzului.

Încă un pas şi era în canal.

„Stop", strigă Wenzel, „un pas înapoi, încă unul, acum întoarce-te spre dreapta, şi mai mult, şi mai mult." Marianne era cu faţa spre el. „Aşa, acum drept înainte."

Wenzel rămase pe loc, iar Marianne se apropie de el. „Încă", strigă el, „încă". Precis ţinea ochii puţin deschişi.

Wenzel desfăcu braţele, o cuprinse pe Marianne, care se lovi de el, o ridică în sus şi o învîrti de două ori prin aer.

Rămaseră apoi nemişcaţi, Marianne închise din nou ochii şi îi întinse buzele.

„Acum tu", spuse ea. Wenzel porni înainte.

Făcu doar doi paşi cu ochii închişi, restul cu ei întredeschişi. Să se ştie cu un canal adînc alături îi dădea o oarecare nelinişte.

Wenzel o apucă spre stînga în direcţia boschetelor. Marianne tăcea. Cu ochii deschişi dădu la o parte crengile şi-şi făcu loc prin desişul unui şir de boschete ce despărţeau canalul de Isar. Dinspre Marianne nu se auzea tot nimic.

Urmă în amonte drumul de-a lungul Isarului, care mergea paralel cu poteca de pe malul canalului.

La un moment dat nu mai rezistă şi strigă : „Hallo !"

De dincolo o auzi pe Marianne răspunzîndu-i hallo.

„Mergi tot înainte pînă la pod", îi strigă el, „ne-ntîlnim acolo."

„OK !" strigă ea înapoi.

La nivelul podului, Wenzel trecu prin şirul de boschete înapoi pe malul canalului şi urcă o scară de beton, ajungînd la pod. Marianne era deja sus şi se apleca peste balustradă. Se prefăcea că nu-l vede.

Wenzel se opri în spatele ei. „Nu faceţi un gest necugetat, domnişoară. Viaţa vă rezervă încă atîtea bucurii."

„Ah, dacă aţi şti", spuse Marianne fără să se întoarcă, „pentru mine viaţa nu mai are nici un sens. Tocmai l-am pierdut definitiv pe cel mai iubit nepot al meu. Rămîneţi cu bine, străine."

„Luaţi-mă pe mine în loc, domnişoară, şi eu sînt singur-singurel pe lumea asta."

Se apropie de ea şi o presă din spate de balustradă, o cuprinse cu amîndouă braţele, îşi apăsă mîinile pe pieptul ei şi-şi sprijini capul de umărul ei stîng.

Marianne scuipă în apă.

Wenzel îşi lungi gîtul, ca să nu-i scuipe pe pulover.

„Tot al meu a fost mai frumos", zise ea.

Mai scuipară o vreme, apoi traversară podul și intrară într-un local situat în apropiere. Deși nu trecuse cu mult de amiază, pentru stat afară era cam răcoare. E drept că erau mese fără fețe și scaune așezate sub castanii galben-aurii, dar, în afară de doi bătrînei care nu serveau nimic, nu mai stătea nimeni acolo.

„Poate că afară nici nu se mai servește", spuse Wenzel care, cu douăzeci de ani în urmă, fusese împreună cu părinții și sora sa la acest birt.

Își aminti că direct din grădina localului pornea un lan de grîu și că unde era acum un parking betonat era înainte pietriș. Casa, ce arăta cîndva ca o colibă de pădurar, fusese între timp refăcută. O cutie spoită cu var. Și cu un proprietar nou.

Intrară. Nici înăuntru nu era prea multă mișcare.

Acolo unde înainte se mînca friptură de porc și pulpă de iepure, acum ți se ofereau *cevapcici* * și platou cu specialități de grătar sîrbești.

Piept de fazan nu figura în meniu.

Marianne comandă *ražnici* ** cu orez și ceapă și o bere, iar Wenzel platou balcanic cu salată verde și deasemenea o bere.

Mîncară iute și în liniște. Berea le coborî în picioare, obosindu-i.

* Mititei *(sîrbă)*. (N. trad.)
** Frigărui *(sîrbă)*. (N. trad.)

Marianne nu mai voia să meargă înapoi decît dacă Wenzel îi promitea să o ducă în brațe.

Trebuiau să se întoarcă pînă la mașină, pe care o parcaseră la marginea Parcului Englezesc, tocmai lîngă Universitate.

Spre norocul lor, nu departe de local era o stație de autobuz.

10

Întrunirea

Nimeni nu știa unde e Kernlein.

Doi tipi din ultimele rînduri îl văzuseră.

De mult îl văzuseră mulți, dar în ultimele douăzeci de minute parcă intrase în pămînt. Și Kernlein doar trebuia să facă deschiderea.

Să meargă cineva să-l caute. Și să întrebe și în față, la portar, dacă nu cumva ieșise din clădire. Georg Kernlein fu strigat de la microfonul tribunei.

Chitarista ciupi de coardele chitarei.

Sala gemea de lume. Sub lozinca uriașă de pe perete, membrii grupului muzical șușotiră ceva între ei. Chitarista își tot acorda instrumentul.

Oswald Fellner se duse pînă la ușa sălii. „Of, idiotul naibii ! Doar adineauri l-am văzut pe-aici." În acel moment apăru și Kernlein, noul secretar cu probleme culturale. Cel plecat să-l caute nu se întorsese încă. Dar Kernlein era livid. Arăta jalnic. „Ce s-a-ntîmplat ?", îl întrebă Ossi. Kernlein nu știa nici el. „Stomacul. Diaree. O porcărie. Nu știu nici eu de unde și pînă unde. Da' acu-i mai bine", spuse și trebui să fugă iar afară.

Ossi se-ndreptă spre scenă, urcă și, de la pupitrul vorbitorului, își informă colegii și colegele de față că și colegul lor Kernlein urma să vină imediat, avea numai de aranjat o mică problemă de politică locală cu propriul lui stomac.

Rîsete și aplauze.

Pînă una-alta colegii erau poftiți să-și ocupe naibii odată locurile pe scaune.

„Acu' începeți voi, în loc de", rosti el apoi către grupul de instrumentiști.

Se dezlănțui o adevărată furtună de aplauze. Cei care stăteau în picioare pe margini își ocupară locurile.

Grupul înaintă la rampă și se așeză într-un semicerc în jurul unui microfon pe picior. De la stînga la dreapta erau un tip cu chitară, un tip fără, o fată fără, o fată cu tamburină și o chitaristă. Aceasta din urmă le spuse ceva celorlalți și aruncă o privire spre Ossi, care stătea jos, lîngă scenă. Ossi le făcu semn din cap că da.

În sală numai liniște nu era. Cîțiva țistuiră.

Chitarista bătu de patru ori cu vîrful piciorului în podea. Apoi ea și chitaristul îi dădură drumul. După preludiul instrumental, cîntară toți cinci : „Înainte și nu uitați / în ce vă stă puterea și dreptatea / flămînzi și goi și nemîncați / înainte dar nu uitați / solidaritatea".

La „solidaritatea" fata lovi în tamburină. Entuziasmul fu imens după acest cîntec în sală, dar Kernlein tot nu se întorsese încă. Fata privi iar spre Ossi. Acesta îi făcu semn din cap.

Planificat era mai întîi Kernlein să-i salute și să spună cîteva cuvinte cu privire la program, apoi grupul să cînte trei cîntece și Kernlein să țină un scurt referat.

Dar mergea și-așa.

Chitarista bătu iar din picior. „Și fiindcă omul este om și el / îi trebuie mă rog frumos mîncare / cu vorbe goale nu își satură / stomacul înainte de culcare. / De-aia stîng-drept-stîng / de-aia stîng-drept-stîng / înscrie-te-n frontul muncitorilor / unde ți-e locul tău tovarășe / căci căci și tu ești muncitor."

Asta o mai auziseră o dată înainte. Sau poate de mai multe ori. În orice caz, la „De-aia stîng-drept-stîng" sala începu să scandeze și ea entuziasmată, cu toată forța.

În timpul celei de-a doua strofe apăru, palid, și secretarul cu problemele culturale. Cei de la margine, și apoi mai mulți din sală, începură să aplaude.

„De-aia stîng-drept-stîng, de-aia stîng-drept-stîng."

Secretarul cu problemele culturale vorbi ceva cu Ossi. Părea să-i spună că acum e mai bine.

Spre sfîrșitul aplauzelor prelungi de după acest cîntec Georg Kernlein urcă pe scenă, se duse la pupitrul vorbitorului și primi la rîndul său aplauze. Ici-colo se auziră rîsete. Secretarul zîmbea. „Dragi colegi și colege", începu el, dar din spate i se strigă : „Mai tare".

„Trebuie mai întîi să-mi cer scuze. Am avut un deranjament la stomac." Dacă mîn-

case prea multe găluști, strigă cineva din sală. Rîs general. Kernlein zîmbi livid, cu fruntea îmbrobonată de sudoare. Își salută colegii și colegele de față, se bucură pentru prezența lor numeroasă, mulțumi grupului muzical pentru introducerea în atmosferă și-și îngădui cîteva considerații de ordin general pe marginea politicii culturale a DGB. *

În acest spirit, își încheie el relativ scurta expunere, trebuia privită și manifestarea de azi, căreia îi ură în continuare o desfășurare plăcută.

Aplauzele se întețiră cînd Kernlein, care părăsise destul de liniștit, aproape încet chiar, scena, pe drum spre ușă o rupse la fugă.

Era din nou rîndul grupului muzical, care avansă la rampă. Al doilea din stînga avea în mînă un flaut. Îl duse la gură și cîntă, acompaniat de chitaristă, o melodie minunată, chiar dacă pe ici pe colo fals. Apoi cîntară italienește. Și această piesă, după numărul celor care o preluară din sală, păreau s-o cunoască mulți. Din nou aplauze dezlănțuite.

Următorul cîntec era fără flaut. „La banda rulantă stai zi de zi / din forța ta de muncă de aceea / salariul abia ți-ajunge de azi pe mîine / dacă-ți muncește și femeia."

O, Doamne.

În timpul cîntecului chitarista privi o dată rîzînd spre fata cu tamburina. Se pare că ceva nu ieșise chiar cum trebuie.

* *Deutscher Gewerkschaftsbund* — Federația sindicatelor germane. (N. trad.).

„Om al muncii veșnic treaz / cunoaște-ți puterea azi / roțile în loc stau fiecare / dacă vrea brațul tău cel tare / om al muncii veșnic treaz."

După aplauze, în timpul cărora multe voci strigară „bis", Ossi merse la microfonul prupului muzical și anunță un coleg scriitor. Grupul o să revină după aceea cu alte cîntece.

Ossi părăsi scena prin stînga, iar prin dreapta își făcu apariția colegul scriitor, care, judecînd după aplauzele amabile, nu era prea cunoscut.

Bărbos, ca fiecare al treilea din sală, se opri la pupitrul vorbitorului și scoase din buzunarul scurtei de jeans un manuscris. Înainte de a începe, voia numai să mulțumească pentru faptul de a fi fost invitat la manifestarea de azi. Grupul muzical cîntase mai devreme despre solidaritate. Și el își privea lectura din versurile proprii ca pe o modestă contribuție la aceeași măreață idee.

În consecință își primi și colegul scriitor aplauzele.

După care se cufundă timp de zece minute între foile sale.

Și, cum după fiecare poezie în parte nu se aplauda decît foarte sporadic, pînă la sfîrșit nu mai fu nevoie să ridice ochii dintre foi.

După propriile opere mai citi poemul *Întrebări ale unui muncitor care citește* de Bertolt Brecht și astfel primi și el aplauze ca lumea la încheiere.

Ossi urcă pe scenă, mulțumi colegului scriitor, care tocmai cobora în sală și urmă acum

el la rînd cu tema: „Se oprește oare cultura la poarta fabricii ?", în cadrul căreia voia să prezinte mai ales cîteva exemple de inițiative și activități de la diferite întreprinderi.

Wenzel Wobrowski stătea undeva pe la mijloc. Lîngă el Marianne, lîngă Marianne Knut, două rînduri mai încolo Inge. Și Ernst era în sală, ca probabil toți ceilalți din societatea lui Ossi.

Wenzel îi promisese lui Marianne că va veni.

„De-aia stîng-drept-stîng", o auzise cîntînd și pe ea. Dacă lui Wenzel Wobrowski îi era penibil un lucru, acesta era.

În copilărie îi plăcuse să meargă la biserică. Dar în timpul slujbei i se făcea rușine. Mama și tatăl lui cîntau întotdeauna. Și soră-sa. La Crăciun, *Stille Nacht, heilige Nacht* *. De-asta îi era cel mai groază.

„Cîntă și tu, Wenzel", îi șoptise o dată mama, iar Wenzel se simțise atît de ridicol atunci încît îi venise să intre în pămînt de rușine.

Ossi fu întrerupt de aplauze.

Marianne îi șopti ceva lui Knut.

Wenzel întoarse puțin capul spre ea. Îi zărea cu coada ochiului profilul. Frumos profil. Datorită reflectorului lateral de pe peretele drept al sălii, puful delicat de deasupra buzei superioare îi ieșea mai bine în evidență. La lumina obișnuită și privind din față, abia dacă se vedea. Marianne avea și pe brațe și pe

* Noapte liniștită, noapte sfîntă — începutul unui cunoscut colind german de Crăciun. (N. trad.)

spate un asemenea puf moale. Cînd Wenzel îi atingea pielea ușor cu buzele, îl simțea. Dacă-și mișca buzele, ea făcea piele de găină, iar perișorii i se zburleau.

Cînd era de aplaudat, Marianne aplauda și colțurile gurii închise i se arcuiau în sus.

Ossi avea în repertoriu o serie întreagă de găselnițe care prindeau la public.

„Stăm la cele mai complicate mașini", încheie el, „deservim computere, sîntem specialiști, da' cultură n-avem deloc, pentru asta sîntem prea tîmpiți."

Sala izbucni în rîsete și aplauze.

Ossi părăsi scena, iar grupul veni în față și cîntă din nou, italienește.

„Bella Calabria", zise Marianne. Începînd cu strofa a doua, cei cinci cîntară în germană. „Frumoasă Calabria / nisipuri și dune / acolo în poză / la colțul oglinzii / din trista baracă / în străinătate / Calabria patrie / la tine mi-e gîndul."

Marianne urma tactul cu piciorul și, împreună cu mulți alții, începu să bată ritmic din palme. „Să tremurați voi bogătași / voi moșieri dar și voi prinți / nu vă lăsăm noi să dormiți / nici azi și niciodată. / Noi / noi vrem puterea toată."

Iar cînd grupul începu să cînte despre Commandante Che Guevara, delirul cuprinse întreaga sală.

Cu coada ochiului Wenzel o vedea pe Marianne cum radiază.

Chitarista anunță ultimul cîntec și ceru auditoriului să cînte cu toții. „Avanti popolo / bandiera rossa." Trei-patru sute de colegi și colege scandară cu putere și îngrozitor : „Avanti popolo", iar la terminarea cîntecului scandară : „Bis".

Grupul însă contase pe această reacție. Drept care nu se lăsă mult rugat.

„Sculați voi oropsiți ai vieții."

Imediat cîțiva se și ridicară. Apoi tot mai mulți. Întreaga sală era în picioare. Pentru un asemenea moment Wenzel Wobrowski nu era pregătit.

Marianne îl trase de mînecă. Nu putea să fie singurul care să stea jos. Se ridică și el. Mai rău de-atît nici că se putea. „Hai la lupta cea mare / Rob cu rob să ne unim / Internaționala / Prin noi s-o făurim."

Unii întinseră în sus brațul cu pumnul strîns.

Wenzel suferea.

Suferea cu atît mai mult cu cît oarecum îl prinsese și pe el cîntecul. Se simțea expus și se imagină pe sine însuși complet ridicol în mijlocul acestei mulțimi decise.

Și Marianne, care cînta lîngă el cît putea de tare.

Nu îndrăznea să privească lateral dacă ridica și ea sau nu pumnul strîns. Precis că da.

După ce trecu și acest moment, iar cineva se adresă de la un microfon adunării, care stătea în picioare și aplauda, atrăgînd atenția asupra unui stand de cărți și mulțumind încă pentru ceva, se iscă un haos general.

Wenzel Wobrowski își simțea capul ca după un zbor prelungit.

De pe rîndul lor nu se putea ieși, căci pe culoarul din față nu înainta nimeni.

Marianne îl împunse ușor cu degetele în spate. Se întoarse. „Ei ?", întrebă ea voioasă, deși cu o vagă urmă de scepticism.

„Aer", spuse Wenzel Wobrowski rîzînd și urma cea vagă dispăru de pe fața lui Marianne.

Cîndva și cumva se trezi afară din sală, unde majoritatea stăteau adunați în grupuri și grupulețe. Auzise de cîteva ori „Te salut" și răspunsese la rîndul lui. Marianne dispăruse din spatele său. Îi despărțise mulțimea.

Sau rămăsese de vorbă cu cineva.

Dar nici ca s-o șteargă așa, pur și simplu, Wenzel nu voia.

„Mai vii și dincolo ?", vru să știe o figură cunoscută.

„Te cred și eu", spuse Wenzel înainte de a se gîndi unde anume dincolo trebuia să meargă.

Își croi drum spre ieșire.

„Sînt sigură că nu mai ai chef să mergem cu ei", zise Marianne, care apăruse brusc lîngă el. „Putem foarte bine să facem altceva."

Scumpa de Marianne. Wenzel fu mișcat.

„Cum așa", spuse el, „tu nu vrei și dincolo ?"

„Ba da, numai să nu fie prea mult pentru tine."

„Du-te-ncolo", zise Wenzel. Marianne se lumină toată.

Afară era frig. După acea „vară a secolului", încă de la sfîrșitul lui octombrie se anunța o iarnă timpurie.

Wenzel Wobrowski era din nou prea subțire îmbrăcat. Ura ideea de a merge la vreo ocazie publică în palton. Nici fără palton nu-i făcea plăcere, dar în palton îi era absolut nesuferit. În mașină nu-i trebuia și în plus îl stînjenea în mișcări. Să-l predai la garderobă, să te-nghesui pe urmă să-l iei. Sau, și mai rău, să-ți arunci paltonul peste altele o sută pe masă și apoi să-ncepi să cotrobăiești prin toată grămada. „Scuzați, vă rog, nu cumva ăsta-i al meu ?" „Bineînțeles, cum să nu, da' ce seamănă-ntre ele !"

Marianne purta o scurtă neagră de piele, pe care trebuie s-o fi lăsat undeva înainte de spectacol. Garderobă însă Wenzel nu văzuse oricum nicăieri.

Deși trecuse de zece, era încă circulație intensă.

Cîțiva traversară prin fața mașinilor. Grupurile așteptau însă o pauză.

Lui Wenzel și Marianne li se alătură Knut.

În fața ieșirii, Wenzel o văzu pe Inge cu însoțitorul ei. În spatele lor Ernst și cei doi colocatari ai lui Ossi. Sau cel puțin unul dintre ei, dar și al doilea parcă semăna cu respectivul.

„Haideți", strigă Marianne.

Mai bine de o duzină de oameni traversară strada.

Dacă veneau cu toții, întrebă Wenzel. Marianne rîse. „Bineînțeles."

Publicul obișnuit de pe stradă nu părea să fi descoperit acea cîrciumă. Sindicatul ocupă

întreg localul. Cei cinci sau șapte clienți care stăteau deja înăuntru erau tot de dincolo.

Wenzel se ținu aproape de Marianne.

Cum toată lumea cunoștea pe toată lumea, atmosfera era zgomotoasă și obositoare.

În orice caz, colegii și colegele se împărțiră pe la mese și chiar și cei veniți mai tîrziu își găsiră locuri.

Din nou la masa din colț și aproape în aceeași componență ca și prima oară. Marianne, Knut, Inge și însoțitorul ei. Ăsta era Walter, căruia toți îi spuneau Gaggi. De aceea i se și păruse foarte cunoscut lui Wenzel. Ernst, unul din colocatarii lui Ossi și Wenzel.

Dacă nu venea și Ossi, întrebă el. „Ba da", îi răspunse Knut, „las' să vine el."

Wenzel vru din nou să stea la margine și-i lăsă pe ceilalți înăuntru.

Marianne se așeză vizavi de el, adică la celălalt capăt al potcoavei cu deschiderea spre local. Lîngă ea Knut, lîngă Knut Inge și Gaggi, apoi Ernst, apoi colocatarul, Fritz se numea, iar lîngă el Wenzel.

Încă un grup își făcu apariția în local, după care intră Ossi cu alți patru. Vocea lui se auzi din stradă. În compania lui era și experta în Trakl. Cele două grupuri se amestecară între ele, rămaseră în fața ușii vorbind și rîzînd. Unii se așezară direct la bar, alții se duseră pe la diferite mese.

„Hallo."

„Hallo, Wenzel", spuse Ossi. „Mai aveți un loc ?"

„Te cred și eu", zise Marianne și-l mai înghesui pe Knut. Dar Ossi spuse : „Nu".

El și alți trei, printre care și experta în Trakl, aleseră măsuța liberă de lîngă nișa din colț. La ea mai stăteau încă doi. „Las' că-ncape toată lumea."

„Mai bine trageți masa-ncoace", zise Marianne. Prin această manevră Wenzel Wobrowski își pierdu locul de la margine. În stînga lui se așeză acum Ossi.

De văzut Wenzel precis îi văzuse și pe ceilalți vreodată. „Vă salut."

Fără să fi întrebat dinainte, proprietarul, Rudi sau cum l-o fi chemat, aduse o tavă mare plină cu pahare de bere. Le distribui între meseni. Wenzel primi și el unul. Inge voia un șpriț cu vin alb.

Era mult zgomot. Întruna stăteau cîte unii în picioare. Și-ntruna veneau alții noi în local.

„A, să nu uit, ți-am adus ceva", spuse Ossi și scoase din buzunar o cărticică portocalie. „Asta pentru că am văzut dincolo un teanc întreg." Ossi îi dădu lui Wenzel statutul, iar Wenzel rîse. Marianne scăpă momentul, căci tocmai vorbea cu Knut.

„Ce faci aici, cauți să cooptezi noi membri ?", îl întrebă Wenzel, care nu văzuse dincolo nici un teanc de statute.

Puse broșura pe masă, în fața lui. Marianne privi spre Wenzel. Acesta îi arătă statutul. Marianne zîmbi.

Rudi veni iar cu o tavă plină.

„Prima înghițitură, ascultați-mă ce vă spun eu", zise Ossi.

Ernst voia o listă. „Și încă o listă, Rudi.“ Marianne, Knut și Inge citeau toți trei aceeași listă. Gaggi întoarse capul. Sindicatul pe ramură din industria tiparului și a hîrtiei se declară susținător al statului, al economiei și al societății, se declară susținător al democrației în stat, în economie și în societate, cu respectarea. „Iei și tu ceva, Wenzel ?“, întrebă Marianne. „Întîi aș vrea să văd lista“, zise el. „Nu ți-ar plăcea o salată de cîrnați ?“, îl întrebă ea. Wenzel voia să vadă singur ce mai aveau. „Lasă-mă doar să mă uit o dată peste meniu.“ „Imediat“, spuse ea. Rudi mai aduse o listă și șprițul lui Inge. „Uită-te tu întîi“, îl îndemnă Ernst, căruia Wenzel voia să-i dea lista.

Wenzel își comandă o salată elvețiană de cîrnați. „Vezi ?“, îi spuse Marianne, care-și comandă și ea una. Wenzel rîse, dar se enervă. Cu respectarea libertății confesionale și de partid. El promovează pe plan economic, social și spiritual. „Nu-i nevoie să te-apuci să-l citești acum“, spuse Ossi. „Am vrut să ți-l dau doar așa, pentru că.“

Wenzel lăsă cărticica deschisă pe masă.

Gaggi voia și el salată de cîrnați. Inge friptură de porc, Ernst o supă cu găluști de ficat, iar Knut omletă țărănească.

„Atunci adu-mi și mie o omletă țărănească“, strigă Inge după proprietar.

„Deci nu friptură de porc ?“

„Nu, mai bine omletă țărănească.“

Grija pentru apărarea spiritului de colegialitate și solidaritate. Promovarea tineretului. Membrii care, pînă la data de 1 mai 1933, au făcut parte din asociațiile grafice. *

„Nu-i nevoie să citești acum, Wenzel“, se întrerupse Marianne din discuția ei cu Knut. Acesta era neobișnuit de vorbăreț.

„Nu citesc“, zise Wenzel. Bău și privi drept în față, pe lîngă Marianne. Knut semăna cu un cal. Cu un ponei.

Care, pînă la data de 1 mai 1933 au făcut parte din asociațiile grafice sau dintr-un alt sindicat.

„Noroc, Wenzel.“

Grătar sindical pe malul Isar-ului. Întîi cîrnați cît cuprinde, ceva muzică la acordeon și-apoi repede în tufișuri.

O femeie în halat alb, probabil soția proprietarului, aduse supa cu găluști de ficat.

„Și o salată de cîrnați“, zise Wenzel. „Vine, vine“, spuse femeia în alb, „ai răbdare, că fiecare tot vreți cîte ceva.“ Era un vacarm teribil.

„Ți s-a făcut foame ?“, îl întrebă Marianne. Knut rîse prostește și reînnodă firul conversației sale cu Marianne, care părea foarte interesată de problemele umane ale unei colege a lui Knut.

Gaggi fredona despre Calabria, însă toți ceilalți vorbeau. Vecinul din dreapta lui Wenzel

* Asociații profesionale ale tipografilor germani înainte de cel de-al doilea război mondial. (N. trad.)

îi întorsese aproape complet spatele, atît era de interesat de ceea ce afla de la Ernst. Membrii de sex feminin, care, prin căsătorie sau din alte motive, se retrag din procesul muncii, pot păstra legătura prin intermediul cotizației. Astfel drepturile lor cucerite se pot.

Numai Ossi bea mai repede ca Wenzel.

Femeia aduse trei salate de cîrnați și un teanc întreg de tacîmuri și șervețele. Wenzel îi întinse paharul gol. „Imediat“, zise ea, „vine Rudi cu altele.“

„Pare bună“, îi spuse Marianne lui Wenzel. „Ca orice salată de cîrnați“, își dădu el cu părerea. „Sînt și chifle pe undeva ?“

„Erna, adu și-un sac de chifle !“, strigă Ossi după femeia în alb.

Wenzel mîncase la viața lui și salate de cîrnați mai bune.

Transpirată, femeia aduse cinci omlete țărănești. Două erau pentru masa din colț. „Și chifle“, spuse Ossi.

Knut vorbi întruna și în timpul mesei. După fiecare a treia propoziție spunea : „Înțelegi“. Marianne înțelegea. Cu gura plină, făcea semn din cap că da.

Membrii trebuie să contribuie la lărgirea și consolidarea. „Vrei să-l înveți tot pe de rost ?“, se interesă Ossi. „Cum ți-a plăcut dincolo ?“ „Tu ai fost mare“, zise Wenzel. „Nu asta, da' în rest.“ „Da“, spuse Wenzel. Experta în Trakl trebui să strige ca s-o audă Marianne.

Marianne întoarse capul. „Nu, de la organizația locală“, strigă ea înapoi.

Wenzel primi o a doua bere și chifle. Toți întinseră mîinile spre coș. Erna îl luă înapoi gol de la Ossi. „Mai adu încă unul.“ Mai ales la masa din spatele lui Wenzel răcneau teribil. Cel care stătea cu spatele spre el se izbea întruna rîzînd de spătarul banchetei. Wenzel se aplecă puțin în față.

Fiecare membru este obligat să achite la timp contribuția sa calculată conform statutului. Dacă Marianne își achita la timp contribuția ei calculată conform statutului, întrebă Wenzel, dar Marianne rîse doar.

„Acuma ce vrei și tu ? Bagă-l în buzunar și gata.“

După o jumătate de oră tot localul era năpădit de fum.

Elisabeth sufla întotdeauna a doua parte a fumului pe nas. În spatele scaunului lui Ossi stătea în picioare un tip cu care Ossi discuta întors înapoi. Ossi rosti de două ori : „Aiurea“. Erna îi aduse o costiță cu varză. Experta în Trakl mînca momițe de vițel. La cererea de sistare a platei cotizației, carnetul de membru va fi depus la organizația locală de resort. Gaggi cînta : „De-aia stîng-drept-stîng“.

De-această dată întreg colțul cîntă : „De-aia stîng-drept-stîng“.

Knut se opri din vorbit și mîncat pentru a rîde. „De-aia stîng-drept-stîng“, cîntă și el rînjind stupid. El și Inge repetară de două ori versul, în timp ce Gaggi și Ernst ajunseseră deja mai departe. „Unde ți-e locul tău tovarășe.“ Îi întinseră lui Rudi paharele goale peste

masă. Rudi fu nevoit să se aplece peste capul lui Wenzel. Inge mai voia un șpriț.

„Au fost buni. Wenzel, nu că grupul a fost bun ?“, întrebă Marianne. Wenzel duse mîna la ureche. „Dar și cîntecele lor te prind ușor“, spuse el. „Sigur, dar tipii sînt buni, zău.“

Între timp în colț terminaseră. „Grupul era mai bun“, zise Wenzel. „Ce ?“, strigă Marianne. „Grupul era mai bun.“

Knut rîse. Băga în el ca un porc.

Vecinul din dreapta lui Wenzel despica întruna aerul cu furculița. La început dirijă cu ea, apoi o folosi pentru a-și sublinia remarcile. Wenzel înghiți ultimele felioare de cîrnat. Femeia puse un coș plin de chifle pe masă, luînd farfuria lui Wenzel și ceașca de supă întinsă de Ernst. Fiind nevoită să se aplece foarte mult în față printre Wenzel și Ossi, cînd ridică farfuria, femeii îi curse puțin oțet de la salata de cîrnați pe masă. Wenzel șterse repede cu un șervețel udătura. „Hopa“, spuse femeia în alb și așteptă ca Wenzel să-i dea șervețelul ud. Calitatea de membru al sindicatului se prescrie în următoarele cazuri : a) decesul membrului.

O cîrciumă realmente modestă. Pe zidurile spoite cu alb atîrnau fotografii vechi înrămate. De la 1 Mai și alte sărbători, apoi un văsuleț cu garoafe artificiale prăfuite. Pentru niște clienți normali era cam precar.

Marianne terminase și ea. Își puse farfuria într-a lui Knut. A ei era uscată. Înmuiase bucățele de chiflă în oțetul de la salată. Gaggi își întinse farfuria peste masă.

Sau se făcuse mai liniște între timp sau Wenzel nu mai auzea bine. Se rezemă de spătarul banchetei pînă ce tipul din spate, care se tot răsturna înapoi, îl zgîlțîi o dată zdravăn. Prin fereastra de pe colț din dreapta văzu un felinar din stradă. „Fii atentă, plouă.“

„Da, plouă“, confirmă Marianne. Inge se întoarse și ea și spuse : „Adevărat, plouă“.

Wenzel simți piciorul lui Marianne lipindu-se de al lui. Îl privi prietenoasă și-și lăsă mîna peste mîna lui pe masă. „Ei ?“ Îl mîngîie ușor, iar Knut îi privi.

Wenzel își retrase mîna. Piciorul însă îl lăsă.

„Dacă mîine nu plouă“, începu ea. Knut spuse că precis o să plouă. „Dacă mîine nu plouă, mai putem face o plimbare pe jos.“ Wenzel dădu din cap afirmativ. „Să vedem.“ Era dulce cum încerca Marianne să-i spună ceva intim. Băură amîndoi, după care ea îi făcu semn cu ochiul. Avea să rămînă iarăși peste noapte la el. Wenzel răsfoi mai departe. Calitatea anterioară de membru a membrilor de sex feminin. Îi veni pe gît salata de cîrnați, ceea ce însă nimeni nu observă. Membrilor de sex feminin, care, după căsătorie sau maternitate, își reiau, odată cu plata cotizației, exercitarea profesiunii.

În față, la tejghea, care de fapt nu era tejghea, începură acum să cînte. Rudi aduse din nou beri. Lui Wenzel încă îi mai era foame. Dacă Marianne voia să împartă un Camembert cu el ? Marianne bău a doua, iar Wenzel a treia bere.

„Şi vă rog încă nişte Camembert şi pîine, dacă se poate."

Ossi se ridică de la masă. Wenzel, care de mult se simţea puternic presat, veni şi el. Se aşezară unul lîngă altul în faţa cuvelor, iar Ossi povesti că pe tipul ăla Karnlein îl trecuse rău de tot. Cînd se întoarseră la masă, Marianne împinse statutul deschis înapoi în dreptul lui Wenzel. „Acum, hai, pune-l undeva", zise.

La început lîngă intrare, apoi peste tot se dezlănţui un adevărat iad în restaurant, căci sosise şi grupul muzical. Toată lumea bătea din palme şi striga. Bătea ritmic din palme şi striga : „Bis-bis-bis-bis". De aceea doar şi venise grupul. Chitarista şi chitaristul îşi despachetară instrumentele. Trebuiseră să mai exerseze dincolo ceva pentru mîine. Fata era fără tamburină. Cei doi îşi acordară chitarele. Colegii şi colegele încetară cu bătutul din palme. Wenzel avea un loc dezavantajos. Grupul rămase lîngă bar. Wenzel stătea deci avantajos totuşi. Ossi se întoarse cu scaun cu tot. De la început cîntă toată lumea.

N-ar fi fost nici o mirare dacă ar fi apărut poliţia. Dar nimeni nu făcu vreo reclamaţie.

Vecinul din dreapta lui Wenzel stătea întors, atît cît îi fusese posibil, pe bancheta lui şi acum răgea în urechea lui Wenzel. Acesta se întoarse la rîndul său şi luă Camembert-ul şi coşul de pîine din mîna femeii în alb. După al doilea cîntec vru şi grupul muzical să mănînce şi să bea ceva. Era de înţeles. Numai chitaristul ciupea mai departe corzile. Ceilalţi se înghesuiră la mesele din faţă. Singur, chitaristul n-o scoase la capăt. Era din nou zgomot la intensitatea normală. Wenzel tăie Camembert-ul în felii şi-i spuse lui Marianne să ia. Ea îşi unse o bucată de pîine cu unt şi puse trei felii deasupra. „Da' mai ia." Ossi luă şi el o felie. Marianne îi dădu lui Inge să muşte.

Dar poetul unde dispăruse, întrebă Knut. „Probabil acasă, la scris poezii", spuse Ossi. Wenzel îi mai comunică lui Marianne că greva era ultima şi cea mai ascuţită modalitate de impunere a revendicărilor sindicale şi băgă apoi statutul în buzunarul de la spate.

Un film cu Marlon Brando era senzaţional, iar cancelarul fu supus presiunii din dreapta. Dar şi din stînga. Cutărică primise un picior în fund. Acum ce mai făcea oare ? Gaggi începu iar cu „Bella Calabria". Wenzel fredonă şi el. De Crăciun Marianne o să meargă cu un grup mai mare la o cabană. Wenzel ştia. Putea veni şi el, îi spusese ea.

Wenzel Wobrowski se ridică din nou. Alţii păreau să n-aibă niciodată nevoie. Cînd ieşi de la „Bărbaţi", Marianne tocmai dădea să intre la „Femei". Îl îmbrăţişă sărutîndu-l pe gît. Wenzel îi mîngîie fundul.

O fată, venind din local, pătrunse în coridor. Wenzel îşi ridică mîinile pe şoldurile lui Marianne. Marianne nu-i dădu încă drumul.

Ba chiar îşi strecură limba în gura lui.

Fata intră înăuntru şi Wenzel o prinse pe Marianne de un sîn. „Ah, Wenzel", spuse Marianne.

11

Aniversare la părinții lui Marianne

Ce să caute el acolo ?

„Împlinește tata șaizeci și cinci de ani. Și în fond a fost ideea lui Ossi să organizăm ceva la ei. De altfel vine și el cu o prietenă."

Ce prietenă ? Adică ce prietenă avea în momentul de față Ossi ?

„Ei, prietenă ! Îi zic și eu cum îi zice Ossi", spuse Marianne. „O cunoști și tu. Gaby. A fost la petrecerea noastră. E profesoară."

„Nu-i tipa cu Trakl ?", întrebă Wenzel.

Asta ea nu mai știa.

„Dar fac eu oricum o prăjitură și pregătesc ceva înainte și mergem pe urmă cu toții împreună la ei."

Dacă părinții știau ce noroc îi așteaptă ?

„Știi că ești bine ?!", spuse Marianne.

Dar îi anunțase că vine și el ?

„Am spus *poate*. E chiar așa o corvoadă să mergi ?"

„Cum să fie o corvoadă ? Nici nu-i cunosc doar."

De ce nu mergea Knut ?

Da' de ce să meargă Knut ?

Wenzel urma să vină sîmbătă după-amiază la Ossi, unde avea ea de gînd să facă prăjitura și să gătească restul. Un castron de salată de pasăre și încă ceva. Iar pe la șapte porneau cu

toții împreună. Dar Wenzel putea veni și mai tîrziu, dacă voia. „Oricum înainte de șapte."

Și ce să le ducă părinților, adică tatălui ? Marianne fu de părere că : „Nimic".

Sau un fleac, ceva, orice-i venea la îndemînă.

„Mă rog, dacă vrei, poți să iei pentru mama niște flori."

Asta bineînțeles, dar în fond mergeau la ziua tatălui ei.

„Tu ce-i faci cadou ?"

Marianne voia să-i cumpere niște papuci de casă, fiindcă avea unii foarte jerpeliți. Deși el ținea la ăia vechi, dar totuși.

Și o cană de bere cu capac de cositor. De asta făcuse deja rost.

„Atunci i-aș putea lua ceva de băut", zise Wenzel. „Ce-i place lui mai mult să bea ?"

„Mai mult bere, dar cumpără-i o sticlă de vin. Însă nu-i nevoie să-i duci nimic. Zău așa. Dar vinul e o idee bună. Oricum nu rămînem acolo toată noaptea. Mîncăm liniștiți, mai stăm puțin și pe urmă putem merge și altundeva."

Dar prăjitura cînd voia s-o mănînce ?

Prăjitura le-o ducea așa, pur și simplu. Ca să aibă și ei ceva bun. Pentru duminică sau altcîndva. „Dacă o vrea unul din ei serile o bucățică."

Sîmbătă dimineața Wenzel cumpără două butelci mari de vin de la supermagazin și porni mai departe pe stradă în căutarea unei florării, căci florile de la supermagazin arătau îngrozitor. Natural că pe strada respectivă erau la

fel de puţine florării ca pe oricare altă stradă laterală. Ba deodată nu mai erau florării pe nicăieri.

Exact ce-i lipsea lui Wenzel Wobrowski : să umble ca un maimuţoi cu două butelci de vin prin cartier după nişte căcăcioase de flori.

Ajunse pînă în Leopoldstrasse. De aici cumpără nişte crini albăstrui, care nu arătau cu nimic mai breji decît cei de la supermagazin, doar că erau de două ori mai scumpi.

Cum nimic nu era mai ridicol decît să alerge acum cu flori şi două butelci de vin prin oraş, luă un taxi pînă acasă, unde se trînti în pat şi începu să socotească în minte cît îl costase ziua de naştere a tatălui lui Marianne.

Zilele de naştere ale tatălui său fuseseră întotdeauna un calvar. Cu atît mai îngrozitor cînd era sărbătorit *en famille*. Atunci aveau voie să apară şi el cu sora lui, să-l sărute şi să-i ofere cine ştie ce porcărie, pentru care tatăl pasămite se bucura „enorm". Iar seara mergeau cu toţii să mănînce la un local cu masă rezervată. Sau la teatru, sau la operă şi abia după aceea la masa rezervată.

La aniversările rotunde sau cu un cinci la urmă totul era ceva mai simplu, căci erau invitaţi cei mai importanţi opt sute de colegi profesori cu doamnele soţii, printre care Lechleitner-ii şi atunci ziua de naştere în familie se reducea doar la un mic dejun. Apoi tatăl se retrăgea pentru tot restul zilei. Pînă ce apăreau cei dintîi invitaţi.

Prăjitură însă nu-i făcuse niciodată sora lui Wenzel. Doar o dată, cînd era foarte mică, i-a împletit nişte ciorapi. Ce dragă i-a fost atunci tatălui. De fapt i-a fost întotdeauna dragă Billchen a lui, cum o alinta el pe Sybille.

La aniversările în familie mama fusese mereu mai calmă decît la marile recepţii organizate în locuinţa lor. Atunci era nervoasă încă de dimineaţă şi, cu două-trei ceasuri înainte de începere, în timp ce soţul ei încă mai dormea, ea înghiţea adesea valium. La asemenea zile domnişoara Bärbel, menajera, era mereu pe punctul de a fi concediată.

În schimb seara mama devenea o fermecătoare „stimată doamnă".

Dacă Wenzel i s-ar fi adresat mamei lui Marianne cu „stimată doamnă", ar fi rămas toţi neplăcut impresionaţi. Chiar şi el.

La trei şi jumătate sună şi spuse că pornea spre ei. „Bine", zise Ossi, „doamnele sînt deja în bucătărie."

Pe la patru se afla, în costumul său maron de *cord*, natural fără cravată, în faţa uşii. Îi deschise Gaby. Marianne tocmai era cu mîinile-n aluat.

„Wenzel", îi strigă Marianne din bucătărie, „intră, eu m-am retras aici, în bucătărie şi tocmai sînt cu mîinile-n aluat."

Florile şi butelcile de vin le lăsase Wenzel în maşină. Voia să meargă în orice caz cu a lui, pentru ca, dacă era posibil, să poată pleca mai devreme. Căci mai avea ceva de rezolvat pentru editură.

„Da, da, treaba, doamna Fellner, nu se mai termină niciodată."

Wenzel o urmă pe Gaby în bucătărie, unde Marianne stătea în picioare lîngă masă, cu mîinile într-un castron cu aluat.

„Hallo, Wenzel", îl întîmpină ea și întoarse capul, întinzîndu-i buzele țuguiate. „Drăguț din partea ta că ai venit așa devreme. Făceam aici o prăjitură dintr-un aluat simplu. Se păstrează mai bine și or s-o poată mînca și la micul dejun."

Gaby se așeză la masă și întrebă dacă putea desface acum puiul.

Ultima oară Gaby nu fusese roșcată. Precis. În general Gaby era astăzi o tipă mult mai bine.

În chiuvetă era un pui fiert într-o strecurătoare.

„Pot să vă ajut cu ceva ?", întrebă Wenzel. „Ossi nu-i acasă ?"

„E dincolo", ziseră amîndouă într-un glas.

„Discută ceva cu Oskar", spuse Marianne, „du-te liniștit la ei. De ajutat nu ai la ce ne ajuta deocamdată."

Wenzel se duse alături, în camera unde se dansase la petrecere. Bufetul de atunci era în realitate o masă mare de scris. În mijlocul parchetului un covor berber. Canaturile ușii duble erau puse la loc și stăteau închise.

Dar pe zid aceleași vechi tablouri și afișe.

Ossi și Oskar, unul din ceilalți doi colocatari, ședeau la o măsuță la care stătuse Wenzel în camera alăturată la petrecere. Beau amîndoi bere.

„Te salut, Wenzel. Voi vă cunoașteți."

Wenzel le strînse amîndurora mîna.

„Șezi și tu, Wenzel. Dacă vrei o bere, trebuie să mergi la bucătărie să ți-o iei.

Lui Wenzel îi era foame. Se duse la bucătărie și întrebă dacă putea primi o bucățică de pîine. „Și o bere."

Marianne îl întrebă dacă-i era foame. Pentru că seara aveau să mănînce bine.

Gaby ședea la masă și desprindea carnea de pe oasele puiului.

Nu-i era foame, dar berea pe stomacul gol îi cădea rău.

„Berea e în frigider și deschizătorul acolo, în cui", spuse Marianne. „Nu vrei să-ți pui și ceva pe pîine ? Pîinea-i jos, în dulap."

Wenzel își luă o sticlă, o destupă, puse pîinea pe planșetă și ceru un cuțit.

„În sertar. Paharele sînt sus."

Wenzel își tăie o felie de pîine și-și luă un pahar din dulăpiorul de deasupra aragazului.

„Precis nu vrei să-ți pui nimic pe pîine ?"

Wenzel o voia goală.

Se așeză lîngă ceilalți doi și-și turnă în pahar. „Noroc."

Dar, dacă ei mai aveau de discutat, el putea merge foarte bine și în bucătărie.

„Nu", zise Ossi, „ți-ar conveni ție. Sîntem exact cîți ne trebuie pentru skat."

Oskar îi anunță că el la cinci trebuia să plece. Dar o partidă scurtă juca totuși cu ei. „Tu știi skat, Wenzel, nu ?"

„Am știut cîndva."

Ossi luă o hîrtiuță și un pix de pe masa de scris și căută cărțile de joc pe unul din rafturi.

Nici el nu mai jucase de multă vreme. Iar, dacă jucase, jucase alte jocuri, nu skat.

Puseră sticlele de bere pe jos.

Ossi dădu fiecăruia să tragă cîte o carte. Oskar avu cartea cea mai mare, popă, deci primi tot pachetul să-l bată și să-l împartă.

Ossi trase trei linii verticale pe foaie și scrise pe fiecare din cele patru coloane : Osk. Oss. Wenz. Joc.

Wenzel bău. Fără felia de pîine n-ar fi mers deloc.

Pînă să cîștige Wenzel primul joc, Oskar avea deja peste o sută de puncte.

Acest prim joc îl cîștigă însă de o manieră categorică. Tocmai cînd Ossi era pe punctul de a pierde cu o carte bună, veni Gaby și-l anunță că nu găsea nicăieri deschizătorul de conserve, dar că ea trebuia să desfacă totuși conserva de ananas.

„Imediat“, zise Ossi.

Cîștiga, întrebă ea.

„Dacă mă deranjezi tot timpul, nu.“

Ossi pierdu și ieși împreună cu Gaby.

Wenzel bătu încă o dată cărțile.

„Bineînțeles că era la locul lui“, spuse Ossi la întoarcere. „Cum stau ? Sînt la pămînt ?“

Wenzel dădu cărțile.

Oskar mai făcea doar două runde și pe urmă zău că trebuia să plece.

Cele șase jocuri îl costară locul întîi. Ossi merse la risc și avu noroc. Asta-i plăcu. Ultimul joc Oskar îl pierdu cu atu în mînă, astfel că pe locul doi ieși Wenzel.

„Ar trebui din cînd în cînd să mai batem și noi cîte-o carte“, spuse Ossi. „Bernd joacă și el. Și Gaby știe.“

Oskar își culese sticla și paharul de pe jos și-și luă rămas-bun.

Ossi îl întrebă pe Wenzel dacă nu avea chef de o partidă de șah.

Wenzel s-ar fi dus mai degrabă la bucătărie.

Ossi se ridică și se duse în camera vecină, de unde se întoarse cu o tablă de șah și o cutiuță.

Măsuța dreptunghiulară era mai lungă, dar mai îngustă decît tabla pătrată de șah. Însă la dreapta și la stînga rămînea destul loc pentru figurile luate și pentru pahare.

Ossi răsturnă figurile din cutiuță și-i întinse lui Wenzel cei doi pumni. Wenzel arătă spre cel stîng.

„Negrele“, zise el și începu să aranjeze piesele.

Dar poate că era totuși nevoie să dea o mînă de ajutor la bucătărie ?

Ossi deschise cu pionul din fața regelui și spuse că nu era nevoie. O să le stea numai în cale fetelor.

Cînd veni Marianne la ei, Wenzel, spre deosebire de Ossi, tocmai făcuse rocada și avea un anumit avantaj pozițional în centrul cîmpului de joc.

„Domnii joacă șah, iar doamnele bucătăresc“, zise ea rîzînd. „Deci totu-i în regulă pe lumea asta.“

„Să dăm și noi o mînă de ajutor ?“, întrebă Wenzel.

„Nu, serios, jucați liniștiți, am glumit doar. Ossi se bucură cînd dă uneori peste un adversar adevărat. Mai demult trebuia să joc eu cu el. Prăjitura-i în cuptor și salata de pasăre-i gata. Am mai pus doar tăiețeii la fiert, pentru salata de tăieței.“

Nu era nevoie să gătească prea mult, își dădu cu părerea Ossi. Tata abia dacă o să ciugulească ceva.

„Scuză-mă“, spuse Marianne, „dar sîntem dintr-un foc șase oameni. Asta în cazul cînd ai de gînd să mănînci și tu.“

Ossi dădu numai din cap. Nu-i prea plăcea poziția în care se afla.

„Dă-mi să beau o înghițitură de la tine, Wenzel“, zise Marianne.

De jos Wenzel ridică sticla goală.

„Să vă mai aduc ?“

„În orice caz așa te-ai face și tu cumva utilă“, răspunse Ossi fără a-și riddica privirile de pe tablă. „Nu vrei să le iei și pe astea goale ?“

Îi întinse sticla, iar Wenzel i-o dădu pe a lui.

Cu o mutare a calului își consolidă atacul asupra aripii regelui lui Ossi. Acesta zumzăi scurt.

Marianne le aduse alte două sticle desfăcute. Gaby veni și ea din bucătărie. Dacă puteau sta și ele acolo pînă fierbeau tăiețeii ?

„Dacă trebuie neapărat“, spuse Ossi, „dar atunci mai e nevoie de un scaun.“

Marianne și Gaby, care știau amîndouă șah, chiar dacă prost, evident prost, se așezară la capetele înguste ale mesei, una în fața celeilalte.

Marianne umplu paharul lui Wenzel și bău jumătate din el.

Gaby îi oferi un pahar lui Ossi.

„Nu stai prea grozav, așa-i ?“, se interesă ea.

„Merge“, spuse Ossi, cu brațele încrucișate și rezemîndu-se de spătar, pentru a dobîndi perspectivă. „Vrei să spui cumva că te-ai orientat asupra poziției ?“

Gaby nu asta voia să spună. Se gîndise numai, văzîndu-l cît stă și reflectează.

Marianne îl întrebă pe Wenzel dacă el juca des șah.

„Mai de mult, da“, spuse el, „în ultimii patruzeci de ani însă cînd și cînd.“

Mai demult juca șah cu taică-său. Acesta îl învățase ca să-l poată bate. Nu fiindcă tatăl său ar fi jucat nemaipomenit de bine, ci juca foarte repede și de o manieră care-l ținea pe Wenzel întruna sub tensiune. De o sută de ori își propusese : Nu te grăbi, lasă-l să se enerveze. Și tot de o sută de ori mutase fără să se gîndească îndeajuns. „Mat“, spunea taică-său. „Ei da, dragul meu, închipuiește-ți că-i mat.“

Mai tîrziu, în camera lui, Wenzel a început să joace de unul singur, să rezolve probleme de șah, să studieze deschideri.

Ossi încerca să-și elibereze odată linia de fund pentru rocadă. Însă Wenzel își dublă turnurile, astfel încît, combinat și cu atacul nebunului, partea rocadei mici a lui Ossi era triplu amenințată.

„Doamne, Ossi", spuse Marianne.

Dar Ossi reuși rocada în partea cealaltă, încît atacul lui Wenzel nu-i aduse acestuia decît un pion.

Marianne voia să se mai uite la tăieței, drept care se ridică. La întoarcerea ei Ossi mai pierduse încă un pion, dar în orice caz nu era serios amenințat.

„I-am pus deoparte, sînt gata imediat. Iar prăjitura arată destul de frumos. Poate încă un sfert de oră și gata."

Marianne se bucură că jocul merge în favoarea lui Wenzel. Însă Wenzel nu observă o retragere a nebunului advers, care îi legă dama. Spre norocul lui, Ossi nu izbuti să cîștige mare lucru. Nu recuperă decît un singur pion.

Wenzel nu voia să piardă cu nici un preț. În cel mai rău caz să scoată o remiză. Atunci ar fi fost salvată și buna dispoziție a lui Ossi, ceea ce ar fi fost în folosul lui Gaby. Ossi făcu însă o greșeală fatală. Vorba vechii zicale : „La margine cal cine are a lui e rușinea cea mare". Ossi pierdu calul, dar reuși să ajungă la același număr de pioni ca și Wenzel.

„Sînt un idiot", zise.

„Dar poate că Wenzel joacă mai bine", își dădu Gaby cu părerea.

„Sînt un idiot", repetă Ossi. Dar tot nu cedă.

Marianne trebui să se ducă să vadă de tăieței. Gaby voia să vină și ea. „Nu, rămîi", spuse Marianne. „Torn doar niște apă rece peste ei și-i las să se răcească singuri."

Ossi mai bău din berea lui, iar Wenzel se duse la toaletă. După aceea trecu scurt prin bucătărie și o sărută pe Marianne. „Tu cîștigi ?"

„Cred că da", zise Wenzel.

Forță un schimb de dame și luă un nebun. În schimb pierdu calul.

„Acu' începe măcelul", spuse Ossi.

Pe la ora șase regele, un cal și trei pioni ai lui Wenzel luptau contra regelui plus trei pioni ai lui Ossi.

„Voi faceți-vă socotelile în așa fel încît pe la șapte să plecăm", spuse Gaby.

Ossi dădu din cap și-și propti bărbia în pumni, cu coatele sprijinite pe genunchi.

La șase și un sfert, pe cînd Gaby era la bucătărie, Wenzel schimbă calul său pe doi pioni. Cu un singur pion rămas contra trei, Ossi putea abandona liniștit. Dar el refuză categoric. Jocul se prelungi.

„Încă nu ești praf ?", îl întrebă Marianne. „Aproape s-a făcut ora plecării."

Lui Wenzel îi displăceau aceste finaluri în care totul era clar, numai adversarul se cramponа să nu arunce prosopul.

În două rînduri îl adusese și pe tatăl său în asemenea situații și nici acela nu cedase partida. Pînă ce Wenzel făcuse o greșeală grosolană și pierduse jocul. De data aceasta putu schimba încă doi pioni pe ultimul al lui Ossi și-și transformă unicul pion rămas în damă.

Cînd Wenzel puse noua damă pe tablă, Ossi răsturnă în sfîrșit regele.

„Am jucat ca ultimul începător", spuse și adună figurile în casetă. Wenzel se ridică și plecă la bucătărie. Fetele erau gata și ele. Prăjitura arăta bine. Cele două castroane cu salată le veliseră în folie de plastic transparentă.

„Să vezi că n-ai să scapi acum de-o revanșă", spuse Marianne.

Ossi își făcu apariția, totuși zîmbitor, în bucătărie, pretinzînd cît de curînd o revanșă. Lucrurile nu puteau rămîne așa. Ca un idiot jucase.

Gaby puse cele două castroane într-o cutie de carton, scoase din frigider o pungă mare de chifle și o așeză lîngă ele. „Dar poate că tu nu joci mai bine ca el", spuse. Ossi clătină din cap. Fetele dispărură la baie. Ossi îmbrăcă o scurtă. Trebuiau să meargă cu mașina lui fiindcă avea un butoi de bere în portbagaj.

„Am putea merge și cu două mașini", spuse Wenzel. Ossi luă cutia de carton, Marianne o pungă de plastic cu cadourile ei frumos împachetate și prăjitura caldă încă, pe care o trecuse din tavă pe un platou de porțelan. Gaby luă de pe masa de scris a lui Ossi un

disc ambalat în hîrtie de cadouri verde și legat cu șnur auriu.

Ieșiră din locuință.

Wenzel descuie portiera mașinii lui și luă dinăuntru sticlele de vin și florile.

„Atunci o să trebuiască să mă aduceți înapoi."

Luă loc în spate, lîngă Marianne, Gaby, ținînd cutia de carton în brațe, se așeză în față, cu Ossi, care-și revenise acum complet.

În zece minute fură în Haidhausen, unde locuiau părinții. Gaby luă cutia de carton, în care mai pusese discul ei și florile lui Wenzel, Marianne ducea punga de plastic, prăjitura și sticlele lui Wenzel, iar Wenzel și Ossi cărau butoiul greu de bere.

Spre norocul lor, deoarece nici unul din ei n-avea vreo mînă liberă, se pare că cineva se uitase pe fereastră și-i văzuse venind. Pînă să ajungă ei, dispozitivul electric pentru deschis ușa se auzi bîzîind. „Nu trebuie să urcăm decît pînă la etajul cincisprezece", spuse Ossi. El și Wenzel o luară înainte. La etajul doi mama îi întîmpinară în capul scărilor minunîndu-se : „Dumnezeule mare, dar ce-ați adus aici ?!" Wenzel n-avea cum da drumul la butoi pentru a se prezenta doamnei. Ossi, mergînd de-a-ndăratelea, îl tîrî pe Wenzel prin fața mamei. „Bună seara, Wobrowski" și intrară amîndoi pe ușa deschisă a locuinței. „Ăsta-i Wenzel", îi spuse Marianne mamei ei.

Ossi împinse cu fundul ușa unei camere și trecu, tot de-a-ndăratelea, rîzînd, prin fața tatălui, care ședea într-un fotoliu. „Bună seara,

Wobrowski", spuse Wenzel, care simțea că dintr-o clipă-n alta o să-i pice din mîini butoiul.

„Uite, aici", zise Ossi și lăsă butoiul lîngă o masă rotundă cu o față albă pe ea. Wenzel ridică de marginea butoiului pînă ajunse într-o poziție verticală. „Așa", spuse Ossi. Wenzel avea broboane de transpirație pe frunte.

Ossi se aplecă spre tatăl său, care continua să șadă, îl îmbrățișă, apoi îl felicită. „Iar ăsta-i Wenzel."

Atîta lucru își închipuise și el, spuse tatăl rîzînd. Wenzel îi strînse mîna felicitîndu-l la rîndul său.

Doamna intră împreună cu cele două fete și Wenzel dădu mîna și cu ea. „Wenzel Wobrowski."

„Ce drăguț din partea dumneavoastră că ați venit", spuse ea. „Ossi v-a și pus la treabă, așa-i ?"

„Acu' ați transpirat", spuse tatăl.

Wenzel își șterse cu o batistă broboanele de pe frunte și-i șopti lui Marianne : „Florile".

„Dacă vreți la baie", interveni mama lui Marianne.

În timp ce Gaby, cu discul încă sub braț, îl felicita pe domnul Fellner, Marianne îi dădu lui Wenzel din cutia de carton lăsată în antreu florile. Wenzel le scoase din hîrtie, aruncă foița făcută ghem înapoi în cutie, luă cele două sticle de vin de pe jos, oferi mamei florile, „o, dar ce frumoase sînt", iar tatălui sticlele : „O mică băutură pentru sărbătorit".

Domnul Fellner se bucură și spuse că un strop de vin bun era întotdeauna o plăcere.

Dacă putea să-l felicite acum și ea, întrebă Marianne. Își îmbrățișă tatăl și puse cele două pachete ale ei pe măsuța pentru ceai, alături de sticlele de vin și de disc. „Ăsta-i ceva de sticlă", spuse ea, „desfă-l". Tatăl începu să desfacă pachetul.

Ossi veni cu un taburet și-l rugă pe Wenzel să-l ajute să urce butoiul pe el. Wenzel îl ajută.

Mai trebuia să aducă din mașină ciocanul de lemn și robinetul, anunță Ossi.

Gaby, care părea să mai fi fost în acea casă, duse cutia de carton cu salatele și chiflele în bucătărie. Marianne îi arătă mamei prăjitura.

Femeia o mîngîie pe cap. „Pune-o pe masă, Mariannchen. Dar ce mult ți-ai făcut de lucru."

O ajutase și Gaby.

Tatăl lui Marianne era mulțumit de cana lui de bere. Spuse, ținînd în mînă pachetul cu papucii de casă, că trebuia să-și fi închipuit el.

Doamna Fellner aduse o vază, puse florile înăuntru și o așeză pe masă, lîngă prăjitură.

„Ce frumoase sînt", spuse ea. „Și ce de lucruri ați adus ! Am văzut în bucătărie. Zău că."

Gaby veni din bucătărie și se opri lîngă Wenzel. Tatăl începu să rîdă văzînd papucii de casă. Trebuia să-și fi închipuit el.

„Încearcă-i acum", zise Marianne. Îngenunche pe podea, îi scoase tatălui papucii cei vechi,

iar Wenzel observă că omul avea un picior țeapăn și că Marianne își iubea mult tatăl.

Ossi reveni cu ciocanul de lemn și cu robinetul.

„Uite că-ți vin bine", zise Marianne. „Da, da", confirmă tatăl rîzînd.

Apoi trebui să desfacă și discul lui Gaby. „Maria, te rog adu ceva de băut. Domnului Wobrowski precis îi e sete după atîta cărat", spuse domnul Fellner.

„Să dau acum cep la butoi ?", întrebă Ossi. Dar Marianne fu de părere că doar la masă.

„Poate atunci niște vin, sau un vermut ?", întrebă doamna Fellner. Gaby și Marianne voiau vermut. Wenzel nimic deocamdată. „Mulțumesc mult, doamnă Fellner."

Să nu-i spună „domnule Wobrowski", zise Marianne. Mama întrebă dacă „domnul Wenzel" era bine. „Wenzel", zise Wenzel Wobrowski.

„Poate-ar fi mai bine să ciocnim odată cu toții pentru tata", spuse Marianne. „Bem toți cîte un vermut ? Wenzel ? Dă poftă de mîncare."

Pofta de mîncare a lui Wenzel n-avea nevoie să mai fie trezită, însă ideea i se păru bună.

Doamna Fellner scoase din vitrina plasată între cele două ferestre șase pahare de sticlă șlefuită cu picior și le puse unul lîngă altul pe masă. Ar fi avut ea și o șampanie, dar lui Franz șampania nu-i cădea bine.

Marianne aduse sticla de vermut. „Nu pot să-i scot dopul." Wenzel îl răsuci. Marianne turnă în pahare.

„Fii atentă", zise mama, „să nu picure pe masă."

Domnul Fellner se sprijini cu amîndouă mîinile de brațele fotoliului și se ridică. „Maria, pe urmă te rog du papucii ăștia vechi afară", spuse el, se apropie de masă șchiopătînd din piciorul stîng cel țeapăn, „sînt frumoși papucii tăi, Marianne" și întinse mîna după pahar. „Păi atunci eu vă mulțumesc tuturor că ați venit și pentru cadouri, care-mi fac mare plăcere toate."

Doamna Fellner, radioasă, privi spre Wenzel.

„Un toast", zise Ossi.

„Ăsta a fost", rîse tatăl către fiul său.

Rîseră toți și luară cîte un pahar de pe masă, ciocniră mai întîi cu domnul Fellner, „Numai bine !" și apoi fiecare cu fiecare. „Sănătate." Marianne îi zîmbi lui Wenzel și-i făcu un semn scurt din sprîncene. Se așeză în așa fel lîngă el încît mîna ei dreaptă să poată prinde mîna lui stîngă.

Doamna Fellner observă mișcarea.

Wenzel se mai șterse o dată cu mîna stîngă pe frunte, apoi o coborî în buzunarul hainei.

Băură cu toții.

Ossi declară că în fond acum puteau mînca.

Doamna Fellner își lăsă paharul jumătate plin pe măsuța pentru ceai și porni cu papucii cei vechi și cu hîrtiile rupte spre ușă.

„Venim și noi la bucătărie", zise Marianne. „Sau mai bine să pun întîi masa ? Gaby, scoți tu salatele ? Farfuriile cu margine aurie, mama ?"

„Da, bun înțeles", zise doamna Fellner.

Marianne își puse paharul lîngă al mamei ei și scoase din dulapul de sub vitrină vesela cea bună. Șase farfurii late și șase de desert, pentru salată. „Pui și chiflele puțin în cuptor ?“, strigă ea după Gaby.

Domnul Fellner, Ossi și Wenzel rămaseră în picioare lîngă masă, iar Marianne așeza farfuriile. „Bea toată lumea bere la masă ?“

„Te cred și eu“, zise Ossi. Marianne plecă la bucătărie.

Wenzel își bău paharul pînă la fund, iar domnul Fellner îl întrebă dacă mai voia unul. Wenzel refuză și rămase privindu-și îndelung paharul gol. Ossi nu-l ajuta nici el deloc. Spuse doar că avea nevoie de-o tăviță, ca s-o pună sub cep.

Ossi semăna mult cu tatăl lui. La ochi și la gură.

Domnul Fellner spuse că vremea avea să se răcească, pentru că el își simțea piciorul. Wenzel își mută greutatea de pe un picior pe altul și se interesă dacă era o rană din război.

„Nu, un accident de muncă“, zise domnul Fellner rîzînd.

„Tatii i-au căzut niște lăzi pe el“, spuse Ossi.

„Au alunecat de pe un autostivuitor.“

Cum Wenzel nu știa ce să spună la una ca asta, dădu ușor din cap și făcu o grimasă.

Marianne le povestise că Wenzel era redactor, întrerupse domnul Fellner tăcerea, iar Wenzel mai atenuă puțin din redactor. Ossi dispăru.

Wenzel stătea cu paharul gol în mînă. Chiar pînă aici nu-l ținea euforia succesului său șahistic.

Nu mai rămînea decît ca domnul Fellner să-l întrebe dacă avea din ce s-o întrețină pe fiică-sa.

Wenzel privi la tapetul oribil. „Aveți o locuință drăguță“, spuse.

„Dar mică“, răspunse domnul Fellner. „Două camere și o bucătărie. Dar pentru noi doi ajunge.“

Wenzel se pronunță în problema locuințelor, pînă ce Marianne apăru cu tacîmuri și șervețele.

Doamna Fellner fusese la coafor.

Dacă domnul Fellner avea șaizeci și cinci de ani, înseamnă că făcuse cam tîrziu copiii.

Cealaltă cameră era un dormitor.

Televizorul era în colțul din dreapta, lîngă vitrină.

Gaby nu-și făcu nici un fel de probleme nici chiar atunci cînd, în fața părinților, Ossi îi puse o mînă pe fund.

Doamna Fellner încălzise douăsprezece pateuri și mazăre cu unt. Așa se înțelesese cu Marianne.

Ossi puse discul lui Gaby, cu un potpuriu din operete. O picătură mică de vermut căzuse totuși pe fața de masă. Dar Marianne așezase o farfurie peste ea.

Pick-up-ul stătea pe un dulăpior mic, în colțul din stînga.

Doamna Fellner avea șaizeci și doi de ani și-și rujase buzele.

Marianne ședea lîngă Wenzel și din cînd în cînd îi arunca priviri.

Ossi dăduse cep butoiului de bere. Tatăl inaugură cana cea nouă.

Salatele i se păreau deosebit de bune mamei lui Marianne. Începură să discute între ei.

Tatăl lui Wenzel n-avea decît cincizeci și șase de ani. Abia peste patru ani va fi caz de ceva onoruri.

Accentul bătrînilor Fellner le trăda originea răsăriteană. La Marianne și Ossi nu se mai simțea deloc. Numele de Wobrowski suna atît de polonez.

„Nu", zise Wenzel. Tatăl lui se născuse la Bottrop *, iar mama era din Hanovra. „Dar strămoșii poate."

Pe la opt și jumătate Gaby și Ossi începură să se certe în legătură cu GEW-ul. Nu se certau ei chiar de-adevăratelea. Dar Marianne spuse : „Te rog termină, Ossi. Măcar la aniversarea tatii".

Domnul Fellner vorbea despre o șandrama și despre politica ținutului gurii.

Întotdeauna așa se întîmplase, era de părere doamna Fellner, cînd trebuia ținut seamă de tot ce exista pe lumea asta. Wenzel fu rugat frumos să mai servească. Marianne gătise prea mult.

* Orășel industrial în zona Ruhr, la nord de Essen. (N. trad.)

„Întocmai, de tot ce există pe lumea asta", îi replică domnul Fellner congestionat, „numai de cine trebuie, nu."

Wenzel nu întreabă cine erau ăia. Ossi spunea ceva în legătură cu sistemul. Gaby nu înțelegea ce voia de fapt, cînd ea chiar asta și spusese. În plus, toate astea erau prea abstracte pentru ea.

Să se uite numai la creșterea salariilor în comparație cu creșterea prețurilor, spuse domnul Fellner.

„Sau pensiile." Domnul Fellner era din categoria pensionaților înainte de vîrstă. De la pensii trecu la petrol. Contrar vorbei aruncate de Ossi la șah, că tatăl său abia dacă o să ciugulească ceva, domnul Fellner mîncă și el ca toți ceilalți. Dar profiturile concernurilor petroliere crescuseră și mai mult în ultimii ani, spuse el. Lor le veniseră încă trei sute șaizeci de mărci la recalcularea consumului de combustibil. Iaca așa stăteau lucrurile. Și-acum dumnealor veneau cu isteria energiei nucleare. „Sună drăguț isteria energiei nucleare", comentă Wenzel. Ossi aduse în discuție înarmarea. „Toți se înarmează", spuse doamna Fellner. Numai că Ossi știa cifre. „Da' nu mai țipa așa", zise Marianne, „doar te-auzim."

„Nu țip deloc."

La nouă și jumătate, cînd lui Wenzel i se ceru părerea, iar el o expuse ceva mai pe larg, Marianne îl rugă pe Ossi să-l lase și pe Wenzel să vorbească ; urmă o pauză nemotivată în discuție, pe care doamna Fellner, cu

remarca ei „păi da, ce să facem ?“, nu izbuti nici ea s-o scurteze.

Se făcu totuși ora unsprezece pînă ce Wenzel și Ossi se aflau din nou la măsuța din camera lui Ossi. Marianne și Gaby își aduseră și ele o măsuță și o așezară alături. Începură să joace pasiență.

„Dar zău, faceți numai una“, zise Marianne.

„Te cred și eu“, răspunse Ossi.

De data asta Wenzel avea albele. Deschise cu gambitul damei.

12

Micul dejun de duminică

Marianne îl întrebă dacă mai dormea.

„Adînc“, spuse Wenzel lăsîndu-și mîna peste burta ei. „Da' tu ?“

„Și eu“, spuse ea și-și lăsă la rîndul ei mîna peste burta lui.

Stăteau culcați pe spate unul lîngă celălalt nemișcați. Putea fi ora nouă. Sau douăsprezece. Prin crăpăturile jaluzelelor coborîte pînă jos venea lumină.

Wenzel încercă să apuce cu stînga ceasul de mînă de pe masă fără a-și deplasa corpul. Însă ceasul era prea departe. Îi mai lipsea un deget pînă la el. Prin urmare trase cu grijă masa lîngă pat.

„Ce faci ?“, întrebă Marianne.

El își luă mîna de pe burta ei și se întoarse pe o parte.

„Nimic. Oare cît de tîrziu o fi ?“

„Miezul nopții“, zise Marianne.

Wenzel se întinse după ceas. „E nouă și jumătate.“

Marianne voia ca el să arunce încolo ceasul ăla nenorocit.

Wenzel îl puse înapoi pe masă și se răsuci spre Marianne, care stătea cu ochii închiși,

sforăind. O gîdilă peste tot pînă ce ea începu să țipe.

„Stai puțin“, zise ea și-l violă.

Wenzel ceru îndurare, dar nu-i ajută la nimic.

„Așa“, spuse ea.

Wenzel se eliberă și fugi la ușa de la balcon. Trase sus jaluzelele. Era o vreme care nu semăna a nimic. A noiembrie în nici un caz. Dar nici a martie. Uscată, tulbure, cenușiu-albăstruie și fără vînt.

„Cum nu poți sta și tu niciodată culcat!“, spuse Marianne.

„Ba, cînd dorm, stau.“

Marianne și-ar fi putut petrece și toată ziua-n pat.

Wenzel nu.

Nimic mai oribil decît micul dejun luat în pat. Marianne în schimb s-ar fi rezemat cu plăcere de un teanc de perne, și-ar fi sprijinit tava pe picioarele întinse sub pătură, ar fi ascultat muzică și ar fi mîncat.

Lui Wenzel i-ar fi amorțit picioarele și, în plus, ura firimiturile în așternut.

„Mă duc să pregătesc micul dejun“, spuse el.

Da, un ou moale ar mînca și ea cu plăcere.

Wenzel umplu un recipient mare cu apă și-l puse pe plita electrică, iar pe ochiul de intensitate mijlocie un vas mai mic pentru ouă.

După care intră la duș.

În halat de baie, puse două ouă în apa clocotită, măcină cafea, o turnă în cană, puse furii pe tavă și duse tava în cameră. Marianne era tot culcată.

„Imediat e gata masa.“

Marianne îl întrebă lui în fond de ce nu-i plăcea niciodată să zacă-n pat. „Că doar nu te gonește nimeni din urmă.“

Wenzel nu știa nici el.

Se obișnuise așa, spuse.

Dacă stimatul fiu binevoia să ia parte la micul dejun, era una din întrebările tatălui său în duminicile cînd stătea acasă. Și niciodată această întrebare nu venea mai tîrziu de ora opt și jumătate.

„Iar tu ai fost mereu un fiu ascultător“, spuse Marianne.

„N-are nici o legătură. Să mă fi răsucit încă o jumătate de oră în așternut doar ca să-i demonstrez cît de independent sînt eu?“

„Nu să te răsucești în așternut, dar poate că uneori ai fi vrut să mai dormi.“

„N-aș mai fi vrut“, zise Wenzel, „altfel aș fi dormit.“

Marianne nu putea înțelege una ca asta.

„Atunci bine, înseamnă că timp de douăzeci de ani am fost persecutat și lipsit de voință“, spuse Wenzel și plecă în bucătărie.

„Nu asta am vrut să spun“, zise Marianne. „Dar nu-mi pot închipui că nici măcar o singură dată n-ai simțit nevoia.“

„N-aud nimic“, strigă Wenzel din bucătărie.

„Mi se pare puțin caraghios că tu, ca om adult“, spuse Marianne mai tare.

Wenzel aduse pîine, unt, diferite garnituri și tacîmuri în cameră.

„Ce ți se pare caraghios ?“

Acum de ce era atît de supărăcios așa, dintr-o dată ? „Mi se pare doar caraghios că tu, ca om adult, care n-ai pe nimeni să-ți spună ce să faci, nu ești în stare să stai în pat nici măcar pînă la amiază.“

„Ba sînt în stare, ce naiba, dar nu vreau.“

„Hai, nu mai fi așa“, zise Marianne.

Voia cumva să-nceapă o discuție despre părinții lui acum ?

„Bine, bine, iartă-mă. Nu vreau decît să mănînc, pentru că tot mi-a trecut cheful de stat în pat. Și nici n-am vrut să te supăr. Mi se pare doar interesant că.“

„Da, foarte interesant“, zise Wenzel.

Se duse iar în bucătărie. Marianne se ridică din pat. „Fac numai un duș. Mă grăbesc.“

Nu era nevoie să se grăbească.

Aduse ouăle în păhăruțe speciale, apoi cafeaua, zahărul și laptele și aranjă totul pe masă. Ar mai fi încăput, înghesuit, și *toaster-ul.* * Însă Wenzel uitase să cumpere sîmbătă pîine specială pentru prăjit. Strînse așternutul, aruncă peste rulou cuvertura de lînă pe care mereu o întindea pe canapea, sub cearșaf, deschise ușa de la balcon și se așeză în fotoliu, după ce azvîrli hainele lui și pe-ale ei pe scaunul de la masa de scris. Aștepta.

„Wenzel, te rog un prosop curat“, strigă Marianne. „Al tău e ud.“

Wenzel îi aduse unul proaspăt din dulapul în perete de pe coridor.

* Aparat electric de prăjit pîinea *(engl.)*. (N. trad.)

„Vin imediat“, spuse ea.

Să stea liniștită, nu ardea nimic.

Wenzel se așeză din nou în fotoliu.

Cînd Marianne, învelită pînă peste sîni în prosop, veni desculță în cameră, Wenzel se ridică și închise ușa de la balcon.

„Pot rămîne așa la masă ?“, întrebă ea.

„Îmi pare rău, dar n-am încă un halat de baie“, zise Wenzel. Nu voia să-l îmbrace pe-al lui ?

„Nu, e bine, Wenzel. Îmi place să stau așa.“

Ea se așeză pe pat, Wenzel pe fotoliu.

„Ce serviciu impecabil !“, spuse Marianne rîzînd. Își turnă cafea. „Să-ți torn și ție ?“

„Dar poate că el nu corespunde nevoilor tale firești“, comentă Wenzel prietenos. „Poate că prin acest mic dejun al meu te simți moralmente constrînsă.“

„Du-te-ncolo, Wenzel“, zise Marianne. „Chiar atît de tare te-a afectat ce-am spus înainte ? Pur și simplu m-a interesat pentru că la mine e complet invers. Chiar și cînd eram acasă, la ai mei. Sîmbăta și duminica stăteam de multe ori toți în pat pînă la amiază. Mama poate nu. Dar și ea cîteodată.“

„Fiecare om face cum îi vine bine“, spuse Wenzel. Numai ea nu putea concepe că unora nu le venea să zacă-n pat niciodată.

„Azi n-am pîine pentru prăjit, am uitat să cumpăr“, zise el. Marianne putea mînca foarte bine și pîine neagră.

„Ce mă surprinde“, spuse ea, „e doar că ești atît de sensibil.“

„Cum sensibil ?“ Nu mai lipsea decît să-l facă și tont acum.

„Hai, nu vorbi prostii. E o diferență. La noi așa se-ntîmpla. Tata și mama munceau toată săptămîna, iar *week-end*-ul era pentru dormit și-așa mai departe.“

Wenzel își unse cu unt o felie de pîine și puse cîteva felii de salam deasupra. „Și tatăl meu lucra toată săptămîna. Iar de multe ori și în *week-end*. Deci nu asta e problema.“

El nu reușea să-și dea seama de ce ținea ea acum neapărat să discute despre chestia asta. „Fiecare trăiește altfel.“

„Același lucru spuneam și eu“, zise Marianne. „Asta cu statul în pat nu-i decît un exemplu. Mai sînt și altele.“

„Ei și ?“, zise Wenzel. „Ce vină am eu dacă tatăl meu n-a fost conductor de tramvai, să trebuiască să plece de-acasă la cinci dimineața ?“

„Dumnezeule mare“, spuse Marianne lăsînd felia de pîine în farfurie. „Totuși e interesant cum, la maturitate, îți însușești anumite lucruri care, în copilărie, poate nu ți-au convenit la părinții tăi. Și cu mine la fel se-ntîmplă.“

El doar povestise despre tatăl lui destul de des. Trebuie să fi fost un om determinant în viața lui. „Nu ? Adică vreau să spun că e, pentru că trăiește încă.“ El, Wenzel, fusese adeseori nemulțumit. „Cine a spus una ca asta ? Eu nu sînt deloc nemulțumit.“

„Dar tu ai spus că banii de la tatăl tău sînt o povară pentru tine. E și normal să fie

așa.“ Marianne își unse o a doua felie de pîine cu unt și spuse că brutarul lui Wenzel era bun.

Ea voia neapărat o discuție de principii acum ? „Ce tîmpenie ! Mă scol pentru că m-am săturat de somn, iar tu faci din asta un caz social. Sau ar trebui să te compătimesc pentru că, de zece ani încoace, sau mai știu eu de cînd, te trezești devreme și mergi la lucru ? În timp ce eu m-am trezit mereu devreme, deși n-aveam de mers nicăieri. Eu oricum tot n-am nimic de făcut, nu ? Studiile mele și munca la editură nu sînt nimic față de ce fac colegii tăi la fabrică, săracii. De fapt asta vrei să spui. Cînd ai complexe de inferioritate.“

„Dă-mi voie să-ți spun, Wenzel, că acum zău ai fost un cur“, zise Marianne. „Și să știi că mă supăr și eu pe tine. Te rog să mă ierți, dar asta-i numai treaba ta și te privește. Zău. La urma urmelor eu n-am ce-ți face dacă nu ți-ai terminat încă studiile. Nu-ți reproșez nimic. Dar e ridicol, zău că-i ridicol, să te porți acum de parcă ar fi vorba de ceva cu totul și cu totul special. Atît de special că cineva care-i tîmpit și muncește zi de zi alea opt ore sau nouă nu-i în stare să-nțeleagă.“

Era ridicol. Ea, în locul lui, n-ar mai discuta atît de mult despre asta. Că, dacă voia să știe exact, situația lui era oricum mai convenabilă.

Wenzel nu ținea să știe exact.

Dar ea nici măcar asta nu voia să-i reproșeze. Să zică mersi. Numai să nu se plîngă

dacă lumea din jur nu se topea de durere în fața soartei lui tragice.

„De fapt, nu-i meritul tău dacă-ți poți permite să studiezi timp de zece ani. Pentru așa ceva ai nevoie de tatăl potrivit. Și-apoi mai și suferi că ești atît de dependent și că totul e atît de greu și că toată omenirea, ce știu eu.“ Ar fi trebuit, cu cinci ani în urmă sau cînd, să spună : N-am nevoie de banii voștri. Numai că atunci nu i-ar mai fi fost la fel de comod. Pe cînd așa îi era destul de comod.

„Dar nu vreau să te amărăsc, Wenzel. Zău că nu vreau. Nici tu nu trebuie să iei lucrurile chiar așa. Mi se pare nemaipomenit că lucrezi la editură. Doar că.“

Dacă-i dădea voie să spună și el ceva ?

Își turnă o a doua ceașcă de cafea, puse două lingurițe de zahăr înăuntru, adăugă laptele și mestecă în ea. „E bine că spui lucrurile astea. Pentru că așa se vede cît de puțin mă înțelegi tu de fapt. În primul rînd, nu sufăr. În al doilea rînd, nu studiez de zece ani, ci doar de opt. Și nici asta nu-i o cifră corectă, pentru că lucrez la teza mea de doctorat.“

Atîta lucru știa și ea.

„Te rog să-mi dai voie să vorbesc. În al doilea, de fapt în al treilea rînd, nici n-am susținut că ar fi meritul meu. Asta-i oricum o tîmpenie. De studiat nu se poate studia decît dacă există anumite premise. Vreau să spun financiare. Deși nici asta nu-i important. La urma urmelor studiază destui care nici nu primesc bani de-acasă, nici nu locuiesc la părinți.

Deci nu despre asta-i vorba. Să mă fi angajat într-o fabrică numai ca să demonstrez ce tip formidabil sînt eu ? Nu, eu am studiat și, din anumite motive, studiile mele s-au prelungit. Atîta tot.“

Wenzel sorbi din cafea.

„Numai că atitudinea ta e arogantă, pentru că tu vrei de fapt, cu munca ta, să spui că ești moralmente mai bună. Și mai ales că tu trebuie să-ți cîștigi banii. Ei și ?, te-ntreb. Eu trebuie să studiez. Și asta e tot o muncă. În plus, cîștig și eu, iar pentru banii ăștia muncesc.“

„Toate astea le știu, Wenzel și am spus și mai înainte că mi se pare un lucru nemaipomenit.“

„Nu trebuie să ți se pară nemaipomenit, Marianne. Nici nu-i atît de nemaipomenit. E vorba numai de faptul că nu-i drept să reproșezi cuiva, cînd are un tată bogat, că din punct de vedere financiar și așa mai departe e privilegiat. Fac ceva pe privilegiul ăsta. Și nici nu studiez doar pentru că tatăl meu tot plătește, ci pentru că, dacă vrei, așa trebuie.“

„Pentru că așa trebuie“, i se părea lui Marianne cam patetic spus.

„Și profit de ocazie ca să-ți mai spun ceva. Sînt sătul pînă-n gît de toată agitația voastră. Voi sînteți cei mai grozavi. Muncă și întreprindere și sindicat și toată angajarea asta a voastră, ce să spun, atît de dezinteresată. Hai, las-o baltă, Marianne.“

„Asta ce mai e acum ?“, întrebă ea. „Care voi, care voastră ?“

„Voi, adică tu și toți Knuții și cum i-o mai fi chemînd pe restul. De-alde noi nu ne putem băga în discuție, pentru că unul ca mine nu se murdărește pe mîini cînd muncește. Eu habar n-am ce se întîmplă, eu îmi fac viața ușoară, nu ? Iar voi, săracii de voi, trebuie să munciți și să luptați din greu. Știi ce, dă-mi voie să rîd. Pentru cine luptați voi ? Pentru mine ?“

Marianne își turnă la rîndul ei o a doua ceașcă de cafea. Pîine nu mai luă.

„Poate că și pentru tine“, zise ea. Wenzel rîse. „Dar te rog nu mai tot spune *voi, voastre*, Wenzel. Tu nici nu știi despre cine vorbești. Știi cumva ce face Knut ? Știi ce fac eu ? M-ai întrebat vreodată cum muncesc, unde muncesc, cum e acolo și-așa mai departe ? Poate m-ai întrebat uneori. Dar cît știi tu ? Și cît îți pasă ? Mă-ntreb, zău, cînd te-aud vorbind așa, ce-nsemn eu de fapt pentru tine. Probabil că pentru un om de felul tău e excitant să se reguleze din cînd în cînd și cu o muncitoare. Te rog să mă ierți, nu voiam să fiu atît de dură.“

„Nu, nu“, zise Wenzel, „spune liniștită, dacă tot am ajuns la ora socotelilor.“

„Eu nu fac nici o socoteală, Wenzel. Dar te rog nu te mai tot autoamăgi.“

„Va să zică iar mă autoamăgesc. Așa cum m-am tot autoamăgit timp de douăzeci de ani că sînt sătul de somn cînd mă sculam dimineața. Tu se vede că știi mai bine cît de mort

de oboseală eram eu în realitate. Te rog să mă ierți, dar zău că e pueril.“

„Nu mai începe iar cu asta“, zise Marianne. „Doar e vorba de cu totul altceva.“

Despre ce era vorba, vru să știe Wenzel.

„Știi, uneori îmi pari atît de, cum să spun, nici nu-mi vine cuvîntul. Cu plimbările tale. Vreau să spun că și eu mă plimb din cînd în cînd cu plăcere, dar cîteodată plimbatul ăsta mi se pare un lucru atît de, atît de bătrînesc. La fel și cu doza ta de, nu știu cum să-i spun.“

„Ce ?“, întrebă Wenzel. „Închistare, sau ce ?“

„Nu, nu vorbi așa, doar că. Jaluzelele astea trase pînă jos și lumina stinsă și restul.“

Abia acum afla Wenzel că ei îi plăcea să doarmă cu lumină.

„Nu, n-ai înțeles, Wenzel. Vreau să spun că totu-i atît de îngust. Nu totul. Dar așa îmi închipui eu un cuplu de o sută de ani. Înțelegi, Wenzel ? De-aia m-a surprins și povestea asta a ta cu trezitul devreme. Încă de la început. Nu pentru că te scoli din pat. Și eu fac la fel. Dar noi doi ne culcăm împreună și pentru tine pe urmă treaba e rezolvată și te scoli și lucrurile reintră-n normal, cu duș, cu mic dejun și tot restul. Nu știu cum să spun. Nu-i nimic rău în asta, doar că.“

Ea atunci de ce reacționase mereu în așa fel de parcă i-ar fi făcut plăcere ?

Și dacă el reprezenta pentru ea, de vreme ce totul îi apărea atît de mucegăit la el — „burghez vrei să spui, nu ?“ —, un fel de cîmp de activitate pentru munca ei de lămurire ?

„Presupun că de la sindicat vă pune să faceţi şi teren, nu? Aşa ai dat tu peste mine. Vezi că se răcesc ouăle."

Uitaseră de ele complet. Amîndoi tăiară capacul de la ou cu cuţitul şi mîncară conţinutul cu linguriţa.

Marianne îşi trase-n sus prosopul de baie desfăcut, se sprijini în mîna stîngă, cu picioarele îndoite lateral şi-l privi.

Wenzel se rezemă de spătar şi o privi la rîndul lui.

„Ce-am ajuns noi să vorbim unul cu altul!", zise ea după o vreme.

Wenzel ridică din umeri. Nu ştiuse că ea în felul ăsta îl vedea.

„Şă ştii că nu te văd în felul ăsta, Wenzel. Nu-i decît aşa, o impresie. Îmi face şi plăcere pe de-o parte."

La el în orice caz fusese vorba de anumite sentimente pentru ea, zise Wenzel. Nu spunea dragoste, ca să nu i se pară ei un cuvînt prea răsuflat.

„Dacă n-aş ţine şi eu la tine, n-am fi fost niciodată împreună. Dar ştii şi tu, Wenzel, că de multe ori e greu. Pentru că tu trăieşti într-o lume complet diferită. Nici eu nu pot învîrti pur şi simplu comutatorul şi uita de tot şi de toate cînd sînt cu tine. Înţelegi? După cum nici tu nu poţi. Fii cinstit măcar o dată, Wenzel. În fond pe tine nu te interesează deloc ce fac eu şi cu ce mă ocup. Cred că totuşi îţi plac. Dar ce-ţi place ţie la mine?"

La urma urmei ea îl avea şi pe Knut sau pe cine ştie cine altul, zise Wenzel. „Cu ăla n-ai nevoie să te prefaci. Sau Ossi. Care îmi plasează un statut. Bun, asta-i treaba lui. Pot să-i citesc şi eu odată, dacă-i cazul, din lucrarea mea de doctorat."

„De ce nu?", zise Marianne. „Cît despre Knut poţi să ştii că-i un coleg foarte de treabă, care în momentul de faţă are unele greutăţi. Dar asta e o chestie pe cu totul alt plan. Să le spun colegilor mei: Ciorba voastră nu mă interesează. Eu sînt prietenă cu un tip cu studii. Nici eu nu te-ntreb cum se face că Elisabeth vine în vizită la tine dimineaţa. Ar fi o prostie din partea mea. E natural să ai prieteni şi colegi din domeniul tău. Chiar şi de pe urma părinţilor."

„Nu sînt deloc un tip cu studii", spuse Wenzel, dar pentru Marianne era totuna. „Atunci un intelectual."

Marianne rămase pe gînduri o clipă.

Între timp vecinii îi dăduseră şi ei drumul. Femeia lălăia. Marianne privi scurt spre bibliotecă.

„Vecina", spuse Wenzel, „e cîntăreaţă la operă."

„Înţelegi, Wenzel, nu vreau să ascult tot mereu la tine *Hebridele*, sau aia ce pui tu acolo să cînte. Chiar dacă-mi plac."

Cînd ascultase ultima oară la el *Hebridele*?

Acum nu-şi mai aducea precis aminte, dar ăsta nu era decît un exemplu, eu nu avea nimic cu muzica, îi plăcea să asculte muzică, era

vorba pur și simplu de faptul că pusul muzicii avea întotdeauna ceva atît de important în el, ceva atît de implacabil, de rigid. „Adică nu, nu implacabil, ci fals.“ Dar nici măcar nu era asta problema. „Nu sînt în stare să-ți spun acum ce impresie îmi produce de multe ori lucrul ăsta.“

Dacă ea voia să asculte acum niște muzică ? În orice caz, ceva gen grupul muzical de la întrunire el nu-i putea oferi.

„Nu trebuie să iei totul ca pe-un reproș“, zise Marianne. „Zău că-mi place să ascult și *Hebridele*. Poți să le pui, dacă vrei.“

Wenzel spuse că o întrebase dacă ea voia să asculte muzică, altfel ar fi zis că vrea el să asculte.

„Nu știu de ce azi nu sîntem în stare să vorbim unul cu altul în mod rezonabil“, spuse Marianne. „Atunci bine, aș dori să ascult acum *Hebridele*.“

„Dar eu nu“, zise Wenzel.

„Acum te porți ca un copil, Wenzel. Atunci pune altceva. Ar fi trebuit să dăm drumul la muzică de îndată ce ne-am sculat. Să caut eu ceva ? Sau preferi s-o asculți pe vecina ta ?“

„Fă cum vrei“, zise Wenzel. „Mai mănînci ?“

Ea nu mai mînca. Marianne se ridică de pe canapea, merse la raftul de discuri, le trase pe rînd afară și le împinse la loc. „Sînt aranjate în vreo ordine ?“

„În principiu, da“, spuse Wenzel. „Alfabetic.“

„Da' uite-aici, lîngă Brahms e un Verdi.“ Se mai întîmpla.

„Vrei Dvořák ? Sau Haydn ? Sau poate Mozart ?“

„Numai să nu fie *Mica serenadă*“, spuse el.

„*Simfonia Jupiter*“, spuse Marianne și scoase discul cu totul. Trebuie să apăs pe TA, nu ?“

„Da“, confirmă Wenzel fără să se-ntoarcă.

„Iar la pick-up direct pe *Start* ?“

„Da“, zise Wenzel.

Ridică tava de sub masă, o umplu și o duse în bucătărie, de unde reveni cu ea goală.

Marianne stătea lîngă ușa de la balcon și privea afară. „Ce vreme dezolantă“, constată ea întorcîndu-se spre el. Lui Wenzel îi plăcea vremea asta.

„Să-ți ajut“, spuse Marianne. „Nici tu nu mai mănînci ?“ Luă zaharnița și untul. Wenzel puse restul pe tavă.

„Mai ești supărat ?“, îl întrebă ea în bucătărie.

„Nu sînt supărat. Sînt doar puțin necăjit.“

Wenzel merse înapoi în cameră, întoarse fotoliul în direcția balconului și se așeză. Marianne veni după el și-și rezemă mîinile de capul lui. Cu degetele i se juca prin păr.

„Nu trebuie să fii necăjit, Wenzel. Te rog, nu fi necăjit.“ Wenzel nu era în stare să scoată nici un cuvînt.

Cînd îi spunea mai de mult mama lui : „Nu fi necăjit, Wenzel“, abia atunci se necăjea de-a binelea. La auzul cuvîntului „necăjit“ îi venea

să plîngă. Chiar și atunci cînd îl pronunța el însuși era întotdeauna impresionat.

Simfonia Jupiter transforma copacii goi de afară, stivele de scînduri de la firma de cherestea, șirurile de case cenușii cu pădurea lor de antene pe acoperișuri și cerul fără personalitate într-un tablou.

Marianne îl îmbrățișă pe Wenzel pe la spate, sprijinindu-și capul în părul lui. „Sîntem doi tîmpiți“, spuse ea.

13

Wenzel Wobrowski și cursul firesc al lucrurilor

Albert Drzch sigur nu-l chema. Poate Albert Derzich, sau Darzich. Poate însă și Dorsch. Sau Albert Dersch. În manuscris probabil scria corect.

Dar acest manuscris era din nou o colaborare care, cine știe din ce motive, îl ocolise pe Wenzel Wobrowski. Probabil că Albert Drzch se înțelesese direct cu dr. Burger. În orice caz, fapt e că articolul lui Drzch, care nu figurase pînă acum în fișa redacțională nici a numărului curent, nici a numărului următor, apăru brusc pe masa lui Wenzel Wobrowski sub formă de șpalt, ceea ce însemna că intrase pe altă cale decît prin circuitul redacțional obișnuit.

Lui Wenzel Wobrowski îi era egal, însă de corectat tot trebuia să-l corecteze. De fapt nu prea putea să-l corecteze, adică totuși putea, dacă l-ar fi prelucrat înainte, ca de obicei. De obicei nu citea decît șpalturile și apoi le compara prin sondaj cu manuscrisul. Sau atunci cînd apărea vreo nepotrivire evidentă în șpalt. De altfel lectura în paralel îi venea tare peste mînă.

La toate celelalte șpalturi pe care Neumann trebuie să le fi lăsat înainte de ora nouă pe masa lui Wenzel Wobrowski era anexat și ma-

nuscrisul, respectiv fotocopia lui. Doar textul lui Drzch lipsea. Probabil era jos, în tipografie, altfel n-ar fi avut cum să-l culeagă. Acolo trebuia căutat.

Dacă, pe de altă parte, cu acest articol se întîmplase ceea ce bănuia Wenzel, atunci dr. Vostel putea fi partenerul de discuţie indicat.

Cel mai bine era să lase *Drzch* şi gata. Poate că tipul chiar aşa se şi numea. Iar, dacă nu-l chema aşa, dr. Burger nu prea avea de ce să facă urît. Vostel n-avea să aprobe hotărîrea luată de unul singur a lui Burger, dacă acesta într-adevăr aşa făcuse. Precis. Dr. Burger însă putea spune : „Dacă, indiferent de motive, manuscrisul nu v-a fost predat, corect ar fi fost să vă interesaţi ce s-a întîmplat cu el, de aceea staţi la tipografie, pentru ca asemenea situaţii să fie rezolvate precis şi rapid".

Wenzel Wobrowski se ridică şi merse jos, la Neumann.

Doamna Leining îi răspunse neutră la salut şi, la întrebarea lui dacă domnul Neumann nu era acolo, îl informă că : „Ba e, numai că a ieşit adineauri, dar se-ntoarce imediat".

Cum femeia era într-o pasă proastă şi se apucă deîndată să bată mai departe la maşină, Wenzel Wobrowski spuse că de fapt nici nu era ceva foarte important.

La care ea nu mai avu nici o reacţie.

Neumann apăru pe uşă în clipa cînd Wenzel se îndrepta iar spre scară.

„Domnule Neumann, am o întrebare, vă salut. Dumneavoastră mi-aţi adus şpalturile sus."

„Da", spuse Neumann.

„Dar la unul din ele lipseşte manuscrisul."

Asta el nu mai ştia, spuse Neumann. El dusese pachetul sus aşa cum îl primise de la Lindner.

Wenzel Wobrowski nu ştia nici el, în afară de dusul şpalturilor, ce altceva mai făcea Neumann în tipografie.

„Atunci am să-l întreb pe domnul Lindner."

Deschise uşa mică de fier şi se uită după domnul Lindner. Pe vreme caldă maşinile făceau mai mult zgomot decît pe vremea rece. Dacă în iulie şi august, cînd trebuia să treacă printre ele în timp ce acestea mergeau, Wenzel Wobrowski era întotdeauna în pragul panicii, acum avea o senzaţie mai degrabă plăcută. Bufniturile, pocniturile şi zbîrnîielile lor îi făceau chiar bine. Porni, deşi văzuse că Lindner nu era în hală, tot înainte pe lîngă maşini, salută doi muncitori care împingeau un cărucior cu hîrtie, rămase o vreme la capătul rîndului privind o rotativă imensă care nu funcţiona, se întoarse pe lîngă al doilea şir de maşini, apoi pe coridor, în spate, spre Lindner.

Bătu la uşă.

Şi aici, ca şi în aripa rezervată pentru birouri, nu se obişnuia bătutul la uşă. Prin urmare nu-i spuse nimeni „poftiţi".

Wenzel deschise uşa. Lindner stătea la masa lui de vorbă cu un bărbat.

„Da, domnule Wobrowski ?“

„Mă scuzați, am o întrebare“, spuse Wenzel Wobrowski. „Îmi lipsește un manuscris de la ultimele șpalturi.“

Lindner luă un manuscris din coșul de pe birou și spuse tare : „Nu poate fi decît ăsta. Șpaltul s-o fi amestecat din greșeală cu celelalte. Trebuie trimis înapoi, la Burger. L-aș fi dus eu oricum mai încolo.“

„Pot să mă uit puțin ?“, întrebă Wenzel. Lindner îi întinse foile.

„Numai un moment“, îi spuse el celuilalt bărbat. Acesta dădu din cap cu înțelegere. Wenzel se uită la numele autorului. Corect era Zech. Pe manuscris era semnat dr. Zech și cineva, precis dr. Burger, adăugase cu o mînă energică înainte de nume *Albert* și tăiase cu un cerc foarte ciudat pe *dr*.

Abstracție făcînd de faptul că dr. Burger, în calitatea lui de redactor-șef, nu folosise semnele obișnuite în corectură, restul corespundea întru totul practicii stabilite de revistă, potrivit căreia titlul academic al autorului apărea la note, iar la începutul materialului acesta nu semna decît cu nume și prenume.

Erau desigur și excepții. De exemplu profesorii foarte renumiți. Poate chiar și numai profesorii. Sau atunci cînd un material avea mai puțin caracterul unui articol de sine stătător și mai mult al unei compilații de date, cifre și citate. În astfel de situații numele „autorului“ era cules mic, la sfîrșitul materialului. Dar atunci și cu *dr.*, sau, după caz, chiar cu *dr. med.* înainte.

Zețarul, sau cum se chema acum, de cînd cu tehnicile astea noi, n-avea nici o vină. Cercul făcut de Burger ținea de redactare și se încheia la partea superioară a lui Z mare, putînd fi ușor interpretat ca o indicație că *z*-ul trebuia scris mic. Iar *e*-ul lipsă nu era decît o urmare a erorii.

Albert Drzch îi plăcea lui Wenzel Wobrowski mai mult decît Albert Zech.

„Da, ăsta e. Și de ce trebuie trimis înapoi ? Nu intră acum în număr ?“

Asta nu știa nici el, spuse Lindner. Burger îl rugase doar atît : să dea la cules articolul lui Zech și să i-l trimită înapoi.

„Atunci să vă aduc șpaltul ?“, întrebă Wenzel. „Dacă aveți un moment liber“, spuse Lindner. „Dar eu și-așa vin mai încolo pînă sus.“

Wenzel Wobrowski își luă la revedere și se întoarse în camera lui.

Albert Zech : Concediul — un pericol de moarte.

Precis lui Vostel un asemenea titlu i-ar fi sunat prea a popularizare. Wenzel Wobrowski nu se va duce la cabana de schi. Nici dacă Marianne îl mai întreba o dată.

Coborî din nou, deschise ușa fără a mai bate și-i înmînă domnului Lindner, care încă stătea de vorbă cu bărbatul dinainte, șpalturile de la Zech.

„Ei, nici chiar atît de presant nu era."

În magazia lui Wenzel mirosea. Acolo mirosea tot anul. Însă, de cînd se dăduse drumul la încălzire, nu mai mirosea a păcură și a friptură de porc, ci a petrol. Ca pe un vapor. Chiar și atunci cînd Wenzel Wobrowski întrerupea încălzirea. Ceea ce nu rezolva mare lucru, deoarece caloriferul rămînea și-așa cald. Însă Wezel ar fi stat mai degrabă într-o cameră supraîncălzită decît să înghețe.

Cel puțin iarna.

Poate că avea să meargă totuși cu părinții la schi în Elveția. În fond, de ce nu? Pe el nu-l costa nimic, iar ei s-ar bucura. Adică mama.

Ideea de a sta la o cabană cu Marianne și cu jumătate din sindicat nu era în nici un caz o alternativă.

Șpalturile se prezentau într-o stare excepțională. În primele două Wenzel nu găsi nici o greșeală. Iar în cel de-al treilea doar un *s* simplu în loc de unul dublu și două virgule, care, contrar părerii autorului, trebuiau să figureze totuși acolo. Ce-i drept, pe manuscrisul pregătit de el cu două săptămîni în urmă pentru culegere, cele două virgule îi scăpaseră și lui Wenzel.

Numai un șpalt arăta așa cum se așteptase Wenzel să arate dacă manuscrisul nu urma să fie retranscris, ceea ce, la vremea respectivă, scrisese cît se poate de citeț pe el. Articolul nu fusese retranscris. Rezultatul se vedea.

Lindner întrerupse reflecțiile lui Wenzel Wobrowski, care se gîndea dacă reușește să termine acel șpalt pînă la prînz, sau nu era mai bine să înceapă cu el a doua zi dimineață. „Fiindcă tot am venit pînă aici", spuse Lindner, „acum puteți parca mașina în curte. În colțul din stînga, lîngă ușa cea mare de fier din față, s-a eliberat un loc." Nu avea decît inconvenientul că uneori, cînd se încărca sau se descărca vreun transport, era blocat. Numai că, după cum știa și Wenzel, nu pentru multă vreme.

„Vă mulțumesc că v-ați gîndit la mine", spuse Wenzel Wobrowski, „dar am rezolvat altfel. Pe străduța de vizavi găsesc aproape întotdeauna loc. Și cîțiva pași pe jos nu strică niciodată."

Aici avea mare dreptate, zise Lindner. El voise doar să-i spună ca să știe.

Lindner plecă și Wenzel Wobrowski formă numărul editurii ca să discute cu Vostel despre articolul lui Zech. Înainte ca centralista să-i răspundă, așeză înapoi receptorul în furcă și citi mai departe șpalturile fără probleme pînă la unu fără cinci.

La unu și zece era la cantina editurii, unde își luă o ruladă de vițel cu piure de cartofi și o așa-zisă fasole verde, plus o bere mică, apoi, cu tava în mînă, trecu pe lîngă doamna Leining, pe care o salută, spre rîndul de la fereastră, unde erau încă destule mese neocupate.

Bucătarii de la cantină nu dădeau impresia că citesc prea des revista medicală a editurii,

în care apărea mereu cîte ceva despre alimentația rațională și despre pericolele consumului de mîncăruri prea sărate.

În mod evident, dr. Burger nu le aprecia mîncarea.

Din redacția revistei Wenzel nu vedea decît rareori pe cineva la cantină. Mîncau ori mai devreme, ori mai tîrziu. Pe Vostel îl întîlnea doar din cînd în cînd.

Oricum Wenzel nu-i prea cunoștea pe ceilalți. Majoritatea erau angajații marii edituri medicale, în cadrul căreia redacția revistei de medicină era doar un compartiment restrîns.

Atît de palidă ca la cantină doamna Leining nu arătase niciodată la tipografie.

Chiar și fără lămpile cu neon, sala de mese ar fi fost destul de luminoasă peste zi. Dar atunci conducerea editurii ar fi considerat, poate, că atmosfera e prea plăcută în timpul mesei.

Dr. Vostel veni, ceea ce nu mai făcuse niciodată pînă atunci, la masa lui Wenzel și întrebă dacă putea să ia loc și el.

Wenzel Wobrowski roși fără motiv și spuse : „Da, bineînțeles, vă salut".

Vostel puse tava pe masă și se așeză vizavi de Wenzel. Săracul, își luase doar fulgi și un pahar de lapte. „Îmi pare bine că vă întîlnesc aici", zise Vostel. „Am vrut să vă sun înainte de amiază. Dar vă rog nu vă întrerupeți din mîncat, domnule Wobrowski." Wenzel mîncă mai departe.

Vostel scoase folia de pe paharul cu fulgi și începu să învîrtă cu lingura prin el. Absolut deprimant. Însă Wenzel observă că omul încerca să fie drăguț.

„Da, ce voiam eu să discut cu dumneavoastră", rosti încet Vostel. „Ca să fiu cît mai la obiect, v-ați putea imagina posibilitatea de a lucra la noi cu normă întreagă ?"

De imaginat își putea imagina multe Wenzel, însă ideea îl luă totuși prin surprindere. Cu atît mai mult cu cît cele cinci jumătăți de zi ale sale erau arhisuficiente pentru munca pe care o avea el de rezolvat.

„Natural, cu atribuții diferite, vreau să spun lărgite", explică Vostel. Deocamdată nu se hotărîse încă nimic concret. Circula doar ideea ca așa-numita „Tribună a cărților de specialitate", o broșură cu apariție trimestrială, care din anumite motive fusese de mai mulți ani sistată, să fie, „natural, cu un profil nou", repusă în drepturile ei.

El, Vostel, era de părere că Wenzel Wobrowski putea fi omul potrivit pentru a îngriji, într-o anumită măsură sub aspect redacțional, această publicație. Cît despre munca sa pentru revistă, el ar putea în acest caz să se concentreze exclusiv asupra redactării, tot restul urmînd să cadă în sarcina unui nou corector.

Wenzel să mai reflecteze la această posibilitate. În redacție nu apăruseră deocamdată nici un fel de propuneri personale concrete. „Dar mi-aș putea imagina foarte bine", spuse

Vostel, „ca această muncă să vi se potrivească dumneavoastră."

Wenzel Wobrowski se sili să mănînce mai departe.

„E bine întotdeauna", spuse Vostel, „cînd lucrurile sînt discutate din timp. Un pas ca acesta trebuie bine cîntărit."

Wenzel Wobrowski făcu din piureu cu cuțitul un acoperiș pe marginea furculiței.

„Nu știu dacă știți", începu el, „că în momentul de față, din cauza lucrării de doctorat, nu pot dispune în mod prea liber de timpul meu, dar."

„Natural", zise Vostel. „De altfel noua «Tribună a cărților de specialitate» nu va fi lansată înainte de începutul anului viitor." Trebuia găsit mai întîi un redactor de specialitate corespunzător. În acest sens oricum avuseseră loc consultații și discuții prealabile concrete. „Și atunci natural că veți lucra din nou aici, la editură", spuse Vostel și sorbi două înghițituri mici din paharul cu lapte.

Wenzel nu trebuia, pentru numele lui Dumnezeu, să hotărască pe loc. „Dar, natural, dacă de pe-acum vă e clar că ideea nici nu poate fi luată-n discuție."

„Eu n-aș formula atît de categoric lucrurile. În principiu, adică la modul general, o asemenea posibilitate nu mi se pare de neimaginat", spuse Wenzel. „Dar se ridică aici cîteva probeleme, în primul rînd cu."

„Desigur, se-nțelege", zise Vostel. „Dar sper să n-aveți nimic împotrivă dacă într-o discuție

la redacție am să pronunț numele dumneavoastră."

Vostel arăta jalnic. Cele două cute adînci, care-i porneau de lîngă nări și, trecînd pe lîngă colțurile gurii, se pierdeau în bărbie, păreau trase cu un creion dermatograf.

Însă nu arăta ostil.

Wenzel Wobrowski, avînd încă în minte scena cu piramidalul, spuse că era întrucîtva surprins să audă această ofertă, sau această propunere, sau cum să-i spună, tocmai de la el. Vostel zîmbea. Zîmbea cu adevărat.

Wenzel își termină berea și amestecă restul de piure cu sosul.

„Ce voiam să vă mai întreb", spuse el, „care-i situația cu articolul ăsta al lui Zech? Am primit azi șpaltul, ce-i drept, însă fără manuscris. Pentru cînd a fost programat?"

„Încă n-a fost", zise Vostel.

Că pe Albert Zech îl chema în șpalt Albert Drzch nu păru să-l intereseze defel.

„Atunci așa rămîne deocamdată", spuse el, ca și cum Wenzel Wobrowski nici n-ar fi adus vorba despre Drzch.

Dr Vostel își lăsă tava cu paharul de lapte și cu cel de fulgi pe masă, își luă la revedere și plecă. Wenzel duse amîndouă tăvile pe bufetul de lîngă bucătărie.

Mă rog, Vostel, eu m-am mai gîndit și, pentru trei mii opt sute pe lună, să zicem că aș putea accepta această funcție. Netto.

A doua zi dimineața, pe la zece, cînd Wenzel Wobrowski se juca tocmai cu șpaltul Sterner, care nici măcar nu era atît de rău cum i se păruse la prima vedere, îl sună secretara doctorului Burger comunicîndu-i că dr. Burger îl ruga să fie în biroul lui la zece și jumătate.

Wenzel Wobrowski îl lăsă baltă pe Sterner, deschise fereastra și privi în curtea interioară, unde tocmai descărcau niște scroafe jupuite.

„Da, domnule Wobrowski, vă salut, poftiți înăuntru, vă rog, ce mai faceți ?", spuse Burger. „Doamnă Niedermeier, ne faceți o cafea ? Fiți drăguță, vă rog. Beți și dumneavoastră o cafea, domnule Wobrowski ?"

Wenzel Wobrowski spuse „da" și doamna Niedermeier, cea galbenă ca ceara, se duse să fiarbă cafeaua.

„Luați loc, vă rog, domnule Wobrowski."

Burger arăta din nou de parcă abia s-ar fi întors din Africa. Lîngă oricine altul decît el, doamna Niedermeier ar fi avut un ten normal. Burger ăsta era un măgar.

Wenzel se așeză într-unul din fotoliile garniturii de piele și crom a lui Burger, iar acesta, numai la prima discuție, cea de angajare, la fel de amical, poate chiar mai amical, se interesă de stimații săi părinți, în special de simpaticul domn tată, pe care din păcate nu-l mai văzuse de-o veșnicie — „dar, ce să-i faci, Argentina nu-i așa, să te duci pînă acolo să bei o cafea" —, se bucură și mai mult încă să afle că părinții plănuiseră să vină în luna decembrie în Europa, să facă schi în Elveția

— „atunci trebuie neapărat să ne vedem, vă rog să le transmiteți salutările mele cordiale" —, se bucură, ceea ce mai avusese ocazia s-o facă în anii din urmă, că Wenzel se integrase atît de bine în muncă, se mai interesă și despre lucrarea lui de doctorat — „Trakl, dacă-mi aduc bine aminte" — și, în timp ce Wenzel îi vorbea de bunul mers al lucrurilor și de anumite greutăți ivite pe parcurs, îi spuse doamnei Niedermeier, care tocmai intrase : „Mulțumesc frumos, doamnă Niedermeier, lăsați-o aici, ne servim noi singuri. Și, vă rog, în următorul sfert de ceas nici un telefon, mulțumesc frumos". Doamna Niedermeier închise ușa.

„Vă rog mult, domnule Wobrowski. Lapte. Zahăr."

„Să știți că mă bucură", zise dr. Burger, fără a preciza însă ce anume îl bucura. Wenzel Wobrowski, care știa de ce îl comandase Burger la el, nu transpiră, nu i se umeziră palmele, șezu comod și sorbi din cafea. Burger avea să ajungă dintr-o clipă în alta la subiect, dacă Wenzel Wobrowski îi îngăduia această expresie oarecum oficială. „Ca să intru, fără vorbă multă în subiect", zise Burger, „pentru a folosi o expresie atît de oficială, v-am rugat să poftiți aici deoarece am dorit să discut cu dumneavoastră unele chestiuni ce privesc și munca dumneavoastră la noi."

Wenzel nu-i spuse că, pentru patru mii cinci sute netto pe lună, ar fi de acord, ci îl lăsă să-și expună liniștit chestiunile.

După cum probabil știa — tatăl său precis că o avusese acasă —, editura scotea cu ani în urmă o „Tribună a cărților de specialitate", a cărei apariție, din anumite motive, care nu mai aveau nici o importanță acum, fusese sistată.

Vostel spusese același lucru, dar mai concis. Burger, care, pe vremea fostei „Tribune a cărților de specialitate", încă nu lucra la editură, trebui să-i prezinte mai întîi „Tribuna cărților de specialitate" ca pe o publicație informativă utilă, de fapt indispensabilă, să-i înfățișeze strădaniile sale de a da din nou viață „Tribunei cărților de specialitate", pentru a ajunge în cele din urmă la faza în care preparativele și consultările atinseseră punctul în care o relansare a „Tribunei cărților de specialitate" la începutul anului următor apărea ca realistă, începu să vorbească apoi despre munca lui Wenzel Wobrowski — „desigur, nu întotdeauna dătătoare de satisfacții" —, care, — „din păcate, dar e nevoie și de asta" — într-o măsură deloc neînsemnată, consta din lectura unor corecturi și dintr-o serie de operațiuni tehnice, ceea ce, fără îndoială, n-avusese cum fi întotdeauna o plăcere pentru el și conchise: „Pe scurt, mă gîndesc că, vreau să spun sînt sigur că o preocupare cvasiredacțională în legătură cu «Tribuna cărților de specialitate», concomitent, firește, cu abandonarea activității dumneavoastră de corector, ar putea constitui o muncă atractivă pentru dumneavoastră".

Faptul natural că ar avea consecințe temporare în sensul întregirii normei lui, ceea ce mai rămînea de discutat însă.

Natural că Wenzel Wobrowski nu trebuia să hotărască pe loc — „așa ceva necesită o oarecare meditație, mai ales în legătură și cu lucrarea dumneavoastră de doctorat" —, dar să mai reflecteze totuși.

Referitor la remunerație, căci nici ea nu trebuia uitată, aveau să ajungă precis la o înțelegere acceptabilă.

Wenzel își turnă o a doua ceașcă de cafea spunînd că era întrucîtva surprins.

„Natural, natural", zise Burger, tocmai de aceea lucrurile și trebuiau discutate din vreme. Și, cum spusese, înainte de începutul anului următor publicația n-avea oricum să poată demara. Mai trebuia găsit un redactor medical de specialitate. În această privință exista deja o anumită idee concretă.

„Mai gîndiți-vă pînă mîine, domnule Wobrowski. Noaptea e sfetnic bun. Ar fi precis o muncă interesantă." Dr. Burger terminase. Wenzel încă nu-și băuse toată cafeaua. Rămase mai departe pe scaun.

„Da", zise ca și cum ar fi reflectat, „și, numai orientativ, cam cum ați aprecia partea financiară ?"

Dr. Burger se gîndea aproximativ la dublu decît pînă acum. „Natural, cu adăugarea cîte unei clase la prima de asigurare, la zilele de concediu ețetera, ețetera." Deasemenea era de la sine înțeleasă și o adaptare progresivă

la majorarea generală a salariilor din editură.

„Apropo de concediu", spuse Burger, „v-au mai rămas niște zile de anul acesta."

Wenzel Wobrowski le-ar fi luat între Crăciun și Bobotează.

„Luați-le", spuse Burger, împreună cu toate zilele libere de sărbători ieșea o vacanță în toată regula. Dacă mergea împreună cu părinții la schi ? „Probabil", spuse Wenzel. Lui dr. Burger i se păru foarte frumos. „Da, foarte frumos". Dar Wenzel Wobrowski trebuia să-l ierte acum, mă rog frumos, și să mai reflecteze în liniște. Bineînțeles că i se va asigura un spațiu corespunzător în incinta editurii. Biroul lui actual, „biroul" zisese Burger, de la tipografie nu era chiar ideal, cum dădea spre acea curte interioară, cu toată poluarea sonoră și așa mai departe. Burger nu fusese încă niciodată dincolo în prezența lui Wenzel. Se sculă, îi întinse mîna lui Wenzel Wobrowski și făcu în același timp doi pași în direcția ușii, încît Wenzel trebui să alerge după el ca să i-o poată prinde, „La revedere, domnule Wobrowski", deschise ușa spre anticameră și o rugă pe doamna Niedermeier, încă înainte ca Wenzel să fi ieșit, să-i facă legătura cu Mottl. Restul dimineții Wenzel Wobrowski și-l petrecu la masa lui de lucru, într-o atitudine ce lăsa impresia că ar confrunta textul unui șpalt cu cel al unui manuscris.

La prînz nu se mai duse la cantină. Își cumpără de la măcelarul din colț două perechi

de crenvurști și doi covrigi crocanți, pe care acasă îi mînca la masa de scris, în timp ce răsfoia și citea din rezumatul lucrării sale de doctorat.

Era foarte bun, foarte, foarte bun ceea ce scrisese pînă aici. Efectiv nu era rău.

Dar nu era decît un rezumat. Deși pe anumite porțiuni arăta mai mult decît ca un simplu rezumat.

Pînă și cea mai subțire teză de doctorat și tot trebuia să ajungă la optzeci de pagini. Deși o sută cincizeci precis ar fi fost mai bine.

Treaba putea dura încă ani de zile. Dacă se așeza în fiecare după-amiază trei-patru ore la lucru și dacă-i mergea, poate un an. Dacă-i mergea bine, o jumătate de an. Cu condiția ca îndrumătorul de lucrare să mai fie în viață și să spună despre rezumatul lui : „E bun, domnule Wobrowski. Al dracului de bun !"

Dar examenul oral ! La limba germană veche era lemn. Sau la gotică, Doamne ferește.

Și dacă trebuia să fie înscris ca să ajungă măcar pînă la susținere ?

Pentru asta ar trebui să meargă iar la secretariat. Să stea iar la coadă. Din nou, ceea ce însă nici nu era posibil de fapt, o să miroasă totul a cantină școlară. Zeci, mii de oameni la coadă în fața secretariatului. Pe o ușă se intră, se merge la diferite ghișee, Wenzel Wobrowski la cel cu literele UVWZ scrise cu negru pe o tăbliță albă, iar pe cealaltă ușă se iese. Între ele îmbulzeală.

Foștii colegi ai lui Wenzel deveniseră toți profesori între timp. Cei mai tineri vor discuta despre seminarele preliminare. Cum de nu fusese înscris în ultimele semestre ? Dacă renunțase ? Avea adeverință de anulare ? Dacă avea certificat de doctorand ? Dacă avea toate adeverințele de seminarizare necesare ? Dacă le avea la el ? Atunci trebuia să meargă întîi la administrație, să stea de vorbă cu șeful de birou. Ea nu-l putea înscrie așa, pur și simplu. Dacă avea măcar certificat de absolvire ?

Nu, Wenzel nu avea să se mai reînscrie. Și-așa n-ar fi fost posibil înainte de semestrul al doilea al anului următor. Dacă pînă atunci ar avea lucrarea gata, ar fi mai ușor.

Aproximativ dublu decît pînă acum, spusese Burger.

Asta însemna cam atît cît avea în prezent, cu cît îi trimitea taică-său. Poate chiar ceva în plus. Deci suficient.

În acest caz putea discuta cu tatăl lui în Elveția. Sau să nu se mai ducă în Elveția, ci să le scrie doar.

Nu era nevoie ca, din această cauză, să renunțe la lucrarea lui de doctorat.

Dublul trebuia să fie în orice caz netto. Dacă era brutto, datorită impozitului progresiv, creștea și scăzămîntul și atunci rămînea cu mai puțin decît dublul.

Mult mai mult nici Elisabeth nu cîștiga.

Iar Burger mai vorbise și de ajustarea venitului. Cu timpul, avea să-i crească și lui salariul.

Dar puțin probabil că va mai rezista zece ani acolo. Sau poate totuși. Poate dacă izbutea să-și termine odată lucrarea de doctorat. Însă, ca doctor în germanistică, n-avea nevoie să redacteze timp de zece ani o tribună a cărților de medicină. Deși nici dr. med. Vostel nu lucrase ca medic. Nici altcineva din editură.

Tatăl său n-avea să comenteze nimic. Dar în sinea lui avea să triumfe că fiul tot la medicină ajunsese pînă la urmă. Pe sociologie nu punea el prea mare preț. Nici pe germanistică. În orice caz nu dacă era vorba de Wenzel.

Însă Wenzel urîse întotdeauna medicina. De fapt pe mediciniști.

Putea la fel de bine să meargă cu Marianne la cabana de schi și s-o ia de nevastă. Sau pe Elisabeth.

Sau putea s-o întrebe și pe Inge dacă nu vrea să fie soția lui.

Poate și experta în Trakl s-ar fi bucurat.

Trebuia să mai scrie încă două pagini dense și pe urmă putea fixa o întîlnire cu profesorul lui. O pagină care să arate limpede, programatic, structura lucrării. În fond, un rezumat nu era decît un rezumat, nu o expunere detaliată.

Poate că îndrumătorul de lucrare avea să spună însă : „Știți, domnule Wobrowski, cele șaptesprezece pagini ale dumneavoastră sînt o senzație a germanisticii. Iată-vă de fapt lucrarea de doctorat ! Cea mai scurtă de la antici încoace“.

Poate însă că avea să spună : „Știu eu, știu eu ? Deocamdată nu-mi dau prea bine seama unde vreți să ajungeți".

Sîmbetele și duminicile avea oricum liber. Sărbătorile în orice caz. Iar anul viitor își putea lua concediul chiar la începutul anului, explicînd că pleacă în Toscana.

Cînd el de fapt avea să fie acasă, la masa lui de scris.

Ar putea candida și pentru postul de secretar cu problemele culturale. Mai întîi să intre doar în sindicat.

Dacă primea din nou o cameră la editură, nu mai avea ce face cu locul de parcare din curtea tipografiei. Și în curtea editurii erau, ce-i drept, doar puține locuri pentru mașini, însă unul trebuia să primească și el. Asta era o condiție. Și program de lucru glisant.*

Numărul pe ianuarie trebuie să fie gata din punct de vedere redacțional practic odată cu cel pe decembrie. Trebuia cules încă înainte de Crăciun. Livrarea urma să aibă loc înainte de Bobotează. Dar, așa cum se prezentau lucrurile pînă acum, chiar și numărul pe decembrie avea să fie gata cam în ultima clipă. Mai așteptau să intre încă un articol lung.

Numai că pentru așa ceva tehnica asta nouă era cît se poate de nepotrivită. Celor de la tipografie nu numai că le trebuia tot materialul deodată, ci și aranjat în ordinea definitivă. La culegerea cu plumb n-ar fi fost nici o problemă.

Din numărul unu mare lucru nu se contura încă. Patru articole Wenzel le pregătise pentru cules. Unul era pe masa lui, alături de șpalturile numărului doisprezece. Probabil aveau să bage iarăși multe reclame. Ceva timp însă tot mai era.

Dar, la urma urmelor, asta nu mai era ciorba lui Wenzel Wobrowski. Efectiv nu mai era ciorba lui.

* Sistem variabil de efectuare a celor opt ore zilnice de lucru, în care lucrătorul își poate alege să nu urmeze programul standard 9—17, ci, în funcție de perioada sa de maximă eficiență, sau de alți factori, să lucreze între 10—18, 11—19 etc. (N. trad.)

14

La celălalt capăt al zilei

Ce zi !

Numai cine nu simțea că trăiește decît atunci cînd își putea ține nasul cu pasiune deasupra unei eprubete, sau atunci cînd, în cadrul unei exegeze biblice duse pînă la limitele ei extreme, credea că a dat de urma unei nuanțe subtile de interpretare, sau pe care nu-l poseda în vreun alt fel diavolul, acela probabil că simțea în piept o apăsare dulce și dureroasă, ca atunci cînd se-nghesuiau mugurii și frunzele plesnind pe ramurile crude, ca atunci cînd erau parfumate florile și ciripeau vioi păsările.

Într-o asemenea zi de primăvară sufletele sensibile s-ar fi oprit pe stradă cu brațele întinse și cu ochii închiși, să respire adînc, adînc.

Greu ca plumbul, însă totuși fericit, Wenzel Wobrowski se ridică din pat, după ce privise îndelung la tavanul camerei și se duse cu pași hotărîți în baie. Cu un ruj uitat acolo cine știe de cînd își încercui gros buzele și își desenă un cerc pe vîrful nasului. Așa, gol, trase perdeaua deoparte, întinse brațele în sus și făcu două genuflexiuni.

Fără a-și coborî brațele, rămase în picioare, savurînd furtuna rece de toamnă tîrzie dintr-o zi înnorată de noiembrie.

Trase aer adînc în piept.

O vineri obișnuită a unei săptămîni obișnuite.

La tipografie și apoi la editură aveau să se intereseze de el. Și nimeni n-avea să știe nimic. Afară de faptul că ieri încă mai era acolo.

Pe la zece va suna Vostel, însă Wenzel Wobrowski nu va fi acasă. Wenzel Wobrowski va fi răcit și va recupera luni după-amiază dimineața de vineri.

Nu, nu putuse anunța dinainte. Pentru că nu știa dinainte că o să răcească.

Nu era o furtună.

Ningea. De jur împrejur acoperișurile erau cît se poate de albe.

Wenzel Wobrowski reveni în casă, dădu drumul la apa fierbinte în cadă, apoi la încălzirea centrală în locuință și ieși din nou pe balcon. Aici îngheță de moarte.

Cine știe din ce motive erau și vecinii acasă. Dacă ar azvîrli cu o pietricică sau cu o ceașcă în ușa lor de la balcon, ar ieși întîi ea, însă ar dispărea imediat înăuntru țipînd. Pe urmă ar apărea el și pe urmă poliția.

Oricine de la oricare balcon începînd cu etajul doi îl putea vedea din cap pînă-n picioare. De la șirul de balcoane imediat de deasupra lui cel mai prost. Oamenii ar trebui să se aplece peste balustradă. De la etajul trei mai bine decît de la doi, iar de la patru mai bine decît de la trei.

În fața ușii de la baie apa din cadă avea să se împartă. Un șuvoi va curge spre ușa locu-

inței și, prin vestibul, afară, iar de acolo pînă în casa scărilor și în jos pe coloana liftului. Celălalt șuvoi prin camera de dormit și locuit a lui Wenzel Wobrowski, afară pe ușa deschisă de la balcon și, peste balustradă, jos în stradă. În locuința de dedesubt, de la parter, apa n-avea să ajungă poate decît peste cîteva zile. Pînă reușea să străbată prin beton. Dar atunci să te ții balamuc !

Wenzel Wobrowski se întoarse în cameră și închise ușa de la balcon.

Țevile de apă făceau din nou zgomot.

Wenzel Wobrowski închise robinetul și se băgă în cada aburindă. În primele secunde fu la un pas de leșin. Apoi senzația se dovedi însă de nedescris. Pielea îi zumzăia.

Pe la zece sună telefonul.

După ce de sus ori de-alături auzi știrile de la ora douăsprezece, Wenzel Wobrowski se ridică din cadă, se șterse cu prosopul, îmbrăcă halatul de baie, vîrî picioarele în șlapi și luă receptorul.

Formă numărul lui Neumann și-l rugă, ținîndu-se de nas, să-l scuze la editură. Cum să nu, pînă luni precis îi trecea.

Pielea pe degetele cu care ținea receptorul îi era trandafirie și încrețită, iar vîrfurile unghiilor luceau de albe ce erau. „La revedere, domnule Neumann."

Wenzel Wobrowski se întoarse în baie, scoase dopul de la cadă și își unse mîinile cu cremă.

În oglinda mînjită, pe care alunecaseră în jos picături de apă de la aburii condensați,

văzu un Wobrowski infinit de trist, căruia îi atîrnau colțurile gurii, iar ochii îi erau mînjiți. Apoi un altul nemaipomenit de amuzant, cu nasul strîmbat și cu dinții care, din cauza dungii roșii înconjurătoare, deja pe jumătate ștearsă, dar totuși vizibilă, păreau și mai albi.

Apoi figura mîniosului, cu buzele strîns lipite, de-o parte o sprînceană mai ridicată, iar de alta una mai coborîtă și ochii plini de fulgere, pentru a compune în cele din urmă o figură a cărei frunte importantă și bărbie energică dezvăluiau gînditorul. În mod straniu, cercul roșu de pe nas dispăruse. Dar nici pe mîini nu se vedea vreo urmă.

Wenzel Wobrowski scoase din dulapul în perete de pe coridor fața de masă bej cu margine brodată, pe care i-o dăduse mama acum o sută de ani, cînd se mutase din locuința părintească. Deși el spusese de mai multe ori că n-o să-i trebuiască niciodată. „Zău că nu."

Acum avea nevoie de ea. Ce mult s-ar bucura mama să-l vadă.

O aruncă peste măsuță, netezi pliurile și așeză la mijloc o lumînare într-un suport de fier forjat. Tot de-acasă.

Strînse așternutul, puse *Hebridele* de Mendelssohn-Bartholdy, merse în bucătărie, unde umplu pe jumătate vasul de apă și-l așeză pe aragaz. Într-o cratiță mai mică puse două ouă și lăsă apa să curgă peste ele pînă ce le acoperi. Era suficientă miere, mai avea și salam. Untul, farfuriile, tacîmurile, laptele condensat și zaharnița le duse pe o tavă în cameră, aduse

toaster-ul și pîine specială pentru prăjit din bucătărie, le puse amîndouă pe masă și băgă ștecherul în priză.

În Hebride înfloreau rododendronii.

Wenzel Wobrowski introduse două felii de pîine în *toaster*-ul automat. Pînă să fiarbă apa, privi pe ușa balconului viscolul. Crengile mari și dezgolite ale copacilor aveau cîte un chenar alb, stivele de scînduri de la depozitul de cherestea aveau scufițe albe, iar cornișele caselor de vizavi se detașau clar deasupra zidurilor. Nu mai lipsea mult ca totul să arate ca la Crăciun.

Se întoarse la pocnetul feliilor de pîine prăjită aruncate afară, dar vasul cu apă încă nu fluiera. Și nu fluieră nici cînd apa începu să fiarbă.

Wenzel Wobrowski vărsă cafea boabe în rîșnița de cafea, stropi cu mîna udă cîteva picături de apă peste filtrul de hîrtie din garnitura de plastic, apăsă pe butonul mașinii, umplu filtrul cu cafea măcinată și turnă deasupra ei apa în bucătărie, care se umplu într-o clipă de aromă. Ouăle fierseseră destul. Scoase untul din apă cu o linguriță și, ajutîndu-se cu arătătorul mîinii stîngi, îl răsturnă în paharul de ou, lăsîndu-l pe celălalt mai departe în cratiță. Așteptă pînă ce toată apa trecu prin filtru și-l puse apoi în chiuvetă. Cu cana de cafea într-o mînă și cu paharul de ou în cealaltă se duse în cameră, închise ușa în urma lui cu călcîiul, puse cana de cafea și paharul de ou pe masă, iar el se așeză pe canapea.

Ninsoarea se intețise între timp. Casele de vizavi păreau mai depărtate acum decît erau în realitate.

Cînd se terminară *Hebridele*, Wenzel Wobrowski tocmai băuse o jumătate de ceașcă, mîncase o jumătate de ou tare și cîteva înghițituri de pîine prăjită cu salam.

În timp ce punea *Suita în si minor* de Bach, o auzi pe madam vecina rîzînd isteric. Wenzel Wobrowski îi dădu vecinului cinci mărci și-i sărută femeia, care fu în al șaptelea cer. Dar nu era nevoie să-i mulțumească așa de mult, doar era de la sine înțeles.

După a doua jumătate a primului ou Wenzel Wobrowski și-l aduse și pe al doilea, bău a doua ceașcă de cafea și mîncă a doua felie de pîine prăjită, de data aceasta cu miere.

Într-o cutie de țigări uitată la el, ca și rujul de buze, mai rămăseseră două țigări. Wenzel Wobrowski își aprinse una din ele de la lumînare. Cea dintîi țigară după bacalaureat.

Trase adînc în piept, dădu afară o rotocoală de fum pe gură, care-l făcu să lăcrimeze și suflă restul pe nări. Repetă gestul pînă ce simți că i se face amețeală.

Wenzel Wobrowski se culcă pe spate, cu țigara aprinsă în mîna ce îi atîrna în jos, peste marginea canapelei.

Fumul era gros în local, însă el, cu o țigară în colțul gurii și o pălărie albă cu boruri late, se duse direct la masa lui și-i privi pe cei care ședeau la ea. Aceștia făcuse semn chelneriței, plătiră și plecară.

Wenzel Wobrowski îi arătă fetei că trebuia curățată masa. Ea își ceru mii de scuze și o curăță. „Bine, bine", zise el și-i trase una peste fund, la care ea, chicotind, plecă în pași de dans cu tava plină prin dreptul vitrinei de torturi spre bucătărie și reveni cu o cafea și un tort de brînză.

Clienții strigau după ea. Wenzel Wobrowski o convinse să ia loc, îi vorbi puțin despre structuralismul francez și îi citi scrisoarea către părinții lui.

„Mișto", strigă ea și bătu din palme.

Wenzel Wobrowski se sculă și se înclină către ceilalți clienți. Aceștia strigau și aplaudau și băteau din picioare. Fata, care se ridicase și ea, imprimă un anumit ritm aplauzelor bătînd tare cu piciorul drept în podea. Își arunca energic într-o parte capul, ridica un braț, îl îndoia pe celălalt la spate, aducea mîinile în dreptul taliei și-și scutura castagnetele.

Wenzel Wabrowski se așeză, se rezemă de spătar, își puse picioarele încrucișate unul peste celălalt pe un scaun.

Părul lung și negru al fetei zbura la fiecare mișcare a capului, rochia ei plisată, pînă la glezne, se desfăcea ca un clopot la fiecare piruetă, ochii căprui aruncau scîntei, o șuviță de păr îi tot cădea peste față, pînă ce-i rămase lipită de fruntea udă. Nasturii de la decolteul bluzei tricotate i se desfăcuseră. Wenzel Wobrowski aruncă un ban în pălărie și se ridică.

Țigara îi căzuse din mînă și scrumul făcuse o gaură mică și drăguță în parchetul fals.

Gazda, o tînără grăsulie în *Dirndl* *, o să-i fie recunoscătoare foc. O să i-o scadă din cauțiune. Poate chiar o să-l oblige să pună parchet nou. După lupte îndelungate prin tribunale.

Wenzel Wobrowski îl întoarse pe Bach, după cîteva cercuri cu piciorul drept pe parchet făcu o reverență ca la curte și, cu o mișcare barocă a mîinii, o invită pe vecină la dans. Însă la pasajul „Air", la acel blestemat de „Air", se așeză la masa de scris.

Wenzel Wobrowski. Atmosfera în lirica lui Georg Trakl.

Rezumat al unei lucrări de doctorat.

Pagina cincisprezece.

„Georg Trakl se droga. Pfui", scrise Wenzel Wobrowski.

„Georg Trakl nu era în sindicat.

Dat fiind situația, dată fiind situația (de verificat !)", scrise el, „și, presupunînd că acesta din urmă exista pe atunci, iar el nu era în el, se naște de la sine întrebarea : de ce, sau, mai bine zis, de ce nu ?"

Wenzel Wobrowski se uită dacă nu mai era cumva cafea în cană.

Mai era, dar se răcise. Prin urmare luă cana la bucătărie, goli apa de la ouă și turnă restul de cafea în cratița mai mică.

Pînă să fiarbă, puse o felie de pîine pentru prăjit în aparat și duse la bucătărie cojile de ouă, pe care le îndesase în pahar.

* Costum popular al femeilor din Bavaria, compus dintr-o fustă și un corsaj de bumbac sau in, cu modele, peste care se poartă un șorț brodat. (N. trad.)

Cînd cratița începu să sîsîie ușor, o dădu la o parte, luă ceașca, o umplu, o duse pe masă și se așeză pe canapea.

Cu o linguriță de zahăr plină în mîna dreaptă și cu laptele condensat în stînga, numără pînă la trei și le răsturnă pe amîndouă în ceașcă.

Mestecă în ea, puse lingurița de zahăr lîngă cea de cafea pe farfurioară, așeză conserva de lapte condensat pe masă și săltă capul chiar în clipa cînd felia de pîine prăjită sări în sus. O scoase cu două degete din *toaster* și o aruncă, fiindcă frigea, în farfurioară. Untul se topi de cum îl unse pe deasupra, iar feliile de salam deveniră strălucitoare.

Înainte de a mușca, își aprinse cea de-a doua țigară, trase o dată adînc, pe îndelete, din ea, împărți din nou fumul între gură și nas și se ridică. Din buzunarul de la spate al pantalonilor — așezați, ca și celelalte haine, pe fotoliu — scoase portmoneul, îl deschise, luă trei monezi de cîte o marcă și se duse, cu țigara în gură, pînă la intrarea blocului, unde, vizavi de cutiile poștale — din a lui își luă ziarul —, se afla un automat cu țigări fixat în perete.

Mirosea a pește.

Numai un singur om din cele cincizeci și două de apartamente, așadar precis peste o sută de locatari ai blocului, intră chiar atunci pe ușă, trecu pe lîngă Wenzel Wobrowski în drum spre lift, însă, ajuns aici, se întoarse.

„Bună ziua", spuse Wenzel Wobrowski la ușa apartamentului vecin. „Am coborît să-mi iau țigări și mi s-a trîntit ușa. Pînă rezolv cumva situația, pot locui la dumneavoastră ?"

Descuie la el, băgă cheia pe dinăuntru în broască, se așeză la masă, aruncă ziarul peste ea, deasupra resturilor micului dejun și suflă norișori de fum. La „Bourée" împinse masa mai încolo, puse un picior peste celălalt, își rezemă mîna dreaptă pe genunchi și în stînga păstră țigara.

Așa rămase pînă la sfîrșitul părții intitulate „Gigue".

Piața Comună ajunsese la un compromis care nu satisfăcea nici una din părți, iar papa efectua o călătorie.

Trase un ultim fum, apoi se sculă, ridică placa de pe talerul pick-up-ului, o băgă în mapa ei, o puse pe masa de lucru, aparatul îl lăsă aprins, deschise ușa de la balcon și aruncă afară chiștocul jos, în zăpadă. Scotea aburi pe nări. Wenzel Wobrowski își țuguie buzele în formă de O și suflă aerul afară. Balconul său era ud, însă fără zăpadă.

Se întoarse, închise ușa de la balcon și puse *Suita Peer Gynt*. Numai trosnetul pîinii prăjite uscate pe care o mesteca era sîcîitor. Dar încă înainte de „Moartea Asei" problema se rezolvase și Wenzel Wobrowski rămase nemișcat.

Peer în coliba sărăcăcioasă a mamei sale Ase, aflată pe patul de moarte. A doua zi iese în fața ușii, privește lumea și o ia pe urma cîrdului de gîște sălbatice peste munți, prin văi și prin cîmpii, peste pajiști, prin păduri

și sate străine, peste rîuri și lacuri, pînă ajunge în marele oraș, unde domnește disperarea, căci fiica regelui și-a pierdut darul vorbirii.

Rămîne în loc și o privește îndelung. Frumoasă ca un manechin de pus în vitrină, ea stă într-un fotoliu de nuiele, îmbrăcată într-o rochie de mătase roz fără umeri. Zîmbește și ține o cupă de șampanie în mîna ridicată țeapăn. La picioarele ei stă întinsă o rochie turcoaz de nouă sute optzeci și șase de mărci. Alături atîrnă una la jumătate de preț.

El a recunoscut-o imediat.

„Îmi pare rău, dar acum trebuie să plec“, spune el.

Wenzel Wobrowski trecu pe lîngă Operă, unde publicul solemn al premierelor se îndrepta spre foaierul cu lumini aprinse, pe lîngă Biserica Theatină, puternic luminată de reflectoare și mai departe, spre Poarta Victoriei, de asemenea scăldată în lumină.

Toată lumea era pe străzi într-o seară atît de caldă ca aceasta.

Un fluviu uman printre plopii înalți pînă la cer de pe Leopoldstrasse. Wenzel Wobrowski n-avea nevoie să facă decît un pas în el ca să fie luat de val. Standuri și măsuțe, deasupra cărora atîrnau pe sfori tablouri și baticuri, defilau prin dreapta lui, bijuterii minunate luceau pe plușul negru, tăietori artistici cu foarfeca, arămari, țesătoare și lumînărari, absolvenți ai Academiei de Belle Arte din apropiere, care, cu cărbunele lor, prindeau întocmai

expresia fiecăruia. Fluxul trecea pe lîngă bănci pe care ședeau îndrăgostiți, iar niște ex-italieni cîntau *Bella Calabria* cu acompaniament de chitară. Lîngă o mulțime care stătea strînsă în jurul unui tînăr mort și rezemat pe jumătate gol de un plop se opri și Wenzel Wobrowski.

Niște glumeți îi puseseră între picioarele goale o lumînare. Aceasta era pe punctul de a se stinge.

Wenzel Wobrowski așteptă pînă ce mucul arzînd se răsturnă sfîrîind în ceara topită.

Flăcăruia mai pîlpîi încă puțin, apoi se stinse.

Wenzel Wobrowski puse suportul pentru lumînare înapoi pe raft, scoase discul, care se mai învîrtea încă și-l puse în mapa lui, pe aceasta o băgă în sertarul pentru discuri între celelalte și stinse pick-up-ul. Și pe Bach de pe masa de scris îl puse la locul lui.

Ninsoarea încetase. Într-un anumit punct al cerului plumburiu răzbătea chiar o vagă rază de soare.

La începutul după-amiezii de vineri casa devenise mută. Pînă și țevile tăceau.

Wenzel Wobrowski își simțea în urechi bătăile inimii, ca toți băutorii înrăiți de cafea cu tendință spre obezitate.

Zvîcnetul era interesant, însă neplăcut.

Lui Wenzel Wobrowski îi era penibil să-și audă propriile sale zgomote interioare.

Prin urmare se apucă de strîns lucrurile. Aruncă ziarul pe canapea, puse farfurioara cu mucul de țigară și ceașca în farfurie, apoi mierea, salamul, untul, laptele și zahărul pe tavă. Farfuriile nu mai aveau loc, dar tacîmurile mai încăpeau. De asemenea pachetul de celofan cu pîinea specială pentru prăjit.

Luă tava în bucătărie, aduse și farfuriile și le puse în chiuvetă, lîngă filtrul de cafea. Apoi scoase ștecherul din priză și duse la loc *toaster*-ul.

Pe masă erau firimituri. Le mătură cu mîna dreaptă în stînga făcută căuș, ieși cu ele pe balcon și le împrăștie pe balustrada lată de-o palmă.

„Piu-piu-piu!", făcu el. Dar nu apărea nici o pasăre.

„Cip-cirip, cip-cirip!" Cît vedeai cu ochii nici picior de pasăre.

Prin tălpile șlapilor de pluș simți umezeala.

Cînd închise ușa de la balcon, auzi ceasul din turnul bisericii bătînd de două ori.

În baie Wenzel Wobrowski își scoase de pe el halatul. Se frecă bine cu apă de colonie. Între picioare simți o arsură.

Ar fi trebuit să se bărbierească, însă atunci i-ar fi dispărut cercul trasat cu ruj. Se pieptănă, lăsă apa să curgă peste pieptem și își făcu cărare. Părul lui cîrlionțat opunea rezistență. Își trecu amîndouă mîinile prin păr și-și răsuci cîteva bucle pe degetul arătător. Pe tîmple își despărți șuvițele în așa fel încît urechile să-i rămînă libere.

Tatăl lui îl trimitea mereu la frizer.

Tatăl lui fusese întotdeauna pentru scurt și ordonat.

Mama lui nu spunea nimic. Chiar dacă și ei îi convenea mai mult „scurt și ordonat" decît „neîngrijit".

Pe coridor își luă lenjerie nouă de corp, își căută șosete și o cămașă albă și scoase costumul cel bun de *cord* de pe umeraș. Cînd păși din nou în fața oglinzii, îmbrăcat, să-și lege nodul de la cravată, cercul roșu din jurul gurii îi apăru absolut stupid.

Și-l șterse cu un burete. Apoi se bărbieri și-și bătu ușor cu amîndouă mîinile pielea care-l ardea de la loțiunea de ras.

Pantofii de ieri erau murdari și nepotriviți pentru timpul de afară. Deci mai bine cizmele de iarnă maron, pînă la jumătatea gambei.

Wenzel Wobrowski se așeză la masă și ixă tot ce scrisese pe pagina cincisprezece, aflată încă în mașină.

„Viziunea lui Georg Trakl asupra lumii se sustrage unei perspective analitice cognitiv-contemplatoare." Ixă și asta.

Scoase afară pagina cincisprezece, o făcu ghem și o azvîrli în coșul pentru hîrtii de lîngă masa de scris. Wenzel Wobrowski își luă din bucătărie o farfurioară nouă, iar din buzunarul halatului de baie țigările. Pentru că nu mai erau decît trei chibrituri în cutie, căută într-un sertar pachetul de lumînări pe care le cumpărase cu mulți ani în urmă, după ce într-o seară avuseseră pană de curent. Rupse clapa, scoase

o lumînare, o aprinse, o duse așa pînă la masa de lucru, lăsă cîteva picături de ceară topită să curgă în mijlocul farfurioarei și fixă lumînarea deasupra. Și a treia țigară avea încă un gust ciudat. Ochii îi lăcrimau.

Scutură fumul în farfurioara de sub lumînare.

Două și douăzeci. Wenzel Wobrowski stinse țigara de marginea farfurioarei, merse în baie, lăsă în jos pantalonii și se așeză.

La limita treimii de sus a căzii se întindea de jur împrejur o dîră de murdărie. Doar cu apă și burete nu se ducea. Luă un detergent din dulap. Așa dunga dispăru imediat. Wenzel Wobrowski clăti cada cu dușul, șterse plăcile de faianță de pe zid și de pe jos, spălă buretele pînă-l curăți bine, îl stoarse și-l așeză pe polița de la picioarele căzii îngropate. Presără detergent și în chiuvetă, deschise robinetul de apă caldă, spălă buretele mînjit cu ruj de buze, îl clăti de mai multe ori, șterse cu el chiuveta și oglinda, îl clăti din nou și-l puse pe marginea căzii.

Baia strălucea de curățenie și mirosea plăcut.

Wenzel Wobrowski dezbrăcă jacheta de *cord* și o agăță pe un umeraș în dulapul din perete.

La bucătărie luă farfuriile și filtrul din chiuvetă, puse totul pe bufet, lăsă apa caldă să curgă într-o găleată de plastic și vărsă înăuntru puțin detergent de vase. Acesta făcu spumă. Luă peria cu coadă din cîrligul aflat în colțul de lîngă aragaz, o înfășură într-o

cîrpă de spălat, merse cu găleata și peria în cameră, puse găleata în mijlocul camerei și lăsă peria alături pe jos.

Cînd se apleca înainte, i se legăna cravata. Îndesă cele două capete între doi nasturi ai cămășii, urcă masa și fotoliul cu haine în pat, desfășură cîrpa din jurul periei, adună cu ea firimiturile de pe jos, muie cîrpa în apă, o stoarse, o înfășură în jurul periei, pe aceasta o băgă în găleată — nu încăpea decît strîmb, căci peria era prea lată față de gura găleții —, spălă sub pat și locul mai des călcat din fața lui, urma de arsură, care prin spălare începu să strălumească neagră, merse de-a lungul șipcii de lemn dintre perete și podea, în jurul dulăpiorului, în jurul mesei de scris, ridică pe masă coșul pentru hîrtii, apoi pe sub scaun, pe sub masa de scris, pe sub calorifer și pînă la ușa camerei. Apoi prin mijloc.

Wenzel Wobrowski era transpirat.

Luă cîrpa, o înmuie în apă, o spălă, o stoarse cu amîndouă mîinile, o înfășură în jurul periei și începu să șteargă, cu mișcări energice, parchetul.

Soarele se ivise ca un disc palid pe cerul plumburiu. De sus picura pe balustrada lui.

Wenzel Wobrowski rezemă coada periei de bibliotecă și duse găleata pe balcon. Aici o răsturnă, aduse peria și împinse apa spre colțul unde era o gură de scurgere. Apa murdară zbură descriind un arc frumos de cerc peste

balconul de la parter și făcu o gaură în zăpada de pe gazon.

Din balcon ieșeau aburi. Wenzel Wobrowski luă o batistă din buzunarul pantalonilor și se șterse cu ea pe frunte. Și sub brațe transpirase.

De pe jgheabul de scurgere al balconului său picura acum pe balustrada balconului de la parter. Acolo nu era nimeni acasă.

Ceasul din turnul bisericii bătu ora trei.

Wenzel Wobrowski duse găleata și peria în bucătărie, spălă cîrpa, o răsuci și o stoarse pînă se uscă, apoi clăti bine găleata, zvîrli cîrpa în ea, puse găleata în dulapul de sub chiuvetă, atîrnă peria în cîrligul ei, se spălă pe mîini, se șterse, se duse în baie, se unse pe mîini, reveni în cameră, examină podeaua încă umedă, coborî din nou măsuța și fotoliul în fața patului, coșul pentru hîrtii lîngă masa de scris, luă hainele de pe scaun, le duse în dulapul din perete, atîrnă pantalonii și jacheta pe un umeraș, cămașa și puloverul pe un altul, aruncă lenjeria de corp și șosetele pe jos, la murdare, împinse pantofii noroiți cu piciorul sub cuierul de lîngă perete, luă deoparte capacul pick-up-ului, căută *Hebridele*, scoase discul din mapa lui, îl puse pe taler, iar mapa pe masă, îi dădu drumul, ajustă cursorul pentru ton, se apropie de fotoliu, îl întoarse în așa fel încît să poată privi afară, trase masa în fața fotoliului, se așeză, se rezemă pe spate, puse picioarele pe masă și începu să privească afară.

O vrabie ciugulea firimiturile înmuiate de apă. O alta veni și o alungă. Norișorii de fum

de la coșurile de vizavi se scurgeau de-a lungul marginilor acoperișelor și încețoșau ferestrele închise ale etajelor superioare.

Fumul albăstrui din curtea interioară a tipografiei se va fi scurgînd prin fața camerei de lucru a lui Wenzel Wobrowski, unde mirosea a păcură și a friptură de porc. Însă Vostel n-ar putea observa nimic. Nici măcar faptul că încălzirea mirosea a petrol.

Pescărușii descriau din nou cercuri pe cerul gri-argintiu. Deci nu mai era mult. Fumul ce icșea pe coș se lăsa pe puntea superioară. Munții se înălțau tot mai sus, iar marea cobora.

Fața a doua Wenzel Wobrowski n-o ascultase încă niciodată, sau poate numai o dată. Scoase discul, îl puse deasupra mapei pe masa de scris, scoase din raft *Suita în si minor*, apăsă pe „Start" și se așeză pe scaun.

Wenzel Wobrowski. Atmosfera în lirica lui Georg Trakl. Rezumat al unei lucrări de doctorat.

Pagina cincisprezece.

În timpul secvenței „Bourée" scrise că o incursiune în poezia ermetică a lui Trakl necesita o vibrare a exegetului la rezonanța adecvată. Pornind de la această premisă, lumea închisă în sine a lui Trakl avea să i se deschidă.

„Ceea ce nu semnifică o derogare de la metodele criticii și de la abordarea analitică, ci stabilește, într-o măsură sporită, un raport de receptare științifică și emoțională", sublinie pe

„și“, „în cadrul căreia estetica artei poate deveni o estetică a realului.“

Și Wenzel Wobrowski rămase satisfăcut pînă la sfîrșitul „Badineriei“.

Puse *Hebridele* în mapă, se ridică, stinse pick-up-ul, puse și *Suita* în mapă, aranjă cele două discuri în raft, își scoase cizmele și se culcă pe canapea. Cu ochii închiși îi mai ascultă o vreme pe vecini, care se treziseră.

Pe cît de adînc dormise, pe atît de ușor se trezi din senin și-și simți capul absolut limpede. Rămase culcat. Ori se sculă.

Secundarul ceasului său de mînă lăsat pe masa de scris nu se mișca.

Arăta cinci și jumătate. Înseamnă că era mai tîrziu de-atît.

Cerul tulbure și întunecat nu-i oferea nici el vreun indiciu. Cel mult că era trecut de cinci.

Wenzel Wobrowski aprinse radioul și se așeză pe scaunul de la masa de scris. Judecînd după voce, era „Cronica zilei“: Înseamnă că era trecut de șase. Dar încă nu șapte. Din nou fusese ocupată o ambasadă, iar papa era tot în călătorie.

Vocea avea ceva plăcut în ea, ceva familiar. Chiar și atunci cînd anunță un atentat cu dinamită în Italia, în urma căruia un polițist își pierduse viața, doi alții erau grav răniți, iar atentatorii reușiseră să dispară.

Asupra motivelor atentatului nu se știa încă nimic precis. Dar indignarea în rîndurile opiniei publice era mare.

După ce crainicul anunță că aceasta fusese „Cronica zilei“, urmă comentariul serii pe tema : „Economii sau cheltuieli“. Apoi ora exactă. „Orele optsprezece și treizeci de minute. Șase și jumătate.“ Cam atîta gîndea și Wenzel că trebuie să fie.

La „Muzică din studioul de radio Nürnberg“ stinse. Oricît ar fi fost de frumoasă. În jur de șapte și jumătate, spusese ea.

Wenzel Wobrowski dădu acele înainte, învîrti ceasul și și-l puse la mînă.

Pînă acolo putea merge și pe jos.

Pantalonii de *cord* i se cam șifonaseră în timpul somnului. Mai ales în dreptul genunchilor. Dar ăsta era avantajul *cord*-ului.

Mama lui voia întotdeauna să-i calce pantalonii de *cord*, chiar și pe cei șifonați și cu genunchi. „În ce hal pot să arate !“

Wenzel Wobrowski se pieptănă cu mîinile, scoase cravata, o agăță pe vergeaua metalică pentru prosop, își puse jacheta și cizmele, își luă fularul, paltonul și căciula de blană din dulapul în perete, căută portmoneul, coborî jaluzeaua de la ușa balconului, scoase cheia din broască, ieși, încuie, apoi descuie din nou, pentru că voia să-și mai ia țigările și cutia cu cele două chibrituri rămase.

Mirosea întruna a pește.

De fapt mirosea toată săptămîna a pește. Pînă duminică ; atunci mirosea a friptură de porc.

Pentru că ajunse la locul de întîlnire la șapte și zece, se mai plimbă timp de zece minute în

direcția centului, în așa fel încît la și jumătate să fie iar la ieșirea din metrou.

„Hallo !"

Pe așa o vreme ei nu-i prea venea să umble pe jos. Mai ales că stătuse toată ziua mai mult în picioare. Însă Wenzel Wobrowski fu de părere că avea să-i prindă totuși bine.

Se îndreptară spre Parcul Englezesc.

„Doar cîțiva pași", spuse el și apoi mergeau să mănînce undeva.

Ea își lăsase mașina pe Ungererstrasse.

El venise pe jos, iar toată ziua șezuse pe scaun.

Se plimbară ca înainte.

Ea vru să intre la restaurantul din Parcul Englezesc pentru că-i era o foame de lup. Și pe urmă puteau face încă o mică plimbare pe jos. Toată ziua ea nu pusese aproape nimic în gură. Priviră la meniul afișat lîngă ușă într-o casetă de sticlă. Filet de căprioară, purcel de lapte, ficat în sos acru.

Sau poate medalion de vițel.

„Astăzi platou cu mezeluri proaspete de porc", scria mare dedesubt.

Lista era în fiecare zi aceeași, spuse el. Vinerea nu se tăiau animale.

Atunci nu era obligat să comande mezeluri.

„Poate omletă țărănească. Ori salată de cîrnați."

„Hai să vedem înăuntru", zise el.

Intrară. Deși localul era bine populat, practic plin chiar, mai găsiră totuși loc la o masă, unde mai stătea încă o pereche, care se priveau

ochi în ochi, nereacționînd în nici un fel la întrebarea lui Wenzel Wobrowski.

Cei doi erau încă tineri.

Ea își puse gentuța maron, de umăr, pe masă.

Wenzel Wobrowski o ajută să-și scoată paltonul. Ea își băgă mănușile în buzunarul hainei, șalul în mînecă, îi dădu lui și căciula de blană și-și aranjă puțin frizura. El se duse la cuierul așezat între cele două uși ale toaletelor, agăță haina ei de un cîrlig, își scoase la rîndul lui paltonul, puse mănușile în buzunar, fularul în mînecă și îl atîrnă, nemaigăsind nici un loc liber, peste al ei. Căciula lui de blană, fiind mai mare, încăpea exact peste a ei. Cînd se întoarse la masă, Elisabeth Lechleitner ședea vizavi de cealaltă fată. Geanta de umăr îi atîrna de spătarul scaunului.

Wenzel Wobrowski se așeză pe cel de-al patrulea scaun, vizavi de băiat.

Din cînd în cînd tînărul parcă își muta scurt privirile în altă parte. De zis nu zicea însă nimic. În fața fiecăruia se afla un pahar de vin pe jumătate plin.

Wenzel Wobrowski, care stătea cu spatele spre local, se întoarse după chelner : „Lista". Chelnerul îi aduse două.

Elisabeth Lechleitner, care știa precis că vrea să ia purcel de lapte, consultă totuși lista. Wenzel Wobrowski, căruia nu-i era foame, căruia de fapt nu-i era deloc foame, comandă ficat în sos acru și o bere. Elisabeth Lechleitner

voia grog. Îi era frig. Pe listă nu figura platoul cu mezeluri proaspete de porc.

„În treaba asta nici el nu poate nimic", spuse fata.

„Știu eu ?", zise băiatul.

Apoi sorbiră amîndoi din vin și se priviră din nou unul pe altul în ochi, sau cel puțin într-un punct de pe figură.

„Nu", îi răspunse Wenzel Wobrowski lui Elisabeth Lechleitner, care îl întrebase ceva, „n-am mai fost aici. Sau poate totuși da. Cu mulți ani în urmă, cred."

În mod cu totul de neînțeles, chelnerul aduse întîi grogul. Dar, înainte ca Elisabeth Lechleitner să deschidă sticluța ca să-și toarne rom, să despacheteze cele două cuburi de zahăr și să le amestece în pahar, sosi și berea.

„Noroc." Elisabeth Lechleitner sorbi grogul, pentru că era foarte fierbinte. Wenzel Wobrowski bău mult din berea lui, apoi își scoase țigările și chibriturile din buzunarul jachetei. Lovi cutia începută cu arătătorul mîinii stîngi, să iasă afară o țigară, dar nu ieși nici una, încît trebui să-și scoată el singur una. Nu se uită dacă Elisabeth Lechleitner se uita la el. Cu penultimul chibrit și-o aprinse și trase din ea pe îndelete.

„Iartă-mă", zise, „nu vrei și tu una ?"

Înainte de masă ei nu-l plăcea să fumeze.

Wenzel Wobrowski suflă a doua parte a fumului oblic spre tavanul sălii.

Cei doi tineri începură să vorbească în același timp și tot în același timp și tăcură. Ce voia să spună ? întrebă ea.

El voia să spună doar că tipul nu era chiar curat ca lacrima. În orice caz chestia de marți nu fusese prea corectă.

„Așa-i", spuse ea, „dar sigur n-a făcut-o intenționat."

Poate că cei doi aveau o problemă.

Elisabeth Lechleitner amestecă din nou în grog.

Îl sunase și săptămîna trecută. „Am fost acasă practic tot timpul", spuse Wenzel Wobrowski. „După-amiezele am fost acasă practic tot timpul." Sunase așa, pe seară, mai devreme. Miercuri sau joi. „Miercuri."

„Acum nu mai știu exact ce-am făcut atunci. Dar efectiv am fost mereu acasă", zise el.

Cînd le aduse mîncarea, Wenzel Wobrowski își comandă încă o bere și strivi țigara în scrumieră.

Atît de mult cît o privea tînărul pe fată el n-ar fi putut-o privi pe Elisabeth Lechleitner. La a doua bere putea însă deja mai mult decît la prima.

Ei grogul i se urcase în obraji.

„Bujori în obrăjori", spuse Wenzel Wobrowski. Ea rîse.

„Grogul", spuse ea.

Față de prețul lui, ficatul în sos acru era absolut penibil.

Purcelul de lapte avea un șorici grozav, pe care însă Wenzel Wobrowski nu voi să-l guste. Șoriciul trosnea între dinții lui Elisabeth. Chiar

și cei doi tineri aruncară o privire scurtă spre ea.

„De-acuma-i totuna“, spuse fata. „Lucrurile și-așa nu mai sînt de oprit.“

„Da, dar orișicît“, zise el.

Sorbiră iar din vin.

„Al tău e bun ?“, întrebă Elisabeth Lechleitner. Wenzel Wobrowski dădu din cap că da.

Ea nu purta nici iarna sutien.

Dacă totuși nu voia puțin șorici ?

„Nu.“

Băiatul făcu semn spre chelner. Fiecare din ei băuse cîte un pahar înainte, ea mîncase ruladă de vacă, iar el cîrnat de porc prăjit.

„La revedere“, spuse tînărul în ultima clipă.

Wenzel Wobrowski o întrebă dacă voia să rămînă pe locul ei. Putea să șadă acum și vizavi.

„De ce ?“, întrebă Elisabeth Lechleitner.

„Ca să nu le mai vină și altora ideea să se așeze aici.“

Îl deranja ?

„Nu.“

Wenzel Wobrowski termină de mîncat înaintea ei.

Elisabeth Lechleitner luă ultima bucățică de șorici, pe care și-o păstrase drept încheiere, între degetul mare și arătător și o ronțăi. Împinse farfuria cu tacîmul deoparte, își șterse gura și degetele cu șervețelul, îl puse mototolit în farfurie și-l atinse pe Wenzel Wobrowski cu vîrfurile degetelor pe antebraț.

„Te-ai săturat ?“, îl întrebă ea. El răspunse că da, apoi se ridică și porni spre ușa din stînga cuierului.

Cînd se întoarse, Elisabeth îl privi.

Farfuriile lor goale cu restul de sos și șervețelele în ele arătau foarte neapetisant. Wenzel Wobrowski vru să cheme chelnerul să curețe masa. Pînă să vină acesta, dură ceva timp.

Ea ar mai fi mîncat un desert și întrebă ce aveau.

„Ștrudel cu mere sau cu brînză, ce doriți. Să vă mai aduc o dată meniul.“ Chelnerul așeză farfuriile una peste alta, le luă, împreună cu paharul de grog și se întoarse cu lista.

„Nu iei și tu ceva ?“

Wenzel Wobrowski spuse că la bere parcă nu mergea ceva dulce.

„Ai putea lua niște brînză.“ Dar el era sătul.

„Eu vreau o cremă caramel“, i se adresă ea chelnerului, care stătea lîngă masa vecină.

Azi toată ziua nu apucase nici măcar să meargă la masă. Pentru că tot timpul fusese cîte ceva. La amiază le-a picat o urgență.

Elisabeth Lechleitner își scoase din geantă pachetul de țigări și o brichetă. Îi oferi și lui o țigară.

La ea ieșiră imediat trei țigări afară, ca și cum ar fi bătut cu degetul în cutie.

„Nu, fumez dintr-ale mele. Dar un foc poți să-mi dai.“

Amîndoi suflară fumul spre tăblia mesei, unde norișorii se amestecară între ei, îndreptîndu-se către perete.

Lui Wenzel Wobrowski îi lăcrima ochiul drept. Se frecă de jur împrejur cu degetul mijlociu.

Chelnerul aduse crema caramel într-o cupă mică de sticlă și luă înapoi lista. Elisabeth Lechleitner lăsă neatins desertul ei pînă ce își termină țigara. Fuma ceva mai repede ca el și o strivi pe a ei în scrumieră mai curînd.

„Nu vrei să guști ?“, întrebă ea.

„Nu merge la bere.“

Ea începu să mănînce, iar Wenzel Wobrowski termină ultima treime a celei de-a doua beri fără să lase paharul jos de la gură. Țigara n-avea nici acum vreun gust.

„Mai bei și tu ceva ?, o întrebă el.

„Nu neapărat. Doar dacă mai bei și tu.“

Nici el nu voia neapărat.

Elisabeth Lechleitner mai voia un grog și, cînd și-l comandă, începu să rîdă. „Atunci mai beau și eu una“, îi spuse Wenzel Wobrowski chelnerului. Acesta luă cupa de sticlă și paharul gol de bere și-i întrebă dacă a fost bună mîncarea. „Da, bună.“

De data aceasta aduse mai întîi berea. Însă, cînd Wenzel Wobrowski reveni de la toaletă, era și grogul pe masă, iar Elisabeth Lechleitner amesteca în el.

În paharul lui spuma se lăsase.

„Prost spălat“, spuse el.

Ea își lăsă din nou vîrfurile degetelor pe antebrațul lui.

„Ăsta-i costumul tău de operă, nu ?“

Wenzel Wobrowski dădu din cap că da.

„Și pentru înmormîntări, botezuri, nunți ? Chiar și pentru a ta ?“

La nunta lui el va da procură cuiva să-l reprezinte.

Elisabeth Lechleitner își lăsă degetele să se odihnească pe costumul de *cord* al lui Wenzel Wobrowski și ridică paharul de grog în mîna stîngă, cu care nu era obișnuită.

Sorbi din nou.

Un bărbos se așeză pe scaunul pe care înainte stătuse băiatul și întrebă dacă era liber. Wenzel Wobrowski făcu un semn din mînă spre scaun.

Bărbosul se cufundă pînă deasupra sprîncenelor lui stufoase într-un ziar. Părul întunecat, numai șuvițe, îi cădea peste fruntea poate altfel înaltă.

Elisabeth Lechleitner îl privise și ea. Îi zîmbi lui Wenzel Wobrowski. Era îmbujorată. Mîna ei stătea peste mîna lui.

După încă o înghițitură, își puse și el mîna dreaptă peste mîna ei. La urmă se coborî deasupra mîna ei stîngă.

Papa își continua călătoria. O vreme priviră amîndoi la mîinile lor puse unele peste celelalte, apoi Wenzel Wobrowski trase mîna lui cea mai de jos și o așeză deasupra. Pînă ce o întinse iarăși după pahar. Atunci își trase și ea mîinile.

Papa găsise un compromis care nu satisfăcea nici una din părți.

Lui Wenzel Wobrowski nu-i plăcea să citească ziarul în poziția în care îl citea bărbosul. L-ar fi durut brațele și era incomod.

Fără să-și coboare aproape deloc ziarul, acesta îi spuse chelnerului că voia o bere.

Wenzel Wobrowski așteptă să vadă cum o să se descurce bărbosul cu berea. Cînd aceasta sosi, își împături ziarul și-l puse în fața lui, pe masă. Bea și citea în același timp, tot împăturindu-și altfel ziarul.

Două groguri unul după altul ea nu mai băuse de mult. „Mă duci în brațe cînd ieșim ?"

„Da", spuse Wenzel Wobrowski. „În ce direcție ?"

„Întîi în parc", spuse ea, ca și cum ar fi fost încurcată.

Wenzel Wobrowski își termină cu greu berea. Două i-ar fi fost de-ajuns.

Scoase portmoneul din buzunarul de la spate, iar Elisabeth Lechleitner pe al ei din geantă. Însă Wenzel Wobrowski o rugă să fie invitata lui. „În fond a fost ideea mea."

Atunci o să plătească ea la proxima ocazie. „Bine."

Și puse portmoneul înapoi în geantă.

Wenzel Wobrowski se întoarse după chelner, care încasa plata la o masă de lîngă intrare.

Pornind de la masă către bar, chelnerul nu-i văzu semnul. Îl observă doar cînd se întoarse cu două beri în mînă. Făcu semn din cap.

Bărbosul plăti și el, deși n-avea cum să fi citit tot ziarul și pe deasupra mai avea și bere în pahar.

Se ridicară și porniră spre cuier.

„Ah, Dumnezeule mare", spuse Elisabeth Lechleitner. „Grogul ăsta. Ar fi bine totuși să-mi iau și geanta, nu ?"

Bărbosul precis că o văzuse atîrnînd de spătarul scaunului, dar nu scosese nici o vorbă.

Wenzel Wobrowski îmbrăcă paltonul, își puse căciula de blană și îi ținu și ei haina.

Nu era încă zece cînd ieșiră din local.

Afară, în stradă, se aplecă puțin, îi puse un braț în dreptul genunchilor, celălalt pe spate, la înălțimea umerilor, o apucă de subsuoară și o ridică.

Elisabeth Lechleitner chicoti.

O purtă gîfîind pînă la podul care ducea, peste canalul înghețat, în Parcul Englezesc.

Între timp se făcuse mai frig. Prin vălul sfîșiat al norilor clipea ici-colo cîte o stea. Zăpada, încă udă cu două ceasuri în urmă, scrîșnea acum sub tălpi.

Wenzel Wobrowski își scoase mănușile din buzunarul paltonului.

În parc mai erau cîțiva oameni. Dar, cu cît mergeau mai departe, cu atît aceștia se împuținau, iar pe drumul dintre Poiana Cerbilor și Stăvilar nu mai întîlniră pe nimeni.

Lector : ONDINE-CRISTINA DASCĂLIŢA
Tehnoredactor : VICTOR MAŞEK

*

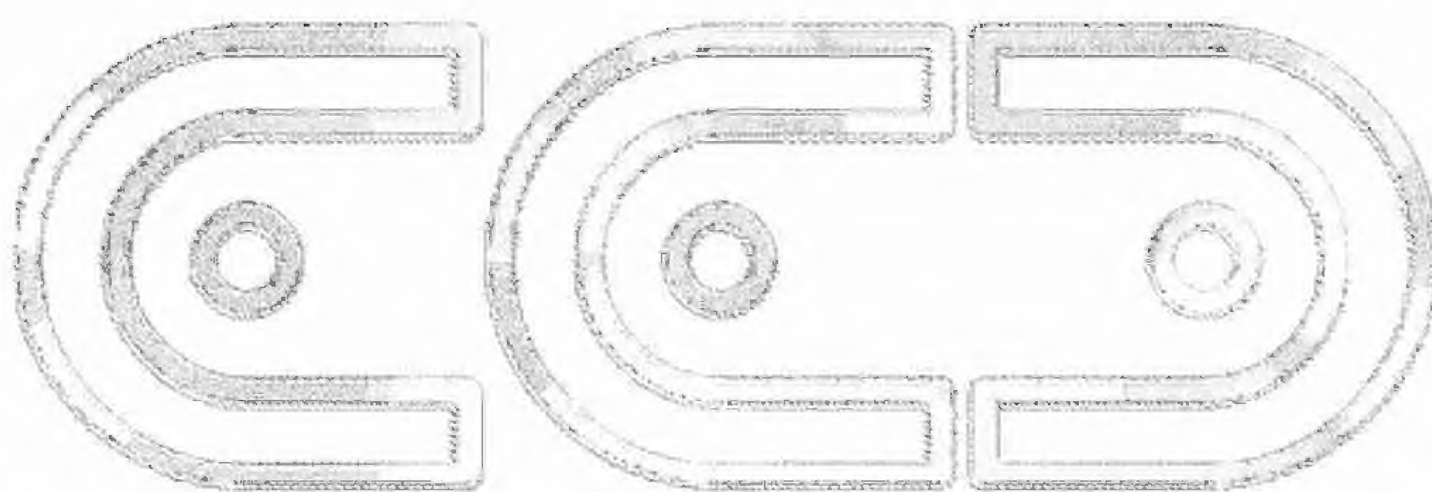
Bun de tipar : 15. 01. 1986
Coli de tipar : 9,25.

*

Tiparul executat sub cd. 5251-985 la
INTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ
BACĂU
Str. Mioriţei nr. 27

Scanare și prelucrare digitală

de

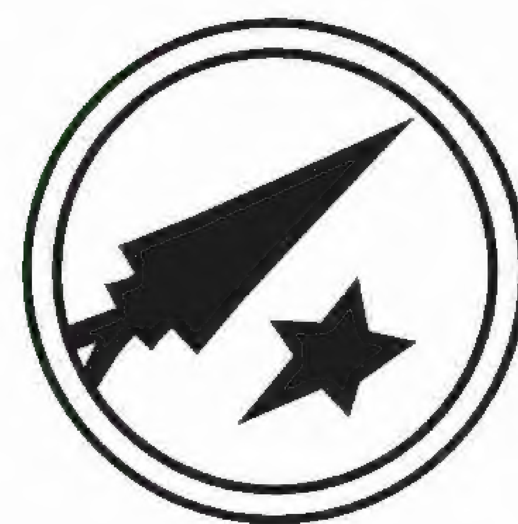
Anonim

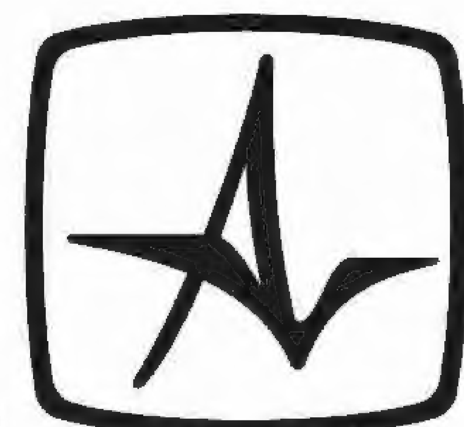
și

CAT Graur

Antwerpen

2024

